

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

**Актуальні проблеми інтелектуальної власності
в інформаційній сфері**

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 12 (грудень)

Київ 2024

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	58
Інтелектуальна власність в Україні	63
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	66
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	88
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	110
Законодавство з інтелектуальної власності.....	128
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	141
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	168
Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів.....	181
Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році.....	185

Інтелектуальна власність за кордоном

«...На даний момент ООН визнає 195 країн, але є додаткові території, що стосуються законодавства про торговельні марки, наприклад:

- Китайська Республіка (Тайвань) не включена до «офіційного» списку, оскільки ООН вважає її представленою Китайською Народною Республікою, але Тайвань має власну систему товарних знаків;
- Щоб захистити свою торгову марку на території всієї Танзанії, необхідно подати заявку окремо на територіях Танганьїки та Занзібару;
- В Іраку та Північному Іраку (Курдистан) потрібні окремі заявки з тієї ж причини;
- Джерсі, Гернсі та Монтсеррат також мають власні реєстри, окремі для Великобританії...

Коли ви витратили стільки років на подачу заявок на торговельну марку на таких різноманітних територіях, ви формуєте розуміння місцевих вимог, а також відмінностей на практиці...

Чи знаєте ви, наприклад, що:

- У Мексиці необхідно подати декларацію про використання через три роки після реєстрації знака, тоді як на Філіппінах це потрібно зробити через три роки після подання заявки, навіть якщо заявка все ще очікує на розгляд;
- Російський і Таїландський реєстри не вважають аббревіатури розрізняльними, тоді як у Росії та на Кубі будь-які знаки, які повністю складаються з іноземних мовних символів, будуть відхилені на тій підставі, що вони не можуть функціонувати як торгові марки, оскільки місцеві споживачі їх не розуміють;
- Країни, включно зі Сполученими Штатами та Таїландом, мають суворі закони щодо продуктів CBD, і це може обмежити вашу можливість охоплювати ці товари відповідно до заявки. У Таїланді будь-яка заявка, що стосується цих товарів, буде відхилена, тоді як USPTO прийме таку заявку, лише якщо вона відповідає певним вимогам;
- Неможливо подати заявки на алкогольні напої в класах 32 або 33 у ряді країн, включаючи Ємен, Кувейт і Катар, тоді як у Кувейті свинина також не може бути включена в клас 29;
- Політична напруга також має вплив – наприклад, Іранський реєстр не прийме передачу, якщо надана документація містить заявки або реєстрації в Ізраїлі...

Є й території, де відбуваються незвичайні сценарії щодо дотримання прав. Хоча Святий Престол (Ватикан) вважається незалежною країною, там неможливо зареєструвати торговельну марку, проте національна реєстрація в Італії або в ЄС може бути обов'язковою. Тим часом, згідно з Андським пактом, заявка або реєстрація, проведена в Болівії, Колумбії, Еквадорі чи Перу, може стати підставою для опозиції в будь-якій іншій країні...» (*Claire Keating. From Afghanistan to Zimbabwe, and (almost) everywhere in between // Marks & Clerk*

(<https://www.marks-clerk.com/insights/articles/from-afghanistan-to-zimbabwe-and-almost-everywhere-in-between/>). 05.12.2024).

***

«...Ландшафт захисту інтелектуальної власності в Азії дуже динамічний і відображає швидке економічне зростання, технологічні інновації та різноманітність правових систем регіону. Китай, Японія, Південна Корея, Індія є країнами, які створили досить зрілу структуру ІВ з відповідними законами щодо патентів, торгових марок, авторських прав та інших питань ІВ. Середовище ІВ відрізняється між країнами через відмінності в механізмах забезпечення виконання, тлумаченні закону та ринку ІВ.

У той час як такі країни, як Японія та Південна Корея, забезпечують надійний правовий захист і правозастосування, Китай та Індія постійно вдосконалюють свої режими інтелектуальної власності, щоб вирішити такі проблеми, як підробка, піратство та захист цифрових інновацій. Такі країни, як Сінгапур, Таїланд, В'єтнам, також відіграють важливу роль як центр діяльності в галузі інтелектуальної власності, забезпечуючи зростаючу інфраструктуру захисту інтелектуальної власності разом із зусиллями з регіональної гармонізації.

Незважаючи на те, що було зроблено певні кроки в розвитку структури інтелектуальної власності, перешкоди все ще включають обмежене впровадження в певних юрисдикціях, слабкий захист, наданий іноземним організаціям, і появу онлайн-порушень. Компанії, які працюють в Азії, повинні бути обережними, стежити за місцевими правилами інтелектуальної власності та тісно співпрацювати з місцевими експертами для кращого захисту своєї інтелектуальної власності...» (*Neha Vivek. TOP IP FIRMS IN ASIA // Khurana And Khurana* (<https://www.khuranaandkhurana.com/2024/12/03/top-ip-firms-in-asia/>). 03.12.2024).

***

«Спортивна індустрія сьогодні перетворилася на висококомерціалізований і конкурентоспроможний бізнес, пропонуючи спортивним клубам можливість отримувати величезні прибутки рік за роком. У результаті для клубів важливо інвестувати не лише в успіх клубу у відповідній лізі, але й у розвиток свого бренду, який може залучити більше вболівальників і збільшити дохід. Одним із ключових шляхів досягнення цього, окрім впровадження маркетингових стратегій, є захист інтелектуальної власності.

...захист інтелектуальної власності відрізняється від країни до країни. У різних юрисдикціях діють різні закони та положення, які регулюють захист інтелектуальної власності, а обсяг і тривалість цих заходів також можуть відрізнятися.

Торгова марка - це "знак, здатний відрізнити товари або послуги одного підприємства від товарів або послуг інших підприємств". Для спортивного клубу торгова марка може складатися з логотипу клубу, дизайну, слоганів, гасел, слоганів тощо, але не обмежуватися ними. Наприклад, футбольний клуб "Челсі" нещодавно зареєстрував нову емблему на честь свого 120-річчя, що символізує ідентичність клубу як "справжнього лондонського клубу". Крім того, клуб намагався зареєструвати слова "Chels" і "The Chels", які тісно асоціюються з командою-переможцем дворазового розіграшу Ліги чемпіонів UEFA.

Торгові марки є цінними комерційними активами для спортивних клубів. Захищаючи товарні знаки, клуби можуть отримувати значні доходи за рахунок спонсорства, торгівлі товарами та ліцензійних угод. Наприклад, якщо компанія хоче використовувати логотип клубу на своїх продуктах, клуб може стягувати плату за ліцензію або отримувати відсоток від прибутку від цих продуктів.

ВОІВ визначає авторське право як «права, які мають творці на свою грамотність і художні твори. Твори, на які поширюється авторське право, варіюються від книг, музики, картин, скульптур і фільмів до комп'ютерних програм, баз даних, реклами, карт і технічних креслень.)

Стосовно спортивних клубів авторські права можуть поширюватися на рекламні відеоролики, фотографії, дизайни, основні моменти матчів тощо. Ці захищені авторським правом матеріали є життєво важливими для ідентичності бренду та комерційної стратегії клубу та їх захисту. Якщо неавторизовані сторони відтворюють або поширюють такі матеріали, клуб має законне право вжити проти них заходів. Захищаючи авторські права на вищезазначене, спортивні клуби можуть підтримувати цілісність свого бренду та отримувати фінансові вигоди від своєї продукції.

Патент визначається як виключне право, що надається на винахід. Патенти приносять користь винахідникам, надаючи їм правовий захист їхніх винаходів. Однак патенти також приносять користь суспільству, надаючи громадськості доступ до технічної інформації про ці винаходи, а отже, прискорюючи інновації. Наприклад, McLaren Formula One використовує запатентовану технологію віртуальної реальності завдяки партнерству з HTC, щоб забезпечити захоплюючі враження для вболівальників...

Використовуючи запатентовані інновації, клуби зберігають ексклюзивність, підвищують вартість бренду та створюють нові джерела доходу через ліцензування та партнерство, демонструючи зростаючу важливість інтелектуальної власності в спорті.

Належний захист прав інтелектуальної власності дозволяє клубу ефективно використовувати засоби правового захисту у випадках порушень. Навпаки, без реєстрації його інтелектуальної власності забезпечення цих прав стає складнішим і дорожчим, оскільки стає легше встановити право власності. Несанкціоноване використання інтелектуальної власності клубу може мати серйозні наслідки для клубу, включаючи втрату потенційного доходу.

Наприклад, якщо третя сторона використовує логотип клубу та продає товари за нижчою ціною, споживачі можуть вибрати ці дешевші альтернативи, відволікаючи продажі від офіційних ліцензованих продуктів клубу. Це підкреслює важливість реєстрації інтелектуальної власності, щоб допомогти клубу контролювати свої активи та запобігти несанкціонованому використанню третіми особами...» (*Emily Tsagkaridi. Winning with IP: How Sports Clubs can protect and profit from their brands // Michael Kyprianou & Co LLC. (<https://www.kyprianou.com/winning-with-ip-how-sports-clubs-can-protect-and-profit-from-their-brands/>). 04.12.2024*).

***

«... 2024 рік у регіоні Латинської Америки.

Патенти

- Головною новиною ІВ цього року є приєднання Уругваю до РСТ 7 січня 2025 року. Завдяки цьому рішенню іноземні інноватори та компанії можуть використовувати систему РСТ для пошуку патентного захисту своїх винаходів в Уругваї. Приєднання до РСТ розглядається як важливий крок до ратифікації Угоди про транстихоокеанське партнерство, що є головним пріоритетом для Уругваю. Угода дозволяє заявникам подавати одну заявку на захист у кількох країнах, що значно спрощує процес і зменшує витрати.

- INDESCOPI Перу запусив (травень 2024 р.) Прискорену програму екологічних патентів, ініціативу, спрямовану на прискорення розгляду патентних заявок, пов'язаних із екологічно чистими технологіями, одночасно сприяючи розробці та використанню стійких технологій у різних секторах. Ця програма безкоштовна, але абітурієнти мають відповідати певним вимогам і заповнити форму заявки, щоб отримати кваліфікацію.

- Пілотна програма Європейського патентного відомства (ЕРО) і Національного інституту промислової власності Чилі (INAPI) Patent Prosecution Highway (PPH) розпочалася в червні 2024 року та триватиме три роки до травня 2027 року. PPH дає можливість заявнику, чії претензії були визначені такими, що підлягають патентуванню/дозволяються прискорене опрацювання відповідної заявки, поданої до офісу-партнера PPH, і в той же час дозволяючи залученим офісам використовувати доступні результати роботи.

- Бразильський національний інститут промислової власності (INPI) приєднався до Глобальної патентної процедури (GPPH), багатосторонньої програми, якою керує Патентне відомство Японії та залучає 27 відомств інтелектуальної власності. GPPH має на меті прискорити обробку патентних заявок шляхом обміну результатами експертизи між відомствами...

Торгові марки

- Національне відомство промислової власності Домініканської Республіки (ONAPI) приєдналося до інструменту пошуку торгових марок TMview. База даних TMview — це онлайн-консультаційна платформа, якою керує Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO). Він збирає та надає

безкоштовний доступ до заявок на торговельні марки та реєстрацій відомств товарних знаків, що беруть участь, включаючи Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ).

- Національний інститут промислової власності Бразилії (INPI) оголосив про своє приєднання до глобальної бази даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Це рішення, яке відповідає Стратегічному плану INPI на 2023-2026 рр., передбачає обмін даними про бразильські торговельні марки та є важливим кроком до їх консолідації на глобальному рівні. Платформа пропонує розширену функцію пошуку, що дозволяє користувачам шукати торгові марки за ключовими елементами, такими як ім'я власника або номер справи. Примітно, що пошук зображень забезпечує точну ідентифікацію на основі схожості форми або кольору з еталонним зображенням, підвищуючи ефективність пошуку торгових марок.

- Уругвай відкриває свої двері для ширшого спектру торговельних марок у відповідь на зміну ландшафту технологій і цифровізації. З березня 2024 року було введено чотири категорії нетрадиційних торговельних марок – відповідно до Резолюції 18/2023 Національного директорату промислової власності (DNPI) – торгові марки з візерунками, торгові марки з рухом, позиційні торгові марки та мультимедійні торгові марки.

Промислові зразки

- Реєстр інтелектуальної власності Гватемали (RPI-GT) оголосив про своє рішення приєднатися до DesignClass. Це рішення означає, що Гватемала прийме умови HDBPI, перелічені в DesignClass. DesignClass виділяється як цінний інструмент пошуку та перекладу для індикаторів продукту, необхідних для подання заявки на захист дизайну. Він надає набір зручних для користувача можливостей, які допомагають користувачам визначити узгоджену базу даних індикацій продукту (HDBPI), яка найкраще відповідає елементам, до яких застосовано дизайн.

- Національний директорат інтелектуальної власності Парагваю (DINAPI) приєднується до DESIGNclass. Офіс інтелектуальної власності приймає терміни узгодженої бази даних індикацій продукції (HDBPI), перелічені в DesignClass.

Реформи законодавства про інтелектуальну власність

- У липні 2024 року Законодавча асамблея Сальвадору схвалила новий закон про інтелектуальну власність, який замінив закон 1993 року. Ключові зміни включають розширений захист комерційних таємниць, сортів рослин і традиційних знань, а також ефективніші процедури реєстрації торгових марок, патентів і авторських прав. Крім того, закон посилює заходи проти піратства та контрафакції, приведе Сальвадор у відповідність з міжнародними стандартами та підвищить його глобальну конкурентоспроможність. Новий закон про інтелектуальну власність засновує Сальвадорський інститут інтелектуальної власності (ISPI), який централізує та спростить послуги ІВ, включаючи процеси цифрової реєстрації.

- Автономна служба інтелектуальної власності Венесуели (SAPI) оголосила про реформу режиму інтелектуальної власності, яка спрямована на посилення національного виробництва країни за допомогою захищених географічних зазначень (PGI) і модернізованого законодавства про інтелектуальну власність...» (*Robert Pocklington Vicente. 2024: The year in review // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/2024-year-review-2024-12-11_en). 11.12.2024*).

***

«...Косметичні бренди постійно прагнуть розробляти нові продукти, формули та технології; захист цих інновацій має першочергове значення. Стратегії ІВ (інтелектуальна власність) є ключовими для захисту інновацій, надання правових механізмів, які запобігають наслідуванню, і забезпечення унікальної присутності брендів на ринку. Використовуючи інтелектуальну власність, зокрема патенти, компанії, що виробляють косметичні засоби, можуть захистити не лише рецептури, але й інноваційні пристрої та процеси, які підвищують ефективність продукту та покращують досвід користувача. Крім того, міжнародні механізми захисту косметики дозволяють косметичним брендам захищати свої інновації в усьому світі, тим самим покращуючи прибутки та сприяючи сталому зростанню...

Впровадження ефективних стратегій інтелектуальної власності та патентування має важливе значення для просування інноваційних косметичних продуктів. Ці стратегії охоплюють низку підходів, спрямованих на захист, управління та використання патентів для досягнення бізнес-цілей.

- **Захисні патентні стратегії:** Захисні патентні стратегії передбачають подання патентів, перш за все, щоб запобігти конкурентам від копіювання або порушення інновацій компанії. Компанії створюють захисний бар'єр навколо своїх продуктів, одержуючи патенти на нові інгредієнти, рецептури або технології краси. Такий підхід не тільки стримує конкурентів від входу в певні сегменти ринку, але й забезпечує правовий захист у разі порушення. Захисні патенти мають вирішальне значення для патентування косметичних засобів, гарантуючи, що унікальні пропозиції компанії залишаються ексклюзивними.
- **Наступальні патентні стратегії:** навпаки, наступальні патентні стратегії використовують патенти для розширення присутності на ринку та отримання прибутку за рахунок ліцензування. Компанії можуть отримувати патенти на свої інновації та згодом ліцензувати їх іншим підприємствам у різних регіонах чи секторах. Ця стратегія дозволяє брендам монетизувати свої активи інтелектуальної власності, створюючи додаткові джерела доходу та одночасно створюючи ширший ринковий слід. Глобальна патентна стратегія для косметичних брендів часто передбачає наступальну тактику для максимізації комерційного потенціалу запатентованих інновацій.
- **Управління патентним портфелем:** Управління патентним портфелем передбачає нагляд за згуртованою та стратегічною колекцією патентів. Для

косметичних компаній це означає диверсифікацію своїх патентів на різні категорії продукції, такі як косметика, засоби догляду за шкірою та волоссям. Ефективне управління портфелем гарантує комплексний захист інновацій бренду, забезпечуючи гнучкість захисту від порушень та використання патентів для конкурентної переваги. Бренди краси можуть забезпечити свої позиції на ринку та сприяти постійним інноваціям, зберігаючи надійний патентний портфель...» (*Patenting Strategies for Advancing Beauty Product Innovation // De Penning & De Penning* (<https://depenning.com/blog/patenting-strategies-for-advancing-beauty-product-innovation/>). 10.12.2024).

***

«...Різдвяна ялинка - це, мабуть, найвідоміша святкова прикраса, що походить з Німеччини 16-го століття, але її коріння, можливо, сягає ще до самого свята. Хоча штучні вічнозелені рослини можуть здаватися сучасним винаходом, правда полягає в тому, що одна з найперших моделей була запатентована в 1882 році — портативний пристрій, розроблений із знімними дротяними гілками для легкого складання. Інший отримав патент у 1911 році, і хоча він мало нагадує зелених красунь, які сяють у сучасних вітальнях, він все ж був кроком вперед у «підробці» завдяки використанню вогнетривкого покриття для імітації кори. Інший вийшов у 1926 році та міг похвалитися нерухомою зіркою та лампочками, тоді як версія 1927 року досягла великих успіхів у пишності та зручності розкладання. Більш звичні конструкції, такі як запатентована в 2014 році, поєднують усі ці інновації з сучасними технологіями для створення попередньо прикрашеного дерева, яким можна керувати через Інтернет.

Якщо вибрати справжню ялину, то без міцної опори вона не принесе багато користі, тому ранні декоратори були зобов'язані тримачам для ялинок, наприклад, одному з них, запатентованому в 1880 році. Патент 1933 року мав на меті утримати основу ялинки від торкання землі, в той час як інший змушував ялинку обертатися на місці; ностальгічний дизайн, представлений у 1946 році, ставив на перше місце красу, імітуючи скатні дахи колоніальних будинків. Відтоді ці стенди перетворилися на виставкові експонати, як, наприклад, один винахід, представлений у 1992 році, який утворює кільце, щоб модель потяга могла обертатися навколо дерева.

Не менш важливими, ніж ялинка та її підставка, є прикраси. З обмеженими конфігураціями та простими, але елегантними стилями, перші вироби поклали початок довгій історії декору. У 1960-х роках з'явилися легкі, міцні варіанти та брелоки з сімейними фотографіями. Пізніші інновації охопили функції безпеки, такі як детектори диму та вогнегасники...

Різдвяні винаходи - і захист інтелектуальної власності, який робить їх можливими, - завжди існують у взаємозв'язку один з одним, як гобелен, витканий з традицій і технологій...» (*Everyday IP: Decking the halls with IP*

rights // Dennemeyer Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/everyday-ip-decking-the-halls-with-ip-rights/>). 09.12.2024).

***

«Розширення бренду на ринки, що розвиваються, через ліцензування торгових марок дає компаніям можливість збільшити дохід, отримати глобальне визнання та зв'язатися з новими споживачами. Ці ринки, що характеризуються швидким економічним розвитком, зростанням населення середнього класу та зростанням споживчого попиту, мають величезний потенціал. Однак вони також створюють унікальні виклики, які вимагають ретельного планування та стратегічного виконання...

Ринки, що розвиваються, наприклад в Азії, Африці та Латинській Америці, представляють значні можливості для власників торгових марок. Їхня економіка, що розвивається, і молоді демографічні показники роблять їх привабливими напрямками для компаній, які прагнуть вийти за межі традиційних ринків.

Однією з найбільш вагомих причин для виходу на ринки, що розвиваються, є можливість отримати доступ до величезної, недостатньо забезпеченої бази споживачів. Із зростанням доходів і підвищенням купівельної спроможності споживачі на цих ринках прагнуть досліджувати світові бренди. Ліцензування торгових марок дозволяє компаніям спілкуватися з цими споживачами без необхідності прямих інвестицій у місцеві операції.

Наприклад, люксовий бренд, який виходить на ринок, що розвивається, за ліцензійною угодою може отримати вигоду від місцевого досвіду ліцензіата, охопивши клієнтів, які раніше, можливо, не знали про бренд. Така домовленість дає змогу бренду завоювати впізнаваність і лояльність, не вдаючись до складнощів створення дочірньої компанії, яка повністю належить компанії.

Ринки, що розвиваються, часто представляють менш насичений конкурентний ландшафт порівняно зі зрілими ринками. Вийшовши на ці ринки на ранній стадії, ліцензіари можуть міцно закріпитися та отримати конкурентну перевагу. Це особливо важливо в таких галузях, як мода, технології, продукти харчування та напої, де лояльність до бренду відіграє важливу роль у прийнятті споживачем рішень.

Наприклад, мережа закладів швидкого харчування, яка ліцензує свою торгову марку місцевому оператору на ринку, що розвивається, може швидко стати лідером ринку, вводячи стандартизовані продукти та зміцнюючи свою світову репутацію. Ця перевага першого кроку допомагає бренду домінувати на ринку в міру того, як споживчі вподобання розвиваються.

Ліцензування торгових марок на ринках, що розвиваються, значною мірою залежить від міцності місцевих партнерств. Співпраця з ліцензіатом, який розуміє культурний, економічний і нормативний ландшафт, надає ліцензіарам цінну інформацію та знижує ризики виходу на ринок. Ці

партнерства гарантують, що бренд резонує з місцевими споживачами, зберігаючи при цьому свою глобальну ідентичність.

Успішним прикладом може бути косметичний бренд, який співпрацює з місцевим дистриб'ютором, щоб орієнтуватися в складних ланцюгах постачання, адаптувати маркетингові стратегії до культурних уподобань і забезпечити відповідність місцевим нормам. Цей локалізований підхід дозволяє бренду максимізувати свій вплив на новому ринку.

Незважаючи на величезну кількість можливостей, ринки, що розвиваються, також стикаються з унікальними проблемами, до яких ліцензіари та ліцензіати повинні ретельно орієнтуватися. Від юридичних складнощів до культурних відмінностей, ці перешкоди вимагають проактивного планування та адаптації.

Однією з найважливіших проблем ліцензування торгових марок на ринках, що розвиваються, є робота з правовими системами, які можуть бути непослідовними, незнайомими або недостатньо розвиненими. Закони про товарні знаки, механізми забезпечення дотримання та права інтелектуальної власності можуть значно відрізнятись від однієї країни до іншої, створюючи невизначеність для ліцензіарів.

Наприклад, на деяких ринках може бути слабкий захист прав на торговельну марку, що ускладнює ліцензіарам запобігання несанкціонованому використанню своєї торгової марки. У таких випадках ліцензіари повинні провести ретельну перевірку та співпрацювати з місцевими юридичними експертами, щоб забезпечити належний захист своєї торгової марки перед виходом на ринок.

Складання чітких ліцензійних угод, які мають юридичну силу, є критично важливим. Ці угоди повинні включати надійні положення щодо вирішення спорів, контролю якості та припинення дії для збереження вартості торгової марки.

Підтримання цілісності бренду на ринках, що розвиваються, може бути складним завданням, особливо коли культурні норми, очікування споживачів або ринкові умови суттєво відрізняються від тих, що існують на усталених ринках. У ліцензіатів може виникнути спокуса адаптувати бренд таким чином, щоб він не відповідав його глобальній ідентичності, потенційно зменшуючи його цінність.

Наприклад, модний бренд, який наголошує на ексклюзивності на внутрішньому ринку, може зіткнутися з тиском, щоб зробити свою продукцію доступнішою на ринку, що розвивається. Хоча адаптація часто необхідна, її потрібно робити обережно, щоб зберегти основні атрибути торгової марки.

Встановлення чітких стандартів контролю якості та забезпечення постійного навчання та підтримки ліцензіатів може допомогти ліцензіарам гарантувати підтримку репутації бренду та задоволення місцевих потреб.

Ринки, що розвиваються, часто характеризуються економічною нестабільністю, коливаннями валют і політичною нестабільністю. Ці фактори

можуть впливати на прибутковість і життєздатність ліцензійних угод, створюючи ризики як для ліцензіарів, так і для ліцензіатів.

Наприклад, раптова девальвація місцевої валюти може зменшити вартість виплат роялті, тоді як політичні заворушення можуть порушити ланцюжки поставок або споживчий попит. Щоб пом'якшити ці ризики, ліцензіари повинні включити плани на випадок непередбачених обставин у свої угоди та розглянути питання про структурування виплати роялті в стабільній валюті.

Залишаючись в курсі економічних і політичних подій на цільовому ринку, ліцензіари можуть передбачити потенційні проблеми та відповідно скоригувати свої стратегії...» (*Bao Tran. Trademark Licensing in Emerging Markets: Challenges and Opportunities // PatentPC (https://patentpc.com/blog/trademark-licensing-in-emerging-markets-challenges-and-opportunities). 14.12.2024).*

***

«Ефективна стратегія ліцензування інтелектуальної власності може надати компаніям додаткові (або основні) джерела доходу, дозволити їм підвищити впізнаваність бренду та покращити свою репутацію, а також розширити свої бренди на нових ринках і географіях...

Як підготувати свою стратегію ліцензування ІВ

Крок 1. Визначте свої активи

Перш ніж ви зможете почати використовувати бренд, вам спочатку потрібно визначити свої права інтелектуальної власності.

- Кому належать права на товарний знак?
- Що було зареєстровано (словесні знаки, знаки пристроїв, знаки слова/пристроїв, чорно-білі, кольорові, макет, товарний вигляд, форми, слогани, корпоративні бренди, товарні бренди тощо)?
- Для чого (товари, послуги, стандартна специфікація, широка специфікація, обмежена специфікація, актуальна зараз і/або в майбутньому, власні товари/послуги, превентивні товари/послуги, наприклад товари галузей, які не є ідентичними, але належать до певною мірою пов'язані з товарами/послугами конкурентів)?
- Де зареєстровані торговельні марки (на яких територіях, у країнах, що представляють первинний (А), вторинний (В) і третинний (С) інтерес, актуальні зараз і/або в майбутньому)?

Регулярні перевірки гарантують, що ваше портфоліо інтелектуальної власності перебуває в хорошому стані, щоб почати використовувати ваші права, а також нададуть вам знання, необхідні для визначення торгових марок, які можна продавати або ліцензувати з метою отримання прибутку. Зазвичай це може включати групування торговельних марок у «основні» та «неосновні» категорії, де основні права – це ті, які захищають ключові продукти та ринки компанії, а неосновні права – це ті, що стосуються вторинних продуктів і ринків або мало використовуються...

Крок 2: Створення, реєстрація, керування та використання

Далі вам потрібно розробити стратегію ліцензування та/або використання ІВ загалом. Однак ви не можете просто зареєструвати права та очікувати створення програми ліцензування ІВ. Зазвичай компанії приходять до нас після того, як вони створили нові бренди, які потребують захисту інтелектуальної власності. В ідеалі це було б навпаки; стратегія інтелектуальної власності, що веде до створення, захисту та, потенційно, майбутнього ліцензування нового бренду...

Крок 3: Оцініть можливості ліцензування ІВ

Ліцензування ІВ є типовим наступним кроком після того, як компанія має свій портфель на місці та її бренди добре зарекомендували себе. Знову ж таки, бізнес-план має допомогти прийняти рішення щодо того, які права (або продукти/бізнес-напрямки) мають бути ліцензовані та на яких ринках...» (*IP licensing: How to get it right for your business // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/en/insights/ip-licensing-how-get-it-right-your-business>). 11.12.2024*).

***

«...Останніми роками спостерігається зростаючий рух до сталої моди, яка прагне мінімізувати екологічні та соціальні наслідки виробництва та споживання одягу. Право інтелектуальної власності (ІВ), що є критично важливим компонентом у стимулюванні інновацій та творчості, може відігравати значну роль у просуванні сталих практик в індустрії моди...»

Метою сталої моди є створення системи, в якій одяг виробляється, споживається та утилізується таким чином, щоб не виснажувати природні ресурси та не шкодити навколишньому середовищу. Оскільки споживачі стають більш обізнаними щодо екологічного сліду свого вибору одягу, зростає попит на бренди, які ставлять сталий розвиток на перше місце.

Право інтелектуальної власності, яке включає патенти, торгові марки, промислові зразки, авторські права, комерційні таємниці тощо, покликане захищати творіння розуму, надаючи творцям ексклюзивні права на їхні винаходи, дизайни та бренди. В індустрії моди ІВ відіграє вирішальну роль у захисті оригінальності та індивідуальності модних брендів і дизайнерів. Наприклад, торговельні марки захищають назви брендів та логотипи, авторські права захищають оригінальні дизайни та принти на одязі, а патенти захищають нові винаходи або процеси у виробництві одягу. Хоча ІВ традиційно розглядається як інструмент захисту бізнес-інтересів, вона також має потенціал для сприяння сталому розвитку моди...

Незважаючи на те, що законодавство про інтелектуальну власність пропонує значні можливості для сприяння стійкості в індустрії моди, існують також проблеми, які необхідно вирішити. Однією з головних проблем є суперечність між захистом інновацій та забезпеченням доступності. Суворий захист інтелектуальної власності іноді може обмежити обмін стійкими

технологіями та практиками, що є важливим для широкого впровадження. Тому існує потреба у більш гнучкому підході до ІВ у контексті сталого розвитку, де заохочується співпраця та відкриті інновації.

Іншим викликом є захист прав інтелектуальної власності в індустрії моди. Підробка та несанкціоноване копіювання є поширеними проблемами, які можуть підірвати зусилля стійких брендів. Посилення механізмів захисту прав інтелектуальної власності та підвищення обізнаності про важливість захисту прав інтелектуальної власності може допомогти вирішити ці проблеми.

Інші виклики включають заступництво споживачів брендам швидкої моди; фрагментовані або складні ланцюги поставок; високі витрати на виробництво та отримання захисту ІВ; недостатня обізнаність споживачів про екологічні та соціальні наслідки їхніх модних покупок; відсутність знань про права ІВ; і непослідовні правила.

Незважаючи на ці виклики, перетин екологічної моди та закону про інтелектуальну власність відкриває численні можливості, серед яких інноваційні стійкі матеріали, моделі економіки замкнутого циклу, технологічні рішення для прозорості, зростаючий попит на екологічно чисті продукти, партнерства, економічні вигоди для етичних брендів і політика підтримки. Вирішення цих проблем може сприяти суттєвим змінам, сприяючи зростанню...» (*Chinonso Izundu. Sustainable Fashion and IP: Exploring How IP Law Can Promote Sustainable Practices In The Fashion Industry // The Student Lawyer* (<https://thestudentlawyer.com/2024/12/18/sustainable-fashion-and-ip-exploring-how-ip-law-can-promote-sustainable-practices-in-the-fashion-industry/>). 18.12.2024).

***

«Станом на кінець 2022 року 91% з 17,2 мільйона патентів, що були чинними у світі, були дійсними в одній з п'яти найбільших юрисдикцій Відомств інтелектуальної власності (IP5), згідно з останнім Статистичним звітом IP5, опублікованим цього тижня на веб-сайті IP5. Це наочно демонструє визначну роль, яку відіграють відомства IP5.

Звіт є щорічною збіркою патентної статистики, яку публікують Європейське патентне відомство (ЕРО), Японське патентне відомство (JPO), Корейське відомство інтелектуальної власності (KIPO), Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності (CNIPA) та Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO)...

Патентна діяльність відомств IP5 у 2023 році

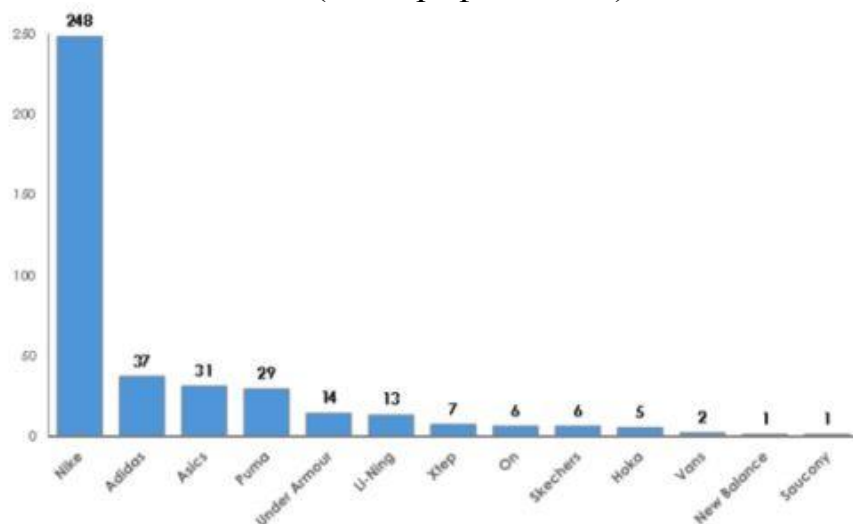
- У 2023 році до відомств IP5 було подано 3,0 млн патентних заявок. Разом відомства IP5 видали понад 1,7 мільйона патентів у 2023 році.
- У ЕРО попит на патенти у 2023 році зріс. Минулого року ЕРО отримало близько 199 275 європейських патентних заявок, що на 2,9% більше, ніж у 2022 році...

Статистичний звіт IP5 за 2023 рік містить інформацію про розвиток подій у п'яти відомствах, детальну презентацію подібностей та відмінностей у процедурах видачі патентів, а також вичерпні світові дані від ВОІВ та патентних відомств з усього світу... (*IP5 Statistics Report 2023 // European Patent Office (EPO)* (<https://www.epo.org/en/news-events/news/ip5-statistics-report-2023>). 18.12.2024).

***

«За даними юридичної фірми Mathys & Squire, найбільші світові виробники взуття змагаються у "гонці озброєнь у сфері взуття для бігу", і лише за 12 місяців до 30 червня 2024 року Nike лідирує за кількістю поданих заявок на патенти на взуття, опублікувавши близько 250 заявок - майже на 100 заявок більше за той самий період, ніж усі її основні конкуренти разом узяті.

Найближчим конкурентом Nike за кількістю поданих заявок на патенти на взуття є традиційний німецький конкурент Adidas, який опублікував 37 патентних заявок за останні 12 місяців, що становить лише 15% від загальної кількості заявок Nike (див. графік нижче).

...Останніми роками "гонка озброєнь у виробництві кросівок" загострилася, оскільки нові учасники ринку, такі як Li-Ning та Xtep, тиснуть на визнаних лідерів...» (*Nike leads way in footwear patent filings as manufacturers compete in 'running shoe arms race' // Trademark Lawyer Magazine* (<https://patentlawyermagazine.com/nike-leads-way-in-footwear-patent-filings-as-manufacturers-compete-in-running-shoe-arms-race/>). 20.12.2024).

***

«...Компанії, що базуються в Асоціації країн Південно-Східної Азії (ASEAN), продовжують централізувати власність на свої активи інтелектуальної власності в офшорних холдингах і ліцензувати механізми — підхід, який багатонаціональні компанії зі штаб-квартирами в інших країнах використовують протягом кількох років. Компанії, які інтенсивно

використовують інтелектуальну власність, прагнуть розмістити свої портфелі інтелектуальної власності в юрисдикціях із низьким рівнем оподаткування та жорсткими законами про реєстрацію та захист інтелектуальної власності. Потім компанія ліцензує інтелектуальну власність операційним компаніям у групі або стороннім ліцензіатам, франчайзі, агентам, дистриб'юторам та іншим партнерам в обмін на роялті або ліцензійні збори. Ці транспортні засоби спеціального призначення зазвичай називають холдинговими компаніями ІВ.

Холдингові компанії інтелектуальної власності популярні, тому що вони можуть допомогти корпораціям мінімізувати податки, отримати податкові пільги чи поступки, захистити інтелектуальну власність від банкрутства чи інших претензій проти материнської компанії та зосередити увагу керівництва на портфелі інтелектуальної власності як джерелі доходу.

Податки є основною причиною, чому більшість компаній зберігають свою інтелектуальну власність в окремих транспортних засобах для зберігання ІВ. Інколи компанії вирішують заснувати свою холдингову компанію з інтелектуальної власності в юрисдикції без оподаткування, з низьким рівнем оподаткування або з привілейованим оподаткуванням поблизу своєї країни.

Вибрана юрисдикція також має бути країною з великою та добре налагодженою мережею податкових угод. Угоди про уникнення подвійного оподаткування є ключовими факторами при виборі юрисдикції. Якщо активи інтелектуальної власності потрібно передати під заставу для майбутніх запозичень або якщо вони мають бути включені до списку активів материнської компанії до публічного лістингу, мати ці активи інтелектуальної власності в добре встановленій, прозорій країні завжди вигідно. Крім того, залежно від того, чи плануються будь-які дослідження та розробки, багато країн мають привабливі податкові пільги для такої діяльності як спосіб заохочення місцевих інновацій та передачі технологій у країну. Якщо материнська компанія здійснює інші бізнес-операції у вибраній країні, цілком можливо, що такі статті, як витрати на розробку або операційні витрати, збитки компанії щодо певних видів діяльності або схеми амортизації можуть бути доступні для компенсації діяльності, яка генерує прибуток...

Холдингові компанії інтелектуальної власності об'єднують три складні правові сфери: (1) інтелектуальну власність, (2) податки та (3) корпоративну структуру та банкрутство. Транзакції є транскордонними за своєю природою, що додає складності. Але за умови належного дослідження та планування синергія все ж виникає, і механізми володіння інтелектуальною власністю можуть запропонувати значні переваги, коли власник інтелектуальної власності прагне оптимізувати отримання роялті та ліцензій від кількох ліцензіатів.» (*Alan Adcock, Aimee-Louise (Van Dyk) Frangos. IP Holding Companies: Singapore vs. Hong Kong // Tilleke & Gibbins International Ltd (<https://www.tilleke.com/insights/ip-holding-companies-singapore-vs-hong-kong/>). 20.12.2024*).

***

Європейський Союз

«Система Унітарного патентного/Єдиного патентного суду (система UP/UPC) надає єдиний патентний та пов'язаний суд у багатьох державах-членах Європейського Союзу. Унітарний патент (UP) має єдину дію в усіх державах-учасниках, забезпечуючи економічно ефективний спосіб отримати патентний захист у багатьох країнах ЄС. Однак важливо також розуміти, що Єдиний патентний суд (UPC) має юрисдикцію над усіма UP та над усіма «класичними» європейськими патентами (EP) від держав-учасниць ЄС, якщо такі патенти явно не виключено з системи. Таким чином, UPC пропонує єдиний форум для розгляду патентних справ, зменшуючи потребу в паралельних розглядах у кількох національних судах.

Зараз у системі бере участь 18 держав-членів Європейського Союзу, включаючи Німеччину, Францію, Італію та Нідерланди. Країни, які не входять до Європейського Союзу, наприклад Велика Британія, не можуть бути державами-членами.

Система забезпечує значний прогрес у європейській патентній системі на основі принципу «єдиного вікна», пропонуючи спрощені процедури (хоча протягом перехідного періоду все ще існує рівень складності), економічно ефективний захист і надійне правозастосування механізми...

Унітарний патент (UP) є значним кроком у європейській патентній системі. Його розроблено для забезпечення однакового захисту в багатьох країнах ЄС за допомогою єдиного патенту (без комплекту), який має єдину дію, тобто забезпечує однакову охорону в усіх державах-учасниках. Крім того, UP може спільно застосовуватися та також спільно визнаватися недійсним для всіх станів UP/UPC...

У 2023 році близько 40% усіх прийнятних європейських патентів було скасовано. З 1 червня 2023 року було надано майже 40 000 UP із часткою запитів UP у 17,5% у 2023 році та 25% у 2024 році. Стосовно походження заявників, які запитують UP, Європейське патентне відомство надає таку інформацію (оновлена в жовтні 2024):

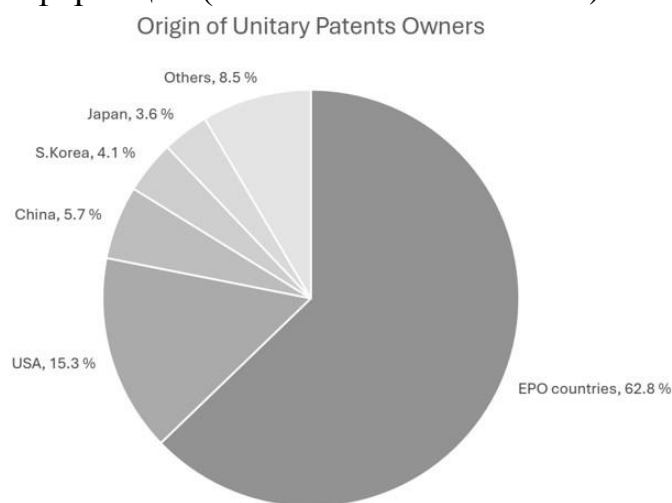

Figure 1

(Mariella Massaro, Michael Braun, Michael Nielsen. EU: Unitary Patent and the Unified Patent Court // The Global Legal Post (https://www.globallegalpost.com/news/eu-unitary-patent-and-the-unified-patent-court-1612544974). 12.2024).

***

«У жовтні минулого року VINTED Second Hand Observatory опублікувала результати дослідження, присвяченого секонд-хенду та його покупцям. Опитування показало, що 55% покупців секонд-хенду вже ставали жертвами підробок, 23% з них - неодноразово.

Підробка є зростаючою проблемою на таких сайтах, як VINTED, LEBONCOIN та EBAY, і європейське законодавство намагається сповільнити цей процес, наприклад, шляхом прийняття у 2022 році Закону про цифрові послуги, який зобов'язує онлайн-платформи пропонувати будь-якій фізичній або юридичній особі інструмент, що дозволяє їм легко повідомляти про незаконний контент (стаття 16).

Платформи перепродажу також намагаються знайти рішення для боротьби зі зростаючою кількістю підробок, які є справжнім стримуючим фактором для купівлі вживаних предметів розкоші. Дійсно, 51% покупців вживаних предметів розкоші і 46% тих, хто не купує, вважають страх перед підробкою або шахрайством перешкодою для купівлі відповідних товарів, незалежно від того, де вони придбані...» *(Justine Vincent. Le boom du luxe de seconde main: attention aux contrefaçons // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/node/2457). 05.12.2024).*

***

«3 грудня EUIPO опублікувала дослідження «Потенціал держав-членів ЄС щодо захисту ремісничих і промислових географічних зазначень», яке ...аналізує національні інтереси щодо охорони ремісничих і промислових географічних зазначень (CIGI) у контексті нової нормативної бази ЄС для CIGI.

Регламент (ЄС) 2023/2411 про захист CIGI уніфікує національні режими захисту географічно вкорінених ремісничих і промислових (CI) продуктів, таких як текстиль, порцеляна та скло. Дослідження, по-перше, надає огляд поточної національної правової бази для захисту назв географічно вкорінених ремісничих і промислових продуктів, а по-друге, оцінює ступінь, до якої існує місцевий (національний) інтерес до захисту CIGI.

Аналіз показує, що держави-члени прийняли фрагментований підхід до захисту назв географічно вкорінених продуктів CI по всьому ЄС, причому 16 держав-членів прийняли *системи захисту sui generis* для CIGI, хоча ці системи захисту відрізняються з точки зору сфери застосування, адміністрування, реєстраційні збори та примусові заходи.

Оцінка зацікавленості державного та приватного секторів у 27 державах-членах виявила сильну підтримку приватним сектором захисту СІGI, але більш помірний рівень інтересу серед зацікавлених сторін державного сектору. Зокрема, державні органи з восьми держав-членів вказали, що їхня країна може вимагати відмови від участі відповідно до статті 19 Регламенту СІGI.

Дослідження також надає компіляцію поточних назв і поточних застосувань географічних імен для продуктів СІ на національному рівні, які припинять своє існування, а також список назв продуктів, які потенційно підлягають захисту за новою системою в 27 країнах-членах ЄС.

Ці висновки мають на меті допомогти політикам і зацікавленим сторонам зрозуміти національний ландшафт і підготуватися до повного застосування Регламенту до грудня 2025 року» (*EU Member States' potential for protecting craft and industrial Geographical Indications // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/EU-Member-States-potential-for-protecting-craft-industrial-GI>). 03.12.2024*).

***

«...Європейське патентне відомство (ЕРО) опублікувало новий патентний звіт про роботів, які покращують життя людей з особливими потребами. Звіт показує, як патентні дані розкривають тенденції в нових технологіях, допомагаючи дослідникам, інвесторам і політикам...

У звіті розглянуто понад 25 000 винаходів за п'ять десятиліть, поданих заявниками з понад 80 країн. Він базується на загальнодоступній патентній інформації...

Ключові висновки

- Кількість винаходів у сфері допоміжної робототехніки зросла більш ніж у 20 разів за два десятиліття з 2000 року з піком у майже 600 міжнародних патентних родин (IPF) у 2020 році.
- Це зростання патентної активності в цій галузі значно перевищує базове зростання патентування в усіх галузях техніки (приблизно 86% за ті ж два десятиліття) за той самий період.
- Патентування допоміжної робототехніки впало в останні роки. Це нещодавнє зменшення може бути пов'язане з переміщенням між основними сферами та пріоритетами досліджень і розробок. Подібні зсуви і зміни пріоритетів спостерігаються і в інших сферах медичних технологій.
- Компанії та університети з Японії та Республіки Корея займають перші п'ять позицій у списку найактивніших претендентів, дивлячись на IPF, пов'язані з допоміжною робототехнікою.
- Найбільш активними претендентами в області допоміжної робототехніки є компанії та університети з Кореї, Японії, Європи та США...» (*Inventions for assistive robotics increased more than 20-fold in just two decades // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/inventions-assistive-robotics-increased-more-20-fold-just-two-decades>). 03.12.2024*).

«...Відповідно до підходу до цифрової трансформації та підвищення прозорості в Стратегічному плані до 2028 року, Європейське патентне відомство (ЕРО) опублікує повний список професійних представників у ЕРО у вигляді нової вдосконаленої бази даних із можливістю пошуку на своєму веб-сайті з 3 лютого 2025 року. Більш повна нова база даних міститиме той самий мінімальний набір даних для кожного професійного представника та дозволить користувачам легко знайти професійного представника на основі різних критеріїв пошуку.

Професійний представник – кваліфікований патентний повірений із глибокими знаннями застосовних систем і практик – може бути корисним для окремих осіб, компаній та інших організацій, які прагнуть отримати патентні права в Європі.

Кожен заявник із держав-учасниць ЕРС може вибрати, працювати чи ні з професійним представником у провадженні в ЕРО. Для заявників, які мають місце проживання або місцезнаходження за межами держав-учасниць ЕРС, використання професійного представника є обов'язковим.

Щоб допомогти користувачам знайти професійного представника, який представлятиме їх перед ЕРО, Відомство підтримує на своєму веб-сайті загальнодоступну базу даних із можливістю пошуку. База даних дозволяє користувачам фільтрувати представників за країною, містом, адресою чи іменем, а також надає контактні дані кожного представника, якщо вони доступні.

Ця база даних базується на списку близько 14 000 професійних представників, які зареєстровані в ЕРО і, таким чином, мають право представляти сторони в ЕРО. Як правило, вони склали європейський кваліфікаційний іспит і продемонстрували, що мають практичний досвід. Однак поточна база даних не є повною, оскільки вона не містить усіх представників, зареєстрованих ЕРО...» (*Searchable database of professional representatives to become more comprehensive and transparent // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/searchable-database-professional-representatives-become-more-comprehensive-and>). 11.12.2024*).

***

«...У 2023 році ЕUIPO отримала понад 175 000 заявок на торговельні марки. Цей великий обсяг підкреслює критичну роль торговельних марок у світі бізнесу...

Кількість заявок на торговельні марки ЕUIPO зросла на 8% порівняно з 2022 роком. Це зростання відображає зростання обізнаності серед компаній про цінність торгових марок і важливість захисту інтелектуальної власності...

У 2023 році на частку Німеччини припало 20% усіх заявок на торговельні марки, поданих до ЕUIPO. Оскільки Німеччина є найбільшою економікою Європи, сильний акцент на інноваціях і захисті брендів сприяє цій значній частці.

Німецькі компанії працюють у різних секторах, від автомобільної промисловості та машинобудування до моди та технологій, що підкреслює широкий спектр діяльності торгових марок.

У 2023 році на Іспанію припадало 10% від загальної кількості заявок на торговельні марки EUIPO. Жваве ділове середовище Іспанії, яке характеризується поєднанням великих корпорацій і динамічних малих і середніх підприємств, сприяє цій помітній частці.

Іспанські компанії все більше визнають важливість товарних знаків у забезпеченні своєї конкурентної переваги як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях.

У 2023 році 30% заявок на торговельну марку EUIPO стосувалися товарів класу 9, до якого входять товари, пов'язані з технологіями.

Ця категорія охоплює широкий спектр предметів, таких як комп'ютери, програмне забезпечення та електронні пристрої, що відображає темп інновацій у технологічному секторі.

Оскільки технології продовжують швидко розвиватися, захист торгових марок у цьому класі має вирішальне значення для компаній, які прагнуть захистити свої технологічні досягнення...» (*Bao Tran. EUIPO Trademark Statistics: Key Trends and Insights // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/euipo-trademark-statistics-key-trends-and-insights>). 12.12.2024*).

***

«Патенти, пов'язані з електричними технологіями, зазнали помітного зростання за останні два десятиліття. Однак останніми роками, після появи штучного інтелекту (ШІ), це зростання стрімко зросло: кількість патентів на інтеграцію штучного інтелекту в електричних мережах зросла в шість разів. Про це свідчать дані дослідження «Патенти на вдосконалені електричні мережі», яке підготувало Європейське патентне відомство (ЕПО) спільно з Міжнародним енергетичним агентством (ІЕА).

У звіті робиться висновок, що цей імпульс бере свій початок у прогресі в цифровій інтеграції та розширенні чистих джерел енергії. Саме в цій останній сфері виділяється лідерство Іспанії, одного з європейських стандартів за встановленою потужністю сонячної енергії...

Європейський Союз і Японія лідирували в інноваціях в електричних мережах між 2011 і 2022 роками, на кожному з яких припало 22% від загальної кількості патентів у цьому секторі, за ними йдуть Сполучені Штати з 20%. Проте Китай позиціонує себе як регіон, який найбільше розвивається в цій галузі, пройшовши шлях від 7% від загальної кількості патентів у 2013 році до першого місця у 2022 році з 25%...

Дослідження показує, що університети, науково-дослідні інститути та малі підприємства також відіграють значну роль в інноваціях в електромережах. 37% технологічних стартапів, пов'язаних з електромережами, подали заявки на патент, і більшість з них розташовані в Європі та США» (*La*

Inteligencia Artificial multiplica por seis las patentes de redes eléctricas en todo el mundo // Oficina Española de Patentes y Marcas (<https://www.oepm.es/es/detalle-noticia/La-Inteligencia-Artificial-multiplica-por-seis-las-patentes-de-redes-electricas-en-todo-el-mundo/>). 10.12.2024).

***

«...Європейське патентне відомство (ЕРО) оголосило, що його адміністративна рада проголосувала за впровадження 14-го пакету санкцій Європейського Союзу проти Росії в рамках патентної системи ЄС...

Згідно з правилами, позначення держав-членів ЄС вважатиметься відкликаним щодо патентних заявок, поданих російськими заявниками, які підпадають під санкції, з аналогічними санкціями, які застосовуватимуться до патентних заявок Договору про патентну кооперацію (РСТ), які переходять на європейську фазу...

Нові Правила набувають чинності 16 грудня 2024 року та застосовуються до європейських патентних заявок, поданих 25 червня 2024 року або після цієї дати, а також до заявок РСТ, які переходять на європейську фазу до ЕРО, і до заявок на виділені європейські патенти, отриманих до або після цієї дати.

Рішення є продовженням нещодавнього рішення, прийнятого спеціальним комітетом ЕРО 15 листопада, щодо впровадження того самого пакету санкцій ЄС щодо унітарних патентів...» (*European patents: Legal provision to implement EU sanctions against Russia // European Patent Office (EPO)* (<https://www.epo.org/en/news-events/news/european-patents-legal-provision-implement-eu-sanctions-against-russia>). 11.12.2024).

***

«...Європейське патентне відомство (ЕРО) ...опублікувало «Посібник з унітарного патенту», щоб допомогти підприємствам і окремим особам зрозуміти практику, встановлену ЕРО з моменту запуску унітарної патентної системи. 15 листопада 2024 року ЕРО опублікувало третє видання єдиного патентного довідника, у якому враховано численні зміни, які відбулися з моменту запуску цієї системи 18 місяців тому.

Це нове видання містить, зокрема, доповнення та/або доповнення щодо таких аспектів: приєднання Румунії (1 вересня 2024 року), restitutio in integrum, обробка запитів, спрямованих на відстрочення реєстрації унітарного ефекту, депонування повноважень (з 1 листопада, 2024), повернення податків, а також нові функції MyEPO Portfolio...» (*Matthieu Boulard. JUB - Mise à jour du «Guide du brevet unitaire» de l'OEB // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-jub-mise-jour-du-guide-du-brevet-unitaire-de-loeb>). 10.12.2024).

***

«...Доступ до стандартних основних патентів (SEP) був вирішальним у розвитку мобільного зв'язку. Новатори добровільно вносять свої ключові винаходи в розробку стандартів, які вони також захищають патентами. Коли ці винаходи стають важливими для стандарту, патенти позначаються як SEP. Після того, як стандарт прийнято організацією з розробки відкритих стандартів, технологія стає доступною, а SEP можна ліцензувати на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах. Дохід, отриманий від ліцензування SEP, реінвестується в науково-дослідні розробки, що сприяє подальшому розвитку бездротових технологій і ключових винаходів.

У квітні 2023 року Європейська комісія запропонувала регламент, спрямований на оптимізацію системи ліцензування SEP. До лютого 2023 року Європейський парламент прийняв змінену версію цього регламенту в першому читанні, яка зараз знаходиться на розгляді в Раді.

Однак експерти з екосистеми інтелектуальної власності висловили занепокоєння щодо далекосяжних наслідків запропонованого регулювання для інноваторів. Вони попереджають, що регулювання може мати протилежний ефект, посилюючи складність і регулятивний тягар, підриваючи фундаментальні стимули до науково-дослідницьких розробок і примножуючи потенційні суперечки, тим самим завдаючи шкоди інноваційному потенціалу Європи...

Запропонований регламент суперечить новому Єдиному патентному суду (UPC), який був створений для зміцнення та гармонізації патентного захисту по всій Європі, включно з SEP. UPC спрощує патентні спори через централізовану судову систему, і про її успіх свідчать 42 000 унітарних патентів, зареєстрованих з моменту запуску системи лише в червні 2023 року.

Клаус Грабінські, голова Апеляційного суду UPC, пояснив, що положення про SEP загрожує доступу до правосуддя та перешкоджає діяльності UPC. Пропозиція включає обов'язкове визначення ставок FRAND, вимагаючи від сторін пройти дев'ятимісячний процес перед тим, як подати будь-який судовий позов. Президент Грабінські попередив, що ця затримка, ймовірно, затягнеться на рік: «Якщо європейським судам у майбутньому доведеться чекати один рік через визначення FRAND, результатом буде те, що справи будуть вирішуватися за межами Європейського Союзу», таким чином послаблюючи вплив Європейські суди. Щоб запобігти підриву легітимності UPC, президент Грабінський запропонував дозволити паралельні судові процеси під час визначення FRAND.

Міхаель Фреліх, директор із розробки патентів Європейського патентного відомства (EPO), погодився з президентом Грабінським, наголосивши на важливості «не підривати UPC, над створенням якого ми так важко працювали». Фреліх рекомендував покладатися на існуючі системи EPO та UPC, включаючи Центр патентного посередництва та арбітражу UPC (PMAC), який пропонує альтернативні механізми вирішення суперечок для SEP. Він поставив під сумнів доцільність запровадження додаткових механізмів через

EUIPO, враховуючи, що структура UPC адаптована до складності патентних спорів...» (*Innovation First: The Future of SEPs in Europe // Euractiv* (<https://www.euractiv.com/section/digital/opinion/innovation-first-the-future-of-seps-in-europe/>). 16.12.2024).

***

«...основні тенденції, що спостерігаються на основі даних EUIPO у 2023 та 2024 роках...

З січня по листопад 2024 року було подано 165 884 заявки на торговельну марку, з яких 140 013 були прямими заявками, а 25 871 було призначено через Мадридську систему. У 2023 році було подано 175 709 заявок (з них 29 462 через Мадридську систему), що в результаті збільшило загальну кількість заявок з 1996 року до понад 2,9 мільйона. Еволюція за останнє десятиліття узагальнено на графіку нижче. Це показує, що після рекордно високого рівня 2021 року кількість поданих заяв дещо зменшилася (це схоже на тенденцію у Великобританії)...

Важливим аспектом моніторингу торговельних марок ЄС є видача листів спостереження відповідно до статті 43(7) EUTMR. Ці листи сповіщають власників брендів про нові заявки, які можуть суперечити їхнім попереднім маркам, що, у свою чергу, може спонукати їх заперечувати заявки на торговельні марки третіх сторін.

...з січня 2023 року по жовтень 2024 року EUIPO розіслала 550 652 листи спостереження, з них 304 097 листів було надіслано у 2023 році та 246 555 наразі у 2024 році...

З огляду на тенденції, які спостерігаються в останніх даних EUIPO, власники брендів повинні вжити таких кроків:

- *Використання послуги спостереження:* контрольні листи EUIPO служать системою попередження про потенційні конфлікти торгових марок на момент публікації. Однак вони не є повністю вичерпними, і встановлення надійної стратегії спостереження може допомогти власникам брендів набагато раніше визначити ці ризики.
- *Управління опозицією:* опозиції є важливим способом для власників брендів врегулювати суперечки, уникнути плутанини на ринку та захистити ідентичність бренду. Таким чином, важливо залучати радників, які мають досвід консультування та ведення переговорів щодо врегулювання суперечок. Проактивність у поданні заперечень і обережне та стратегічне ведення переговорів може захистити ексклюзивність брендів на ринку, а також заощадити кошти та принести швидше результати.
- *Мадридські програми:* хоча власники брендів, які використовують Мадридську систему, стають все більш популярними, їм потрібна стратегія захисту програм Мадриду від складних офісних дій і протидії. Навички ведення переговорів і вирішення суперечок місцевих адвокатів із торгових марок, призначених представниками, важливі, особливо в контексті того, що більшість

протирич вирішуються шляхом переговорів» (*Christophe van Zyl, John Ferdinand, Inès Garlantezec and Sarah Chittock. EUIPO trade mark filings 2023-2024: Key insights and trends // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/articles/euipo-trade-mark-filings-2023-2024-key-insights-and-trends/>). 19.12.2024).

***

«Охорона сортів рослин — це право інтелектуальної власності (ІВ), розроблене спеціально для сортів рослин, на які не поширюється патентна охорона...

Законодавство більшості країн передбачає охорону сортів рослин. Особливо це стосується країн-членів Союзу з охорони нових сортів рослин або UPOV (в рамках Конвенції з охорони нових сортів рослин).

Деякі міжурядові організації прийняли систему захисту прав селекціонерів рослин, яка охоплює кілька територій, наприклад Свідectво з охорони прав на сорт рослин країн-членів Європейського Союзу (COV). Це, наприклад, випадок Африканської організації інтелектуальної власності (ОАРІ, член UPOV), яка дозволяє реєстрацію та видачу сертифікатів, дійсних у її 17 країнах-членах. Нещодавно це також стосується Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO, яка ще не є членом UPOV), починаючи з 24 листопада 2024 року.

Однак ратифікація конвенції UPOV (для країн-учасниць UPOV) або тексту національного законодавства, що засновує COV (для країн, що не є членами), не гарантує ефективного виконання національного законодавства. У деяких країнах (включаючи країни-члени UPOV) необхідні законодавчі інструменти ще не набрали чинності, або ще не впроваджені, або навіть ще не завершені.

Крім того, може бути накладено певну кількість обмежень та умов, особливо в країнах, які ще не є членами UPOV.

Таким чином, деякі країни (члени UPOV чи ні) вирішили обмежити види рослин, які, ймовірно, виграють від захисту COV. У цьому випадку компетентний офіс веде список прийнятних видів рослин.

Країни, які накладають обмеження на види, які підлягають захисту COV, зазвичай пропонують селекціонерам можливість подати обґрунтований запит із запитом на включення нових видів до списку.

Деякі країни можуть мати дуже суворі правила, аж до того, що депонування та експлуатація COV стає майже неможливою. Ми можемо, наприклад, навести випадок територій, на яких заявку на COV може подати лише компанія, яка розташована на відповідній території. До цього додається умова, що сорт може використовуватися лише на ґрунті цієї території, лише згаданою компанією.

Також можуть застосовуватися певні обмеження. Наприклад, деякі країни вимагають нотаріального завірення та/або апостилювання всіх або частини

документів, що становлять заявку, або надання присяжного перекладу всіх або частини документів, що тягне за собою додаткові витрати.

Важливо відзначити, що деякі країни, в яких немає захисту від COV, вимагають офіційної реєстрації заводу для його експлуатації на відповідній території...» (*Aurélia Vavasseur. Le Certificat d'Obtention Végétale à l'international // Regimbeau (https://regimbeau.eu/insight/le-certificat-dobtention-vegetale-a-linternational/). 16.12.2024*).

***

«Група з 14 асоціацій-членів у сфері ІВ та боротьби з підробками опублікувала спільну заяву, в якій закликала включити боротьбу зі злочинами у сфері ІВ до пріоритетів наступного політичного циклу безпекової ініціативи Європейської Комісії "Європейська мультидисциплінарна платформа проти злочинних загроз" (ЕМРАСТ).

ЕМРАСТ керується державами-членами ЄС з метою виявлення, визначення пріоритетів та усунення загроз, що створюються організованою та серйозною міжнародною злочинністю. Коаліція закликає всі держави-члени ЄС забезпечити, щоб злочини у сфері інтелектуальної власності залишалися пріоритетом для наступного циклу ЕМРАСТ з 2026 по 2029 рік. Рамкова програма працює чотирирічними циклами, наступний цикл завершиться в грудні наступного року...

У заяві зазначається, що в умовах постійного виклику, пов'язаного з новими технологіями, дедалі більшого використання соціальних медіа, обміну повідомленнями в закритих групах і криптовалюти фальшивомонетниками та злочинцями, існує дедалі зростаюча потреба боротися зі злочинністю в сфері інтелектуальної власності в надійний і скоординований спосіб у рамках ЕМРАСТ...» (*Maura O'Malley. Anti-counterfeiting groups urge EU to keep IP-crime fight a priority // The Global Legal Post (https://www.globallegalpost.com/news/anti-counterfeiting-groups-urge-eu-to-keep-ip-crime-fight-a-priority-1650251226). 16.12.2024*).

***

Йорданське Хашимітське Королівство

«...Йорданія не була включена до переліку спеціального звіту 301 USTR за 2024 рік, але в першому розділі звіту згадувався про піратство. Країна була включена до Звіту про сумнозвісні ринки USTR за 2023 рік. Останніми роками Йорданія прийняла кілька законів для дотримання своїх міжнародних зобов'язань, у тому числі законів, які відповідають торговим аспектам прав інтелектуальної власності (TRIPS), щоб захистити комерційну таємницю, сорти рослин і конструкції напівпровідникових мікросхем. У 2023 році Йорданія прийняла новий Закон про кіберзлочини, метою якого є посилення цифрової безпеки, захист компаній і установ від електронних атак і

забезпечення безпечного цифрового середовища для інвестицій. Юридичні експерти в Йорданії вважають, що закон передбачає механізм для вжиття примусових заходів проти порушень прав інтелектуальної власності в Інтернеті, де існуючий закон був нечітким. Таке тлумачення закону ще не перевірено.

Показники Йорданії у сфері захисту прав інтелектуальної власності продовжують покращуватися, і уряд Йорданії демонструє зростаючу рішучість у підвищенні ефективності механізмів захисту прав інтелектуальної власності. Тим не менш, все ще існує потреба у вдосконаленні правових процедур та механізмів правозастосування для боротьби з випадками порушень та крадіжок, які продовжують мати місце. Піратське відео, програмне забезпечення та телевізійний контент все ще залишаються значними проблемами у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

Авторські права реєструються в Департаменті національної бібліотеки Міністерства культури, а патенти та товарні знаки реєструються в Реєстрі патентів і торгових марок Міністерства промисловості та торгівлі...

Йорданія ратифікувала Договір про патентну кооперацію в 2007 році. Йорданія не ратифікувала Мадридський протокол, проте Йорданія внесла зміни до свого Закону про товарні знаки, щоб дати уряду Йорданії право приєднатися до Мадридського протоколу. Йорданія є учасником договорів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) як щодо авторських прав, так і щодо виконання та фонограм, і вона розробляє оновлені закони про авторські права, стандарти торгових марок і митні правила, щоб вони відповідали міжнародним стандартам. Йорданські фірми можуть шукати спільних підприємств і ліцензійних угод з багатонаціональними партнерами.

У 2023 році інспектори з торгових марок перевірили 636 329 найменувань, що стосуються 518 різних торгових марок. Крім того, експерти Міністерства промисловості, торгівлі та постачання розглянули 183 справи, пов'язані з промисловими процесами та дизайнами. З них 132 справи вирішено перевіряючими, а 16 – компетентними судами. Решта справ ще розглядаються. Нарешті, Управління захисту авторських прав Йорданії передало 24 справи про порушення авторських прав до відповідних судів у 2023 році...» (2024 *Investment Climate Statements: Jordan // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/jordan/>). 12.2024).

***

Китайська Народна Республіка

«Останні дані, опубліковані Китайським національним управлінням інтелектуальної власності (CNIPA), показують, що станом на кінець жовтня цього року кількість дійсних патентів на винаходи в Китаї досягла

4,66 мільйона. З них підприємства мають 3,417 млн патентів, що становить 73,3% від загальної кількості.

За перші три квартали кількість записів про передачу патентів і ліцензування університетами та науково-дослідними установами в масштабах країни зросла на 24,1% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Загальна сума фінансування під заставу патентів і торгових марок досягла 792,23 млрд юанів, що на 60% більше, ніж у минулому році. Крім того, загальна вартість імпорту та експорту плати за використання інтелектуальної власності досягла 307,2 мільярда юанів, що на 7,2%, встановивши нові історичні рекорди. Станом на кінець жовтня середній термін експертизи патентів на винаходи в Китаї скоротився до 15,6 місяців. На сьогоднішній день схвалено будівництво 123 центрів захисту інтелектуальної власності на національному рівні та швидкого захисту прав у 29 провінціях, регіонах і муніципалітетах, у яких зареєстровано понад 193 000 інноваційних організацій. За перші три квартали ці центри захисту та швидкого захисту прав розглянули загалом 98 000 справ про захист інтелектуальної власності із середнім часом розгляду менше двох тижнів...» (*China's domestic valid invention patents reach 4.66 million // Kangxin Partners PC (<https://en.kangxin.com/html/2/215/217/25903.html>). 09.12.2024*).

***

Королівство Камбоджа

«...Закон Камбоджі "Про управління насінництвом та правами селекціонерів" був прийнятий у 2008 році, але лише донедавна нові сорти рослин можна було успішно реєструвати для захисту в країні. Хоча закон діє вже деякий час, нещодавні зміни підтвердили процедуру подання заявок та розклад зборів за реєстрацію нових сортів рослин. Завдяки цим змінам селекціонери отримали можливість реєструвати свої нові сорти рослин у Камбоджі з 1 березня 2024 року...

Щоб мати право на охорону, нові сорти рослин повинні відповідати таким критеріям:

- Новизна – сорт вважається «новим», якщо на дату подання заявки на охорону нового сорту рослин він не був проданий, проданий або іншим чином розпоряджений іншим особам – селекціонером або за його згодою – більше ніж:
  - Один рік для будь-якого сорту рослин у Камбоджі; або
  - Шість років для дерев і виноградних лоз або чотири роки для всіх інших сортів рослин у країнах, окрім Камбоджі.
- Відмінність – сорт повинен чітко відрізнятися від будь-яких інших існуючих сортів.
- Однорідність – сорт має бути достатньо однорідним за своїми відповідними характеристиками.

- Стабільність – сорт повинен залишатися незмінним у своїх основних характеристиках наприкінці кожного циклу розмноження та в кожному поколінні.

Останні три критерії часто групуються разом як «DUS», коли йдеться про випробування, які проводяться під час основної експертизи нових сортів, щоб визначити, чи підлягають вони захисту.

Потрібна також назва сорту – родова назва сорту рослини. Найменування має дозволяти ідентифікувати сорт і не повинно вводити в оману чи оману громадськість щодо характеристик, цінності чи ідентичності сорту чи ідентичності селекціонера. Назва також не повинна бути подібною до назви сорту, уже зареєстрованого в Камбоджі, або до існуючої назви, що використовується для того самого виду в Камбоджі чи будь-якій іншій стороні Конвенції Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (Конвенція UPOV)...

Процес перевірки спільно проводять Міністерство промисловості, науки, технологій та інновацій (MISTI) та Міністерство сільського, лісового господарства та рибальства (MAFF). MISTI несе відповідальність за формальну перевірку, тоді як MAFF займається перевіркою по суті (тобто тест DUS). Якщо всі вимоги задоволено, MISTI надасть права селекціонера, а свідоцтво про надання сорту рослин буде видано після сплати зборів за реєстрацію та публікацію.

Після реєстрації охорона сорту рослин триває 25 років із дати видачі для дерев та винограду та 20 років для інших рослин. Селекціонер повинен сплачувати ануїтетну плату, щоб підтримувати дійсність сорту рослин...» (*Sokmean Chea, Vongkhim Lay. Cambodia set to reap harvest through protection of new plant varieties // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2e457fx862w4t0tsp258g/sponsored-content/cambodia-set-to-reap-harvest-through-protection-of-new-plant-varieties>). 05.12.2024*).

***

Королівство Нової Зеландії

«...Для МСП і стартапів визнання комерційної цінності ІВ є важливим кроком у побудові успішного бізнесу. Потужний портфель інтелектуальної власності не лише захищає ваші ідеї, але й стає цінним активом, який може підвищити привабливість вашої компанії для венчурних капіталістів та інвесторів. Ці зацікавлені сторони часто шукають підприємства з унікальними та захищеними інноваціями, оскільки це може показати конкурентну перевагу та довгостроковий потенціал зростання. ІВ також може слугувати потужним інструментом у переговорах, чи то для забезпечення партнерства, ліцензійних угод чи залучення коштів. У деяких випадках його

можна навіть використати для забезпечення фінансування, надаючи настільки необхідний капітал для розвитку вашого бізнесу.

Ліцензійні стратегії пропонують ще одну ключову перевагу. Ліцензуючи свою ІВ іншим компаніям, ви можете генерувати стабільний потік доходів, уникаючи при цьому значних витрат і ризиків, пов'язаних з виробництвом і дистрибуцією. Такий підхід особливо вигідний для стартапів з обмеженими ресурсами, дозволяючи їм швидше виходити на нові ринки та масштабувати свій бізнес. Крім того, добре керований портфель об'єктів ІВ може слугувати стримуючим фактором для конкурентів, зменшуючи ризик копіювання або посягання на ваші інновації. Крім простого захисту, ІВ стає стратегічним активом, який підтримує зростання, зміцнює позиції на ринку та збільшує загальну вартість вашого бізнесу.

Ефективне управління ІВ означає застосування продуманого та проактивного підходу, щоб переконатися, що ваші ідеї захищені, а їхня цінність повністю реалізована. Ви можете почати з того, що допоможете своїй команді зрозуміти, чому збереження конфіденційної інформації в таємниці є настільки важливим, а також ризики, які виникають при необережному розголошенні інформації, як всередині, так і поза межами бізнесу. Регулярна перевірка вашого портфолію ІВ може допомогти вам виявити цінні активи, які можуть отримати додатковий захист, наприклад, торгові марки для вашого бренду або патенти на нові розробки. Вам також може бути корисно призначити відповідальну особу в компанії, яка буде стежити за питаннями ІВ, щоб не пропустити нічого важливого. Подумавши про ІВ на ранніх стадіях, ви можете уникнути багатьох проблем у майбутньому. Це дозволить вам захистити свої ідеї до того, як вони будуть випадково поширені або оприлюднені, що може ускладнити їх захист. Крім того, це дає вам можливість з'ясувати, які частини вашої інновації мають найбільший потенціал, щоб ви могли зосередити свої ресурси на тому, що дійсно має значення, і налаштувати свій бізнес на довгостроковий успіх.

Надійна стратегія у сфері ІВ має бути невід'ємною частиною кожного етапу вашого бізнес-плану. Ставлення до ІВ як до другорядного питання може призвести до втрачених можливостей та підвищених ризиків. Виявляючи активи, що підлягають захисту, на ранній стадії, регулярно переглядаючи свій портфель ІВ та вивчаючи такі варіанти, як реєстрація патентів чи торговельних марок, МСП та стартапи можуть захистити свої інновації та максимізувати їхню цінність. Це також дозволить вашому бізнесу залишатися конкурентоспроможним і мати хороші позиції для зростання.

Застосовуючи проактивний і стратегічний підхід до управління інтелектуальною власністю, МСП і стартапи можуть повністю розкрити цінність своїх інновацій, захистити свою конкурентну перевагу та створити міцну основу для довгострокового успіху...» *(Pritesh Lohani and Quinn Miller. Turning Ideas into Assets: Practical Insights for SMEs and Startups // PIPERS*

(<https://piperpat.com/news/article/turning-ideas-into-assets-practical-insights-for-smes-and-startups>). 18.12.2024).

***

Об'єднані Арабські Емірати

«...Лише за дев'ять місяців кількість реєстрацій торговельних марок зросла на 39,12%, а кількість реєстрацій об'єктів інтелектуальної власності - на 34,3%. Крім того, порівняно з аналогічним періодом 2023 року кількість патентів, свідоцтв на корисні моделі та промислових зразків зросла на 8 відсотків. Міністерство економіки ОАЕ повідомило про 1 884 об'єкти ІВ загалом, що є значним зростанням порівняно з 1 402 роком раніше і доводить загальну кількість до 20 389 об'єктів ІВ.

Попит на реєстрацію інтелектуальної власності зріс у різних галузях промисловості, як видно з 1946 заявок, отриманих Міністерством економіки ОАЕ цього року, що на 53,23% більше, ніж 1270 заявок, отриманих роком раніше. Крім того, було оброблено 209 заявок на реєстрацію імпортерів та розповсюджувачів прав інтелектуальної власності, що становить збільшення на 26,67 відсотка, а також зроблено 153 повідомлення про порушення прав інтелектуальної власності.

Станом на вересень 2024 року в ОАЕ було зареєстровано 18 175 нових торгових марок, що на 39 відсотків більше, ніж у попередньому році. Після того, як Міністерство економіки ОАЕ опрацювало 24 258 заявок на реєстрацію торгових марок і відповіло на 8171 запит щодо торговельних марок, на ринках ОАЕ наразі є 356 408 активних торгових марок.

Крім того, згідно з даними, кількість зареєстрованих патентів, свідоцтв про корисність і промислових зразків зросла на 8 відсотків, досягнувши 15 051 на кінець вересня 2024 року. Порівняно з тим самим періодом 2023 року було подано 3 489 заявок на реєстрацію, що становить зростання на 3,8 відсотка...» *(Excel V. Dyquiangco. UAE sees significant increase in IP registrations // Asia IP (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/uae-sees-significant-increase-in-ip-registrations>)). 11.12.2024).*

***

Республіка Еквадор

«В Еквадорі права на торговельну марку набуваються виключно шляхом реєстрації в Бюро з питань торговельних марок (SENADI), а не шляхом попереднього використання. Це означає, що якщо не отримано офіційної декларації про загальноповідомість, докази використання або визнання торговельної марки в процесі оскарження слугують лише додатковими елементами, а не остаточними правами...

Еквадор запровадив формальну процедуру отримання декларації про загальновідомість відповідно до Резолюції № 002-2019-DG-NT-SENADI. Ось ключові кроки, яких слід дотримуватися:

1. Заявка : власник торгової марки повинен подати заявку з наступним:
  - Офіційний запит на визнання відомості.
  - Детальна інформація про торговельну марку, включно з її характером і територіями, де вона вважається загальновідомою. попередньої реєстрації або завірених копій міжнародної реєстрації.
  - Список продуктів, послуг або видів діяльності, пов'язаних із торговою маркою.
  - Інформація про заявника та представника, включаючи контактні дані та ідентифікаційні дані.
  - Документація, що підтверджує репутацію торгової марки, наприклад дані про продажі, витрати на рекламу та дослідження ринку.
2. Обстеження SENADI :
  - Національна служба інтелектуальної власності Еквадору (SENADI) розглядає заявку протягом 15 днів. Заявник повинен усунути недоліки протягом 10 днів. Це дуже короткий проміжок часу; тому весь доказовий матеріал доцільно підготувати заздалегідь.
3. Перевірка та вирішення :
  - Після того, як заявка відповідає всім формальним вимогам, SENADI оцінює докази та виносить вмотивовану резолюцію про визнання торговельної марки відомою. Ця декларація дійсна протягом семи (7) років.
4. Публікація та видача свідоцтва :
  - Декларація публікується, про що видається свідоцтво. Фізична копія довідки може бути отримана за додаткову плату.
5. Призупинення поточних процедур :
  - Якщо триває декларація відомості, будь-які процедури, що збігаються, призупиняються до її завершення.

...офіційна вартість отримання декларації відомості в Еквадорі може коливатися від 3270 до 10 800 доларів США, залежно від складності процесу.

...хоча отримання декларації про відомість в Еквадорі є складним і ресурсомістким процесом, воно може зіграти вирішальну роль у захисті репутації торгової марки та позиції на ринку...» (*Janet Hernandez. Understanding Trademark Notoriety in Ecuador: A Guide to the Process and Regulations // Abreu & Asociados (<https://www.abreuiip.com/en/understanding-trademark-notoriety-in-ecuador-a-guide-to-the-process-and-regulations/>)*).

17.12.2024).

***

Республіка Індія

«...Щоб покращити екосистему інтелектуальної власності в країні, у 2016 році уряд Індії запровадив національну політику щодо прав інтелектуальної власності, яка об'єднує всі права інтелектуальної власності в єдиний концептуальний документ, встановлюючи інституційний механізм для впровадження, моніторингу та перегляду законів щодо інтелектуальної власності.

Політика містить сім цілей, покликаних створити середовище, яке заохочує інновації та творчість шляхом забезпечення більшого захисту та стимулів для винахідників, митців і творців. Для досягнення поставлених цілей вжито декілька заходів. Серед вжитих заходів – дотримання вимог і скорочення термінів подання та видалення прав інтелектуальної власності, знижка гонорару для стартапів, ММСП, навчальних закладів та прискорене іспитування для певних категорій заявників. Нижче наведено деякі з основних заходів, які вживаються:

- i. **Схема захисту інтелектуальної власності стартапів (SIPP):** Схема захисту інтелектуальної власності стартапів (SIPP) була запущена в 2016 році, щоб надати *безоплатну* стартапам допомогу для подання та обробки їхніх заявок на патенти, дизайн або торговельну марку через урядових посередників з ІВ. Схему було поширено на всіх індійських інноваторів/творців, які користуються послугами Центру підтримки технологій та інновацій (TISC), створеного в Індії, починаючи з 6 вересня 2019 року. У листопаді 2022 року схему було переглянуто, а плата за сприяння значно зросла. щонайменше на 100% для подальшого заохочення фасилітаторів ІВ надавати якісні послуги прийнятним заявникам.
- ii. **Схема педагогіки та дослідження прав інтелектуальної власності для цілісної освіти та академії» (SPRIHA):** згідно з цією схемою ДРІПТ (Департамент розвитку промисловості та внутрішньої торгівлі) призначив професорів кафедри прав інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах для сприяння вивченню, освіті, дослідженням та обізнаності щодо прав інтелектуальної власності. Спочатку до схеми було включено 18 університетів. Проте з 2023 року до сьогоднішнього дня було додано 20 нових університетів, довівши загальну кількість до 38... Надаючи фінансову та інституційну підтримку, програма дозволяє університетам проводити дослідження, спеціалізовану підготовку, інформаційні програми та семінари. Ця схема заохочує співпрацю між академічними та урядовими установами, гарантуючи, що дослідження, пов'язані з ІВ, принесуть відчутну користь для суспільства. Цей цілісний підхід не тільки зміцнює освіту в галузі інтелектуальної власності, але й узгоджує академічні результати з цілями національної політики в галузі інтелектуальної власності, сприяючи баченню Індії стати економікою, орієнтованою на інновації.

- iii. Модернізація та оцифровка IP-офісів - IP-офіс було модернізовано, а робочі процеси спрощено. Віртуальні слухання були поширені на всі відділення, включаючи Відділ торговельних марок та Відділ авторського права, для прискорення розгляду заявок. У відділі торговельних марок також запроваджено технологію пошуку на основі штучного інтелекту та машинного навчання. Чат-бот IP Saarthi був розроблений для надання миттєвої підтримки та консультацій користувачам щодо процесів реєстрації та надання грантів.
- iv. Національні нагороди в галузі інтелектуальної власності присуджуються щороку в 13 категоріях... на основі таких критеріїв, як кількість поданих заяв про порушення, обвинувальних актів, вироків, проведених рейдів та вартість вилучених матеріалів, що є ще одним кроком до визнання та заохочення ефективного правозастосування в Індії в сфері ІВ.
- v. Для спрощення отримання патенту було прийнято Патентні правила (зі змінами) 2024 р., які зменшили кількість регуляторних вимог. Було запроваджено свідоцтво про авторство на винахід для визнання винахідників. Інші зміни включали надання пільгового періоду для подання заявки на отримання патентної охорони...
- vi. Програма Центру підтримки технологій та інновацій (TISC) VOIB відіграє ключову роль у просуванні досліджень і розробок та комерціалізації інтелектуальної власності, надаючи новаторам і підприємцям в Індії послуги для захисту та використання інтелектуальної власності. Департамент створив 34 центри підтримки технологій та інновацій (TISC) по всій країні в різних університетах, академічних установах та державних радах з науки та технологій...
- vii. Зниження зборів: З метою зміцнення екосистеми ІВ стартапам надаються знижки на сплату зборів, щоб заохотити їх захищати свою ІВ. Стартапам та малим підприємствам надається до 80% знижок на патенти, 50% на торговельні марки та 75% на промислові зразки...» (*DPIIT conducts over 1,300 programs to foster deeper understanding of Intellectual Property Rights // Ministry of Commerce & Industry (https://pib.gov.in/PressReleaseIframePage.aspx?PRID=2085346). 17.12.2024).*

***

Республіка Індонезія

«Міністерство юстиції заявило, що знищення контрафактних товарів є формою присутності держави в захисті інтелектуальної власності (ІВ).

...DJKI (Генеральний директорат з питань інтелектуальної власності) надає послуги захисту інтелектуальної власності громадськості, особливо тим, хто створює та виробляє оригінальні продукти. ...продукція може бути зареєстрована в DJKI, який діє як орган у сфері інтелектуальної власності.

Тоді уряд забезпечує захист продуктів та інтелектуальної власності, які були зареєстровані, якщо він отримує звіт про плагіат, який шкодить власникам.

...такі дії DJKI, як знищення контрафактних товарів, спрямовані на те, щоб дати уроки та стримати порушників...

Раніше DJKI знищила кілька контрафактних товарів за 12 заявами про порушення, поданими власниками брендів. Конфісковані контрафактні товари включали генератори, свердла, сумки, взуття, багаж, дитячі соски та інше з використанням підроблених або імітаційних брендів.

Відповідно до Закону № 20 від 2016 року, близько 11 із 12 порушень вважаються порушенням прав на торговельну марку, тоді як інше є порушенням промислового зразка відповідно до Закону № 31 від 2000 року.

DJKI знищував контрафактну продукцію шляхом спалювання або руйнування за допомогою молотків» (*Destruction of counterfeit products is form of IP protection: Ministry // ANTARA* (<https://en.antaranews.com/news/337945/destruction-of-counterfeit-products-is-form-of-ip-protection-ministry>). 12.12.2024).

***

Республіка Казахстан

«...Правова структура для захисту прав інтелектуальної власності є відносно сильною; однак правозастосування потребує подальшого вдосконалення. Казахстан наразі не включено до Спеціального звіту 301 Торгового представника США (USTR). Для залучення іноземних інвестицій Казахстан продовжує вдосконалювати правовий режим захисту прав інтелектуальної власності. Цивільний кодекс і різні закони захищають права інтелектуальної власності. Казахстан ратифікував 18 із 24 договорів, схвалених Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ). У 2024 році уряд прагне приєднатися до Марракеської угоди, Лісабонської угоди та Гаазької системи. Країна має намір приєднатися до трьох угод і ратифікувати їх після необхідних оновлень законів про права інтелектуальної власності.

Кримінальний кодекс передбачає покарання за порушення авторського права, прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, окремі винаходи та топографію інтегральних схем. Закон уповноважує уряд боротися з інтернет-піратством і закрити веб-сайти, які незаконно поширюють матеріали, захищені авторським правом, за умови, що правовласники зареєстрували свої матеріали, захищені авторським правом, у Департаменті прав інтелектуальної власності Міністерства юстиції. Незважаючи на ці зусилля, використання піратського програмного забезпечення залишається високим.

Згідно з урядовою звітністю, у 2023 році митні органи призупинили митне оформлення контрафактних товарів на суму 37,1 млн доларів. За результатами перевірок правоохоронних органів за порушення прав на товарні

знаки було нараховано 25 400 доларів США. Регулярні загальнонаціональні кампанії «Контрафакт» і «Боротьба з шахрайством», спрямовані на виявлення та припинення порушень прав інтелектуальної власності та підвищення обізнаності громадськості про проблеми інтелектуальної власності, призвели до вилучення 2295 одиниць контрафактних товарів.

Іноземні компанії скаржаться на неналежний захист прав інтелектуальної власності. Суддям, митникам і поліцейським не вистачає досвіду у сфері прав інтелектуальної власності, що посилює слабке забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності...» (2024 Investment Climate Statements: Kazakhstan // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/kazakhstan/>). 12.2024).

***

Республіка Китай (Тайвань)

«Патентна система Тайваню має унікальні характеристики, які відрізняють її від інших великих юрисдикцій, таких як США та Європа...

Патентна система Тайваню пропонує три типи патентів: патенти на винаходи, корисні моделі та промислові зразки зі строками дії 20, 10 та 15 років відповідно, які обчислюються від дати подання заявки. На відміну від США, Тайвань не видає патенти на рослини, натомість надає права на сорти рослин за іншими вимогами. Для отримання патенту на винахід заявники повинні подати запит на проведення експертизи по суті протягом трьох років від дати подання заявки. Середня тривалість розгляду першої заявки становить 8-9 місяців, а закриття справи відбувається через 14-15 місяців. Корисні моделі проходять лише формальну експертизу, а не експертизу по суті, а патенти на промислові зразки отримують автоматичну експертизу по суті з моменту подання заявки.

...діагностичні, терапевтичні та хірургічні методи не є патентоспроможними на Тайвані. Замість цього заявник може використовувати формулу винаходу швейцарського типу, яка трактується як спосіб приготування лікарських засобів. Крім того, Тайвань приймає абсолютну новизну для речовин. Отже, якщо заявлений об'єкт є речовиною, різні способи використання не є обмеженнями для цієї речовини.

Формула на продукт за способом має вузьке тлумачення на Тайвані і є допустимою лише тоді, коли винахід не може бути визначений за структурою. Хоча пункти формули на продукт не обмежуються способом його одержання, суди часто обмежують охорону лише тими варіантами, які конкретно проілюстровані в патентній специфікації.

Тайванський критерій винахідництва в основному змодельований за зразком тесту Грема за законодавством США, який складається з п'яти етапів: (1) визначення обсягу заявленого винаходу; (2) визначення змісту відповідного рівня техніки; (3) встановлення рівня технічних знань фахівця в даній галузі; (4) визначення відмінності між винаходом і відповідним рівнем техніки; і (5)

прийняття рішення про те, чи може заявлений винахід бути легко здійснений кваліфікованою особою з використанням існуючого рівня техніки і загальновідомих знань на дату подання заявки...» (*Kevin C.W. Feng. Taiwan's Patent System: Key Differences and Challenges for Foreign Companies // Lawyer Monthly* (<https://www.lawyer-monthly.com/2024/12/taiwans-patent-system-key-differences-and-challenges-for-foreign-companies/>). 09.12.2024).

***

Республіка Кенія

«...Агентствами, відповідальними за адміністрування законів про інтелектуальну власність у Кенії, є Інститут промислової власності Кенії (КІРІ) і Рада з питань авторського права Кенії (КЕСОВО). Крім того, Управління по боротьбі з підробками (АСА) зосереджується на боротьбі з підробками. Основними законами, що стосуються охорони та захисту інтелектуальної власності, є Закон про торговельні марки (Глава 506, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 7 від 2007 року), Закон про насіння та сорти рослин 1972 року (Глава 326, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 53 від 2012 року), Закон про промислову власність 2001 року (Закон № 3 від 2001 року, зі змінами, внесеними згідно із Законом №. 11 від 2017 року), Закон про захист традиційних знань і культурних виразів 2016 року (Закон № 33 від 2016 року, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 18 від 2018 року), Закон про захист традиційних знань і культурних виразів 2016 року (Закон № 33 від 2016 року, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 18 від 2018 року), Закон про авторське право 2001 року (Закон № 12 від 2001 року, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 20 від 2019 року) та Закон про боротьбу з підробками № 13 від 2008 року.

Кенія є членом Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) і підписала Харарський протокол про патенти та промислові зразки. Кенія також є учасником численних договорів ВОІВ, включаючи Пекінську угоду про аудіовізуальні виконання, Бернську конвенцію, Брюссельську конвенцію, Мадридський протокол, Маракешську угоду про VIP, Паризьку конвенцію, Угоду про патентну кооперацію, Конвенцію про фонограми та Конвенцію UPOV.

Кілька агенцій у Кенії поділяють відповідальність за захист прав інтелектуальної власності, зокрема АСА, КЕСОВО, Бюро стандартів Кенії (КЕБС), Рада з питань фармації та отрут (РРВ), поліцейська служба Кенії та податкове управління Кенії (КРА).

У січні 2023 року АСА розпочало реалізацію програми, що передбачає реєстрацію прав інтелектуальної власності через систему інтегрованої системи управління АСА (AIMS) та дозволів на імпорт АКУ. Ця система реєстрації прав інтелектуальної власності викладена в Законі про боротьбу з підробками № 13 від 2008 року та доповнена Положенням про боротьбу з підробками (зі змінами)

від 2021 року. Програма реєстрації нібито є заходом зі сприяння торгівлі, спрямованим на просування законної та справедливої торгівлі в Кенії шляхом усунення контрафактного імпорту. Зважаючи на значний вплив з боку зацікавлених сторін, АСА працює над внесенням змін та вдосконаленням базового законодавства. Наразі програма залишається чинною, але не застосовується до легальних імпортованих товарів.

Крім того, у вересні 2023 року Рада з питань авторського права Кенії (КЕСОВО) розпочала застосування збору за порожні стрічки, також відомого як збір за приватне копіювання або збір за цифрові медіа, щодо елементів, які можуть використовуватися для перенесення захищеного авторським правом вмісту для приватного копіювання. Заявлена мета збору полягає в тому, щоб компенсувати власникам авторських прав збитки, які вони зазнають, коли неавторизовані особи роблять копії їхніх робіт, з наміром, щоб кошти розподілялися через організації колективного управління (СМО) країни. Примітно, що через кілька днів після того, як програма набула чинності, Вищий суд у Найробі заборонив КЕСОВО видавати кошти, зібрані в рамках Blank Tare Levy, і станом на травень 2024 року діяльність СМО була тимчасово призупинена...» (2024 Investment Climate Statements: Kenya // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/kenya/>). 12.2024).

***

Республіка Косово

«...Косово не входить до Спеціального звіту 301 Торгового представника США (USTR) або списку сумнозвісних ринків.

Реєстрація прав інтелектуальної власності (ПІВ) у Косово відповідає регіональній та міжнародній практиці. Процес реєстрації торгової марки займає приблизно дев'ять місяців, а затвердження патенту - близько 18 місяців.

Усвідомлення громадськістю важливості прав інтелектуальної власності є низьким. Немає доказів, які б свідчили про значне внутрішнє виробництво контрафактних товарів у Косово, але імпорт контрафактних товарів, особливо одягу, викликає занепокоєння. Уряд відстежує та звітує про вилучення контрафактних товарів.

У 2007 році Міністерство промисловості, підприємництва та торгівлі створило Відомство з прав промислової власності (ІРО), завданням якого є захист прав інтелектуальної власності. У 2015 році в косовські закони про права інтелектуальної власності були внесені зміни, щоб привести їх у відповідність зі стандартами ЄС і посилити засоби правового захисту для правовласників. Закон Косова про патенти, закон про товарні знаки, закон про промисловий дизайн і закон про географічні покажчики разом із відповідними положеннями Кримінального кодексу та митних правил забезпечують надійний захист прав інтелектуальної власності та відповідають відповідним міжнародним

конвенціям, навіть якщо Косово не є стороною асоційовані міжнародні організації. Прикладами таких конвенцій є Паризька конвенція, Будапештський договір, Мадридський протокол і Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС). У 2018 році Асамблея схвалила Закон про митні заходи для захисту прав інтелектуальної власності для гармонізації законодавства Косово з правилами ЄС.

Щоб посилити дотримання прав інтелектуальної власності та посилити міжвідомчу координацію, уряд прийняв стратегію прав інтелектуальної власності та створив Національну раду з інтелектуальної власності та робочу групу з боротьби з піратством. Рада та Робоча група мають схожі структури та складаються з ІРО, Бюро авторських прав, митниці, Департаментів поліції Косова з боротьби з економічною злочинністю та корупцією та кіберзлочинами, Інспекції ринку та Міністерства юстиції. До складу Ради також входять Прокурорська рада Косова, судові суди та інші урядові та неурядові установи...» (2024 *Investment Climate Statements: Kosovo // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/kosovo/>). 12.2024).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Форму продукту можна захистити як торговельну марку, однак є особливі вимоги та обмеження, які слід враховувати. Форма має бути характерною і не впливати з характеру товару, додавати суттєву вартість товару або бути необхідною для отримання технічного результату. Ці обмеження введено, щоб запобігти монополізації функціональних або основних характеристик продукту через захист торгової марки.

Крім того, може бути доцільно шукати альтернативний або додатковий захист як зареєстрований дизайн, особливо коли немає впевненості, чи відповідатиме форма вашого продукту суворим вимогам для реєстрації торгової марки. Зареєстровані зразки можуть захищати зовнішній вигляд виробу, в тому числі його форму, за умови, що дизайн є новим і має індивідуальний характер. Це може бути більш прийнятною формою захисту.

Важливо відзначити, що існують також винятки та обмеження, які можуть перешкоджати захисту дизайну для форми. Наприклад, якщо особливості форми продиктовані технічною функцією або необхідністю з'єднання з іншим продуктом, дизайн може бути виключений із захисту. Так само, якщо форма суперечить державній політиці чи загальноприйнятим принципам моралі, вона не може бути захищена як зареєстрований зразок...» (Thomas Staveley. *Can I trade mark the shape of my product? // Briffa Legal* (<https://www.briffa.com/blog/can-i-trade-mark-the-shape-of-my-product/>). 17.12.2024).

«Під час розгляду публічного оприлюднення нового дизайну — через соціальні мережі, виставки чи інші способи — час дуже важливий для забезпечення ваших прав на дизайн. У Великій Британії та ЄС дизайнери користуються 12-місячним пільговим періодом. Це дозволяє публічно оприлюднити дизайн, не впливаючи на можливість подати заявку на офіційну реєстрацію. Протягом цього періоду ви можете оцінити ринковий інтерес, отримати відгуки та остаточно вирішити, чи слід продовжувати офіційну реєстрацію певного дизайну.

Важливо зазначити, що не кожна юрисдикція пропонує пільговий період. У регіонах, де немає таких положень, акт розкриття вашого дизайну — незалежно від того, наскільки незначний — може перешкодити можливості забезпечення зареєстрованих прав на дизайн. Тому дизайнерам доцільно утримуватися від публічного оприлюднення своїх проектів до подання заявок на реєстрацію.

Якщо ви плануєте зареєструвати свої проекти в кількох юрисдикціях, Великобританія та ЄС надають шестимісячний період пріоритету. Це дозволяє дизайнерам, які подали початкову заявку у Великобританії чи ЄС, шукати захисту в інших юрисдикціях протягом шести місяців, зберігаючи дату подання оригінальної заявки.

Важливо розуміти, що таке «розголошення». Розголошення стосується оприлюднення дизайну через публікації, комерційне використання чи іншими способами. Однак конфіденційне розголошення, зроблене через угоди про нерозголошення або за аналогічних умов, не вважається публічним розголошенням і, отже, не впливає на новизну дизайну...

Поради дизайнерам

1. Бажано зберігати конфіденційність деталей дизайну, доки ви не подасте заявку. Це особливо важливо при розгляді питання про захист у юрисдикціях, які не пропонують пільгових періодів.
2. Якщо ви розкриєте свій дизайн, переконайтеся, що ваша заявка подана протягом 12-місячного пільгового періоду.
3. Хоча соціальні медіа можуть бути ефективним інструментом маркетингу, вони також можуть ненавмисно вплинути на ваші права на дизайн, тому будьте обережні з розголошенням дизайну в соціальних мережах...» (*Anastasia Troshkova. Design Disclosure and Grace Periods: Guide for Designers // Briffa Legal (<https://www.briffa.com/blog/design-disclosure-and-grace-periods-guide-for-designers/>). 20.12.2024*).

***

«У багатьох галузях промисловості різноманітні портфелі інтелектуальної власності, включаючи портфелі патентів, є важливою частиною планів комерціалізації для компаній будь-якого розміру. Різноманітний патентний портфель може включати кілька патентів на ключові інновації в одному продукті або на цілу сімейство продуктів, а також охоплення

кількох глобальних юрисдикцій. Розроблений стратегічно та відповідно до бізнес-планів, різноманітний патентний портфель може дозволити компанії забезпечити монополію на ринку, а також може збільшити вартість нематеріальних активів компанії та утримати конкурентів.

В автомобільній промисловості, в якій кінцевий продукт (а саме автомобіль) складається з субпродуктів, зібраних різними процесами, зі складними ланцюгами поставок, компанії може бути важко залишатися конкурентоспроможною. Оскільки постачальники в країнах з економікою, що розвивається, конкурують у сегментах продукції з традиційно високими витратами на робочу силу (а саме, у діапазоні 20 відсотків), це може бути особливо складним, якщо субпродукт або процес не захищені одним або кількома патентами. З цієї причини більшість автомобільних компаній, розташованих у розвинутих економіках, зосереджують свою бізнес-модель лише на розробці та виробництві продуктів, які можна захистити за допомогою певної форми захисту інтелектуальної власності, такої як патент або зареєстрований дизайн.

...важливо взяти до уваги кілька потенційних проблем, пов'язаних з портфелями інтелектуальної власності, якими б різноманітними та географічно всеосяжними вони не були.

По-перше, існуючий захист інтелектуальної власності може не обов'язково йти в ногу з цим технологічним розвитком і може бути обмежений лише «традиційними» виробничими процесами та не забезпечувати захист від деталей, надрукованих на 3D. Іншими словами, для власників автомобільних патентів дуже важливо переконаватися, що їх існуюча монополія не забарвлена особливостями звичайних виробничих процесів, будь то «традиційні» структурні особливості продукту (наприклад, днище, що складається з окремих частин) або збірка етапи (наприклад, метод формування днища шляхом з'єднання окремих частин), які тепер можуть стати застарілими завдяки 3D-друку. Тому власникам патентів потрібно буде переглянути існуючі патенти та перевірити претензії на винаходи, щоб визначити, чи містять вони формулювання, які зараз можуть бути застарілими з огляду на нещодавно розроблені технології адитивного виробництва...

По-друге, автомобільним компаніям доведеться переглянути територіальне охоплення свого портфеля інтелектуальної власності. Завдяки технології 3D-друку копіювання може здійснюватися в будь-якій точці світу та, швидше за все, на ключових ринках призначення. Оскільки вартість технології 3D-друку падає, очікується, що виробництво 3D-друкованих автомобільних деталей переміститься з традиційно сильних країн-виробників автомобілів в інші країни, де автомобілі призначені для продажу. Тому автомобільним компаніям рекомендується переглянути свою стратегію ІВ і забезпечити захист своїх портфелів ІВ на кінцевих ринках, а не зосереджуватися лише на традиційно сильних країнах-виробниках автомобілів.

...щоб забезпечити ефективний захист своїх інноваційних технологій, автомобільним компаніям необхідно вжити заходів зараз, щоб перевірити, чи захист їхньої інтелектуальної власності відповідає і буде відповідати меті на ринку передового виробництва найближчого майбутнього» (*Evangello Vekris, Susan Bradley. Intellectual Property Challenges and Opportunities for Advanced Manufacturing in the Automotive Industry // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/articles/intellectual-property-challenges-and-opportunities-for-advanced-manufacturing-in-the-automotive-industry/>). 12.12.2024*).

***

Сполучені Штати Америки

«Права інтелектуальної власності (ІВ), закріплені патентами, сприяють випуску десятків нових фірмових препаратів і сотень генеричних препаратів щорічно в Сполучених Штатах. Однак пропозиції, висунуті адміністрацією Байдена, помилково виділяють патенти як причину високих цін на ліки, що потенційно може завдати шкоди щільним мережам співпраці між складною мережею фірм, дослідників та інвесторів, які засновані на надійних правах власності та необхідні для вивести на ринок нові продукти, що покращують життя.

У 2023 і 2024 роках Федеральна торгова комісія (FTC) оскаржила понад 400 патентів, занесених до Помаранчевої книги, каталогу всіх небіологічних препаратів, схвалених Управлінням з харчових продуктів і медикаментів (FDA). FTC стверджує, що ці оскаржувані патенти неправильно внесені до списку, і що видалення їх з Помаранчевої книги прискорить вихід на ринок генеричних препаратів, тим самим підвищуючи конкуренцію та знижуючи ціни на ліки.

Підриваючи цінність і стабільність патентних прав у цій системі, FTC підриває стимули, які рухають провідну у світі фармацевтичну галузь США. У 2015-2020 роках американські фірми подали майже 38 відсотків світових патентів у сфері біотехнологій, що зміцнило позиції американської біотехнологічної індустрії порівняно з такими конкурентами, як Китай, Європейський Союз, Японія та Велика Британія. Загрози для патентної системи ставлять біофармацевтичну промисловість США у невигідне конкурентне становище на глобальному рівні, особливо на тлі того, що масштабні регуляторні реформи та вливання капіталу просувають біофармацевтичну промисловість Китаю вперед безпрецедентними темпами. Це створює довгостроковий виклик домінуванню США в цій галузі...

Помаранчева книга є ключовим компонентом складної інноваційної екосистеми, яка щорічно виробляє десятки нових фірмових препаратів і сотні генеричних препаратів у Сполучених Штатах. Ця інноваційна екосистема спирається на безпечні права інтелектуальної власності, які сприяють співпраці з іншими для виведення нових ідей на ринок і стимулюють ці зусилля, дозволяючи власникам інтелектуальної власності отримувати фінансову вигоду

від своїх інновацій протягом обмеженого періоду. Саме цю другу особливість не сприймають патентозахисники, які прагнуть знизити ціни на ліки. Але напад на патенти може пошкодити особливості інноваційної системи, які роблять можливими інвестиції та співпрацю, необхідні для виробництва інноваційних ліків, які покращують добробут. Менші інвестиції в розробку інноваційних ліків також можуть вплинути на екосистему генериків, зменшивши потік ліків, доступних для копіювання генериків.

У цьому випадку FTC дотримується курсу з потенційно шкідливими наслідками та невизначеними перевагами, тоді як Сполучені Штати ігнорують простіші та менш руйнівні варіанти. Наприклад, неправильно включені патенти в Помаранчеву книгу можуть здебільшого походити від невизначеності в законі, а не від недобросовісних спроб зловживання. Фармацевтична промисловість неодноразово зверталася до FDA з проханням роз'яснити критерії включення патентів до Помаранчевої книги протягом останніх кількох десятиліть, але FDA не змогло надати подальших вказівок, незважаючи на численні запити громадськості та дослідження, проведене Управлінням звітності уряду. Навіть дослідники інтелектуальної власності, які прихильно ставляться до аргументів FTC, ставлять під сумнів ефективність підходу агентства, пропонуючи натомість оцінювати патенти до того, як їх занесуть до Помаранчевої книги. Ця альтернатива могла б краще забезпечити фірмам послідовність і впевненість, необхідні для прийняття інвестиційних рішень, тоді як підхід Федеральної торгової комісії, який атакує патенти після того, як фірми вже інвестували мільярди доларів, створює величезний ризик і невизначеність, які можуть перешкоджати інвестиціям» (*Chris Borges. RAI Explainer: Generic Drugs, Property Rights, and the Orange Book // Center for Strategic & International Studies* (<https://www.csis.org/blogs/perspectives-innovation/rai-explainer-generic-drugs-property-rights-and-orange-book>).

04.12.2024).

***

«На багатьох робочих місцях секретність є щоденною необхідністю, від органів національної безпеки до технологічних фірм, юридичних практик і закладів охорони здоров'я. Стійкість цих організацій часто залежить від здатності зберігати конфіденційну інформацію від сторонніх очей. Невиконання цього може коштувати надзвичайно дорого. Наприклад, крадіжка інтелектуальної власності, включаючи крадіжку комерційної таємниці, обходиться американським підприємствам від 225 до 600 мільярдів доларів щорічно.

...нещодавнє дослідження, в якому взяли участь понад 12 000 учасників із різних галузей, виявило як витрати, так і вигоди для добробуту для працівників, які повинні зберігати таємниці від імені своїх організацій...

Загалом організаційні секрети визначаються як секрети, пов'язані зі стратегічними інтересами компанії. Це може включати захист конфіденційної

інформації, конфіденційних бізнес-стратегій або конфіденційних даних співробітників.

...дослідження виявило, що організаційна таємниця може впливати на добробут працівників двома різними способами. По-перше, оскільки збереження таємниць на роботі може бути ізолюючим і стресовим, це може негативно вплинути на добробут. Співробітники часто почуваються відрізаними від інших і не можуть поділитися важливими аспектами свого робочого життя, що призводить до збільшення стресу та зменшення щоденного задоволення.

З іншого боку, організаційна секретність може підвищити добробут, прищеплюючи відчуття статусу та мети. Довіреність конфіденційної інформації свідчить про довіру та важливість, змушуючи співробітників відчувати себе цінними та невід'ємними для успіху організації. Це відчуття значущості може посилити сприйману значущість їхньої роботи...» (*Michael Slepian, Eric Anicich and Nir Halevy. Research: How Keeping Organizational Secrets Impacts Employees // Harvard Business School Publishing (https://hbr.org/2024/12/research-how-keeping-organizational-secrets-impacts-employees). 02.12.2024*).

***

«DOAR, провідна національна консалтингова компанія з питань судового розгляду, сьогодні оприлюднила результати комплексного дослідження... під назвою «Дослідження ставлення присяжних до справ про крадіжку комерційних таємниць», у якому було опитано 1631 респондентів у чотирьох основних центрах інтелектуальної власності: Відділ Маршалла Східного округу Техасу, Відділ Вако Західний округ Техасу, Центральний округ Каліфорнії та округ Делавер...

Ключові висновки дослідження включають:

- *Розбіжності щодо прав інтелектуальної власності між молодими та старими.* У той час як 76% осіб віком 65 років і старше вважали абсолютно неприпустимим, щоб працівники отримували технічні плани від колишніх роботодавців, більшість 18-24-річних вважали таку поведінку прийнятною.
- *Жінки дотримуються жорсткішої позиції щодо захисту інтелектуальної власності.* Жінки постійно демонструють суворіші етичні межі, причому 63% вважають абсолютно неприйнятним збереження технічних планів роботодавця, порівняно з менш ніж половиною чоловіків.
- *Професія впливає на ставлення до інтелектуальної власності.* Працівники банківської та фінансової сфери завжди більше сприймали обмін конфіденційною інформацією. Навпаки, офісні та канцелярські працівники значно частіше вважали таку поведінку неприйнятною.
- *Технічні працівники більш поблажливі, ніж очікувалося.* Інженери частіше за інших вважали прийнятним ділитися технічною документацією з новими роботодавцями, 38% схвалювали таку поведінку. Працівники інформатики та

IT також продемонстрували більшу згоду на обмін технічною інформацією від попередніх роботодавців, кидаючи виклик припущенням щодо ставлення технічних працівників до захисту ІВ.

- *Місце проведення менш важливо, ніж демографічні показники.* Індивідуальні характеристики та професійне походження мали більший вплив на ставлення, ніж місце проведення, причому вік, стать і професія виявилися більш значущими факторами, ніж юрисдикція...» (*New DOAR Study Reveals Generational Divide in Attitudes Toward Trade Secret Protection // Cision US Inc.* (<https://www.prnewswire.com/news-releases/new-doar-study-reveals-generational-divide-in-attitudes-toward-trade-secret-protection-302323143.html>). 05.12.2024).

***

«...Щоб оцінити точність претензій щодо використання в заявках на підтримку реєстрації, Відомство патентів і торгових марок США (USPTO) запустило пілотну програму вибіркового аудиту, яка виявила, що п'ятдесят один відсоток реєстрацій торговельних марок, випадково відібраних для аудиту, не змогли продемонструвати використання зареєстрованого знака у зв'язку з усіма товарами та/або послугами, заявленими в декларації про використання, поданій відповідно до розділу 8 Закону Ланхема ("Закон") (15 U.S.C. § 1058) або розділу 71 Закону (15 U.S.C. § 1141k).

Відповідно до програми, яка стала постійною у 2017 році, реєстранти, випадково відібрані для перевірки, повинні подати зразки використання, докази, свідчення під присягою або декларації та іншу відповідну інформацію, щоб підтвердити активне використання знака в торгівлі у зв'язку з товарами та послугами, заявленими в реєстрації. Програма вибіркового аудиту має на меті переконатися, що реєстр (1) точно відображає знаки, які активно використовуються для всіх товарів і послуг, заявлених у реєстрації, і (2) інформує громадськість про доступність вибраного знака.

Однак після прийняття цієї програми USPTO стало відомо про системні зусилля, спрямовані на обхід вимоги демонстрації поточного використання зареєстрованих знаків у звичайній торгівлі.

Наприклад, USPTO бачила подання, які виглядають як цифрові або змінені макети зразків.

USPTO також побачило зразок документів, які, здається, були створені за допомогою зразків «ферм». Ці «ферми» є веб-сайтами електронної комерції, створеними виключно з метою створення зразків для підриву вимоги USPTO демонструвати використання знака в торгівлі у зв'язку з товарами, переліченими в реєстрації.

Для боротьби з цими проблемами розширені перевірки будуть зосереджені на подачі заявок за розділами 8 і 71, які, як видається, містять змінені цифровим способом зразки або роздруківки з ферми зразків. Нова програма цілеспрямованих перевірок працюватиме дуже схоже на вже запроваджену програму вибіркового аудиту: USPTO видаватиме первинний

офіційний документ, який вимагатиме доказів використання деяких або всіх товарів чи послуг, на які поширюється реєстрація, а також запитуватиме будь-яку додаткову інформацію, яку USPTO вважатиме доречною, особливо щодо документів післяреєстраційного супроводу, які містять ознаки підробки або цифрових маніпуляцій зі зразками...» (*Juris Klavins, Morgan E. Smith. USPTO to Target Fake Trademark Specimens of Use With Expanded Audit Program // Finnegan, Henderson, Farabow, Garrett & Dunner, LLP (https://www.finnegan.com/en/insights/blogs/incontestable/uspto-to-target-fake-trademark-specimens-of-use-with-expanded-audit-program.html#page=1). 03.12.2024).*

***

«Кожного разу, коли з'являється потенційно придатна для комерційного використання інновація, слід поставити питання про те, чи потрібно захистити таку інновацію і як, і фактори, які слід враховувати при відповіді на це запитання, однакові, незалежно від того, чи є ви окремим винахідником чи кмітливою компанією з масштабними дослідженнями та розробками. Основні варіанти полягають у тому, щоб зберегти інновацію як комерційну таємницю або зробити навпаки і розкрити її світові у формі патентної заявки в надії забезпечити виключні патентні права...

Але якщо інновація — це те, що можна тримати в таємниці, наприклад, новий процес виготовлення віджета, який неможливо зрозуміти, просто вивчивши цей віджет, то збереження цього як комерційної таємниці є життєздатним варіантом. Однак перед прийняттям такого рішення необхідно врахувати деякі важливі речі.

По-перше, чи існують адекватні заходи для збереження таємниці? Щоб розраховувати на захист комерційної таємниці від незаконного привласнення, власник секрету повинен вжити розумних заходів для збереження таємниці. Те, що є розумним, залежить від багатьох речей, але за правильним емпіричним правилом, якщо інновація має високу цінність для бізнесу, що означає, що потенціал для комерційного використання буде серйозно вплинути, якщо секрет буде втрачено, тоді «розумне», ймовірно, означає щось більше, ніж збереження деталей на жорсткому диску ноутбука, навіть захищеного паролем...

По-друге, подумайте про те, як довго має бути захист. Теоретично захист комерційної таємниці може тривати вічно, поки інформація залишається таємницею. Але як тільки вона стає загальнодоступною, чи то через випадкове відкриття, чи то, що хтось самостійно створив або виявив ту саму інформацію, чи завдяки старомодній зворотній інженерії, тоді захист втрачається. Навпаки, патент захищає винахід протягом 20 років з дати подання заявки. Після видачі патенту ці права залишаються в силі (за умови, що плата за підтримку повністю сплачена) до дати закінчення терміну дії, незалежно від того, чи ви вирішите використати ці права та як це зробити.

По-третє, подумайте, чи зможете ви виявити, що хтось порушує ваш патент. Для процесу виробництва, наприклад, може бути неможливо визначити, чи було зроблено віджет вашого конкурента за способом, який ви запатентували, чи за допомогою іншого процесу, що не порушує прав. У такому випадку патент може не забезпечити вам реального захисту. Але якщо ви зможете виявити явні ознаки несанкціонованого використання чи інші явні ознаки порушення, патент стане більш привабливою ідеєю.

Нарешті, подумайте, чи конкуренти активно впроваджують інновації та розвиваються в тих самих галузях технологій і продуктів. Це підвищує ймовірність того, що конкурент самостійно винайде те саме або щось дуже подібне, і в цьому випадку, якщо ви вирішили зберегти це в таємниці, ви не лише втратили захист комерційної таємниці, але також можете бути притягнуті до відповідальності за порушення патенту конкурент отримує за цю інновацію. З іншого боку, навіть якщо ви не плануєте впроваджувати інновацію у своїх власних комерційних починаннях, патент являє собою перешкоду для конкурентів, яку вони потім повинні розробити навколо, що потребує часу та інвестицій. Конкуренти можуть вважати більш ефективним ліцензування вашого винаходу, що може бути привабливим для вашого бізнесу та дозволить йому взяти актив, так би мовити, «з полиці» та зробити його джерелом доходу. Якщо ваш бізнес зіткнувся з жорсткою конкуренцією, то патенти забезпечують значну стратегічну перевагу та додають захисну та/або блокуючу цінність вашому портфолію ІВ» (*Justin L. Sage. To Patent or Not To Patent? // Krieg DeVault LLP (<https://www.kriegdevault.com/insights/to-patent-or-not-to-patent>). 05.12.2024*).

***

«...Визнаючи комерційну цінність комерційної таємниці в нашій економіці, на державному та федеральному рівнях приділяється значна увага створенню безлічі правових інструментів для захисту комерційної таємниці. Таким чином, на додаток до прецедентного права, існують законодавчі схеми, в тому числі: Єдиний закон про комерційну таємницю (1979); Закон про економічне шпигунство (ЕЕА) 1996 року, 18 U.S.C. Sections 1831-1839 (1996); і Закон про комерційну таємницю штату Нью-Джерсі, N.J.S.A. 56:15-1 et. seq. (2012).

Комерційна таємниця знаходить захист у режимі секретності, який може бути накладений обставинами та/або прямою домовленістю. Компанії накладають зобов'язання на працівників, незалежних підрядників і третіх осіб, таких як клієнти та співрозробники. Проте на практиці, покладаючись на наявність угоди, часто відбувається повніше розкриття комерційної таємниці, ніж це потрібно за даних обставин. І замість того, щоб використовувати типові угоди, положення слід адаптувати до обставин з розумінням цілей та обсягу необхідної інформації.

Важливо відзначити, що термін дії цього права інтелектуальної власності не закінчується сам по собі, як це відбувається з іншими формами інтелектуальної власності, що підлягають реєстрації. ...захист може бути втрачений кількома способами, в тому числі, звичайно, коли секрет стає загальновідомим широкому загалу. Але навіть якщо комерційна таємниця викрадена і використана конкурентом, вона може залишатися цінною для первісного власника доти, доки конкурент також зберігає її в таємниці, що часто трапляється після крадіжки, оскільки конкурент також бажає користуватися конкурентною перевагою комерційної таємниці.

...одним із найважливіших рішень у захисті технології є рішення про те, чи подавати заявку на патент, а також про обсяг заявки. Цінність полягає не лише в ґрунтовних дослідженнях і творчих підходах, але й у вдумливому погляді на майбутнє галузі. Часто існує дихотомія у захисті та правозастосуванні, коли прагнення до патентного захисту не дасть легкодоступного захисту з боку правоохоронних органів, але при цьому в патенті буде розкрита цінна конфіденційна інформація. Досить часто це стосується виробничих процесів. Більше того, інновація може не відповідати критерію неочевидності для патентоспроможності, але при цьому бути досить цінною, якщо тримати її в таємниці. З іншого боку, інновація може відповідати стандарту неочевидності лише за умови прийняття вузької формули винаходу, яка не має достатньої комерційної цінності, щоб виправдати розкриття конфіденційної інформації» (*Keith Gilman. Trade Secrets: Protecting Competitive Advantage // New Jersey Business Magazine (<https://njbmagazine.com/njb-news-now/trade-secrets-protecting-competitive-advantage/>). 09.12.2024*).

***

«Коли мова заходить про підроблені товари, більшість людей може подумати про сумочки або кросівки, але агенти Митної та прикордонної служби США (СВР) також працюють над тим, щоб зупинити продукти, які американці наносять на шкіру і в тіло, включаючи косметику і фармацевтичні препарати...

У 2023 фінансовому році СВР вилучила понад 23 мільйони товарів, що порушують права інтелектуальної власності, на суму понад 2,7 мільярда доларів...

СВР також співпрацює з Комісією США з безпеки споживчих товарів (CPSC), щоб не допустити потрапляння відкликаних продуктів і небезпечних іграшок до споживачів...

У CPSC є слідчі, які працюють разом із СВР, щоб визначити, які поставки можуть містити продукти, які вимагають більш ретельного вивчення...

Обидва відомства закликають покупців перевіряти, чи купують вони товари у законних продавців, коли вони полюють за подарунками в цей святковий сезон.

У 23 фінансовому році топ-3 товари, вилучені СВР за порушення прав інтелектуальної власності, були сумки та гаманці, ювелірні вироби та

годинники...» (*Mallory Sofastaii. Stopping counterfeit gifts: The federal agency responsible for spotting the fakes // Scripps Media, Inc (https://www.wmar2news.com/matterformallory/stopping-counterfeit-gifts-the-federal-agency-responsible-for-spotting-the-fakes). 09.12.2024*).

***

«Садівництво зосереджується на розробці нових видів рослин для створення ідеальних садів. Завдяки потенціалу галузі та її можливостям створити колекцію різноманітних рослин, потреба в правовому захисті цих порід є величезною.

...патенти захищають винахідників і дозволяють садівникам підвищувати різні властивості рослин, такі як стійкість до хвороб, колір квітів і покращення звичок росту. Видача патенту дає селекціонеру ексклюзивні права продавати нову рослину, продавати її та ліцензувати протягом 20 років, починаючи з дати офіційної подачі заявки.

Патенти відіграють важливу роль у садівництві:

- **Заохочення інновацій:** створення нових сортів рослин вимагає значних інвестицій у дослідження. Патенти на рослини спонукають селекціонерів продовжувати створювати різні сорти рослин.
- **Захист частки ринку:** після того як селекціонери введуть певний сорт рослини, вони приймають рішення про його виробництво та продаж. Жоден конкурент не має права розмножувати сорт для продажу без спеціального дозволу; отже, цей привілей дає селекціонеру конкурентну перевагу.
- **Спосіб отримання прибутку:** патенти можуть дозволити селекціонерам ліцензувати свої сорти іншим виробникам або розплідникам. Ці ліцензії дозволяють цим заводчикам здійснювати продажі. Прибуток від популярних сортів може виходити від ліцензійної угоди...

Товарні знаки є ще однією важливою формою захисту торгової марки продукту. Товарний знак зазвичай є словом, фразою, символом та/або дизайном, який ідентифікує та розрізняє бізнес-товари між різними постачальниками. Товарні знаки використовуються в садівництві через брендування сортів рослин, садових товарів, а також оптово-роздрібну торгівлю розсадниками.

Товарні знаки надають будь-якому розсадникові та садівничому підприємству унікальний характер на перенасиченому ринку. Реєстрація знака перешкоджає конкурентам копіювати або робити оманливі імітації бренду, допомагаючи клієнтам розпізнавати їхні продукти та відчувати впевненість у них.

Торгові марки можуть надати підприємствам садівництва такі переваги:

- **Диференціація торгової марки:** хороша торгова марка дозволить фірмі виділитися серед своїх конкурентів і створити лояльність споживачів. У садівництві, наприклад, розплідницька фірма може мати десятки товарів,

подібних до інших розплідників; отже, визнання торгової марки може мати значне значення для залучення та утримання клієнтів.

• Правовий захист: реєстрація USPTO захищає від будь-якого порушення. Якщо інша компанія намагається продати, використовуючи подібну назву бренду, логотип або назву продукту, власник торгової марки може подати до суду на цю компанію за створення плутанини на ринку...

У деяких випадках доцільно поєднати патенти на рослини та товарні знаки, щоб забезпечити максимальний захист.

Наприклад, розплідник, який розробляє новий сорт троянд, може претендувати на патент на рослину, що охоплює характеристики рослини щодо кольору та стійкості до хвороб. У той же час він може зареєструвати торгову марку в характерній торговій назві своєї троянди. Це завадить іншим розплідникам продавати троянду, схожу на їхній сорт, під ідентичною назвою або схожою до плутанини...» (*Tammy Sons. Intellectual Property In Horticulture: A Guide To Plant Patents And Trademarks // Forbes* (<https://www.forbes.com/councils/forbesbusinesscouncil/2024/12/04/intellectual-property-in-horticulture-a-guide-to-plant-patents-and-trademarks/>). 04.12.2024).

***

«...Управління урядової підзвітності США (GAO) опублікувало результати дослідження впливу фінансування третіми сторонами судових процесів щодо порушення патентних прав, зазначивши, що багато зацікавлених сторін, опитаних GAO, у тому числі особи, які фінансують судові процеси, відкриті до вимог щодо розкриття інформації про фінансування третіми сторонами.

Хоча таке розкриття може допомогти виявити іноземну участь і сприяти вирішенню справи, багато зацікавлених сторін зазначили, що таке розкриття не має відношення до правових питань патентних справ і може призвести до упередженості судових процесів, навантажуючи судову систему...» (*Information on Third-Party Funding of Patent Litigation // Government Accountability Office* (https://files.gao.gov/reports/GAO-25-107214/index.html?_gl=1*1o0ak18*_ga*MTg4MTk5NTkyMC4xNzMzNDEwODgx*_ga_V393SNS3SR*MTczMzQxMDg4MS4xLjEuMTczMzQxMDk4Ny4wLjAuMA..#_Toc184023701). 12.2024).

***

«...У 2024 фінансовому році митна та прикордонна служба США (СВР) вилучила понад 32 мільйони підроблених товарів. Глобальна торгівля підробленими товарами є значною загрозою для споживачів і бізнесу. Це впливає на американських споживачів щодня, але злочинці та шахраї в усьому світі особливо користуються напруженим сезоном святкових покупок, щоб продавати більше підробок нічого не підозрюючим покупцям. Ось чому бізнес і

правоохоронні органи мають намір співпрацювати, щоб забезпечити безпеку американців у цей святковий сезон.

Підробки коштують американцям у середньому 1500 доларів на рік, а незаконна торгівля забирає з ринку понад 300 000 робочих місць. Глобальна торгівля підробками є прямою загрозою здатності Америки до інновацій, перешкоджає економічному зростанню та ставить під загрозу здоров'я споживачів. За підрахунками Палати США, підробки обходяться світовій економіці в понад 500 мільярдів доларів щорічно.

Підроблені товари бувають усіх форм і розмірів, у тому числі популярні святкові подарунки, як-от електроніка, іграшки, одяг, макіяж і товари для дому. Ці підроблені товари небезпечні: вони виробляються з гірших матеріалів і не проходять суворих перевірок, які гарантують безпеку та якість. У цей святковий сезон важливо робити покупки з розумом і захистити свою сім'ю від небезпек, як-от неякісні матеріали або несправна електропроводка.

Крім фізичної шкоди, кіберзлочинці часто розповсюджують підробки через шахрайські веб-сайти, у яких вбудовано зловмисне програмне забезпечення. Покупці повинні залишатися пильними під час покупок в Інтернеті, щоб гарантувати, що дані кредитної картки чи особисті дані не будуть викрадені. У цей святковий сезон ми закликаємо всіх особливо уважно захистити свої дані та віддати пріоритет безпечним платежам під час купівлі святкових подарунків онлайн...» (*Tom Quaadman, AnnMarie Highsmith. Unbox Real Happiness: Avoid Counterfeit Gifts // U.S. Chamber of Commerce (https://www.uschamber.com/intellectual-property/shop-smart-2024). 12.12.2024).*

***

«Відомство патентів і товарних знаків США (USPTO) сьогодні оголосило про ...історичну віху: 100 Ресурсних центрів патентів і товарних знаків (PTRC) у бібліотеках по всьому світу країни та територій США...

PTRC відіграють важливу роль у розвитку екосистеми інновацій, пропонуючи безкоштовну допомогу нинішнім і майбутнім винахідникам, новаторам і підприємцям у громадах по всій Америці. PTRC особисто зв'язують цих авторів зі спеціалізованими бібліотекарями з питань, пов'язаних із патентами, товарними знаками, авторськими правами та комерційною таємницею. Щороку PTRC допомагають тисячам починаючих винахідників, творців і власників малого бізнесу на шляху до інновацій, надаючи онлайн-ресурси, дослідницькі консультації та семінари для обміну інформацією про важливість інтелектуальної власності (ІВ), а також адаптують свої послуги відповідно до потреб потреби громади. Лише минулого року PTRC допомогли майже 6000 осіб через свої програми.

Партнерство з бібліотеками, призначеними PTRC, є одним із багатьох способів, якими USPTO справедливо сприяє захисту інтелектуальної власності (ІВ) для всіх інноваторів і підприємців, сприяючи успіху їхніх підприємств і спільнот. Згідно з дослідженням 2020 року, перший патент стартапу призводить

до 16 додаткових співробітників і 10,6 мільйонів доларів США додаткових продажів протягом п'яти років...» (*USPTO reaches historic milestone of 100 Patent and Trademark Resource Centers in libraries across the country, U.S. territories // United States Patent and Trademark Office (USPTO) (https://www.uspto.gov/about-us/news-updates/uspto-reaches-historic-milestone-100-patent-and-trademark-resource-centers). 12.12.2024).*

***

«...Організація захисту прав споживачів Public Citizen опублікувала звіт про зловживання, пов'язані з вічнозеленими патентами, в якому дійшла висновку, що Medicare може втратити від 4,9 до 5,4 мільярдів доларів заощаджень через антиконкурентні наслідки патентування схвалених Medicare методів лікування, подовження періодів ексклюзивності, які перешкоджають конкуренції з виробниками генеричних ліків...

У звіті Public Citizen також висловлюється підтримка як Закону про зниження інфляції, так і Закону про доступні рецепти для пацієнтів, а також зазначається, що Закон PREDVAİL, внесений сенатором Крісом Кунсом (Демпстер, штат Делавер, США), є недостатньо ефективним, щоб запобігти конкуренції з генериками. Крісом Кунсом (D-DE) і Томом Тілісом (R-NC), "може бути руйнівним для доступу пацієнтів"...» (*Jishian Ravinthiran. Using the Inflation Reduction Act to Rein in Patenting & Evergreening Abuses // Public Citizen (https://www.citizen.org/article/using-the-inflation-reduction-act-to-rein-in-patenting-evergreening-abuses/). 11.12.2024).*

***

«Законодавство про торговельні марки забезпечує права та захист для власників торговельних марок внаслідок безперервного використання їхніх знаків у комерційній діяльності. Це означає, що бізнес повинен активно використовувати торговельну марку, щоб права на неї залишалися чинними та захищеними. Як правило, коли торговельна марка більше не використовується її власником активно, її захист відповідно до загального права та Закону Ланхема припиняється. Таке припинення використання та прав на торговельну марку називається відмовою від неї. Однак у деяких випадках власник торговельної марки може зберегти залишковий гудвіл у покинутій торговельній марці. Залишковий гудвіл - це стійка асоціація та визнання, які торговельна марка зберігає у свідомості споживачів навіть після того, як від неї відмовилися або її використання припинилося. Ця форма гудвілу зберігається, оскільки споживачі продовжують асоціювати торговельну марку з першоджерелом, компанією або продуктом, незважаючи на її відсутність на ринку...

Згідно зі статтею 45 Закону Ланхема, торговельна марка вважається покинутою, якщо її використання припиняється без наміру відновити таке використання. Закон Ланхема передбачає, що невикористання протягом трьох років поспіль є очевидним доказом припинення використання. Однак концепція

залишкового гудвілу ускладнює цю, здавалося б, просту процедуру. Навіть після того, як знак припиняє своє існування, він може зберігати присутність на ринку, викликаючи впізнаваність у споживачів і зберігаючи певну частку свого початкового гудвілу.

Залишковий гудвіл уособлює тривалу асоціацію громадськості зі знаком та його первісним власником, навіть після того, як власник припинив виробництво або продаж. Таким чином, він відображає тривалу цінність знака у свідомості споживачів, незважаючи на його відсутність у звичайній торгівлі...

Залишковий гудвіл суттєво впливає на процес реєстрації торговельної марки, ускладнюючи визначення припинення використання та пріоритету. Коли торговельна марка вважається покинутою через невикористання, залишковий гудвіл може спростувати цю презумпцію, дозволяючи первісному власнику зберегти права, незважаючи на припинення активного використання. Це створює проблеми для нових заявників, які намагаються зареєструвати знак, що не використовується, але зберігає впізнаваність серед споживачів. Відомство з питань торговельних марок і суди часто оцінюють залишковий гудвіл, вивчаючи сприйняття споживачами, мінімальне використання і те, як бренд підтримується в очах громадськості. Наприклад, у справі Ferrari суд підкреслив, що дизайн автомобілів все ще перебуває в полі зору громадськості, а компанія Ferrari все ще постачає запчастини для автомобілів.

Для нових заявників наявність залишкового гудвілу може створювати юридичні перешкоди, оскільки вони повинні продемонструвати, що знак втратив своє первісне значення. І навпаки, власники знаків із залишковим гудвілом повинні надати докази постійного визнання або наміру відновити використання, щоб захистити свої права. Взаємозв'язок між залишковим гудвілом та реєстрацією забезпечує захист інтересів споживачів та цілісність ринку, але водночас ускладнює процес...» (*Trademark Residual Goodwill. What rights can be left in an Abandoned Trademark? // Sierra IP Law, PC* (<https://sierraiplaw.com/trademark-residual-goodwill/>). 07.12.2024).

***

«Під час свого першого терміну Трамп призначив директора Відомства патентів і торговельних марок (USPTO), який запровадив низку реформ, що широко розглядаються як пропатентні, і загальний консенсус полягає в тому, що нова адміністрація буде більш пропатентною, ніж та, що йде. Більш значні зміни в політиці у сфері ІВ та технологій відбудуться внаслідок швидкого розвитку штучного інтелекту, оскільки Трамп заявив, що скасує указ Байдена щодо штучного інтелекту з метою стимулювання інновацій, особливо в частині, що стосується національної безпеки.

Зацікавлені сторони стежитимуть за тим, чи відновить Трамп стандартну політику щодо основних патентів (SEP), яка надає перевагу праву власника на примусове виконання своїх SEP проти виконавців.

Очікується, що Трамп змінить акцент адміністрації Байдена на етичному управлінні штучним інтелектом і перейде до менш жорсткого підходу, спрямованого на досягнення технологічної переваги над Китаєм.

Незалежно від того, яких дій вживатимуть нова адміністрація та Конгрес, державні закони та реальні загрози спонукатимуть організації продовжувати інвестувати в конфіденційність даних та кібербезпеку...» (*Trump's First 100 Days: Intellectual Property, Artificial Intelligence and Cybersecurity // Stinson LLP* (<https://www.stinson.com/newsroom-publications-trumps-first-100-days-intellectual-property-artificial-intelligence-and-cybersecurity>). 09.12.2024).

***

Турецька Республіка

«У сучасній економіці права інтелектуальної власності відіграють ключову роль для бізнесу в досягненні сталого економічного зростання та конкуренції на глобальних ринках. Туреччині також необхідно підвищити рівень обізнаності про інтелектуальну власність, щоб досягти сталого економічного зростання та інноваційного суспільства...

Незважаючи на те, що законодавча база забезпечує надійну основу для захисту прав інтелектуальної власності, для забезпечення ефективного правового захисту необхідно внести певні покращення, оскільки існують певні перешкоди, що виникають на практиці.

Наприклад, хоча існують спеціалізовані суди з питань інтелектуальної власності, основною перешкодою є обмежені спеціалізовані знання деяких суддів, які працюють у цих судах, що пов'язано з системою призначення суддів. Це призводить до затримок, непослідовних рішень та неефективності. Той факт, що судове провадження, як правило, ґрунтується на експертних висновках, також збільшує тривалість судових рішень. Однак відновлення роботи деяких закритих спеціалізованих судів, створення нових судів та призначення суддів з більшим досвідом у відповідній сфері є позитивним зрушенням. Крім того, зусилля організацій громадянського суспільства щодо взаємодії з Міністерством юстиції, а також спроби Міністерства юстиції забезпечити необхідну підготовку суддів свідчать про намагання подолати брак знань серед суддів.

...посилення співпраці митних адміністрацій з власниками торгових марок робить процеси виявлення та конфіскації контрафактної продукції на ранній стадії стали більш ефективними. Збільшення кількості митних перехоплень та покращення каналів комунікації з митними адміністраціями сприяють проактивному підходу адміністрації до боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності. Хоча труднощі з отриманням ордерів на обшук і конфіскацію зберігаються, у цій сфері відбулися помітні покращення, а останнім часом також були проведені масштабні рейдові операції...

Поряд з усіма цими зусиллями важливими кроками для зміцнення екосистеми інтелектуальної власності в Туреччині та максимізації потенціалу в цій сфері є зосередження уваги на освітніх та просвітницьких кампаніях, спрямованих на підвищення обізнаності про інтелектуальну власність та забезпечення ефективного захисту цих прав, прискорення правових процесів, запровадження стримуючих санкцій, посилення механізмів контролю та боротьби з піратським контентом, особливо на цифрових платформах, а також підвищення ефективності заохочувальних заходів та консультативних послуг, спрямованих на сприяння процесам реєстрації стартапів, малих і середніх підприємств та індивідуальних творчих особистостей» (*Hande Hançar. Küresel Rekabet için Türkiye'nin Fikri Mülkiyet Stratejisi // Gün + Partners Avukatlık Bürosu* (<https://gun.av.tr/tr/goruslerimiz/makaleler/kuresel-rekabet-icin-turkiyenin-fikri-mulkiyet-stratejisi>). 03.12.2024).

***

Федеративна Республіка Нігерія

«Федеральна виконавча рада ...схвалила створення Фонду розвитку креативної економіки (CEDF) і пілотного проекту монетизації інтелектуальної власності (ІВ).

...метою CEDF є надання фінансування творчим людям за допомогою різних фінансових шляхів.

CEDF, як компанія спеціального призначення (SPV), забезпечуватиме фінансування творчих людей за допомогою різних фінансових інструментів, включаючи борг, квазі-акції та власний капітал. Фонд також розробить трансформаційну модель для сек'юритизації та застави активів інтелектуальної власності, що дозволить нігерійським креативним особам використовувати свою інтелектуальну власність як життєздатні активи для забезпечення фінансування. CEDF прагне демократизувати доступ до фінансування шляхом зниження бар'єрів доступу та пропонування інноваційних рішень, які не залежать від традиційної застави...

Пілотна програма монетизації інтелектуальної власності, розроблена у співпраці з Африканським банком розвитку (AfDB) через його програму «Інвестиції в цифрові та творчі підприємства» (iDICE), надасть цінну інформацію та практичний досвід для розробки комплексної національної структури монетизації інтелектуальної власності. Ця структура буде інтегрована в національну політику в галузі інтелектуальної власності...» (*Federal Government Greenlights Creative Economy Development Fund and Intellectual Property Monetisation Pilot // Pulse* (<https://www.pulse.ng/articles/entertainment/movies/federal-government-greenlights-creative-economy-development-fund-and-intellectual-property-monetisation-pilot-2024121112265581778>). 11.12.2024).

***

Ямайка

«...Ямайка є одним із найсильніших режимів захисту інтелектуальної власності (ІВ) у Латинській Америці та Карибському регіоні. Ямайка не внесена до спеціального звіту 301 USTR за 2024 рік, а також до списку сумнозвісних ринків за 2023 рік. Глобальний індекс інновацій Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) за 2023 рік назвав Ямайку лідером інновацій щодо її економічного розвитку. Відповідно до Індексу прав інтелектуальної власності (IPRI) Property Rights Alliance за 2023 рік, показник Ямайки зріс на 0,076 до 5,251, поставивши її на четверте місце в Латинській Америці та Карибському басейні та на 51-е у світі.

Ямайка є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і підписала Бернську конвенцію. Ямайка та Сполучені Штати мають Угоду про права інтелектуальної власності та Двосторонню інвестиційну угоду, які забезпечують захист інтелектуальної власності. Зареєструвати інтелектуальну власність відносно легко, і Офіс інтелектуальної власності Ямайки (JIPO) допомагає сторонам, зацікавленим у реєстрації інтелектуальної власності, і підтримує зусилля інвесторів у захисті своїх прав. Загалом рівень захисту всіх типів ІВ покращується.

Зусилля правоохоронних органів у боротьбі з контрафактними та піратськими товарами покращуються на місцях, але контроль за дотриманням кордону залишається проблемою. Порухення інтелектуальної власності, як правило, більше по відношенню до фізичних товарів, тоді як електронні крадіжки інтелектуальної власності менш поширені.

Режими торговельних марок і авторського права країни відповідають Угоді Світової організації торгівлі про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS). У січні 2020 року країна прийняла свій довгоочікуваний Закон про патенти та зразки, який відповідає TRIPS. Ямайка була видалена після прийняття нового Закону про патенти та зразки, який замінив застарілий Закон про патенти 1857 року та Закон про зразки 1937 року, щоб модернізувати свій режим патентів і промислових зразків і виконати свої міжнародні зобов'язання. Закон набув чинності в лютому 2022 року. Закон про географічні зазначення (GI) 2004 року набув чинності та відповідає вимогам TRIPS, захищаючи продукти, якість або репутація яких пов'язані з їх географічним походженням. Закон про товарні знаки (з поправками) 2021 року набув чинності в березні 2022 року, ввівши в дію Мадридський протокол, який дозволяє міжнародну реєстрацію торгових марок за допомогою однієї заявки. Загальне законодавство забезпечує захист комерційної таємниці, а захист від недобросовісної конкуренції гарантується Законом про чесну конкуренцію.

У сфері захисту авторських прав поправки 2015 року до Закону про авторське право виконали зобов'язання Ямайки згідно з Інтернет-договорами ВОІВ і подовжили термін захисту авторських прав з 50 до 95 років. Закон про авторське право відповідає Угоді TRIPS і дотримується принципів Бернської

конвенції та охоплює твори, починаючи від книг і музики до комп'ютерних програм. Поправки, внесені в червні 1999 року, чітко передбачають захист авторських прав на компіляції творів, такі як бази даних, і визнають правопорушенням виготовлення або торгівлю декодерами зашифрованих передач. Він також надає право особам, які передають зашифровані передачі, телерадіомовлення чи кабельні програми, право на позов проти осіб, які порушують їхні права.

Поліцейські сили Ямайки (JCF) у 2015 році створили спеціалізований підрозділ інтелектуальної власності у своєму Відділі боротьби з тероризмом і організованою злочинністю (С-ТОС) у 2015 році для посилення захисту прав інтелектуальної власності. Підрозділ продовжував працювати з групою боротьби з контрабандою митного агентства Ямайки, щоб конфіскувати та знищувати контрафактні товари, одночасно продовжуючи кримінальне провадження, де це було можливо. Станом на липень 2023 року державними органами було знищено контрафактних товарів на суму понад 3 мільйони доларів. Найбільше фальсифікують взуття, алкоголь, сигарети, одяг, сумки та фармацевтичні товари. Зусилля Ямайки з контролю за кордоном ускладнюються тим, що митники не мають за посадою повноважень конфіскувати та знищувати підроблені товари. Власникам прав потрібно спочатку надати візуальні зразки підозрілих товарів, щоб підтвердити, що товар є контрафактним, подати декларацію із зазначенням відмінностей між підробленими та справжніми брендами та надати дозвіл на вилучення товарів. Правовласники несуть відповідальність за сплату витрат, пов'язаних зі зберіганням і знищенням контрафактних товарів, і в останніх випадках вартість починалася від 250 000 доларів США. Комісар митної служби може надати правовласнику до 10 днів для надання необхідних доказів і зобов'язань, перш ніж випустити підозрювані контрафактні товари, які перебувають у дорозі...» (2024 Investment Climate Statements: Jamaica // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/jamaica/>). 12.2024).

***

Японська Держава

«...Японія підтримує комплексний і складний режим інтелектуальної власності (ІВ), визнаний одним з найсильніших у світі. Міжнародний індекс інтелектуальної власності 2023 року Торгової палати США ставить Японію на шосте найкраще місце серед 55 країн. У звіті зазначається, що Японія має потужне, складне національне середовище інтелектуальної власності з відповідними правами інтелектуальної власності та захистом, доступним для всіх основних категорій прав інтелектуальної власності. Він також визнає Японію світовим лідером щодо цільових адміністративних стимулів для створення та використання активів інтелектуальної власності для малих і

середніх підприємств (МСП). З 2005 року уряд керує спеціальним «Високим судом з питань інтелектуальної власності» для розгляду справ, пов'язаних з інтелектуальною власністю, надаючи суддям розширений доступ до технічних експертів і можливість спеціалізуватися на праві інтелектуальної власності. Проте деякі недоліки японського режиму ціноутворення на фармацевтичні препарати залишаються, зокрема відсутність прозорості та передбачуваності оцінки ефективності витрат (СЕА), також відомої як оцінка технологій охорони здоров'я (НТА). Перехід Японії у 2021 році від системи зниження цін раз на два роки до системи щорічного також викликає занепокоєння. Дискримінаційний вплив заходів щодо відшкодування витрат на охорону здоров'я, впроваджених урядом Японії, продовжує викликати серйозні занепокоєння щодо здатності фармацевтичних компаній і компаній США мати повну та справедливу можливість використовувати та отримувати прибуток від своєї інтелектуальної власності на японському ринку. Незважаючи на те, що Японія не є ані пріоритетним списком спостереження, ані країною, за якою йдеться у звіті Special 301, питання відшкодування витрат на охорону здоров'я залишаються обґрунтованими проблемами, які висвітлюються в розділі I звіту Special 301.

26 травня 2021 року Національний парламент Японії вніс поправки до Закону країни про авторське право, правовласники США помітили цей крок як такий, що потенційно порушує права інтелектуальної власності. Поправка набула чинності 1 січня 2022 року. Вона передбачає, що будь-яка ліцензія, отримана на передачу контенту через традиційні системи телевізійного мовлення, може вважатися такою, що включає надання прав на одночасну трансляцію контенту за допомогою інших засобів, включаючи передачу в Інтернеті. Законодавці сформулювали презумпцію розширення прав для подолання «труднощів», висловлених вітчизняними мовниками, пов'язаних із отриманням прав від «непрофесійних» творців і ліцензій, отриманих за сценаріями без контракту. Зацікавлені сторони в США висловили занепокоєння щодо перегляду, який створює потенційну невизначеність для комерційного ліцензування та потенційні непередбачені наслідки без належного врахування глобальних перспектив. У відповідь офіційні особи Японського агентства з питань культури (АСА) підкреслили, що ділові контракти, наприклад ті, за якими працюють великі міжнародні розповсюджувачі контенту, не вплинуть на це, і АСА не передбачає, що поправка суттєво змінить таку існуючу ділову практику.

У 2023 році Японія ухвалила три зміни до Закону про авторське право. Перший перегляд, який не набуде чинності до 2026 року, створює арбітражний орган для сприяння вторинному використанню захищеного авторським правом матеріалу, якщо особа власника прав невідома, з наміром збільшити використання творів, захищених авторським правом. Наразі АСА шукає приватні компанії для участі в цьому органі під наглядом АСА. Користувачі, які виконали стандарт проведення належного пошуку правовласників, сплачуватимуть збори цьому новому органу, який дозволить запитувачу

використовувати захищений авторським правом матеріал протягом трьох років з можливістю поновлення. Організація утримуватиме роялті до тих пір, поки власника прав не буде знайдено або подано претензію. Друга редакція набула чинності 1 січня 2024 року і дозволяє передавати захищені авторським правом твори законодавчим і адміністративним органам для внутрішнього використання в таких випадках, як патентна експертиза. Третім пунктом перегляду, який також набув чинності 1 січня 2024 року, є перегляд методології відшкодування збитків, що дозволяє судам затверджувати відшкодування збитків, що представляє собою потенційний втрачений прибуток через втрату можливостей ліцензування навіть у випадках, коли обсяг продажів сторони-порушника перевищує обсяг продажів власника авторського права.

Поправка до Закону про торговельні марки Японії набула чинності з 1 жовтня 2022 року. Ця поправка закрила лазівку щодо звільнення Японії від імпортованих товарів для особистого користування, які все частіше використовувалися для надсилання підроблених товарів фізичним особам у Японії через поштові та кур'єрські служби. Предмети, імпортовані з-за кордону постачальниками для особистого використання, тепер підпадають під дію Закону про торговельні марки і, отже, підлягають арешту. Якщо намір вести бізнес буде доведено, імпортерам загрожує позбавлення волі на строк до десяти років, штраф у розмірі до десяти мільйонів ієн або поєднання обох цих обставин... У травні 2022 року уряд Японії прийняв Закон про захист споживачів, які використовують цифрові платформи для покупок, щоб, зокрема, вирішити проблеми з ідентифікацією та визначенням місцезнаходження продавців на цифрових платформах, таких як онлайн-центри та аукціонні сайти. Незважаючи на те, що зацікавлені сторони США номінували Японію для включення до звіту Notorious Markets, існує мало доказів того, що конкретні онлайн- та фізичні ринки займаються значними продажами підроблених товарів...» (2024 Investment Climate Statements: Japan // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/japan/>). 12.2024).

***

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«У рамках міжнародної патентної системи ВОІВ було опубліковано п'ятимільйонну патентну заявку, що стало важливою віхою у багаторічних зусиллях щодо створення умов, що полегшують та здешевлюють винахідникам отримання охорони та інформування про свої об'єкти ІВ у всьому світі.

Подаючи міжнародну патентну заявку за Договором про патентну кооперацію (РСТ) однією мовою та в одній валюті, заявники можуть одночасно

шукати захист свого винаходу в понад 150 країнах. Це призводить до значної економії праці та економії, одночасно сприяючи всесвітньому поширенню людської винахідливості для загальної глобальної вигоди.

За час свого існування з 1978 року РСТ опублікував 5-мільйонну патентну заявку: Заявка на винахід від Samsung Electronics Co. Ltd. під назвою «Пристрій обробки зображень і спосіб обробки зображень», призначений для стабілізації фотографічних зображень і отримання більш чітких зображень на мобільних телефонах...» (*Spreading Innovation: WIPO's International Patent System Passes 5 Million Mark for Published Applications // WIPO* (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2024/article_0018.html). 02.12.2024).

***

«Країни-члени Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) схвалили Ер-Ріядський договір про закон про дизайн.

Договір покликаний «зробити дизайнерам у всьому світі простіше, швидше та доступніше захистити їхні проекти як вдома, так і за кордоном»...

Новий Ер-Ріядський договір має на меті допомогти зробити структуру процедур захисту зразків більш передбачуваною, а також зробити процедури менш складними та доступними, щоб дизайнерам було легше подавати заявки в різних юрисдикціях.

Договір передбачає наступне:

- встановити максимальний перелік ознак або елементів, які дизайнери повинні подати разом із заявкою. Створення закритого списку елементів допоможе створити передбачувану структуру для процедур захисту дизайну: дизайнери, які бажають подати заявку, точно знатимуть, які вказівки чи елементи можуть знадобитися.
- дозволити заявникам вибирати, як вони представляють дизайн у заявці (малюнки, фотографії або, якщо це дозволено відомством інтелектуальної власності, відео).
- дозволити заявникам включати кілька дизайнів в одну заявку за певних умов.
- встановити вимоги щодо надання дати подання. Зведення до мінімуму переліку вимог щодо дати подання для заявок на дизайн має вирішальне значення, оскільки у сфері дизайну перенесення дати подання може призвести до остаточної втрати прав.
- передбачити пільговий період у 12 місяців після першого розкриття дизайну, протягом якого таке розкриття не вплине на його дійсність для реєстрації.
- дозволити заявникам не публікувати свої проекти протягом принаймні шести місяців після отримання дати подання.
- передбачити заходи полегшення та надати заявникам певну гнучкість, щоб запобігти втраті ними своїх прав, якщо вони пропустять крайній термін.

Без таких заходів пропуск строку зазвичай призводить до втрати прав. У випадку дизайну ця втрата непоправна.

- спростити процедуру подання запиту на продовження реєстрації дизайну.
- сприяє запровадженню систем електронної подачі документів на зразки та електронного обміну пріоритетними документами...» (*Adam L.K. Philipp. WIPO Members Approve Riyadh Design Law Treaty // AEON Law* (<https://aeonlaw.com/wipo-members-approve-riyadh-design-law-treaty/>). 02.12.2024).

***

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) опублікувала новий посібник, покликаний допомогти бізнесу та власникам інтелектуальної власності (ІВ) у використанні ІВ для забезпечення кредитів. Посібник пояснює, як ІВ може сприяти борговому фінансуванню, готує користувачів до дискусій з кредиторами та дає уявлення про процес кредитування. Він також охоплює процедури після отримання кредиту, надаючи практичні контрольні списки та шаблони, які допоможуть бізнесу та власникам ІВ максимізувати вартість своїх нематеріальних активів та забезпечити вигідні умови фінансування.

Комплексний Посібник складається з чотирьох основних розділів:

Підготовка: Приведення в порядок портфеля ІВ

Заявка: Огляд процесу кредитування

Рішення: Структурування та умови угоди

Реалізація: Що відбувається після укладення угоди.

(Securing Loans with Your IP Assets // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4768%3Fmtm_campaign%3Dlinkedorganic). 12.2024).

***

«...Мадридський протокол - це міжнародна норма Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), яка зменшує складність подання заявок на торговельну марку з однієї країни в іншу. Це лише одна частина ширшої Мадридської системи разом з Мадридською угодою.

Мадридський протокол налічував близько 130 країн-членів (за повною оцінкою на січень 2024 року) і охоплював майже 80% світової торгівлі. Серед них такі великі економіки, як Сполучені Штати, Європейський Союз, Китай, Індія та Японія...

Переваги Мадридського протоколу

1. Економія коштів

Об'єднання кількох заявок в одну зменшує оцінку витрат, пов'язаних із зборами за подання документів, перекладами та юридичним представництвом у різних країнах.

2. Спрощене подання

Компанії подають лише одну заявку однією мовою (англійською, французькою чи іспанською), і тому їм не доводиться мати справу зі складністю різних правових вимог і систем.

3. Централізація оновлення

Будь-які зміни, що стосуються права власності або обсягу торговельної марки, можна ефективно передати ВОІВ замість кількох юрисдикцій.

4. Широке охоплення

Оскільки Мадридський протокол налічує понад 130 країн-учасниць, це шлях, завдяки якому підприємства можуть отримати широкі міжнародні права на захист торгових марок без дуже складних процедур.

5. Гнучке подальше розширення

Подаючи пізніше наступне зазначення, підприємства можуть пізніше поширити захист своїх торгових марок на інші країни-члени.

Обмеження Мадридського протоколу

1. Залежність від базової програми

У перші п'ять років міжнародна реєстрація залежить від базового знака. Якщо базовий знак скасовано або в ньому відмовлено, це також може вплинути на міжнародну реєстрацію («центральна атака»).

2. Неповне покриття

Кілька територій, як-от деякі країни Карибського басейну та африканські країни, не є членами. Для цих ринків все ще потрібні окремі заявки на торговельні марки.

3. Різні стандарти іспитів

Кожна країна використовує власні правові критерії під час проведення експертизи. Торгова марка може бути схвалена в одній юрисдикції, а потім відхилена в іншій.

4. Можливі додаткові витрати

Хоча попередні витрати можуть бути нижчими, розгляд будь-яких заперечень або заперечень у зазначених країнах, швидше за все, потребуватиме місцевого юридичного представництва, що збільшуватиме витрати.

Хто має право подавати документи?

Усі заявники повинні відповідати таким основним умовам: місце проживання, постійне місце проживання або юридична особа в країні-учасниці Мадридського протоколу. У такій країні вони також повинні володіти зареєстрованою маркою або заявкою, що очікує розгляду в країні походження...» (*Daisy Banakhede. The Madrid Protocol: Streamlining International Trademark Registration // IPLF (https://www.ipandlegalfilings.com/the-madrid-protocol-streamlining-international-trademark-registration/). 03.12.2024).*

***

«Нещодавно Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) провела чергову сесію свого Комітету з розвитку та інтелектуальної

власності (CDIP). Делегації з усього світу поділилися думками про критичну роль інтелектуальної власності (ІВ) у сприянні розвитку. Ці висновки підкреслюють колективне зобов'язання узгодити ІВ з цілями сталого розвитку.

Від імені Азіатсько-Тихоокеанської групи (APG) Пакистан підкреслив прихильність групи місії ВОІВ щодо створення збалансованої та інклюзивної глобальної системи інтелектуальної власності. Реалізація 45 рекомендацій Порядку денного розвитку залишається центральною для забезпечення справедливого прогресу в системі інтелектуальної власності, і APG висловлює вдячність ВОІВ за узгодження діяльності з Цілями сталого розвитку ((SDG). Група також наголосила на важливості просування роботи над обмеженнями та винятками з прав інтелектуальної власності, які мають вирішальне значення для сприяння обміну технологіями та служіння суспільним інтересам, зокрема в освіті, дослідженнях та доступі до знань. Звіти про спеціалізовані бази даних і проекти мобільних додатків підкреслювали необхідність звернення до аспектів розвитку через прозору допомогу з ІВ, орієнтовану на попит. Крім того, APG закликала до вдосконалення механізмів мобілізації ресурсів і нарощування потенціалу для оптимізації надання технічної допомоги ВОІВ.

Кенія, виступаючи із заявою Африканської групи, наголосила на необхідності рівноправного доступу до ресурсів інтелектуальної власності та пріоритетів розвитку. Африканська група наголосила на важливості збереження традиційних знань, форм культурного самовираження та генетичних ресурсів, одночасно сприяючи співробітництву південь-південь і тристоронньому співробітництву. Вони підтвердили необхідність інтеграції Порядку денного розвитку в усі комітети ВОІВ для забезпечення скоординованого підходу до моніторингу та оцінки.

Делегація Китаю продемонструвала свою відданість глобальному розвитку через ініціативи, спрямовані на підтримку інновацій і сталого зростання. Створення фонду співпраці та Глобального центру розвитку було виділено як засіб підтримки розвитку на глобальному півдні. Було також наголошено на зусиллях щодо зменшення викидів вуглецю та розвитку зелених технологій за допомогою баз даних і річних звітів. Делегація підтвердила відданість Китаю підтримці роботи ВОІВ та сприянню обміну інноваційними технологіями в усьому світі.

Заяви, зроблені на сесії CDIP, підкреслюють глобальну відданість використанню ІВ для інклюзивного розвитку. Завдяки технічній допомозі, розбудові потенціалу та спеціальним рішенням ВОІВ продовжує відігравати ключову роль у задоволенні потреб країн, що розвиваються, та сприянні інноваціям у всьому світі. У міру обговорення все ще залишається надія на те, що ІВ стане каталізатором сталого розвитку та глобальної справедливості» (*Committee on Development and Intellectual Property (CDIP) // WIPO* (https://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=80926). 12.2024).

***

Інтелектуальна власність в Україні

...11 грудня 2024 року під час двосторонньої зустрічі України та Європейської Комісії в межах скринінгу відповідності українського законодавства праву ЄС за переговорним розділом 7 “Право інтелектуальної власності”... представники Європейського Союзу ...акцентували на тому, що Україна зробила значні кроки в імплементації міжнародних стандартів у національний ІР ландшафт. Оскільки процес інтеграції в ЄС (особливо в такій складній та комплексній сфері як інтелектуальна власність) супроводжуватиметься викликами, європейські колеги спонукали українську сторону продовжувати консультуватися з представниками міжвідомчих служб, проєктів і колегами з представництва ЄС, Відомства з інтелектуальної власності ЄС (EUIPO), Європейського патентного відомства (EPO) та інших європейських інституцій.

Також було наголошено, що Україна залишається, на жаль, одним із транзитних пунктів для поставок контрафактної продукції до ЄС, і це викликає велике занепокоєння. Розробка ефективних механізмів для боротьби з цим негативним явищем – це частина довготривалого діалогу. У цьому контексті представники Єврокомісії наголосили на необхідності створення в Україні Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Представники ЄС закликали зняти всі обмеження та відновити всю можливу діяльність у сфері інтелектуальної власності, яка була призупинена як наслідок впровадження обмежень правового режиму воєнного стану.

Представники Єврокомісії зазначили й про те, що інтеграція з ЄС – це не лише зобов'язання, а й великі можливості для України. Крім того, вони поінформували українських колег про основні положення Пакету реформ законодавства ЄС щодо промислових зразків, які мають бути адаптовані в національне законодавство країн-членів до грудня 2027 року.

Також Генеральний директорат відповідальний за внутрішні ринки, промисловість, підприємництво та МСП (DG GROW) подякував Україні за спільну роботу, зокрема в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності, наголошуючи, що на міжнародній арені Україна вже діє в Team Europe...» *(EU-UA: Скринінг відповідності законодавства України праву ЄС в ІР сфері – у фокусі уваги промислова власність та правозастосування // Державне підприємство "Український інститут інтелектуальної власності" (<https://ukrpatent.org/uk/news/main/eu-ua-skryninh-vidpovidnosti-zakonodavstva-12122024>). 12.12.2024).*

***

«В Україні зареєстровано понад 300 тисяч торговельних марок, але лише близько 230 з них мають статус добре відомих...»

Добре відома марка – це позначення, яке стало впізнаваним серед споживачів завдяки тривалому використанню на ринку. Такий статус

підтверджується судом або Апеляційною палатою Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ). Приклади добре відомих марок в Україні: Google, ROZETKA, Nemiroff, McDonald's.

Визнання марки добре відомою дає бізнесу ряд значних переваг:

✓ Розширений захист

Правова охорона поширюється не лише на товари чи послуги, для яких марка зареєстрована, але й на неспоріднені категорії. Наприклад, власник автомобільної марки може заборонити використання схожого знаку для продуктів харчування.

✓ Захист від зловживань

Власник може вимагати заборони використання будь-яких схожих позначень, що можуть вводити в оману споживачів. Наприклад, McDonald's активно захищає свій бренд від таких імен, як McBurger або МакСмак.

✓ Дата охорони

Добре відома марка отримує захист із моменту, коли вона стала відомою, а не з дати подачі заявки.

✓ Безстрокова охорона

На відміну від звичайних торговельних марок, які потрібно поновлювати кожні 10 років, статус добре відомої марки діє безстроково, що значно економить час і кошти.

✓ Підвищення вартості бренду

Добре відома марка стає цінним нематеріальним активом, що підвищує її вартість на ринку» (*Тетяна Ткачук. Добре відома торговельна марка: що це і навіщо вона бізнесу? // ТОВ «ГЛОБАЛ ЕКСПЕРТ ЮА» (<https://ipexpert.org.ua/novini/dobre-vidoma-torgovelnna-marka-shho-tse-i-navishho-vona-biznesu/>). 10.12.2024).*

***

«...Комісія з надання дозволу на використання в торговельній марці офіційної назви та міжнародного літерного коду держави Україна та/або на включення до зображення торговельної марки імітації малого Державного Герба України (Комісія “Україна”) розглянула 8 відповідних клопотань та вирішила надати дозвіл на використання в торговельній марці:

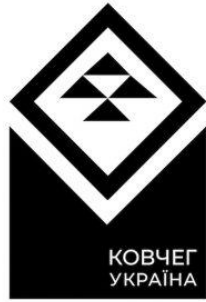
- міжнародного літерного коду держави Україна – щодо 2-х клопотань;

- офіційної назви держави Україна – щодо 3-х клопотань.

**TEAHOUSE
UKRAINE**

Розгляд 3-х клопотань зупинено для надання додаткових матеріалів...» (*Дві ТМ з “UA” і три – з “Україною”*: надано дозвіл на використання офіційної назви та міжнародного літерного коду держави // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/komisia-ukraina-17122024/>). 17.12.2024).

***

«...Оприлюднено стратегічний інструмент для кожного, хто прагне захистити свої інновації та перетворити їх на успішний бізнес під назвою IP&I Guide...

Що містить IP&I Guide?

1. Чіткий план дій – алгоритми для захисту ідей, охорони інтелектуальної власності, а також впровадження інновацій.
2. Практичні кейси від представників бізнесу – реальні приклади успішних рішень і стратегій, які допоможуть адаптувати найкращі світові практики у власному бізнесі.
3. Експертні рекомендації від фахівців у різних сферах: IP, інновацій, інвестування, маркетингу та технологій...

В чому допоможе IP&I Guide?

- Розробити надійний план охорони та захисту інтелектуальних активів.
- Впровадити інновації на рівні світових стандартів.
- Вивести свій продукт на ринок і закріпити позиції...» (*IP&I Guide // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ)* (https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/IP_I-Guide-122024.pdf). 12.2024).

***

«...Міністерство у справах ветеранів України сприяє розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів, зокрема, через програми Українського ветеранського фонду...

“Створено Захисниками” – проєкт Мінветеранів, що має на меті просувати ветеранський бізнес, зробити його видимим та впізнаваним. Назва бренду символізує всіх підприємців-захисників України, а також бізнес, який створюють вони, або члени їхніх сімей – поки ветеран знову пішов захищати Україну на фронт, а також родини полеглих Воїнів...

Так, графічне зображення може використовуватися як на упаковці продукту, так і на етикетці чи на сайті виробника. Маркування продукції графічним зображенням “Створено Захисниками” сприятиме створенню “брендової ідентичності” товарів та послуг ветеранів...

На використання об’єкта авторського права – графічного зображення “Створено Захисниками” мають право: фізична-особа підприємець з числа ветеранів або фізична-особа підприємець, яка використовує найману працю ветеранів (не менше 50% від загальної кількості найманих працівників); юридична особа, не менше 60 % статутного капіталу якого володіє ветеран (ветерани), або яка використовує найману працю ветеранів (не менше 50 % від загальної кількості найманих працівників)» (*Галина Кім. “Створено Захисниками”: Ветерани-підприємці можуть використовувати бренд Мінветеранів // Газета «Свобода плюс Тернопільщина» (<https://svoboda.te.ua/stvoreno-zahysnykamy-veterany-pidpryyemczy-mozhut-vykorystovuvaty-brend-minveteraniv/>). 19.12.2024).*

***

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Мільйони шанувальників аніме в усьому світі будуть змушені знайти новий спосіб дивитися свої улюблені серіали після нещодавньої боротьби з піратством. Популярні аніме-сайти, такі як GogoAnime, Anitaku та AnimeFenix нещодавно оголосили про закриття через порушення авторських прав, оскільки більш легальні варіанти потокового мовлення консолідуються і сподіваються успадкувати частку їхньої аудиторії. Після того, як Sony придбала Funimation і об’єднала її з Crunchyroll, значний відсоток аніме-продукції тепер знаходиться в руках однієї компанії...»

Піратство було частиною аніме-спільноти протягом десятиліть, починаючи з тих часів, коли фанати обмінювалися касетами VHS, щоб додивитися серії, бо не було кращої альтернативи, щоб не відставати від зростаючого, але все ще нішевого медіа. Згодом інтернет настільки прискорив цей процес, що мільйони людей почали регулярно відвідувати піратські сайти. Хоча з піратством, швидше за все, ніколи не вдасться повністю покінчити, хвилі цієї битви, схоже, змінюються...» (*Keith Reid-Cleveland. Anime Piracy Takes Big Hit With Major Sites Shutting Down // ComicBook.com (https://comicbook.com/anime/news/anime-piracy-animefenix-shutting-down/?utm_source=flipboard&utm_content=ComicBookcom%2Fmagazine%2FPop+Culture+by+ComicBook.com). 04.12.2024).*

***

«Доменні імена є дійсно важливими інструментами брендингу. Вони дозволяють компаніям спрямовувати споживачів до своїх продуктів і послуг, і, як наслідок, гарне доменне ім'я є справді цінним активом.

Як і з будь-якими цінними активами, існує також бізнес, пов'язаний з торгівлею цими активами. Існують тисячі доменних імен для продажу через такі платформи, як godaddy.com, оскільки ці платформи прагнуть заробити на власниках бізнесу, які шукають ідеальний домен для продажу своїх продуктів або послуг.

Реєстрація доменного імені з єдиною метою - продати його - є прийнятною практикою. Однак існують процедури та правила, спрямовані на запобігання реєстрації доменів, які можуть бути схожими на вже зареєстровану торговельну марку. Коли сторона реєструє доменне ім'я, що містить зареєстровану торговельну марку іншої сторони, з єдиною метою - продати її або отримати вигоду з репутації чи добре відомого статусу цієї торговельної марки, це називається кіберсквоттингом (англ. cybersquatting).

У випадку з добре відомими торговельними марками, такими як Coca-Cola, дуже малоймовірно, що непов'язана третя сторона зможе захистити скаргу проти доменного імені, що містить слово "coca-cola". Однак існує більше невизначеності, коли зареєстровані торговельні марки також є описовими або нерозрізнявальними термінами. Загальні, описові або короткі доменні імена можна перепродавати, не порушуючи жодних правил...» *(Ella Newell. The business of selling domain names // Marks & Clerk (<https://reacts.marks-clerk.com/post/102jqa6/the-business-of-selling-domain-names#page=1>)).* 04.12.2024).

***

«...У багатьох іграх є реальні автомобілі та професійні спортивні команди, але це не просто тому, що розробникам захотілося їх включити. Щоб гра могла легально використовувати інтелектуальну власність (ІВ) або захищений авторським правом матеріал, який належить іншій компанії, її видавець повинен отримати ліцензію на ІВ від її правовласників.

Без ліцензії творців гри потенційно можуть звинуватити в порушенні авторських прав. Це правило стосується не лише використання великих брендів. Транспортні засоби, логотипи, пісні і навіть образи знаменитостей можуть бути додані до відеоігор лише за умови належного ліцензування. Ці ліцензії також не слід плутати з ліцензіями Creative Commons (CC), які дозволяють будь-кому використовувати твір, захищений авторським правом, за певних умов.

Придбання ліцензії не дає видавцям свободи робити з об'єктом інтелектуальної власності все, що їм заманеться. Ліцензійна угода визначає, як можна використовувати ліцензовану власність, а також як довго вона може використовуватися.

Деякі ліцензійні угоди охоплюють кілька випусків протягом певного періоду часу, тоді як інші стосуються лише однієї гри. У будь-якому випадку, ліцензійні угоди діють лише протягом певного часу і з часом закінчуються. Коли термін дії ліцензії закінчується, розробники можуть поновити її за певну плату, видалити ліцензійний контент з оновленням або дозволити ліцензії припинити дію. Однак у кожного з цих варіантів є свої недоліки.

Поновлення ліцензії дозволяє видавцям продовжувати продавати ігри, які використовують ліцензійні матеріали, але це має свою ціну. Хоча ліцензія на маловідому пісню може бути не такою вже й дорогою, отримання прав на десятки відомих виробників автомобілів чи спортивних організацій гарантовано обійдеться в кругленьку суму.

Якщо ліцензійний контент не є критично важливим для гри, видавці можуть видалити його в патчі. Оновлення 2018 року для Grand Theft Auto IV видалило понад 50 пісень з ігрових радіостанцій через проблеми з ліцензуванням. Очевидно, що такий підхід працює не для кожної гри. У спортивних і гоночних іграх не можна просто вилучити брендові автомобілі або цілі команди, коли закінчується термін їхньої ліцензії. Брендований контент є невід'ємною частиною цих жанрів, і гравці, безсумнівно, засмутяться, якщо ці елементи коли-небудь будуть вилучені з гри.

Видавці не бачать сенсу витрачати час і гроші на поновлення ліцензій на старі ігри, коли ці ресурси можна було б краще витратити на нові релізи. На жаль, це означає, що термін дії ліцензій на багато старих гоночних та спортивних ігор закінчився, і видавці не можуть їх продавати.

Це не є великою втратою для видавців, оскільки вони отримують прибуток від продажу нових релізів, але це має серйозний вплив на нашу можливість отримати доступ до старих ігор...» (*Maximilian Padilla-Rodriguez. Why Your Favorite Sports and Racing Games Are Disappearing from Stores // Yahoo* (<https://www.yahoo.com/tech/why-favorite-sports-racing-games-150016584.html>). 10.12.2024).

***

«...Copilot від Microsoft і ChatGPT від OpenAI (на якому він базується) навчаються на тексті, більша частина якого знаходиться у вільному доступі в Інтернеті. OpenAI збирає все, що знаходить в Інтернеті, і використовує це для навчання. І не платить за це. Що стосується Microsoft і OpenAI, то для них відкрито сезон полювання на інтелектуальну власність.

Багато з того, що вони знаходять, є безкоштовним і не підпадає під дію законів про інтелектуальну власність. Однак вони також беруть багато матеріалів, захищених авторським правом, включаючи статті в газетах і журналах, а також цілі книги.

OpenAI і Microsoft стверджують, що, незважаючи на захист авторських прав, вони можуть використовувати ці статті та книги для навчання. Їхні юристи стверджують, що ці матеріали підпадають під доктрину добросовісного

використання, складну і запутану юридичну концепцію. Роками триває нескінченний потік судових позовів щодо того, що є добросовісним використанням, а що ні. Це широко відкрите для інтерпретації.

Газета The New York Times стверджує, що її статті не відповідають принципам добросовісного використання, і подала до суду на Microsoft та OpenAI за крадіжку інтелектуальної власності. У позові стверджується, що Copilot і ChatGPT навчалися на мільйонах статей, не питаючи дозволу The Times і не платячи за це ні копійки. Крім того, в позові стверджується, що ChatGPT і Copilot "тепер конкурують з новинним виданням як джерело достовірної інформації". Вона вимагає "мільярди доларів у вигляді передбачених законом і фактичних збитків" через "незаконне копіювання і використання унікально цінних творів The Times".

The Times не самотня. Багато інших правовласників також судяться з Microsoft, Open AI та іншими фірмами, що займаються штучним інтелектом...

На цьому тлі прикметно, що у 2024 році було укладено кілька угод між Microsoft, OpenAI та видавцями, які можуть стати початком кінця боротьби за інтелектуальну власність. Перша, укладена в травні, була укладена між OpenAI і News Corp, що дозволяє OpenAI використовувати багато видань News Corp, включаючи Wall Street Journal, New York Post, Barrons та інші, для навчання додатків OpenAI і відповідей на запитання людей.

Це багаторічна угода, точна тривалість якої не розголошується, хоча більшість оглядачів вважають, що вона триватиме п'ять років. News Corp отримає 250 мільйонів доларів, що є комбінацією готівки та кредитів за використання технології OpenAI.

Подібні угоди з OpenAI підписали й інші медіа-компанії, зокрема The Associated Press, власник People Дотдаш Мередіт та інші...

Велике питання полягає в тому, чи зможуть подібні угоди врешті-решт вирішити питання інтелектуальної власності, пов'язані з навчанням моделей genAI. Я думаю, що навряд чи, і саме цього хочуть Microsoft та інші ШІ-компанії. Наразі вони грають за принципом "розділяй і володарюй", перекупуваючи опонентів одного за одним. Це дає Microsoft та іншим технологічним компаніям перевагу. Власники інтелектуальної власності можуть відчувати, що якщо вони не домовляться з великими технологічними компаніями зараз, то вони просто візьмуть те, що хочуть, і втратять великі гроші...» (*Preston Gralla. Has Microsoft finally agreed to pay for intellectual property to train its genAI tools? // IDG Communications, Inc. (<https://www.computerworld.com/article/3619928/has-microsoft-finally-agreed-to-pay-for-intellectual-property-to-train-its-genai-tools.html>). 09.12.2024*).

***

«Захист прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі має першочергове значення в цю високорозвинену цифрову еру. З розвитком

цифрових технологій права інтелектуальної власності мають величезну цінність через легкість неавторизованого обміну інформацією...

Цифрове середовище створює проблеми для захисту інтелектуальної власності, такі як:

1. Захист авторських прав може бути складним через несанкціоноване копіювання, розповсюдження та спільний доступ до цифрового вмісту.
2. Сплеск онлайн-піратства вплинув на доходи творців і компаній і частку ринку через легкість тиражування та розповсюдження цифрових файлів.
3. Відмінності в законах, нормативних актах і механізмах забезпечення виконання в різних юрисдикціях також ускладнюють захист прав інтелектуальної власності.
4. Оскільки цифрові технології, такі як штучний інтелект і блокчейн, швидко розвиваються, надзвичайно важливо постійно переглядати та адаптувати закони про інтелектуальну власність, щоб захистити творців і заохотити інновації.

Цифрове середовище також пропонує можливості для захисту інтелектуальної власності, такі як:

1. Технології керування цифровими правами (DRM) мають вирішальне значення для захисту вмісту. Ці технології реалізують контроль доступу та обмеження використання, дозволяючи творцям вмісту захистити свої роботи.
2. Компанії та творці можуть використовувати цифрові інструменти та технології для моніторингу й аналізу даних, розуміння поведінки споживачів і посилення стратегій захисту інтелектуальної власності.
3. Цифровий світ дозволяє творцям охоплювати ширшу аудиторію та досліджувати нові ринки, розширюючи свій потенціал для комерційного успіху...

Права інтелектуальної та цифрової власності пов'язані, але мають відмінні характеристики та наслідки. Права цифрової власності походять від прав інтелектуальної власності, але зосереджуються саме на ліцензуванні та управлінні цифровими активами в цифровій сфері. Навпаки, права інтелектуальної власності захищають творіння самого розуму, які пізніше можуть бути переведені в ідеї чи продукти та визначені законом. Права цифрової власності охоплюють право власності та контроль над цифровими активами, включаючи доменні імена, онлайн-акаунти, віртуальні товари та цифровий вміст...» (*Intellectual Property Rights in the Digital Environment: Securing Your Creations // Baianat Intellectual Property* (<https://baianat-ip.com.sa/intellectual-property-rights-the-digital-environment/>)). 02.12.2024).

***

«...Електронна комерція в країнах Південно-Східної Азії (SEA) зазнала стрімкого зростання завдяки збільшенню доступу до Інтернету. У 2023 році вісім найкращих платформ у регіоні, включаючи Shopee, TikTok Shop, Lazada, Bukalapak, Blibli, Tiki, Amazon, досягли загальної валової вартості

товарів (GMV) у 114,6 мільярда доларів, при цьому Shopee лідирує на ринку з 55,1 доларів США. мільярд.

Це зростання також сприяло зростанню підроблених товарів. Із розширенням логістики, зокрема авіаперевезень і прямої доставки, контрафактну продукцію стало легше розповсюджувати. SEA стало головним центром виробництва та торгівлі контрафактом із складними ланцюжками поставок, що полегшує їх вихід на світові ринки. Індустрія підробок у регіоні оцінюється в сотні мільярдів доларів і, як очікується, продовжуватиме зростати. Неузгодженість систем відповідальності провайдерів відіграє значну роль у поширенні підроблених товарів в Інтернеті. Деякі інтернет-провайдери не застосовують єдину політику щодо інтелектуальної власності в різних юрисдикціях, створюючи фрагментований ландшафт. Ця невідповідність заплутує споживачів, ускладнюючи відрізнити законних продавців від підробок. Наприклад, платформа, відома продажем автентичних продуктів в одній країні, може не мати такої репутації в іншій у тому ж регіоні...

Підходи до відповідальності інтернет-провайдера різняться в країнах Південно-Східної Азії, залежно від правової бази кожної країни.

У юрисдикціях загального права, таких як Сінгапур, Малайзія та Бруней, Інтернет-провайдери можуть бути притягнуті до вторинної відповідальності за підробку в Інтернеті як сторонні або спільні порушники. Їх відповідальність зазвичай залежить від їх знання про порушення. Щоб вирішити цю проблему, багато урядів впроваджують положення про безпечну гавань, захищаючи провайдерів від відповідальності за порушення, про які вони не знають. У свою чергу, інтернет-провайдери впроваджують системи сповіщень і видалення як гарантію від відповідальності.

Цей підхід вимагає від провайдерів Інтернету постійного оновлення своєї політики для вирішення нових форм порушень. Однак на практиці дії провайдерів часто є реактивними, вони значною мірою покладаються на систему сповіщення та видалення (NTD), а не на проактивну боротьбу з підробленими списками. Інтернет-провайдери зазвичай обмежують свою участь налаштуванням системи отримання сповіщень, залишаючи власникам IP-адрес подавати індивідуальні скарги щодо кожного списку, що порушує права. Цей метод не є ані ефективним для керування великими обсягами підроблених товарів, ані його віддають перевагу власникам ІВ, які стикаються з величезними проблемами з ресурсами для роботи з тисячами підозрілих оголошень на місяць.

Як наслідок, хоча власники інтелектуальної власності можуть вимагати видалення продуктів, що порушують авторські права, через процес NTD, вони стикаються зі значними труднощами, щоб довести, що провайдер обізнаний про масштабні порушення торгових марок, не звертаючись до кожного конкретного списку. Це ускладнює спроби встановити недбалість провайдера та обмежує можливість власників ІВ вимагати відшкодування збитків. Крім того, інтернет-провайдери часто уникають відповідальності, незважаючи на те, що

використовують неефективні системи, не вживають належних заходів для боротьби з підробками або нехтують співпрацею з власниками ІВ. Ці прогалини сприяють широкому поширенню онлайн-підробок.

У системах цивільного права, таких як Індонезія, Філіппіни, В'єтнам і Таїланд, обов'язки провайдера розподіляються між різними нормативними актами. Ці нормативні акти, видані різними державними відомствами, створюють складну та нечітку структуру для забезпечення виконання. Це ускладнює визначення органів, відповідальних за розгляд справ про порушення. Крім того, інтернет-провайдери можуть по-різному тлумачити ці правила, що призводить до різноманітних підходів до боротьби з підробкою.

Закони зазвичай містять лише широкі вказівки, залишаючи провайдерам значну свободу дій у формуванні своєї політики. Як наслідок, ці політики часто сильно відрізняються і можуть не відповідати належним чином на виклики реального світу. Наприклад, одна платформа може тимчасово заблокувати обліковий запис за повторні порушення, а інша може нарахувати лише один або два штрафних бали. Ця невідповідність ускладнює оцінку того, наскільки ефективно ці заходи запобігають контрафактній діяльності на їхніх платформах.

В останні роки країни SEA почали застосовувати гібридний підхід до зобов'язань ISP, поєднуючи аспекти загального права та традицій цивільного права. Положення безпечної гавані та системи повідомлень і видалення зазвичай впроваджуються в регіоні, але їхня ефективність на практиці значно відрізняється...» (*Intermediary liability for counterfeit goods in ecommerce marketplaces in SEA // Rouse International Limited* (<https://rouse.com/insights/news/2024/intermediary-liability-for-counterfeit-goods-in-ecommerce-marketplaces-in-sea>). 16.12.2024).

***

«Управління інтелектуальною власністю (ІВ) є важливою частиною сучасного бізнесу. Виходячи з цього, створення програмного забезпечення для керування ІВ має вирішальне значення для розвитку вашого бізнесу...

Основна перевага створення інструменту керування інтелектуальною власністю полягає в тому, щоб захистити вашу інтелектуальну власність від третіх осіб, які хочуть використовувати її без вашої згоди. Крім того, якщо ваші активи захищені, ви залишатиметеся конкурентоспроможними та успішними. Деякі з важливих інтелектуальних активів, якими володіє програмне забезпечення для керування ІВ, є торгові марки, патенти та логотипи.

За допомогою програмного забезпечення для управління ІВ ви можете керувати всіма своїми активами в одному місці. Крім того, воно пропонує єдине місце для зберігання всіх ваших активів, спрощуючи процес відстеження та пошуку. Водночас, він пропонує централізовану платформу для отримання прозорого перегляду в режимі реального часу всього вашого портфеля ІВ. Маючи всі активи ІВ в одному місці, ви можете приймати рішення на основі

даних і виявляти активи, що не використовуються або перебувають у стані спокою.

Незалежно від того, наскільки якісним воно може здаватися, одне програмне забезпечення для управління ІВ може не підходити іншій організації. Хороший інструмент для управління ІВ має бути налаштований відповідно до ваших конкретних потреб. Крім того, він повинен гарантувати, що пропонує найкращі рішення. Крім того, з розширенням вашого профілю ви можете масштабувати програмне забезпечення відповідно до ваших потреб. Таким чином, вам не потрібно створювати додаткове програмне забезпечення для вашої інтелектуальної власності щоразу, коли ваш профіль розширюється або у вас з'являються нові вимоги.

Впровадження автоматизації або штучного інтелекту у ваше програмне забезпечення для управління ІВ допоможе вам перейти від реагування до прогнозування. Традиційне програмне забезпечення для управління ІВ надаватиме сповіщення про проблеми, які необхідно вирішити. Однак програмне забезпечення для управління інтелектуальною власністю зі штучним інтелектом передбачатиме ці проблеми і пропонуватиме можливі рішення. Водночас автоматизація зменшує робоче навантаження і час, який витрачається на перевірку помилок.

Хоча, що стосується програмного забезпечення для управління ІВ, тут не існує універсальної програми, яка б підходила всім. Однак існують основні функції, які повинно мати програмне забезпечення для управління ІВ. Перелічені тут функції повинні бути вбудовані у ваш інструмент управління ІВ, незалежно від того, в якому секторі ви працюєте.

- Управління документами;
- автоматизація робочого процесу;
- Управління дедлайном;
- Сповіщення про тривогу;
- звітність та аналітика;
- Інтеграційні можливості;
- Розумний пошук;
- Прогностична аналітика;
- розпізнавання зображень;
- Розпізнавання образів...

Створення програмного забезпечення ІВ розширить можливості та допоможе правильно організувати ваші активи...» (*Umesh Kumar. Why do you need intellectual property management software for your business? // TechBullion (<https://techbullion.com/why-do-you-need-intellectual-property-management-software-for-your-business/>). 21.12.2024*).

***

«...Близький Схід став свідком значного зростання споживання цифрового контенту. Завдяки широкому поширенню смартфонів і доступу

до Інтернету такі платформи, як YouTube, TikTok, Netflix і регіональні потокові сервіси, стали популярними серед споживачів. Цей сплеск створює проблеми для власників ІВ, оскільки цифровий контент легко поширюється та відтворюється в Інтернеті, часто без належного дозволу.

Проблеми захисту ІВ:

- **Порушення авторських прав:** простота обміну вмістом у соціальних мережах ускладнює власникам авторських прав захист своїх творів. Вміст часто публікується, повторно публікується та завантажується без підтвердження або оплати оригінальним творцям.
- **Електронна комерція та захист торгової марки:** зростання електронної комерції призвело до збільшення підроблених товарів, які продаються онлайн. Це створює проблеми для компаній, які намагаються захистити свої торгові марки та гарантувати, що споживачі не будуть введені в оману імітацією продуктів.
- **Відповідальність платформи:** багато цифрових платформ служать посередниками для обміну вмістом. Визначення ступеня їхньої відповідальності щодо вмісту, що порушує авторські права, створює юридичні складності, змушуючи законодавців балансувати між захистом прав інтелектуальної власності та підтримкою свободи слова та інновацій.

Щоб вирішити ці проблеми, кілька країн Близького Сходу активно реформують свої закони про інтелектуальну власність:

- Країни оновлюють системи авторського права, щоб визначити захист цифрового вмісту. Це включає визнання прав творців і посилення покарань за порушення, які часто включають інтернет-піратство.
- Для боротьби з продажем підроблених товарів в Інтернеті впроваджуються жорсткі закони про торговельні марки. Це включає створення швидших і ефективніших механізмів, за допомогою яких власники брендів можуть вживати заходів проти порушників.
- Деякі країни вивчають законодавство, яке роз'яснює обов'язки цифрових платформ щодо контенту, створеного користувачами. Це може включати створення безпечних гаваней, які захищають платформи від відповідальності, якщо вони вживають відповідних заходів після отримання повідомлення про порушення...» (*Shadya Awad. Adapting Intellectual Property Laws to the Digital Economy in the Middle East // One World (https://oneworldip.com/2024/12/16/adapting-intellectual-property-laws-to-the-digital-economy-in-the-middle-east/). 16.12.2024).*

***

Україна

«Україна є одним із лідерів споживання піратського контенту. Так, кількість переглядів у Netflix приблизно в 30 разів менша, ніж у UAKino. А сайт із фільмами HDRezka в 4,5 разів популярніший за Netflix і в 2 рази — Megogo.

Сумарна кількість відвідувань піратських сайтів у 20 разів більша, ніж у всіх офіційних постачальників відеоконтенту разом, проте цілеспрямовано шукають саме піратів лише вдвічі частіше. Такі дані щодо рівня інтелектуального піратства в Україні отримали під час дослідження команди українських ентузіастів

...згідно з дані Bloomberg, Україна входить до шістки країн з високим рівнем споживання піратського контенту, поступаючись лише США, Індії, Росії, Великобританії та Канаді.

...за даними Similarweb на третьому рядку серед найбільш відвідуваних в Україні сайтів — піратський UKino, восьмий — Filmix, а на дев'ятій — Rezka. Для порівняння: перше місце в цьому списку займає Google, друге – YouTube, а четверте – Facebook.

Загалом серед 50 найбільш відвідуваних в Україні ресурсів на початок грудня 2024 року було аж вісім піратських сайтів та жодного легального...

Запитуючи пересічного користувача, чому він звертається до піратських ресурсів, можна почути, що основною причиною є висока вартість підписки на офіційні сервіси та обмежена кількість контенту. Для того, щоб подивитися всі бажані фільми та серіали, доводиться підписуватися на кілька платформ, що може стати значним фінансовим навантаженням і знижує зручність. До того ж не всі онлайн-кінотеатри пропонують культові фільми з українським дубляжем. Піратські сайти, навпаки, мають набагато більшу бібліотеку (оскільки не потребують дозволу на публікацію контенту) і часто пропонують кілька варіантів дубляжу, включаючи фанатські версії, які популярні серед глядачів.

Але найбільш поширеною причиною споживання піратського контенту є легкість доступу та непорозуміння щодо незаконності цього процесу. Багато хто вважає, що, переглядаючи фільм через піратський сайт, не завдає шкоди, адже не забирає контент у когось іншого, а лише дивиться рекламу. Однак, те, що рекламодавець платить не правовласнику, а пірату, часто не береться до уваги.

До того ж, багато споживачів піратського контенту не усвідомлюють, що за перегляд нелегальних фільмів можуть бути накладені штрафи або навіть тюремне ув'язнення...

В Україні боротьба з піратством здійснюється через законодавчі ініціативи, зокрема, через Закон України «Про авторське право та суміжні права». Відповідальність за порушення авторських прав лежить на Міністерстві економічного розвитку та торгівлі, а Кіберполіція займається розслідуванням таких злочинів. Порушення часто призводить до блокування сайтів з піратським контентом, але це лише частковий захід, оскільки піратські ресурси часто змінюють домени і обходять блокування.

Скарги DMCA та міжнародна платформа WIPO ALERT є ефективнішими методами боротьби з поширенням піратського контенту, адже вони дозволяють оперативно обмежувати доступ до контенту в пошукових системах і позбавляти ресурси можливості заробляти на рекламі...» (*Скарбик Павло. HDRezka*

випередив Netflix: Україна потрапила до топ-5 піратських країн // Український технологічний портал iTechua (<https://itechua.com/news/272485>). 16.12.2024).

***

Європейський Союз

«Управління боротьби з кіберзлочинністю Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю (DGCOС) припинило незаконне розповсюдження аудіовізуальних творів, яке здійснювалося без передбаченої законом згоди відповідних правовласників, що є злочином, передбаченим Кримінальним кодексом Болгарії...»

У результаті спецоперації, проведеної напередодні, затримано одну особу...

У ході слідчих дій припинено діяльність двох веб-сайтів. Встановлено, що за період свого існування сайти надавали несанкціонований доступ до понад 20 000 різних аудіовізуальних творів. Встановлено спосіб здійснення злочинної діяльності та джерела її фінансування.

Спеціалізована операція кіберполіції проводилася під наглядом окружної прокуратури Пловдива і в координації з Європолем в рамках ЕМРАСТ - програми міждисциплінарного та міжвідомчого оперативного співробітництва для боротьби з організованою злочинністю на рівні ЄС, пріоритетним напрямком діяльності якої є боротьба і руйнування злочинних мереж індивідуальних підприємців, причетних до злочинів проти інтелектуальної власності...» (*Metodi Yordanov. Interior Ministry: Cybercrime Unit Takes Down Two Websites for Copyright Infringement // Bulgarian News Agency (<https://www.bta.bg/en/news/bulgaria/793650-interior-ministry-cybercrime-unit-takes-down-two-websites-for-copyright-infring>). 04.12.2024).*

***

«Оприлюднено дискусійний документ, який є восьмою публікацією, підготовленою у співпраці з Експертною групою з питань співпраці з посередниками. Він має на меті поглибити розуміння взаємодії між пошуковими системами, їхніми користувачами та власниками веб-сайтів у контексті як "органічних", так і "платних" результатів пошуку. Власники веб-сайтів зазвичай використовують пошукову оптимізацію (SEO) та пошуковий маркетинг (SEM), щоб підвищити свою видимість у результатах пошуку та залучити користувачів до свого контенту. Однак ці методи можуть бути використані для підтримки діяльності, що порушує права інтелектуальної власності.»

Визначаючи передовий досвід, що розвивається для боротьби з такими зловживаннями, дискусійний документ також має сприяти розумінню шляхів обмеження пошукового трафіку на сайтах, що порушують права

інтелектуальної власності, маючи на увазі, що деякі з визначених передових практик можуть перетворитися на регуляторні зобов'язання або потребуватимуть адаптації з огляду на нові правила та ініціативи ЄС, такі як Закон про цифрові послуги або Рекомендація Європейської Комісії щодо боротьби з підробками» (*Limiting search traffic towards IP infringing content and services // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/limiting-search-traffic-towards-ip-infringing-content-and-services). 10.12.2024).*

***

«Згідно зі звітом консалтингової фірми GECA, майже три чверті (73,2 відсотка) молодих людей (тобто людей у віці 18-24 років) в Іспанії дивляться піратський контент SVoD.

Звіт показує, що піратство є поширеною практикою в країні: 45,4 відсотка людей мають доступ до незаконного контенту.

Фільми (32,4 відсотка), серіали (31,9 відсотка) і спорт (16,6 відсотка) є найбільш поширеним піратським телевізійним контентом» (*David Del Valle. Spain: 73% young adults watch pirate content // Advanced Television Ltd. (https://advanced-television.com/2024/12/09/spain-73-young-adults-watch-pirate-content/). 09.12.2024).*

***

«...Європейське патентне відомство має сувору політику щодо комп'ютерного програмного забезпечення... Однак це не означає, що комп'ютерні програми не підлягають патентуванню. Існує кілька способів запатентувати комп'ютерну програму.

У Європі, щоб отримати патент, комп'ютерна програма повинна впливати на щось поза комп'ютером. Це називається «технічний внесок». Однак сама комп'ютерна програма не є претензією; вимога має бути спрямована на процес, який виконує програма. Програмне забезпечення повинно виконати ці дії для створення нового процесу, а не сама комп'ютерна програма. Таким чином, вимога повинна бути спрямована на новий шлях вирішення проблеми.

Патенти на програмне забезпечення є ключовим елементом нових законів. Хоча закон не вимагає від компаній розкривати вихідний код, Європейське патентне відомство (ЕРО) видало низку патентів на програмне забезпечення. Це рішення призвело до буму патентів на програмне забезпечення, більшість з яких не були новими. Однак початковий намір цього винятку був добрим. Якщо вам цікаво, чи ваше програмне забезпечення запатентовано чи захищено авторським правом, читайте далі, щоб дізнатися більше.

Поняття інтелектуальної власності виходить за рамки програмного забезпечення та охоплює різноманітні технологічні роботи, включаючи програми, комп'ютерні програми, бази даних, електронні таблиці, екрани,

середовища віртуальної реальності та онлайн-контент. Закони про авторське право захищають художні елементи творів, включаючи програмне забезпечення, одночасно захищаючи їх функціональність. Це означає, що програмне забезпечення, створене компаніями або окремими особами у Сполученому Королівстві, може бути захищене від використання без дозволу власника.

У Сполученому Королівстві програмне забезпечення може бути запатентовано або захищене авторським правом, якщо розробник дотримується всіх вимог законодавства. Наприклад, програмне забезпечення захищене патентами відповідно до Закону Великобританії про патенти, який зобов'язує винахідника комп'ютерної програми подати заявку на патент на його чи її творіння. Це положення є суперечливим і викликало гострі дискусії. Проте розділ 1(1) Закону Великобританії про патенти вимагає від винахідника подавати заявку на патент, якщо його або її програмне забезпечення запатентовано. Визначення винаходу в Законі не зазначено, але загальноновизнано, що програмне забезпечення охороняється.

На відміну від традиційних форм роботи, захищеної авторським правом, програмне забезпечення існує за межами чорного тексту. Це створює ефект і може потребувати підтримки або обслуговування. Як таке, програмне забезпечення є гібридом ідеї та вираження ідей. Навіть програмне забезпечення може містити помилки та потребувати підтримки та обслуговування. Ось чому так важко запатентувати програмне забезпечення...

ЕРС 1973 (Конвенція про видачу європейських патентів) виключає патентні заявки на «комп'ютерні програми як такі». Однак комп'ютерна програма може бути патентоспроможною, якщо вона має технічний ефект, що виходить за межі «нормальної» фізичної взаємодії. Вирішальним фактором є рішення про те, що кваліфікувати як «як таке».

Європейська патентна конвенція та іспанський закон про патенти включають необмежений перелік речей, які не підлягають патентуванню. Ці списки схожі за формулюваннями, але включають математичні методи, засоби подання інформації та комп'ютерні програми. Для того, щоб бути патентоспроможними, комп'ютерні програми повинні покращувати технологію або вдосконалювати виробничі процеси. Комп'ютерні програми, які автоматизують бізнес-процеси, не підлягають патентуванню. При прийнятті рішень про патентоспроможність слід враховувати відмову ЄС від директиви 2002 року...» (*Bao Tran. Is Software Best Protected As A Patent Or A Copyright? // PatentPC (https://patentpc.com/blog/is-software-patented-or-copyrighted). 11.12.2024*).

***

«...оприлюднено дослідження, в якому аналізується незаконне споживання в Інтернеті захищеного вмісту ТБ, музики, фільмів,

програмного забезпечення та публікацій у країнах-членах ЄС. Крім того, пропонується критична оцінка періоду з 2017 по 2023 роки.

Основні висновки

Загальний рівень піратства стабілізувався на рівні близько 10 доступів на користувача Інтернету в середньому на місяць. Однак піратство програмного забезпечення, а також піратство спортивних подій у прямому ефірі зросло порівняно з попереднім виданням звіту.

Вперше доступні дані про піратство IPTV, хоча фактичне споживання контенту цим способом залишається невідомим. Проте симуляції, проведені за різними сценаріями, показують, що цей тип піратства зростає, а також кількість потенційних користувачів.

Незважаючи на те, що фактори, які впливають на кожен тип контенту, відрізняються, соціальні та економічні фактори в деяких випадках залишаються актуальними. Наприклад, багатство країни (ВВП), ступінь рівності (індекс Джині), сприйняття громадянами інтелектуальної власності та обсяг легальної пропозиції контенту можуть пояснити піратство.

Збільшення кількості порушень частково пов'язане з технологічним розвитком, який збільшив незаконну трансляцію телебачення, фільмів і спортивних трансляцій у прямому ефірі, зокрема, через мережі Інтернет-протоколу (IPTV). Фінляндія є однією з країн ЄС, де споживання незаконного онлайн-контенту в останні роки зростає...» (*Online copyright infringement in the European Union – films, music, publications, software and TV (2017-2023) // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/publications/online-copyright-infringement-in-the-european-union-films-music-publications-software-and-tv-2017-2023). 12.2024).*

***

Китайська Народна Республіка

«...Зі швидким розвитком великих даних, хмарних обчислень і технологій штучного інтелекту збір, обробка та аналіз даних набувають все більшого значення. Однак, оскільки цінність даних стає все більш помітною, захист інтелектуальної власності даних також стає все більш актуальним...

У Китаї вперше поняття "інтелектуальна власність даних" з'явилося в офіційному документі китайського уряду в "Пропозиції щодо прискорення побудови системи захисту інтелектуальної власності даних", яка була висунута Дослідницьким центром розвитку інтелектуальної власності Китайської національної адміністрації інтелектуальної власності (CNIPA) у 2020 році. У 2021 році в "Концепції побудови потужного центру інтелектуальної власності (2021-2035 рр.)" з'явилися "Дослідження та розробка правил захисту інтелектуальної власності даних".

У 2023 році CNIPA запропонувала, щоб на цьому етапі суб'єктами захисту інтелектуальної власності на дані були обробники даних, а об'єктами - набори даних, які були оброблені за певними правилами і перебувають у нерозкритому стані. Вісім провінцій або міст, включаючи Пекін, Шанхай, Цзянсу та Чжецзян, були обрані для проведення пілотної роботи із захисту інтелектуальної власності на дані.

Того ж року Пекін видав "Адміністративні заходи щодо реєстрації інтелектуальної власності на дані в Пекіні (пробний варіант)", які передбачають, що об'єктами реєстрації прав інтелектуальної власності на дані є нерозкриті набори даних, які збираються власниками даних або обробниками даних відповідно до законів і нормативних актів або договірних угод, обробляються за певними правилами або алгоритмами, мають комерційну цінність та ознаки інтелектуальних досягнень.

У 2024 році в Шанхаї були розроблені та впроваджені "Тимчасові заходи щодо реєстрації та збереження доказів прав інтелектуальної власності на продукти даних у Шанхаї", які набули чинності 8 грудня 2024 року. Він передбачає, що права інтелектуальної власності на продукти даних стосуються прав та інтересів, якими користуються фізичні особи, юридичні особи або неінкорпоровані організації щодо продуктів даних, таких як колекції обробки даних, продукти обробки даних та алгоритми інформаційних технологій, які мають комерційну цінність та атрибути інтелектуальних досягнень і формуються шляхом значної обробки та інноваційної праці над інформаційними ресурсами, отриманими ними на законних підставах.

Чжецзян також сформулював і видав "Практичні рекомендації щодо інтелектуальної власності на дані в провінції Чжецзян (пробний варіант)", в яких визначено, що інтелектуальна власність на дані - це права та інтереси, якими користуються обробники даних щодо наборів даних, які були законно отримані та оброблені за певними правилами, мають практичну цінність та атрибути інтелектуальних досягнень.

Відповідно до відповідних заходів управління щодо захисту даних інтелектуальної власності, виданих різними регіонами, ми приходимо до висновку, що об'єкти захисту даних повинні мати такі характеристики:

1. Набори даних є ресурсами даних, які підлягають захисту;
2. Ресурси даних отримано законно;
3. Ресурси даних пройшли значну обробку та інноваційну роботу відповідно до певних правил або алгоритмів;
4. Ресурси даних, що обробляються, мають комерційну цінність та ознаки інтелектуальних досягнень.

Однак наразі CNIPA не дав офіційного визначення «інтелектуальної власності на дані», і немає спеціального закону про захист інтелектуальної власності на дані. Таким чином, наразі захист прав інтелектуальної власності на дані та їх порушення в Китаї в основному потрібно розглядати відповідно до Закону про авторське право, Закону про недобросовісну конкуренцію та

місцевих нормативних актів щодо захисту даних інтелектуальної власності...»
(*Overview of Data Intellectual Property // AFD China*
(<http://afdip.com/index.php?ac=article&at=read&did=4777>). 09.12.2024).

***

Південно-Африканська Республіка

«Зараз ми живемо в епоху Інтернету, коли велика кількість економічної діяльності здійснюється в Інтернеті. Сьогодні більшість підприємств мають певну форму присутності в Інтернеті у вигляді веб-сайтів. Зазвичай це вважається найпростішим способом охопити ширшу аудиторію та охопити більше потенційних споживачів. Недоліком, звичайно, є те, що хоча Інтернет надає підприємствам ефективний і відносно простий маркетинговий інструмент, він забезпечує таку ж просту платформу для неавторизованих третіх сторін для порушення прав інтелектуальної власності підприємств...

Існують різні шляхи та варіанти боротьби з порушеннями в Інтернеті. Одним із швидких і ефективних рішень є подання скарги до Асоціації постачальників послуг Інтернету (ISPA). ISPA є визнаним представницьким органом інтернет-індустрії Південної Африки. Це полегшує обмін між різними інтернет-провайдерами в Південній Африці. Якщо організація, яка розміщує правопорушний веб-сайт, є членом ISPA, ISPA розгляне запит на видалення, поданий щодо цього веб-сайту, і вживе заходів.

Після того, як постачальник послуг отримає скаргу, яку йому пересилає ISPA, він або видалить вміст, на який подано скаргу, або, якщо він відмовиться видалити вміст, на який подано скаргу, ISPA повідомить скаржника. Згідно з веб-сайтом ISPA, поведінка, на яку скаржилися, дуже рідко не видаляється, оскільки «приблизно в 95% усіх випадків подання дійсного повідомлення про видалення призводить до видалення такого вмісту». Це дуже ефективний процес.

Більшість постачальників послуг, які розміщують веб-сайти, також публікують «положення та умови» на своїх веб-сайтах. Вони передбачають подачу запитів на видалення та правопорушний вміст, про який можна повідомити їм безпосередньо. Ефективність цих процесів подання скарг буде відрізнятися від постачальника до постачальника. Деякі з них дуже чуйні та реагують на скарги про порушення авторських прав швидко й ефективно, що призводить до видалення правопорушного вмісту протягом кількох годин або кількох днів. Однак деякі реагують менш швидко.

Що стосується адресації доменних імен, які викликають занепокоєння, можна подати скарги на доменні імена до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), а щодо доменних імен <co.za> — до Південно-Африканського інституту права інтелектуальної власності (SAIPL) з точки зору відповідної єдиної політики вирішення спорів. Ці процеси є формальними за своєю природою, тому слід звернутися за порадою до юриста з

питань інтелектуальної власності, особливо в тому, що стосується оцінки суті офіційної скарги щодо доменного імені, а також підготовки та подання скарги.

У випадках, коли веб-сайти роздрібної торгівлі в Інтернеті клоновано, і споживачів спонукають купувати товари в Інтернеті через ці веб-сайти, рекомендується виконати кілька додаткових дій. Можна подати скаргу до постачальників платіжних послуг, таких як VISA або Mastercard, повідомивши їх про те, що відповідний веб-сайт підозрюється в шахрайстві. Ці постачальники розглянуть скаргу та, якщо її буде визнано дійсною, призупинять платіжні засоби для цього веб-сайту. Також можна та рекомендується подати скаргу до Google, що запобіжить відображення веб-сайту в результатах пошуку. Практичний ефект полягає в тому, що споживач, який шукає законний веб-сайт, не натрапить випадково на веб-сайт-клон у результатах пошуку пошукової системи.

Інтернет приніс революцію в комунікації та зручності. Проте його необхідно контролювати та ретельно контролювати, щоб переконатися, що порушники ІВ не використовують зручності, які надає Інтернет...» (*Fanele Mabaso, Nicole Smalberger. Dealing with trade mark infringements on third party websites // Adams & Adams (<https://www.adams.africa/fanele-mabaso/dealing-with-trade-mark-infringements-on-third-party-websites/>). 13.12.2024*).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Зі зростанням сфери нових технологій, таких як блокчейн і NFT, зростають і складності, пов'язані з правами на торгові марки. Децентралізований характер цих технологій може створити невизначеність щодо володіння та захисту прав інтелектуальної власності. Наприклад, якщо цифровий актив карбується як NFT без відповідних прав, творець може зіткнутися з юридичними наслідками.

Проблеми торговельних марок у цифровому та віртуальному ландшафті є особливо складними. Захист прав на торговельні марки щодо NFT і цифрових активів викликає питання щодо юрисдикції та застосовності законодавства про торговельні марки в безмежному середовищі. Щоб вжити заходів у Великій Британії, потрібно продемонструвати, що сторона-порушник націлена на споживачів у Великій Британії, що може бути складно, коли товари є виключно віртуальними, а транзакції здійснюються з використанням криптовалют.

На додаток до NFT, домени блокчейну представляють ще один аспект цифрового ландшафту, який слід враховувати стартапам. Діючи подібно до традиційних доменних імен, домени блокчейну служать псевдонімами для криптогаманців, що запам'ятовуються, полегшуючи надсилання та отримання криптовалюти без необхідності мати справу з довгими адресами. Ці домени

зберігаються в загальнодоступній книзі, що забезпечує децентралізацію та постійність, поки вони існують як NFT у гаманці власника.

Такі популярні сервіси, як Unstoppable Domains і Ethereum Name Service, пропонують низку доменних розширень блокчейну, як-от .crypto та .eth, якими можна торгувати на ринках NFT, таких як Open Sea. Однак децентралізований характер цих доменів створює певні проблеми з правозастосуванням, включаючи складність судового позову проти порушників через анонімність.

Суперечки щодо торгових марок у цифровому світі часто залежать від того, чи призначені товари чи послуги споживачам у Великобританії. Такі фактори, як використання доменних імен для певної країни, валюта для транзакцій і мова веб-сайту, відіграють вирішальну роль у встановленні юрисдикції...» (*Trademarking Your Digital Products: A Vital Consideration for Start-ups // Barnes Law Associates Ltd* (https://www.barnes-law.co.uk/blogs-and-articles/trademarking-your-digital-products-a-vital-consideration-for-start-ups?utm_source=mondaq&utm_medium=syndication&utm_content=articleoriginal&utm_campaign=article). 10.12.2024).

***

Сполучені Штати Америки

«Якщо ви виявили, що контент вашого веб-сайту незаконно використовується або копіюється іншими особами, першою лінією захисту може стати лист із вимогою припинити використання контенту веб-сайту...»

Хоча лист із вимогою припинити порушення не є юридично обов'язковим, він має значну юридичну вагу. Він інформує одержувача про конкретні закони, які він порушує, і попереджає його про можливі юридичні дії. Лист є офіційним повідомленням, яке може запобігти подальшим порушенням, оскільки його ігнорування може призвести до дорогих судових позовів. Ось чому багато одержувачів вважають за краще виконати вимогу, ніж зіткнутися з юридичними наслідками.

Надсилання листа з вимогою припинити дії є стратегічним кроком для запобігання судовим спорам. Він спрямований на швидке та ефективно вирішення спорів, без залучення обох сторін до суду. Чітко окреслюючи передбачувані порушення та вимоги щодо їх дотримання, такий лист часто спонукає одержувача припинити порушення, заощаджуючи час і ресурси.

Однією з головних цілей листа з вимогою припинити дії є запобігання судовому розгляду. Звернення до суду може бути дорогим і тривалим. Цей лист є превентивним заходом для вирішення проблем до того, як вони переростуть у повномасштабні судові баталії. Вирішивши питання мирним шляхом, обидві сторони можуть уникнути стресу та витрат, пов'язаних із судовим розглядом.

Там, де контент легко копіюється та поширюється, розуміння ролі листів із вимогою припинити та утриматись від порушення має вирішальне значення.

Вони пропонують спосіб захисту вашої інтелектуальної власності та особистих прав, дозволяючи усунути порушення без негайного звернення до суду...» (*Giselle Ayala Mateus. Can You Stop Content Infringement with a Cease and Desist Letter? // Giselle Ayala (<https://giselleayala.com/cease-and-desist-letter-website-content/>). 09.12.2024*).

***

«...визначення того чи є комп'ютерна програма, гра або інше творіння патентоспроможним, є важливим кроком у процесі розробки. Програмне забезпечення може бути захищене, якщо воно є новим та унікальним, прив'язане до машини та пропонує ідентифіковане покращення. Однак програмне забезпечення, яке не робить нічого нового, навряд чи буде запатентоване. Більше того, програмне забезпечення, яке є абстрактним за своєю природою, не може бути запатентоване в США, і для цього вже був прецедент...

У США патентування програмного забезпечення не є проблемою для більшості продуктів. Насправді, патенти на програмне забезпечення поширені в багатьох країнах. Більшість патентів у США видається на продукти, які покращують наше життя. Крім того, патенти на програмне забезпечення можуть перешкоджати розробникам програмного забезпечення вдосконалювати меню або вносити зміни в існуючі програми. Це особливо стосується програмного забезпечення. У Великій Британії діють тисячі патентів на програмне забезпечення, а вартість отримання патенту, як правило, дуже висока.

Існують певні відмінності між програмним та апаратним забезпеченням з точки зору їх патентоспроможності. Патентоспроможність програмного забезпечення залежить від того, чи це абстрактна ідея, чи практичне застосування. Практичне застосування - це метод лікування певної хвороби. Центральний перетворювальний ефект принципово змінює природу його цільового призначення. Це визначення може бути дещо розпливчастим, але патенти на програмне забезпечення існують і за межами США. Патентоспроможність програмного забезпечення також може бути поставлена під сумнів патентним відомством.

Дехто стверджує, що надійний захист програмного забезпечення необхідний для внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Однак цей аргумент, мабуть, менш важливий для розвинених країн, ніж для країн Третього світу. Розробка програмного забезпечення в країнах, що розвиваються, все ще молода, і тому правові рішення в цих країнах можуть розроблятися довше, ніж у розвинених країнах. Тим не менш, Комісія з міжнародної торгівлі США дослідила важливість патентного захисту програмного забезпечення для стимулювання інновацій. Хоча захист програмного забезпечення має низку переваг, сильний захист програмного забезпечення може перешкоджати розвитку нових технологій.

Однією з проблем патентів на програмне забезпечення є брак якості. Незважаючи на недостатню якість, патенти на програмне забезпечення все ще дозволяють забезпечити значний захист інтелектуальної власності. Це особливо важливо для малого бізнесу. Навіть якщо інноваційна програмна розробка не запатентована, вона все одно може стати об'єктом копіювання. Нинішні варіації в національних законах про інтелектуальну власність також можуть сприяти процвітанню індустрії програмного забезпечення.

Основна ідея патентів на програмне забезпечення полягає в тому, щоб створити продукт, який може робити одну справу краще за іншу. Однак для того, щоб запатентувати програмний продукт, це має бути щось більше, ніж просто додаток. Винахід має бути абстрактним, але «обов'язково вкоріненим» у комп'ютерних технологіях. Він повинен вирішувати конкретну проблему повному, і він повинен мати претензії, які не виключають усі можливі застосування.

Сполучені Штати мають одну з найбільш інтенсивних програмних галузей у світі, додавши до економіки США 475,3 мільярда доларів США в 2014 році. Вона забезпечує понад 9 мільйонів робочих місць і безпосередньо працевлаштовує 2,5 мільйонів людей. Але незважаючи на важливість програмного забезпечення, існує значний розрив між ідеєю програмного забезпечення та законами, які його захищають. Чинні патентні закони не трактують винаходи програмного забезпечення так само, як інші нові технологічні досягнення, і це може бути пов'язано з неправильним розумінням природи інновацій програмного забезпечення та різних прав інтелектуальної власності, які можуть бути пов'язані з ними.

Патенти на програмне забезпечення є потужним економічним інструментом для розробників програмного забезпечення та можуть захистити функції, які не можуть бути захищені іншими законами. Запатентоване програмне забезпечення може містити функції інтерфейсу користувача, розташування меню, відображення презентацій і алгоритми. Хоча процес подання заявки на патент на програмне забезпечення тривалий, він може допомогти вам захистити ваше програмне забезпечення. Якщо у вас є інноваційна ідея, її, швидше за все, запатентують. Навіть якщо він не підлягає патентуванню, його можна використовувати для створення програмного забезпечення, яке вирішує певну проблему.

Щоб мати право на патент на програмне забезпечення, програмне забезпечення має використовуватися на певній машині. Ця машина має бути важливою та необхідною для програмного забезпечення. Однак запатентувати рядки коду, які були б захищені авторським правом, неможливо. Натомість патенти захищають ідею програмного забезпечення та його процеси. У США програмне забезпечення не можна запатентувати, але це не абстрактна ідея. Якщо ви хочете запатентувати частину програмного забезпечення, ви повинні створити детальну блок-схему, що показує кроки, які беруть участь у створенні програмного додатку.

Правило «покращення функціональності комп'ютера» може здатися корисним на поверхневому рівні, але насправді це правило не працює. Наприклад, хоча патенти на програмне забезпечення забезпечують певний захист ідеї програмного забезпечення, вони рідко охоплюють будь-який новий метод. Іншими словами, програмне забезпечення прагне покращити функціональність комп'ютера, уможливлючи обчислення, які раніше були неможливими. Таким же чином програмне забезпечення, яке покращує свою корисність, потребує менше обчислювальних ресурсів.

Авторські права захищають ідею програмного винаходу. Хоча авторське право захищає ідею винаходу, патент захищає точне застосування ідеї. Авторське право обмежується копіюванням вихідного коду, але воно не захищає саму ідею. Навпаки, патент може захистити ідею програмного забезпечення. Це триває 20 років. Для стартапів патентний захист триває довше...» (*Bao Tran. Is Software Best Protected As A Patent Or A Copyright? // PatentPC* (<https://patentpc.com/blog/is-software-patented-or-copyrighted>). 11.12.2024).

***

«Кожного разу, коли ви виходите на веб-сайт, ви укладаєте договір – часто навіть не усвідомлюючи цього. Коли ми випадково переглядаємо, завантажуюмо вміст або робимо онлайн-покупки, ми водночас погоджуємося з набором умов, які окреслюють наші права та обов'язки. Ви часто побачите ці умови в нижньому колонтитулі веб-сайту як «Умови використання» або «Умови обслуговування». Ось детальніше 10 найпоширеніших речей, з якими ви, ймовірно, погоджуєтесь, коли відвідуєте веб-сайт.

1. Права доступу та використання або ліцензії

Відкриваючи веб-сайт, ви отримуєте певні права або ліцензії на використання його вмісту, матеріалів або послуг. Це може включати перегляд статей, завантаження ресурсів або потокове медіа. Важливо розуміти обсяг цих прав, щоб переконатися, що ви використовуєте пропозиції веб-сайту відповідно до намірів власника веб-сайту та в межах закону.

2. Обмеження

Веб-сайти часто перераховують конкретні дії, які заборонені. Ці обмеження можуть включати несанкціоноване копіювання вмісту, зворотне проектування програмного забезпечення або використання веб-сайту для незаконної діяльності. Погодження з умовами веб-сайту означає, що ви зобов'язуєтесь уникати таких дій, щоб продовжувати доступ або використовувати веб-сайт.

3. Додаткові правила

Умови використання веб-сайту – це лише верхівка айсберга. Веб-сайти часто включають інші політики, наприклад політику конфіденційності та кодекси поведінки. Ці документи можуть визначати, як використовуються ваші дані, стандарти взаємодії спільноти через веб-сайт тощо. Користуючись веб-сайтом, ви також погоджуєтесь дотримуватися цієї додаткової політики.

4. Права розірвання

І ви, і власник веб-сайту зазвичай маєте право припинити ваш доступ та/або обліковий запис на веб-сайті за певних умов. Ви можете припинити використання веб-сайту або скасувати свій обліковий запис, якщо це можливо, але веб-сайт також може скасувати ваш доступ, якщо ви порушите умови веб-сайту. Зрозумійте, які дії можуть призвести до припинення, щоб забезпечити безперебійний доступ.

5. Умови продажу

Якщо веб-сайт пропонує продукти або послуги для покупки, ви погоджуєтесь з умовами, пов'язаними з транзакціями, такими як, але не обмежуючись, способи оплати, політика відшкодування та процедури повернення. Розуміння цих додаткових умов має вирішальне значення, особливо якщо у вас виникають проблеми під час покупки.

6. Умови для третіх сторін

Веб-сайти часто покладаються на сторонні служби для таких речей, як обробка платежів, хостинг або функції мобільних додатків. Використовуючи веб-сайт, ви також погоджуєтесь з умовами будь-яких зовнішніх постачальників. Це може вплинути на те, як обробляються ваші дані або які засоби захисту ви маєте у разі суперечки.

7. Завантаження вмісту користувача

Веб-сайти, які дозволяють завантажувати вміст, як-от текст, зображення чи відео, зазвичай мають спеціальні вказівки щодо того, що можна публікувати. Наприклад, можуть існувати обмеження, щоб запобігти завантаженню незаконного, образливого або захищеного авторським правом матеріалу. Крім того, на веб-сайті можуть діяти політики відповідно до законів, як-от Закон про захист авторських прав у цифрову епоху, щодо вирішення питань порушення.

8. Вхід до облікового запису та зобов'язання щодо безпеки

Якщо ви створюєте обліковий запис на веб-сайті, ви зазвичай несете відповідальність за збереження конфіденційності свого імені користувача та пароля. Це включає запобігання несанкціонованому доступу та оперативне оновлення будь-яких змін вашої особистої інформації. Невиконання цього може призвести до припинення дії облікового запису або порушення безпеки.

9. Арбітраж і регулююче право

Деякі веб-сайти містять положення, які вимагають вирішення спорів через арбітраж, а не в суді. Це означає, що ви можете відмовитися від свого права на суд присяжних, щоб будь-які правові розбіжності між вами та власником веб-сайту вирішувалися приватно. В умовах веб-сайту також буде вказано, закони якого штату регулюються, що може вплинути на результат будь-яких правових питань.

10. Потенційна відповідальність

Умови веб-сайту є юридично обов'язковим договором між вами та власником веб-сайту. Якщо ви порушуєте умови веб-сайту, ви фактично порушуєте договір. Це дає власнику веб-сайту законні підстави для вжиття заходів, окрім

простого доступу та припинення облікового запису, включно з судовим позовом щодо відшкодування збитків за недотримання вимог або повідомлення органів влади про вашу злочинну діяльність на веб-сайті...» (*Erika Vela. Terms of Use: 10 Things You Agree to When Visiting a Website // Baker & Hostetler LLP* (<https://www.bakerdatacounsel.com/blogs/terms-of-use-10-things-you-agree-to-when-visiting-a-website/#page=1>). 17.12.2024).

***

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«З моменту випуску таких моделей ШІ, як ChatGPT, широка громадськість звикла до використання генеративного ШІ (GenAI) у своєму повсякденному житті. Через потребу в більшій кількості інструментів GenAI зросла і потреба в патентах. Кількість патентних сімейств зросла з 733 у 2014 році до 14 000 у 2023 році. Дані Всесвітньої організації інтелектуальної власності показують провідні компанії, які володіють найбільшою кількістю патентів на генеративні моделі ШІ.

Китай домінує на ринку GenAI з найбільшою кількістю патентів. Деякі з найвідоміших компаній у Китаї, які володіють патентами GenAI, - Tencent Holdings з 20,74 патентами, Ping An Insurance з 1,564 патентами та Baidu з близько 1,230 патентами...

Американські компанії з найбільшою кількістю патентів - це IBM (601), Alphabet/Google (443), Microsoft (377) та Adobe (257)... Samsung Electronics з Південної Кореї володіє 468 патентами, в той час як японські NTT і Sony Group володіють 330 і 218 патентами відповідно. Єдиною європейською компанією, яка має найбільше патентів GenAI, є німецька Siemens з 208 патентами...» (*Arooj Ahmed. Who Owns the Most Generative AI Patents? China and the US Compete // Digital information world (DIW)* (<https://www.digitalinformationworld.com/2024/12/who-owns-most-generative-ai-patents.html>). 02.12.2024).

***

«...Позиція регуляторів інтелектуальної власності в кількох африканських країнах щодо використання штучного інтелекту у сфері інтелектуальної власності ще не повністю сформована. Проте протягом багатьох років у кількох африканських країнах відбулося кілька подій щодо ШІ та ІВ. У 2021 році Комісія компаній та інтелектуальної власності Південної Африки видала перший у світі патент на винахід, створений винахідником зі штучним інтелектом (ШІ). Однак, ...важливим моментом у рішенні щодо Південної Африки є те, що патентні заявки в Південній Африці не підлягають формалізованій процедурі патентної експертизи, яка існує в США, Канаді,

Європі та багатьох інших юрисдикціях. Таку саму заявку, прийняту в Південній Африці, було відхилено у Великій Британії, Європі та Сполучених Штатах.

В інших африканських країнах, таких як Руанда, Бенін, Єгипет, Марокко, Маврикій, Туніс, Сьєрра-Леоне та Сенегал, найбільш актуальною подією є розробка національних стратегій ШІ. Ці стратегічні документи містять вказівки щодо стратегічної дорожньої карти країни щодо використання штучного інтелекту в економіці та деякі вказівки щодо підходу до захисту інтелектуальної власності у сфері штучного інтелекту. Наприклад, Маврикійська стратегія штучного інтелекту 2018 року містить кілька положень щодо того, як уряд може мати справу з розвитком інтелектуальної власності та інтелектуального інтелекту на Маврикії, наприклад надання фінансових стимулів для компаній з активами інтелектуальної власності у сфері штучного інтелекту. Стратегічний документ також включає ініціативу Схеми сприяння інтелектуальній власності (IPPS), спрямовану на заохочення інновацій на Маврикії, допомагаючи окремим особам, підприємствам і науково-дослідним установам захистити свої інновації.

Єгипетська національна стратегія інтелектуальної власності також розглядає питання щодо штучного інтелекту та інтелектуальної власності. У оцінці статус-кво стану штучного інтелекту в Єгипті та готовності країни розпочати шлях впровадження штучного інтелекту, що міститься в її стратегії. Недостатнє усвідомлення важливості інтелектуальної власності та її захисту було визначено як одну зі слабких сторін, що впливають на впровадження штучного інтелекту в країні. Єгипет. Щоб усунути наявні недоліки, уряд планує співпрацювати з відповідними відомствами для прийняття необхідних законів і нормативних актів. Це включає розширення в такі сфери, як анонімізація даних, права інтелектуальної власності (ПІВ) і патентне право.

На регіональному рівні міністри з питань ІКТ та зв'язку африканських країн нещодавно схвалили Континентальну стратегію штучного інтелекту (ШІ) та Африканський цифровий договір для прискорення цифрової трансформації в Африці... Стратегія штучного інтелекту спрямована на те, щоб допомогти африканським країнам використовувати штучний інтелект для розвитку, заохочувати етичне використання, мінімізувати ризики та використовувати можливості... Згідно з даними Африканського союзу, обидві ініціативи будуть подані до Виконавчої ради Африканського союзу в липні 2024 року для розгляду та ухвалення та є частиною внеску Африки у Глобальний цифровий договір та саміт ООН майбутнього у вересні 2024 року.

Для ШІ та інтелектуальної власності (ІВ) в Африці ця стратегія має кілька ключових наслідків. По-перше, наголос на етичному використанні штучного інтелекту та зменшенні ризиків створює основу для захисту інтелектуальної власності та конфіденційності даних, що має вирішальне значення для створення безпечного середовища для інновацій. По-друге, інвестуючи в людський капітал через освіту, розвиток навичок і підтримку дослідників, Африка може збільшити свою спроможність створювати власні технології

штучного інтелекту, що призведе до збільшення створення інтелектуальної власності та власності. Крім того, зосередженість на інклюзивній та різноманітній розробці штучного інтелекту гарантує, що широкий спектр африканського суспільства отримує вигоду від ландшафту штучного інтелекту та робить внесок у нього, збагачуючи пул активів інтелектуальної власності» (*Artificial intelligence and IP in Africa // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/artificial-intelligence-and-ip-africa-2024-12-05_en). 05.12.2024*).

***

«...Musical AI і Beatoven.ai об'єднали зусилля для розробки нового продукту ШІ, який, як стверджується, є «першим у світі повністю легальним і ліцензованим генератором повних пісень».

У партнерстві, оголошеному у вівторок, 3 грудня, два стартапи заявили, що новий сервіс використовуватиме штучний інтелект для створення музики, забезпечуючи при цьому, щоб результати базувалися на повністю ліцензованих композиціях, а правовласники отримували компенсацію.

Модель штучного інтелекту навчатиметься на трьох мільйонах пісень, циклів, семплів і звуків. Наразі він розробляється та буде запущений у другій половині 2025 року.

Незважаючи на те, що ШІ-генератор пісень розроблятиме Beatoven.ai, він буде навчений на існуючих каталогах власників прав Musical AI, платформі для керування ліцензіями та атрибуцією навчання ШІ. Музичний штучний інтелект також відповідатиме за здійснення платежів правовласникам. Крім того, його корпоративні клієнти матимуть ексклюзивний доступ до генератора пісень ШІ...» (*This AI song generator looks to provide 'completely legal' and licensed music // The Indian Express [P] Ltd. (<https://indianexpress.com/article/technology/artificial-intelligence/musical-beatoven-ai-song-generator-licensed-legal-9704378/>). 04.12.2024*).

***

«...ШІ отримує великі масиви даних, таким чином навчаючись виконувати конкретні завдання, наприклад, генерувати текст, перекладати мови або відповідати на запитання. Багато моделей ШІ, зокрема мовні моделі, такі як GPT, навчаються на величезних колекціях текстів, взятих з книг, веб-сайтів та інших письмових джерел. Проте значна частина цього тексту захищена авторським правом, що означає, що він юридично захищений правами автора.

Такі творці — автори, журналісти та митці — мають покладатися на авторські права, щоб забезпечити захист своїх творінь, щоб вони не використовувалися без дозволу чи справедливої винагороди.

Проблема полягає у використанні захищених авторським правом матеріалів без отримання відповідних ліцензій або дозволів під час розробки

цих наборів даних. Хоча корпорації, що розробляють ШІ, можуть сказати, що це питання випадкового використання, згідно з доктриною "добросовісного використання", етика переважає над правовими питаннями. Те, що є законним, може не бути етичним.

Перша етична проблема, пов'язана з використанням захищеного авторським правом тексту під час навчання ШІ, стосується прав творця. Авторське право встановлено для захисту та компенсації творчої праці, яка породжує творчий твір. Ця причина їх несплати має причину: відмова використовувати свою працю через дозвіл.

Крім того, моделі штучного інтелекту, навчені на захищеному авторським правом матеріалі, іноді створюють роботи, які дуже схожі на них. У таких сценаріях твір може виглядати схожим на те, що оригінальні творці представляють публіці, тому також можна ідентифікувати інтелектуальну крадіжку.

Автори текстів, які вводяться в ці моделі, можуть ніколи не отримати жодної винагороди чи компенсації, хоча їхня праця є величезним внеском у розвиток можливостей цих машин.

Одна з основних проблем, яка не є прозорою, пов'язана з тим, як ці моделі штучного інтелекту будуються шляхом навчання. Багато компаній, які створюють моделі штучного інтелекту, не посилають аудиторію на джерела, які використовуються під час навчання системи.

Відсутність прозорості ускладнює людям дізнатися, чи використовувалася їхня робота для навчання моделі ШІ. Відсутність згоди підриває довіру до індустрії штучного інтелекту та викликає питання про етичність розробки ШІ.

Іншим способом, який обмежує інновації, є неліцензійне використання захищених авторським правом творів. Якщо ШІ-моделям дозволять використовувати захищений авторським правом контент без дозволу, ринок наповниться роботами ШІ, які точно повторюватимуть стиль або ідеї оригінальних авторів. Це зменшить ймовірність того, що автори-люди будуть створювати нові роботи, оскільки ШІ вкраде їхні ідеї. Крім того, навчання ШІ на творах, захищених авторським правом, без дозволу авторів або продюсерів зменшує творче розмаїття. Замість того, щоб заохочувати приплив різноманітних голосів і думок, ШІ може бути обмежений лише тим, чим його годують, що відображає обмежений обсяг контенту. Залежність від уже існуючого матеріалу заважатиме ШІ бути інноваційним, і йому буде набагато складніше зробити свій внесок у ширшу культуру творчості та інновацій.

Такий підхід до розробки ШІ з почуттям відповідальності допоможе ШІ розвиватися відповідно до потреб суспільства. Компанії, які розробляють такі технології, особливо ті, що стосуються технологій штучного інтелекту, повинні поважати права інтелектуальної власності творців і отримати дозвіл від авторів перед використанням їхньої роботи на моделях. Прозорість важлива, щоб гарантувати, що ці творці мають право знати, як їх робота буде використана...»

(Anurag Reddy. Why is it Unethical to Use Copyrighted Text in AI Training? // Analytics Insight (<https://www.analyticsinsight.net/artificial-intelligence/why-is-it-unethical-to-use-copyrighted-text-in-ai-training>). 11.12.2024).

***

«Компанія Clarivate Plc (NYSE: CLVT), провідний світовий постачальник трансформаційного інтелекту, сьогодні оголосила про запуск AI Search в Derwent™. Поєднуючи штучний інтелект (ШІ) з провідним джерелом глобальних патентних даних, Derwent World Patents Index (DWPI)™, це рішення дозволить фахівцям з інтелектуальної власності (ІВ) приймати надійні інноваційні рішення, знаходячи більш релевантні патенти за менший час.

Новий AI Search, доступний сьогодні в Derwent Innovation, використовує модель мовного трансформатора, щоб зрозуміти контекст введеного тексту і повернути релевантні результати з більш ніж 160 мільйонів патентних записів. Це допоможе патентним дослідникам, патентним повіреним та іншим фахівцям з інтелектуальної власності та досліджень і розробок виконувати точний пошук патентоздатності першого проходу, перевіряти результати, щоб гарантувати, що відповідні записи не будуть пропущені, і орієнтуватися в нових або незнайомих категоріях технологій.

Оскільки це єдиний патентний пошук зі штучним інтелектом, навчений і оснащений DWPI, це рішення вправно розпізнає пов'язані концепції в патентних публікаціях. DWPI охоплює понад 120 мільйонів патентів з індексом понад 62 мільйони сімейств винаходів, а також написані вручну анотації, які чітко підсумовують новизну, використання та переваги винаходу стандартною англійською мовою...» *(Clarivate launches AI-powered patent search solution in Derwent // Trademark Lawyer Magazine (<https://patentlawyermagazine.com/clarivate-launches-ai-powered-patent-search-solution-in-derwent/>). 12.12.2024).*

***

«...Пол Маккартні, Бйорн Ульвеус з АВВА та Том Йорк з Radiohead підписали петицію проти використання штучним інтелектом робіт артистів без їхнього дозволу ще в жовтні - разом з 11 500 іншими, серед яких Кевін Бейкон, Джуліанна Мур, Кадзуо Ісігуро та Роберт Сміт.

Митці виступають проти того, щоб їхні матеріали, захищені авторським правом, використовувалися для навчання технології генеративного ШІ. Кампанія заявляє, що "неліцензійне використання творчих творів для навчання генеративного ШІ є серйозною, несправедливою загрозою для засобів до існування людей, які стоять за цими творами, і не повинно бути дозволено".

Наразі петиція налічує понад 36 000 підписів, і в ній йдеться про те, що без втручання уряду ця практика створює "серйозну, несправедливу загрозу для засобів до існування людей, які стоять за цими творами"... Тривожна

статистика щодо ШІ була оприлюднена на початку цього місяця, коли глобальне дослідження показало, що вже через чотири роки чверть музикантів може опинитися під загрозою фінансових надходжень від музики, створеної за допомогою ШІ. Тривожна статистика свідчить, що творці музики можуть втратити до 10 мільярдів євро, а в 2028 році очікувані щорічні втрати становитимуть 4 мільярди євро, якщо темпи проникнення на ринок генеративного ШІ зберуться...» (*David Mouriquand. Kate Bush joins campaign against AI being used without artists' permission // euronews (https://www.euronews.com/culture/2024/12/13/kate-bush-joins-campaign-against-ai-being-used-without-artists-permission). 13.12.2024).*

***

«Сучір Баладжі, колишній дослідник OpenAI, був знайдений мертвим у своїй квартирі в Сан-Франциско 26 листопада 2024 року.

Баладжі, який покинув компанію в серпні, нещодавно звинуватив OpenAI в порушенні авторських прав, пов'язаних з тим, як вони використовували інтернет-дані для навчання ШІ-моделей, таких як ChatGPT. Смерть 26-річного викривача була визнана самогубством.

«Хоча генеративні моделі рідко дають результати, суттєво подібні до будь-якого з їхніх навчальних вхідних даних, процес навчання генеративної моделі включає створення копій захищених авторським правом даних», — сказав Баладжі у своєму відкритому листі.

Баладжі також дав інтерв'ю The New York Times, в якому звинуватив OpenAI у неправомірному використанні захищених авторським правом даних для розробки ChatGPT. Він працював в OpenAI «майже 4 роки», а потім у ChatGPT протягом останніх 1,5 років.

«Я дійшов висновку, що використання OpenAI захищених авторським правом даних порушує закон і що такі технології, як ChatGPT, завдають шкоди Інтернету», — сказав він під час інтерв'ю, зазначивши, що штучний інтелект не є стійкою моделлю для інтернет-екосистеми в цілому.

Департамент поліції Сан-Франциско знайшов тіло Баладжі в його квартирі в Сан-Франциско. За день до цього його ім'я з'явилося в судовій справі в рамках позову щодо авторських прав проти OpenAI, у якому компанія витратила хороший рік і більше, маючи справу з такими, переважно з публікацій...» (*Rafly Gilang. He accused OpenAI of copyright violations. Months later, he's dead // MSPoweruser (https://mspoweruser.com/he-accused-openai-of-copyright-violations-months-later-hes-dead/). 16.12.2024).*

***

«Merlin, глобальний ліцензійний орган для незалежних лейблів і видавців, випустив загальну заяву, в якій заявляє, що музика його учасників не може використовуватися для навчання ШІ без «явного письмового дозволу».

«Позиція Merlin і її членів полягає в тому, що будь-яке використання репертуару членів Merlin для навчання, розробки або впровадження моделей ШІ і пов'язаних з ними цілей вимагає чіткого письмового дозволу від Merlin або відповідного члена Merlin», - йдеться в заяві Merlin, опублікованій в понеділок. (16 грудня).

Великі музичні компанії Sony Music Group і Warner Music Group випустили подібні листи на початку цього року...» (*Daniel Tencer. Merlin tells tech companies not to use its members' music to train AI without authorization // Music Business Worldwide (<https://www.musicbusinessworldwide.com/merlin-tells-tech-companies-not-to-use-its-members-music-to-train-ai-without-authorization/>). 16.12.2024*).

***

«Швидкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) і його залежність від величезних наборів даних поставили критичні питання про баланс між інноваціями та правами інтелектуальної власності (ІВ). Оскільки контент, створений штучним інтелектом (AIGC), зростає, занепокоєння щодо збирання даних, що часто є необхідним для навчання штучному інтелекту, призводить до дискусій про порушення авторських прав, недобросовісну конкуренцію (у таких країнах, як Китай), можливість виконання умов використання веб-сайтів і технологічні гарантії...

За своєю суттю збирання даних включає вилучення великих обсягів інформації з веб-сайтів, часто за допомогою автоматизованих ботів. Хоча перегляд користувачами за своєю суттю передбачає ліцензію на перегляд і відтворення вмісту на їхніх пристроях, ця непрямая ліцензія не поширюється на ботів, які виконують великомасштабне сканування. Ця відмінність часто є основою для звинувачень у порушенні авторських прав проти несанкціонованих скребоків.

Незважаючи на це, виникає питання, чи можна захищати таке копіювання згідно з доктриною добросовісного використання чи чесної роботи. Однак ці засоби захисту часто обмежені або відсутні в багатьох юрисдикціях, залишаючи проблему невирішеною.

Окрім авторського права, на дані також можуть існувати інші види прав або інтересів. Взяти приклад Китаю, якщо набір даних збирається та створюється, щоб принести грошову вигоду власнику, інші, які просто збирають набір даних, завдадуть несправедливої шкоди інтересам власника набору даних без будь-яких обґрунтованих підстав. Існує також можливість того, що збирання та подальше використання набору даних може вважатися недобросовісною конкуренцією відповідно до Закону про боротьбу з недобросовісною конкуренцією.

Власники веб-сайтів часто використовують чіткі умови використання, щоб регулювати доступ, включаючи заборону копіювання. Ці умови, якщо вони мають юридичну силу, можуть стати основою для договірних претензій проти

скреперів. Наприклад, європейська справа щодо авіакомпанії Ryanair підтвердила умови використання як обов'язковий контракт, що призвело до рішення проти платформи порівняння цін, яка порушила ці умови.

Однак ефективність такого примусу залишається обмеженою. Кількісна оцінка збитків, спричинених скребком, є складною, а розгляд судових процесів у різних юрисдикціях потребує ресурсів. Посилення помітності та чіткості умов використання веб-сайту може покращити юридичну силу та стати сильнішим стримуючим фактором.

Технологічні заходи захисту (TPM) і системи керування цифровими правами (DRM) служать запобіжниками від несанкціонованого доступу до даних і втручання. Ці заходи включають механізми запобігання скануванню, такі як системи, які відрізняють людський перегляд від активності бота. Наприклад, Getty Images успішно відстежила порушення авторських прав у справі про Stable Diffusion, покладаючись на вміст із водяними знаками, вбудований у набір даних.

Проте ці заходи не є надійними. Такі методи, як очищення даних, які часто використовуються під час навчання штучному інтелекту, можуть видалити водяні знаки чи інші ідентифікатори, що ускладнює відстеження або доведення порушення. Крім того, для виявлення фізичних або юридичних осіб, відповідальних за збирання, часто потрібні судові розшукові дії, яким можуть перешкоджати юридичні та юрисдикційні проблеми.

Правова визначеність значно відрізняється в різних країнах, впливаючи на баланс сил між власниками вмісту, центрами обробки даних і розробниками ШІ. Сінгапур, наприклад, пропонує юридичну чіткість, яка полегшує правозастосування проти центрів обробки даних, у яких розміщуються дії зі збирання. Навпаки, такі юрисдикції, як Індонезія, де відсутні засоби захисту добросовісного використання та визнання угод про перенесення кліків, викликають труднощі під час доведення та розгляду порушень авторських прав...

Встановлення балансу між інноваціями та захистом прав є ключовим для забезпечення сталого розвитку технологій ШІ» (*Landy Jiang, Kin Wah Chow. Balancing Data Scraping and IP Rights in the Age of AI // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2024/balancing-data-scraping-and-ip-rights-in-the-age-of-ai). 10.12.2024).*

***

Україна

«Нещодавно за ініціативи Міністерства цифрової трансформації, Центру демократії та верховенства права та Експертно-консультаційного комітету з питань розвитку сфери штучного інтелекту при Мінцифри, представниками українського IT-бізнесу укладений Добровільний кодекс

поведінки з етичного і відповідального використання штучного інтелекту (надалі - Кодекс).

...підписання Добровільного кодексу поведінки є частиною формування культури саморегулювання ШІ, що передбачено Білою книгою, яку презентувала Мінцифра...

Наразі Кодекс підписали 14 українських компаній, які розробляють або використовують системи ШІ. Відповідний документ також передбачає, що компанії-підписанти створять саморегулювну організацію, яка контролюватиме дотримання компаніями принципів, проголошених в документі, а також забезпечуватиме можливість виключення тих компаній, які дискредитують процес саморегулювання. Відтак, долучитися до зазначеної організації й таким чином засвідчити свою етичність можуть й інші компанії.

...Добровільний кодекс поведінки складається з 8 наступних принципів етичного та відповідального використання, розробки та управління системами штучного інтелекту:

- Ризикоорієнтований підхід.
- Безпека та надійність.
- Приватність і захист даних.
- Справедливість і рівність.
- Прозорість.
- Контроль з боку людини та моніторинг.
- Лідерство і розвиток поінформованості.
- Інтелектуальна власність.

Варто зазначити, що кожен принцип передбачає перелік рекомендованих дій, спрямованих на його дотримання.

Окрім того, протягом шести місяців від дати підписання Кодексу, Компанії-підписанти мають докласти максимальних зусиль для підготовки до впровадження процесу імплементації принципів Кодексу та звітування з метою повного дотримання його положень. Одночасно Компанії-підписанти беруть на себе зобов'язання протягом 6 місяців з дати підписання Кодексу активно сприяти створенню саморегулювної організації, яка забезпечить підтримку, моніторинг та спільний розвиток практик дотримання Кодексу» *(Вікторія Оцоколич. IT-бізнес України має дотримуватися етичного та відповідального використання штучного інтелекту: деталі ініціативи Мінцифри // Інформаційне агентство "ЛІГА:ЗАКОН" (https://biz.ligazakon.net/news/232806_it-bznes-ukrani-ma-dotrimuvatisya-etichnogo-ta-vdpovdalnogo-vikoristannya-shtuchnogo-ntelektu-detali-ntsativimntsifri). 20.12.2024).*

***

Європейський Союз

«...Група організацій, що представляють музикантів, авторів, образотворчих художників, кінематографістів та інших творчих діячів, написала виконавчому віце-президенту Європейської комісії Хенні Віркунен і комісару Гленну Мікаллефу, щоб повторити свої ключові позиції щодо лобіювання ШІ...

У листі окреслюються деякі прогалини, які вони бачать у чинному законодавстві – наприклад, можливість правовласників залишати за собою свої права, коли справа доходить до навчання ШІ – і закликає до подальших кроків після цьогорічного Закону ЄС про ШІ. «Ми закликаємо вас поставити принципи прозорості, згоди та винагороди авторів і виконавців у центр усіх майбутніх ініціатив щодо етичного та справедливого використання штучного інтелекту», — завершується в листі» (*Stuart Dredge. Creative bodies press EC on regulation of AI and copyright // Music Ally* (<https://musically.com/2024/12/05/creative-bodies-press-ec-on-regulation-of-ai-and-copyright/>). 05.12.2024).

***

«...Глобальне економічне дослідження, проведене заснованою у Франції організацією із захисту прав авторів Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs (CISAC), виявило, що використання генеративного ШІ, ймовірно, збагатить технологічні компанії, водночас "суттєво ставлячи під загрозу доходи авторів-людей".

Оскільки автори-люди програють, ті ж самі 4 мільярди євро, за прогнозами, опиняться в руках технологічних компаній, що створюють музику на основі генеративного ШІ, оскільки ринок музичних кульок, написаних не людиною, досягне 16 мільярдів євро в рік до 2028 року.

Найімовірніше, це поглинання можна буде побачити на потокових платформах, оскільки автоматизовані плейлисти підштовхують споживачів до прослуховування треків зі штучним інтелектом замість музики, створеної людиною. Значна частина цієї музики буде надходити у вигляді фонові музики, яку слухають у громадських місцях і через пасивні плейлисти.

Проблема буде ще більшою в аудіовізуальній сфері, де очікується, що до 2028 року ринок генеративного контенту зі штучним інтелектом зросте до 48 мільярдів євро завдяки відеоконтенту, повністю створеному штучним інтелектом, а також продюсерським командам, які використовують інструменти штучного інтелекту для допомоги в режисурі та написанні сценаріїв.

Хоча дехто може вважати ці інструменти корисним доповненням до інструментарію митців, артисти, швидше за все, фінансово програють технологічним компаніям, які можуть створювати більші обсяги контенту за менші гроші за допомогою штучного інтелекту, аніж залучати до роботи справжніх музикантів.

Важливо, що художники вже програють, оскільки ці інструменти навчаються на творах, створених людьми, майже повністю без їхньої згоди. Більшість сучасних моделей використовують у навчанні роботи, захищені авторським правом, без дозволу...

Будучи першим дослідженням, яке оцінює економічний вплив генеративного штучного інтелекту на творців музики та аудіовізуальної продукції на глобальному рівні, CISCA закликає політиків внести зміни до законів, щоб захистити креативні індустрії та людей, які в них працюють» (*Jonny Walfisz. A quarter of musician revenue to be lost to AI by 2028, new study finds // euronews (https://www.euronews.com/culture/2024/12/05/a-quarter-of-musician-revenue-to-be-lost-to-ai-by-2028-new-study-finds). 05.12.2024).*

***

«11 грудня 2024 року Вища рада Франції з питань літературної та художньої власності (CSPLA) опублікувала звіт про імплементацію європейського регламенту щодо штучного інтелекту (ШІ), зосередивши увагу на прозорості даних, що використовуються для навчання ШІ, та дотриманні авторських і суміжних прав...

Звіт CSPLA містить комплексний і збалансований аналіз проблем і можливостей, пов'язаних з використанням даних і контенту для навчання ШІ, з точки зору авторського права та суміжних прав. У звіті визнається важливість даних і контенту як стратегічного внеску для інновацій штучного інтелекту, але також наголошується на необхідності забезпечення дотримання прав та інтересів авторів, виконавців та інших правовласників, а також цінностей і прав ЄС. У звіті пропонується прагматичний і пропорційний підхід до зобов'язань щодо прозорості, заснований на таких принципах:

- Зобов'язання щодо прозорості складаються з двох нерозривних зобов'язань: встановити політику дотримання законодавства ЄС про авторське право та оприлюднити достатньо детальний короткий виклад вмісту, який використовується для навчання ШІ. Резюме має містити відповідні елементи політики відповідності, особливо ті, що стосуються положення про відмову, передбаченого Директивою 2019 року про авторське право та суміжні права на єдиному цифровому ринку.
- Зобов'язання щодо прозорості не передбачає саморегулювання з боку постачальників моделі штучного інтелекту та може вимагати розкриття списку використаного вмісту, залежно від надійності джерел. Резюме не повинно обмежуватися лише переліком основних джерел даних, а повинно надавати достатньо інформації, щоб дозволити правовласникам визначити потенційне використання їх вмісту, а також здійснювати та відстоювати свої права. Однак резюме не повинно розкривати технічну інформацію, яка може завдати шкоди комерційним таємницям постачальників моделі штучного інтелекту, наприклад процеси фільтрації або токенизації. Короткий опис повинен розкривати лише інгредієнти, а не рецепт моделі ШІ.

- Зобов'язання щодо прозорості створюють міст до поваги авторського права та суміжних прав, але не передбачають конкретної процедури з цього приводу. У звіті пропонуються два можливі способи сприяння обміну інформацією та вирішення спорів між правовласниками та постачальниками моделі ШІ без шкоди для судових дій: прямий діалог, якому сприяє контактна особа, зазначена в резюме, і скарга процедура із залученням Європейського офісу ШІ або національного органу з можливістю посередництва. В обох випадках постачальники моделі штучного інтелекту повинні мати можливість довести, що вони дотримуються закону та що вони не використовували жодного контенту без дозволу.

Звіт CSPLA має важливе значення для галузі та громадськості, оскільки в ньому викладено чіткі та обґрунтовані очікування для постачальників моделі штучного інтелекту щодо прозорості використання даних і дотримання авторських і суміжних прав. Звіт також робить внесок у розвиток надійної та орієнтованої на людину структури штучного інтелекту в ЄС, яка може підвищити конкурентоспроможність та інноваційний потенціал європейських учасників у цій сфері. Звіт, ймовірно, матиме вплив на рівні ЄС, оскільки він надає цінну інформацію та рекомендації щодо розробки шаблону резюме Європейським офісом ШІ, а також для тлумачення та застосування регламенту інституціями ЄС та державами-членами...» (*French CSPLA Report Highlights AI Regulation: Transparency and Copyright Compliance in Focus // Jones Day* (<https://www.jonesday.com/en/insights/2024/12/french-cspla-report-highlights-ai-regulation>). 19.12.2024).

***

Республіка Гана

«...Сучасний ландшафт штучного інтелекту в Гані поступово розвивається. Існує зростаючий інтерес до технології штучного інтелекту в різних секторах, таких як охорона здоров'я, сільське господарство, фінанси, освіта, право тощо.

Уряд Гани визнав потенціал штучного інтелекту та цифрових технологій у стимулюванні економічного зростання та розвитку. У 2019 році уряд запустив Національну політику цифрової комерції та платежів, щоб сприяти використанню цифрових платежів.

Ця політика призвела до появи різноманітних платіжних рішень на основі штучного інтелекту...

У Гані розвивається технологічна екосистема з численними стартапами та компаніями, які використовують штучний інтелект у своїх продуктах і послугах. Такі компанії, як mPharma, використовують штучний інтелект для оптимізації ланцюжків поставок у сфері охорони здоров'я. mPharma розробила систему управління запасами на основі штучного інтелекту для аптек, яка використовує прогнозну аналітику для прогнозування попиту на ліки та

оптимізації рівня запасів. Це дозволяє власникам аптек самостійно обслуговувати точні та оновлені аптечні дані та генерувати наскрізні продажі, тоді як такі стартапи, як Farmerline, використовують штучний інтелект, щоб надати фермерам кращий доступ до ринків та інформації.

З нинішнім зростаючим інтересом до штучного інтелекту існує потреба подолати розрив між штучним інтелектом та інтелектуальною власністю в Гані. Оскільки штучний інтелект широко використовується в Гані, він здатний генерувати творчі роботи, винаходи та навіть бізнес-рішення. Без чітких законів про інтелектуальну власність, які визначають, хто володіє правами, може виникнути правова невизначеність.

Чинні закони Гани про інтелектуальну власність регулюються Законом про авторське право 2005 р., Законом про патенти 2003 р. та Законом про торговельні марки 2004 р. Ці закони узгоджені з міжнародними стандартами, такими як договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і Угода про аспекти, пов'язані з торгівлею. прав інтелектуальної власності.

Ці чинні закони розроблені для захисту традиційних форм інтелектуальної власності, таких як літературні твори, винаходи та торгові марки. Однак вони прямо не стосуються унікальних проблем, пов'язаних зі штучним інтелектом, таких як право власності на роботи, створені штучним інтелектом, і захист алгоритмів.

У Гані наразі немає встановленої нормативної бази для загального використання штучного інтелекту. Однак, враховуючи широку інтеграцію штучного інтелекту в різних галузях промисловості, необхідність розробки правил і норм, які б регулювали його використання, стає вкрай необхідною, щоб запобігти потенційній шкоді або несприятливим результатам...

Щоб запобігти юридичній неоднозначності та забезпечити належний захист творців у Гані, необхідні поправки до Закону про авторське право 2005 року. Ці поправки мають чітко визначити, коли використання штучного інтелекту людиною вважається авторством, і окреслити рівень творчого вкладу, необхідного для захисту авторських прав...

Закон про патенти 2003 р. (Закон 657) прямо не визначає, чи є винаходи, створені або значно покращені за допомогою штучного інтелекту, патентоспроможними, а також не пояснює, як оцінювати новизну, винахідницький рівень і промислово придатність інновацій, керованих штучним інтелектом.

Потрібні вказівки щодо того, як внесок штучного інтелекту у винаходи розглядається згідно з патентним законодавством, зокрема, чи можна штучний інтелект заносити до списку винахідників та критерії оцінки винахідницького рівня, коли задіяний штучний інтелект. Необхідно ввести в Закон про патенти 2003 року конкретні положення, що визначають патентоспроможність винаходів, створених за допомогою штучного інтелекту, і розглянути, як залучення штучного інтелекту впливає на процес оцінки.

Системи штучного інтелекту значною мірою покладаються на великі набори даних, які часто включають власні або особисті дані. Чинні закони про інтелектуальну власність у Гані не повністю вирішують питання власності, прав використання та відповідальності, пов'язаних із даними, які використовуються системами штучного інтелекту.

Необхідно створити правові положення, щоб роз'яснити, хто володіє даними, що використовуються системами штучного інтелекту, а також права та обов'язки, пов'язані з обміном даними, особливо коли вони використовуються для навчання моделей ШІ. Необхідно оновити закони про інтелектуальну власність, щоб чітко врегулювати право власності, обміну та використання даних у контексті штучного інтелекту, можливо, запровадивши нові правила, які регулюють використання та права на дані ШІ.

Системи штучного інтелекту значною мірою покладаються на великі набори даних для навчання та вдосконалення своїх моделей, і значна частина цих даних часто надходить з Інтернету, включаючи платформи соціальних мереж. На цих платформах розміщено величезну кількість створеного користувачами контенту, зокрема фотографій, відео, тексту та метаданих, які можуть бути цінними для навчання ШІ. Однак законодавча база в Гані наразі не вирішує критичних питань, пов'язаних із правом власності, правами використання та відповідальністю за такі дані.

Обговорення права власності на дані в ШІ було б неповним без розгляду ліцензійних угод, які нав'язують компанії соціальних мереж. Хоча закони Гани можуть чітко не регулювати, як дані з цих платформ використовуються для навчання штучному інтелекту, умови обслуговування компаній соціальних мереж відіграють ключову роль у визначенні того, що є юридично допустимим. Наприклад, Умови використання Facebook надають платформі невиключну ліцензію, яка підлягає передачі, субліцензії та безоплатній ліцензії на використання будь-якого вмісту, який завантажують користувачі. Це включає право субліцензувати дані для таких цілей, як розробка алгоритмів або навчання моделей машинного навчання.

Оскільки законодавство Гани включає загальне право (стаття 11 Конституції 1992 року) і, як наслідок, свободу укладання договорів, можна вважати, що ці різноманітні ліцензійні угоди з цими інтернет-компаніями, які надають наші дані в оренду для навчання цих моделей, мають певну непрямий, незначний дозвіл, наданий законодавством Гани.

Однак протилежним аргументом було б те, що така кардинальна технологія надто важлива, щоб залишити її на примхи великих корпорацій та їхні туманні умови угод про надання послуг.

Існуюча законодавча база Гани чітко не визначає питань відповідальності, пов'язаних із вмістом, створеним штучним інтелектом, особливо коли результати штучного інтелекту призводять до порушення інтелектуальної власності, наклепу чи інших юридичних порушень. Важливо визначити, хто несе відповідальність, коли контент, створений ШІ, порушує права

інтелектуальної власності. Це критична прогалина, оскільки системи штучного інтелекту все частіше використовуються для створення контенту, який може віддзеркалювати або копіювати існуючі творчі роботи, що призводить до потенційних суперечок щодо інтелектуальної власності...» (*Lucy Naa Asheley. Bridging the gap between artificial intelligence and intellectual property: legal and ethical considerations // The Business & Financial Times (https://thebftonline.com/2024/12/10/bridging-the-gap-between-artificial-intelligence-and-intellectual-property-legal-and-ethical-considerations/). 10.12.2024).*

***

Республіка Ель-Сальвадор

«...Зростаюче зростання використання штучного інтелекту та генеративного штучного інтелекту викликає питання та виклики в поточному правовому контексті Сальвадору, особливо щодо визначення того, чи можливий правовий захист робіт, створених із використанням цієї технології.

Закон про інтелектуальну власність Сальвадору встановлює, що власником авторського права є фізична особа, яка створила твір або брала в ньому участь. Зазначений закон захищає витвори духу, проявлені в матеріальній формі, незалежно від способу чи форми їх вираження, їх заслуг або призначення, якщо зазначені твори мають інтелектуальний або особистий творчий характер, тобто оригінальність.

Серед творів, що охороняються авторським правом, закон включає широкий спектр творів, таких як:

- Літературні та художні твори, такі як книги, памфлети та твори будь-якого характеру та обсягу.
- Комп'ютерні програми.
- Музичні твори зі словами і без них.
- Твори ораторського, пластичного та прикладного мистецтва.
- Лекції, промови, уроки, проповіді та інші подібні, письмові чи записані.
- Драматичні, драматично-музичні та хореографічні твори.
- Інсценізації драматичних чи оперних творів; твори архітектури чи інженерії; твори мистецтва.
- Твори архітектури чи інженерії.
- Сфери, діаграми, атласи та карти, що стосуються різних наук, таких як географія, геологія, топографія та астрономія.
- Фотографії, літографії та гравюри.
- Аудіовізуальні твори, будь то німі кінематографічні, розмовні чи музичні.
- Твори радіо- чи телевізійного мовлення.
- Моделі або твори художньої цінності в костюмах, меблях, оздобленні та прикрасах.

- Плани та інші графічні репродукції.
- Переклади.

І всі інші, які можна вважати включеними до загальних типів, згаданих вище.

На основі цих концепцій визначено два ключові елементи ефективного захисту авторських прав:

1. Оригінальність: твір має бути оригінальним, щоб бути захищеним авторським правом.
2. Авторство людини: Автор твору має бути фізичною особою, оскільки правова охорона належить особі, яка створила твір...

Зараз у Сальвадорі твори, створені виключно за допомогою ШІ, не захищені авторським правом...» (*Suzanne de Tablas. Copyright protection and the use of artificial intelligence in El Salvador // Consortium Legal (https://consortiumlegal.com/en/2024/12/12/copyright-protection-and-the-use-of-artificial-intelligence-in-el-salvador/). 12.12.2024).*

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«CLA, британська організація з прав на відтворення, оголосила про затвердження нових дозволів для своїх ліцензій для корпоративного та державного секторів, що відображають зростаюче використання інструментів генеративного штучного інтелекту в професійному середовищі. Ці дозволи дозволять працівникам використовувати опублікований контент як підказки на корпоративних платформах штучного інтелекту, таких як CoPilot, ChatGPT і Gemini. Хоча ці дозволи поширюються на повторне використання контенту для програм штучного інтелекту на робочому місці, права, пов'язані з навчанням великих мовних моделей, виключаються і залишаються на стадії консультацій. CLA у співпраці з видавничими ліцензійними службами (Publishers' Licensing Services, PLS) шукатиме згоди видавців на впровадження цих оновлень.

Ця ініціатива підкреслює переваги колективного ліцензування в адаптації до технологічного прогресу... Нові дозволи будуть введені в дію на початку 2025 року, що підтверджує прагнення CLA забезпечити баланс між інноваціями на робочому місці та справедливою компенсацією правовласникам...» (*CLA expands licensing permissions to address workplace use of generative AI // International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO) (https://ifrro.org/page/article-detail/cla-expands-licensing-permissions-to-address-workplace-use-of-generative-ai/?k=e202412091044473435). 09.12.2024).*

***

«Пропозиція уряду Великої Британії реформувати законодавство про авторське право на користь компаній, що займаються розробкою штучного інтелекту, викликала бурхливу реакцію з боку авторів та лідерів галузі. Пропозиція включає новий широкий виняток з авторських прав для комерційного генеративного навчання штучного інтелекту, що дозволяє компаніям, які займаються штучним інтелектом, тренуватися на британських творах, захищених авторським правом, без ліцензії. Центральним питанням суперечки є запровадження системи відмови для власників авторських прав, яка дозволить компаніям ШІ використовувати захищені авторським правом матеріали за замовчуванням, якщо тільки правовласники прямо не попросять відмовитися від них.

Цей поляризаційний крок викликав запеклу критику з боку креативних індустрій, які стверджують, що запропоновані зміни сприяють великим технологіям за рахунок захисту творців та інтелектуальної власності.

Система відмови дозволить компаніям, що займаються розробкою ШІ, вилучати та використовувати матеріали, захищені авторським правом, для навчання, якщо правовласники не вимагатимуть виключення їхніх робіт. Уряд Великої Британії стверджує, що ця система сприятиме створенню більш сприятливого для ШІ регуляторного середовища, що стимулюватиме інвестиції в технологічний сектор Великої Британії. Однак критики вважають це фундаментальною зрадою прав авторів, що становить значну загрозу для креативних індустрій Великої Британії, які приносять понад 126 мільярдів фунтів стерлінгів щорічно в економіку країни...» (*Virginie Berger. What The U.K.'s AI Copyright Reform Means For 2025 And Beyond // Forbes* (https://www.forbes.com/sites/virginieberger/2024/12/17/what-the-uks-ai-copyright-reform-means-for-2025-and-beyond/?utm_source=flipboard&utm_content=forbes%2Fmagazine%2FBusiness). 17.12.2024).

***

Сполучені Штати Америки

«Бюро з авторського права США роз'яснило правові норми щодо дослідження достовірності та об'єднання в червоні команди штучного інтелекту (ШІ) відповідно до Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA), розділ 1201, заявивши, що звичайні методи дослідження ШІ не є порушенням. Ця заява була зроблена після неодноразових запитів про роз'яснення з боку Ради з хакерської політики.

«DMCA використовується і часто використовувався в минулому для переслідування дослідників безпеки таким чином, що часто створював охолоджуючий ефект і перешкоджав дослідницькій роботі», - говорить Кейсі Елліс, засновник і радник Bugcrowd (краудсорсингова платформа безпеки). «Ця постанова означає, що дослідники безпеки та захисту, які діють сумлінно,

можуть використовувати різні методи, зазначені в Рекомендаціях Реєстру, не боячись репресій згідно з ДМСА. Суть полягає в тому, що добросовісні дослідження безпеки, спрямовані проти LLM, хоча і не отримали прямого винятку, але в рекомендаціях, пов'язаних з цим рішенням, були чітко названі такими, що «не порушують ДМСА».

Роз'яснення цієї правової норми означає, що дослідники достовірності ШІ матимуть законні підстави для захисту від судових позовів за використання загальноприйнятих методів у своїх дослідженнях. Однак інші методи дослідження достовірності все ще можуть бути під загрозою порушення розділу 1201 ДМСА» (*Jordyn Alger, Managing Editor. US Copyright Office states common AI research does not violate DMCA // Security Magazine (https://www.securitymagazine.com/articles/101233-us-copyright-office-states-common-ai-research-does-not-violate-dmca). 06.12.2024).*

***

«Інтеграція штучного інтелекту (AI) і машинного навчання (ML) у сферу наук про життя створила нові захоплюючі можливості для прогресу в діагностиці, терапії та персоналізованій медицині. Однак отримати патентний захист для винаходів на основі AI/ML у науках про життя може бути складно, зокрема через проблеми, пов'язані з відхиленням Відомства патентів і товарних знаків США (USPTO) відповідно до 35 USC § 101, який регулює патентоздатний об'єкт. Патентні заявки, спрямовані на винаходи на перетині AI/ML і наук про життя, часто відхиляються в патентному відомстві на підставі неприйнятності предмета – частіше, ніж винаходи інших наук про життя.

Заявники на отримання патенту в цій галузі повинні пройти посилену перевірку патентних експертів, які можуть відмовити на двох підставах: (1) те, що претензії спрямовані на абстрактну ідею, і (2) те, що претензії спрямовані на природне явище...

Однією з найефективніших стратегій уникнення проблем, пов'язаних із § 101, є прив'язка процесу AI/ML до конкретного технічного рішення в контексті наук про життя. Замість того, щоб просто заявляти про обчислювальні етапи чи аналіз даних, патентна заявка повинна зосереджуватися на тому, як система AI/ML покращує певний біологічний або клінічний процес. Наприклад, якщо модель штучного інтелекту використовується для прогнозування ризику захворювання на основі геномних даних, у заявах слід наголошувати на будь-яких нових методах попередньої обробки, методах виділення ознак або вдосконалених архітектурах машинного навчання, які сприяють швидшій діагностиці, більш точним прогнозам або покращенню клінічних результатів...

Ще одна стратегія для уникнення проблем, пов'язаних із § 101, полягає у включенні трансформацій реального світу або інтеграції апаратного забезпечення до претензій. Показуючи, як система AI/ML підключена до фізичних пристроїв або процесів реального світу, заяви можуть вийти за рамки абстрактних ідей і природних явищ. Наприклад, діагностичні інструменти на

основі штучного інтелекту можуть взаємодіяти з медичними пристроями (включно з переносними пристроями) для обробки біологічних зразків, або моделі штучного інтелекту можуть коригувати терапевтичні дози в режимі реального часу на основі даних пацієнтів...

При складанні претензій слід бути обережним, щоб уникнути розділених порушень між різними третіми сторонами, які можуть послабити надійний захист, який добре написані претензії можуть запропонувати власникам патентів, особливо зараз, коли багато тисяч заявок на патенти вже подано до USPTO.

Нарешті, важливо вийти за межі загальної обробки даних у претензіях. Системи AI/ML у науках про життя слід характеризувати таким чином, щоб підкреслити, як вони унікально обробляють біологічні дані, пропонуючи певні переваги, які відрізняють їх від стандартних обчислювальних моделей. Наприклад, модель штучного інтелекту може містити інноваційні механізми виправлення помилок для обробки шумних біологічних даних або вона може динамічно адаптуватися до вхідних даних пацієнтів у реальному часі для підвищення точності прогнозування.

Підкреслюючи ці унікальні особливості обробки даних, претензії виходять за рамки загальних маніпуляцій даними, підвищуючи ймовірність патентування винаходу...

Для компаній, що займаються науками про життя і розробляють технології з підтримкою AI/ML, успішна навігація щодо відхилень згідно з § 101 вимагає стратегічної зосередженості на конкретних технічних рішеннях, реальних програмах та інноваційних методах обробки даних...» (*Frank L. Gerratana, Qi Zhang, Terri Shieh-Newton. Overcoming Patent Challenges for AI/ML-Assisted Life Sciences (TechBio) Inventions: Strategies for Navigating Section 101 at the US Patent & Trademark Office // Mintz Levin Cohn Ferris Glovsky and Popeo PC (https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2024-12-04-overcoming-patent-challenges-aiml-assisted-life-sciences#page=1). 04.12.2024*).

***

«Робоча група Палати представників зі штучного інтелекту (ШІ) у вівторок опублікувала свій розгорнутий звіт за підсумками року, викладаючи дорожню карту для Конгресу під час розробки політики щодо передових технологій.

У 253-сторінковому звіті детально розповідається про те, як США можуть використовувати штучний інтелект у соціальних, економічних і медичних умовах, водночас визнаючи, що ця технологія може бути шкідливою або в деяких випадках може бути використана неправильно...

Звіт має на меті послужити схемою для майбутнього законодавства та інших заходів, розбиваючи рекомендації на 14 сфер суспільства, починаючи від охорони здоров'я та національної безпеки до малого бізнесу тощо.

Питання інтелектуальної власності були ключовим пунктом суперечок у сфері штучного інтелекту, що призвело до численних судових позовів проти великих компаній штучного інтелекту через використання захищеного авторським правом контенту для навчання їхніх моделей.

Хоча законодавці відзначили, що все ще незрозуміло, чи потрібне законодавство, вони рекомендували Конгресу роз'яснити закони та правила інтелектуальної власності.

Робоча група також підкреслила необхідність протистояти зростаючій проблемі дипфейків, створених ШІ. Незважаючи на те, що законодавці висунули кілька законопроектів проти дипфейків, жодному не вдалося схвалити Конгрес.

У зв'язку зі збільшенням кількості синтетичного або створеного штучним інтелектом контенту, у звіті зазначено, що єдиного рішення для автентифікації контенту не існує, і Конгресу пропонується зосередитися на підтримці розробки кількох рішень.

Він також рекомендував законодавцям розглянути законодавство, яке роз'яснює юридичну відповідальність різних осіб, залучених до створення синтетичного контенту, включаючи розробників ШІ, виробників контенту та розповсюджувачів контенту...

Законодавці у звіті від вівторка визнали, що конкуренти США приймають і милітаризують ШІ, і рекомендували Конгресу контролювати діяльність ШІ, пов'язану з національною безпекою, а також політику використання автономної зброї...» (*Miranda Nazzaro and Julia Shapero. House task force releases sweeping end-of-year report on AI // Nexstar Media Inc. (https://thehill.com/policy/technology/5044012-house-task-force-ai-report/?email=467cb6399cb7df64551775e431052b43a775c749&email=12a6d4d069cd56cfddaa391c24eb7042&emailb=054528e7403871c79f668e49dd3c44b1ec00c7f611bf9388f76bb2324d6ca5f3&utm_source=flipboard&utm_content=user%2FTheHill). 17.12.2024*).

***

«...Винаходи, створені за допомогою ШІ, важко захистити в рамках патентної системи США. Згідно з рішенням Федерального округу від 2022 року у справі "Талер проти Відал" (Thaler v. Vidal), згідно з яким винахідники та співавтори повинні бути фізичними особами, ШІ-системи не можуть бути вказані як єдині винахідники. Хоча винахідникам не заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для створення кінцевого винаходу, фізична особа-винахідник все одно повинна бути першоджерелом концепції запатентованої ідеї та докласти значних зусиль. Таким чином, можна передбачити майбутнє, в якому при визнанні патентів недійсними досліджуватиметься роль систем штучного інтелекту в створенні запатентованої ідеї. Винахідник повинен буде довести свої винахідницькі кроки

за допомогою свідчень, щоб переконатися, що ШІ-система не була винахідником.

Винаходи, створені ШІ, не мають таких обмежень, якщо вони захищені як комерційна таємниця. Винахід штучного інтелекту просто має бути секретним і зберігати цю таємницю, незалежно від того, чи монетизується воно. Ніщо у визначенні комерційної таємниці не перешкоджає захисту інформації, створеної ШІ, або самої системи ШІ. Насправді захист комерційної таємниці добре підходить для захисту винаходів, створених ШІ, і самих систем ШІ. Ці системи базуються на власних алгоритмах і підібраних даних (інформації), які зазвичай використовуються для допомоги або заміни повсякденних людських завдань (економічна цінність), де алгоритм і набір даних не надаються користувачеві (секретність). Розробка інструментів і систем штучного інтелекту, які прийняті критичною масою загалом або в певній ніші, може призвести до астрономічної цінності для компанії, що розвивається. Плата за використання в розмірі 20,00 доларів США або менше на місяць (сума, яку підтримує загальний ринок, не кажучи вже про адаптовану до галузі систему, де щомісячні витрати можуть бути на порядки більшими) швидко дає восьмизначний або більший місячний дохід. Проте компанії також можуть використовувати переваги інструментів і систем штучного інтелекту всередині себе, не створюючи зовнішній продукт. Деякі компанії знайдуть цінність у розробці власних систем або модифікації базової системи з відкритим кодом для власних внутрішніх потреб. Така система штучного інтелекту може не продаватися як продукт, але може допомогти зробити внутрішні операції компанії більш ефективними або потужними, надаючи їй економічну перевагу над конкурентами. Ці приклади демонструють гнучкість комерційної таємниці для захисту різних типів інструментів і систем ШІ... (*Joseph Barber. Trade Secrets and AI Systems: The Future of Trade Secret Protection in Business // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2024/12/12/trade-secrets-and-ai-systems-the-future-of-trade-secret-protection-in-business/id=184002/>). 12.12.2024*).

***

«Гільдія письменників Америки (WGA) закликала голлівудські студії та Netflix "вийти з кулуарів" і подати до суду на технологічні компанії, які використовували роботи її членів для навчання систем штучного інтелекту (ШІ).

У листі, розповсюдженому гільдією в пресі в четвер, цитується нещодавня стаття в *The Atlantic*, в якій стверджується, що Apple, Anthropic, Meta, Nvidia, Salesforce і Bloomberg, серед інших, використовували набір даних навчання ШІ, використовуючи діалог з понад 53 000 користувачів. фільмів і 85 000 телесеріалів.

Гільдія написала генеральним директорам Warner Bros Discovery, Disney, Paramount Global, NBCUniversal, Sony, Netflix і Amazon MGM Studios,

зазначивши, що колективна угода, підписана в 2023 році після місяців страйку, вимагає від студій захисту авторських прав на від імені письменників.

Лист встановлює плацдарм у тому, що може загострити проблему, за якою спостерігачі стежать відтоді, як огорожі штучного інтелекту стали основною вимогою в контрактних вимогах профспілки минулого року.

«Накопичивши мільярдні капітали на цій основі масових крадіжок, ці технологічні компанії тепер прагнуть продати студіям дорогі послуги, які є плагіатом крадених робіт, створених членами WGA та голлівудськими працівниками», — йдеться у листі WGA...» (*Jeremy Kay. US writers guild urges studios to take action over AI copyright “theft” // Media Business Insight (https://www.screendaily.com/news/us-writers-guild-urges-studios-to-take-action-over-ai-copyright-theft/5200099.article). 13.12.2024).*

***

«Цього тижня директор Шира Перлмуттер повідомила, що публікація другої частини тричастинного звіту Бюро авторських прав США про проблеми авторського права, порушені штучним інтелектом (ШІ)... очікується на початку 2025.

У другій частині звіту описуватиметься захист авторським правом генеративних результатів штучного інтелекту та ґрунтуватиметься на першій частині звіту про цифрові копії. Після публікації другої частини директор Перлмуттер зазначив, що третя й остання частина буде опублікована в першому кварталі 2025 року. Третя частина стосуватиметься «аналізу правових питань, пов'язаних із використанням захищених авторським правом робіт для навчання моделей ШІ, включаючи ліцензування, міркування та розподіл потенційної відповідальності» (*Conclusion of Copyright Office’s Report on Artificial Intelligence Delayed Until 2025 // Robinson+Cole (https://www.dataprivacyandsecurityinsider.com/2024/12/conclusion-of-copyright-offices-report-on-artificial-intelligence-delayed-until-2025/). 19.12.2024).*

***

Японська Держава

«...Агентство з питань культури Японії заявило, що розповсюдження незаконного контенту в Інтернеті щорічно обходиться індустрії манги та аніме в мільярди доларів у вигляді втрачених доходів.

Останні цифри, які обговорювалися в рамках комплексного плану Японії по боротьбі з порушеннями, оцінюють збитки десь між 1,9 трлн і 2,2 трлн ієн (12,6 і 14,6 млрд дол. США)...

Масштаб проблеми добре зрозумілий, але з огляду на 1000 сайтів, які безкоштовно пропонують культурно значущий вміст манги та аніме, моніторинг наявності піратського вмісту в Інтернеті є ресурсомістким

завданням. Людські модератори тепер «ледве встигають» через поширення незаконного контенту в Інтернеті...

Щоб підвищити рівень виявлення піратського контенту, Агентство з питань культури Японії подало додатковий бюджетний запит у розмірі 300 мільйонів ієн (2 мільйони доларів США) для фінансування пілотної програми, яка використовуватиме штучний інтелект для виявлення піратського контенту в Інтернеті. Мета полягає в тому, щоб виявити вміст за допомогою систем розпізнавання зображень і тексту.

Повідомляється, що запропонований пілот натхненний подібною програмою в Південній Кореї. Програма, оголошена в середині 2023 року Міністерством культури, спорту та туризму, мала на меті подолати обмеження ручної роботи, заснованої на людських ресурсах, шляхом автоматичного виявлення появи нових, клонованих або заміненних піратських сайтів.

Принаймні спочатку, пілотна програма в Японії буде зосереджена на піратській манзі та аніме. У разі успіху його також можна буде розширити до іншого вмісту, наприклад фільмів, телевізійних шоу, музики та вмісту ширшої видавничої галузі Японії...» (*Andy Maxwell. Japan Plans AI Pilot Program to Fight Manga & Anime Piracy // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/japan-plans-ai-pilot-program-to-fight-manga-anime-piracy-241204/>). 10.12.2024*).

***

Наука в сфері інтелектуальної власності

«...Згідно з аналізом *даних InCites* станом на 27 серпня 2024 року, із понад 2,6 мільйона статей, опублікованих у 2023 році в 21 967 журналах, 56 відсотків знаходяться у відкритому доступі. Проте лише 39 відсотків статей із принаймні одним індійським автором є відкритими, що дає Індії найнижчу відсоткову частку статей із відкритим доступом серед двадцяти найбільших країн-виробників паперу (див. рис. 1). Для порівняння, понад 70 відсотків документів з Нідерландів, Швейцарії, Великої Британії, Польщі, Іспанії, Італії та Німеччини знаходяться у відкритому доступі.

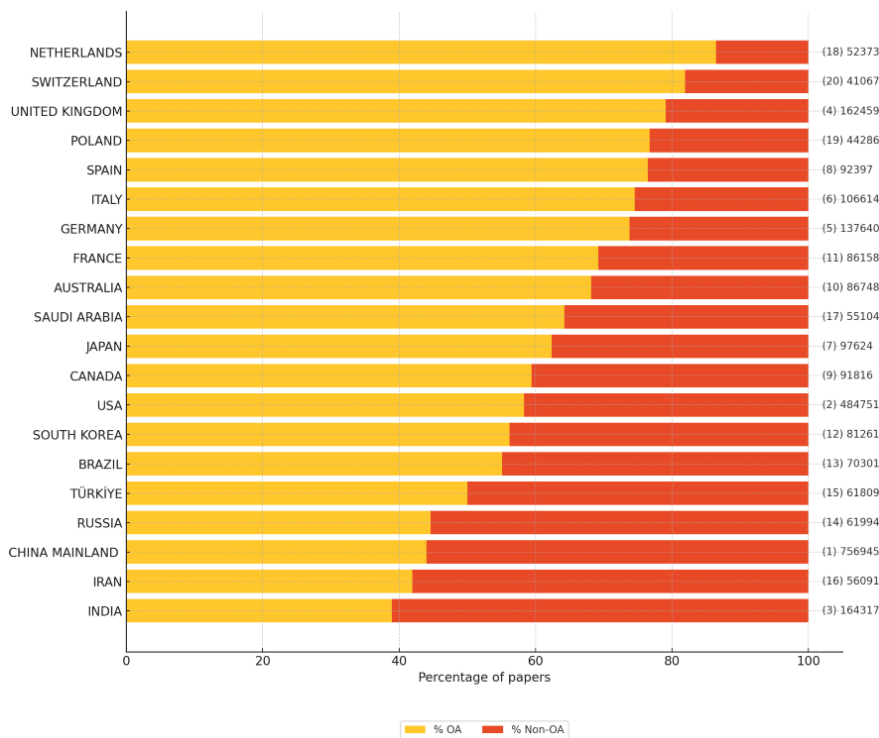

Рис. 1. Відсоток статей із відкритим і невідкритим доступом із 20 найкращих країн разом із рейтингом і кількістю статей.

Загалом, у країнах, де уряди та фінансові агенції гарантують витрати на публікацію, частка документів із відкритим доступом є вищою. Публікація у відкритому доступі зосереджена географічно — понад 72 відсотки статей у відкритому доступі опубліковано в журналах зі Швейцарії, Великобританії чи США — і домінує невелика кількість комерційних видавців. Інститут мультидисциплінарного цифрового видавництва (MDPI), який керує великою кількістю авторських мегажурналів із повним відкритим доступом, і Springer Nature разом складають понад 41 відсоток статей, які з'явилися в журналах з повним відкритим доступом.

Статті, авторами яких є індійські дослідники, публікувалися переважно в журналах, що належать Springer Nature і MDPI, а також Elsevier, Wolters Kluwer Medknow Publications і Frontiers Media SA. Розподіл робіт за типом відкритого доступу для 20 кращих країн показано на рис. 2.

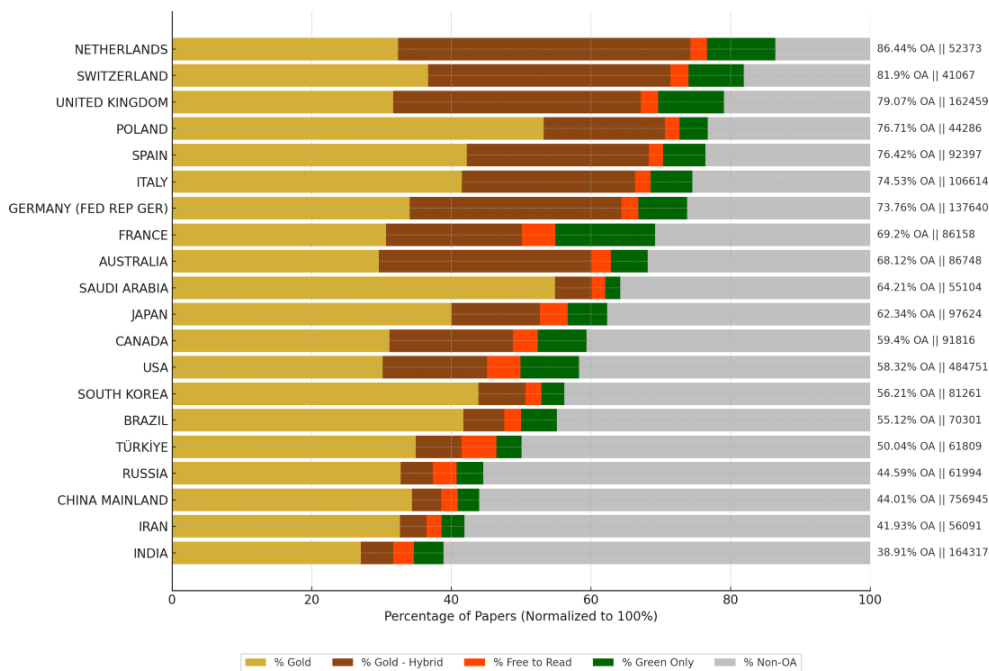

Рис. 2 Документи з відкритим доступом із 20 найкращих країн, розподілені за типом, а також % частки документів із відкритим доступом і загальна кількість усіх документів

Платні авторські журнали відкритого доступу мають шкідливі наслідки. Вони створили фінансовий тягар для вчених і закріпили несправедливість у системі наукової комунікації...» (*Muthu Madhan. It's Not too Late for Open Access in India // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2024/its-not-too-late-for-open-access-in-india). 12. 2024).*

***

«...Якщо ми приймемо передумову, що академічні бібліотеки існують для того, щоб забезпечити наукову комунікацію, тоді очевидно, що кошти, які ці бібліотеки зараз виділяють на платні публікації, можуть і повинні бути перепрофільовані для підтримки відкритого...

Але покриття витрат на відкрите видання за допомогою підходу «автор платить» — чи то за рахунок плати за обробку статей (APC), плати за обробку книг (BPC) чи за угодами читання й публікації — створює нові нерівності. Уможлиблюючи відкрите видання за допомогою таких угод, бібліотеки роблять публікації доступними для всіх читачів. Але вони роблять це за рахунок відкритості з іншого боку рівняння, тобто з боку авторів. Оскільки, інвестуючи таким чином, бібліотека платить лише за реалізацію відкритого доступу до робіт авторів із власної приймаючої установи, вони обмежують участь у наукових комунікаціях обмеженою групою філій, так само, як вони це роблять, коли контролюють доступ до платних електронних пристроїв. ресурси. Таким чином, бібліотеки зміцнюють існуючі привілеї, створюючи ситуацію, коли

афілійовані автори користуються перевагами відкритої публікації за винятком неафілійованих авторів.

Більше того, якщо підхід «автор платить» до відкритого видавництва стане стандартним, поглинаючи бюджет бібліотеки настільки, що не залишиться грошей на підтримку альтернатив — наприклад, видавців відкритого доступу, бізнес-моделі яких не вимагають авторських платежів, або інновації в науковій комунікації, які виходять за межі журналів і книг, тоді бібліотеки стануть ще більш глибокими співучасниками в роботі проти справедливого, різноманітного та інноваційного підходу до відкритого видання.

На щастя, бібліотеки, які усвідомлюють цей ризик, можуть застосувати кілька підходів для його зменшення.

Перша можливість полягає в застосуванні *радикального підходу*: скасування контрактів за логікою «автор платить» і переведення зекономлених грошей до постачальників або інфраструктури, які краще відповідають академічним цінностям. Наприклад, в Université de Lorraine гроші, заощаджені в результаті скасування угоди з Wiley вартістю 218 000 євро, були реінвестовані в інші підприємства, які краще відповідають програмі відкритої науки університету.

Друга можливість — *негативний підхід* — зосереджується не на вирішенні того, у що бібліотека хоче інвестувати, а більше на тому, у що бібліотека не хоче інвестувати. У цьому контексті контракти з постачальниками можуть не лише визначити, які послуги надаються, але й обмежують спосіб надання послуг. Наприклад, у контракті можуть бути визначені очікування та обов'язки щодо приватності (яка знаходиться під загрозою у випадку видавничого спостереження - див., напр., Pooley, 2022, Lamdan, 2023 та Licensing Privacy Project), основних прав людини (які порушуються в ланцюгах постачання деяких комерційних академічних видавництв, що використовують аутсорсинг у країнах з низьким рівнем оплати праці - див. Verbrugge, 2021), прав авторів у контексті навчання генеративного штучного інтелекту (наприклад, Eaton, 2024) або видавничої доброчесності (що вийшло на перший план у контексті кризи паперових фабрик, див. Brundy-Thornton, 2024). Постачальники можуть зіткнутися з фінансовими санкціями або з правилом "три промахи - і ти вилетів": після першого порушення постачальник отримає попередження, після другого - бібліотека припинить оплату на рік без втрати доступу або послуг, а після третього - контракт буде розірвано. Такий негативний підхід, ймовірно, вивільнив би частину бюджету бібліотеки на колекції, яку можна було б перерозподілити на відкриті інвестиції.

Третя можливість полягає в тому, щоб вирішити не встановлювати жорстких правил щодо того, у що бібліотеки можуть або не можуть інвестувати, а віддати пріоритет справді відкритому видавництву. Ми могли б назвати це *стратегічним підходом*. Занадто часто бібліотеки інвестують у створення та підтримку відкритої екосистеми лише тоді, коли у них залишаються гроші після придбання книг і журналів, опублікованих за платною

системою, або після фінансування основного підходу відкритого видавництва за принципом оплати автора. Але що, якщо ми змінимо цей порядок? Чому б не віддати пріоритет витратам на постачальників послуг у рамках наукової комунікації, які визнають, що автори повинні контролювати свою роботу, і які справді служать науковцям і науковцям? І лише тоді, коли залишаться гроші, перейти до витрат на постачальників, які надають пріоритет прибутку, а не послугам дослідницької спільноти?

Четверта і остання пропозиція полягає в застосуванні *захисного підходу* шляхом виділення частини бюджету бібліотеки, яка буде витратитися виключно на ініціативи, які є інноваційними та справедливими. По суті, замість того, щоб визначати пріоритети для бюджету в цілому, бібліотеки могли б виділити частину бюджету виключно на відкриті інвестиції. Прикладами такого захисного підходу є добре відомі 2,5-відсоткові зобов'язання, запропоновані Девідом Льюїсом у 2017 році (Lewis, 2017), і Фонд чесного відкритого доступу KU Leuven, який був заснований у 2018 році (Verbeke-Mesotten, 2022)...» (*Demmy Verbeke and Curtis Brundy. How Open Investing Will Transform Library Collections // Annual Reviews (<https://katinamagazine.org/content/article/main-section/2024/how-open-investing-will-transform-library-collections>). 12.2024*).

***

«...Ліцензія Creative Commons (CC) реалізує відкритість відкритих освітніх ресурсів (OER). Ліцензії CC — це стандартні ліцензії з фіксованим набором ліцензійних умов.

Іноді виникає потреба відступити від цього канону. Індивідуальні зміни моделі ліцензії не передбачені стандартними ліцензіями, такими як CC. Але Creative Commons створив певний варіант розширення для розробки ліцензій CC: CCPlus. Це дозволяє доповнювати стандартні умови ліцензії CC додатковими дозволами.

CCPlus поєднує офіційну ліцензію Creative Commons (незмінену та дослівну) з окремою незалежною угодою, що надає додаткові права. Це не нова або змінена ліцензія, а радше окреме розширення, яке надає більше прав, ніж ліцензії CC. Знак «плюс» (+) вказує на те, що на додаток до наявних прав додано додаткові. Відповідна піктограма може відображати, наприклад: «+ комерційна освіта». Ці додаткові права також мають бути викладені в окремому документі чи ресурсі – юридичний текст самої ліцензії залишається незмінним...

Недолік: на опцію CCPlus припадає лише невелика частка, якщо така є, з мільярдів ліцензованих робіт. Хоча ліцензії CC широко відомі, стандарту для опції Plus ще не встановлено. Також сумнівно, що це станеться. Тим не менш: це безумовно варіант, який варто розглянути для більш конкретних випадків. У той же час чарівність простоти ліцензій CC, як правило, втрачається. Крім того, таке обмеження, як NC, не вважається «відкритим» у сенсі визначення OER...»

(Fabian Rack. CCPlus: CC-Lizenzen flexibler, aber auch schwieriger // iRights.info (<https://irights.info/artikel/ccplus-lizenzen/32382>). 04.12.2024).

***

«PLOS (Public Library of Science) отримав грант у розмірі 3,3 мільйона доларів від Фонду Білла та Мелінди Гейтс, що підкреслює його прагнення розпочати відхід від традиційних моделей видавництва. 3-річний пакет фінансування від Фонду Гейтса підтримає перехід PLOS до публікації без APC, дозволяючи авторам, які фінансуються фондом, публікувати за допомогою PLOS, не стикаючись з бар'єрами APC, а також сприятиме можливості публікації з відкритим доступом для авторів, які це роблять. не мають доступу до фінансування...»

Грант також підтримає вдосконалення для покращення збору та розповсюдження метаданих фінансування та експериментувати з розміщенням експертних рецензій разом із препринтами під час процесу оцінювання, сприяючи більшій прозорості наукової комунікації.

Відмова від APC не є новою концепцією для PLOS, яка активно розробляє альтернативні бізнес-моделі з 2020 року з явною метою зменшення фінансових бар'єрів у наукових публікаціях і сприяння відкритому доступу для ширшого кола дослідників. PLOS активно виступає за переваги препринтів для раннього обміну дослідженнями та має значне партнерство з bioRxiv, medRxiv і earthRxiv...» (*PLOS receives \$3.3M grant to support Open Access publishing & business model transformation // PLOS (Public Library of Science) (<https://theplosblog.plos.org/2024/12/plos-receives-3-3m-grant-to-support-open-access-publishing-business-model-transformation/>). 10.12.2024).*

***

Україна

«Оприлюднено аналітично-інформаційну довідку: «Об'єкти права інтелектуальної власності на балансі закладів вищої освіти: аналітична оцінка за видами та спеціалізацією ЗВО» від Національного хабу інтелектуальної власності та інновацій.

Дане дослідження спрямоване на вивчення змін у кількості та структурі ОПВ, які поставлені на баланси ЗВО, у динаміці за період 2019-2023 рр., зокрема в розрізі видів ОПВ та спеціалізації закладів освіти.

Дослідження дозволяє виявити рівень інноваційної активності ЗВО, визначити, наскільки ефективно вони використовують результати своєї наукової та прикладної діяльності для формування конкурентних переваг;

допомагає оцінити, які види ОПВ (винаходи, корисні моделі, комп'ютерні програми, промислові зразки тощо)

є найбільш актуальними для різних типів ЗВО (технічних, медичних, аграрних, юридичних, мистецьких тощо), а також відстежити тенденції їх змін.

Аналіз структури ОПВ на балансах дозволив визначити, чи впроваджують ЗВО сучасні підходи до управління інтелектуальною власністю, зокрема комерціалізацію та правовий захист об'єктів» (**АНАЛІТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ)** (<https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/IAD-Obiekty-prava-intelektualnoi-vlasnosti.pdf>). 12.2024).

***

Європейський Союз

«...Патентна система є основним рушієм інновацій, захищаючи права винахідників і сприяючи економічному зростанню. Проте в Європі значні розбіжності у визначенні та застосуванні порушення патентних прав створюють правову невизначеність. Цей фрагментований ландшафт створює проблеми для компаній і дослідників, які керуються різноманітними національними правилами, одночасно прагнучи захистити свої інновації на конкурентному та взаємопов'язаному ринку.

Дисертація доктора Анни Хорн «Гармонізація актів порушення патентних прав у Європі», успішно захищена в Стокгольмському університеті 22 листопада 2024 року, присвячена цим питанням. Її дослідження вивчає шляхи гармонізації європейського патентного права та досліджує юридичні та практичні перешкоди, які необхідно подолати для створення більш уніфікованої системи.

Одним із центральних питань, які розглядаються в дисертації, є непослідовність у тому, як порушення патентних прав тлумачиться та регулюється в європейських юрисдикціях. Такі розбіжності призводять до значної невизначеності для транскордонних суб'єктів, з різними винятками та обмеженнями, які ще більше ускладнюють ландшафт. Для підприємств ці невідповідності призводять до збільшення витрат і правових ризиків, що, у свою чергу, може перешкоджати інноваціям та економічному зростанню.

Створення Єдиного патентного суду (UPC) є важливим кроком до гармонізації. Доктор Хорн наголошує на потенціалі UPC для винесення послідовних та експертних рішень у патентних спорах. Однак вона також висловлює занепокоєння щодо наслідків створення спеціалізованого трибуналу, зазначаючи, що він може не помітити більш широкі правові принципи ЄС або взаємодію з іншими галузями права. Крім того, зростання центральної ролі UPC може зменшити актуальність національних правових рамок, викликаючи подальші питання щодо балансу сил у європейському правовому порядку...» (*Natalie Oliwsson. Patent Infringement – Europe's Pursuit of Harmonization // Stockholm University* (<https://www.su.se/department-of-law/news/patent-infringement-europe-s-pursuit-of-harmonization-1.785872>). 11 12 2024).

***

«Міністерство вищої освіти та досліджень Франції (MESR) оприлюднило результати опитування серед вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ щодо їх політики відкритої науки.

...в опитуванні взяли участь 105 установ, у тому числі 84 університети та дослідницькі організації. Опитування свідчить про сильну підтримку національної політики серед вищих навчальних закладів. Лише 2,9% установ, які відповіли, прийняли рамковий документ відкритої науки у 2018 році, коли було опубліковано перший національний план (рис. 1). Зараз ця цифра становить понад 50% установ, які визначили структуровану політику в документі. Існує чітко «до» і «після» національної політики.

Рис. 1: Тенденція кількості установ із рамковим документом відкритої науки за роками першої публікації документа

Інституції розробляють рамкові документи та мобілізують кваліфікований персонал для підтримки дослідницьких груп у прийнятті відкритих наукових практик. Крім того, опитування показує, що установи, які відповіли, твердо віддані національній політиці відкритої науки. На запитання «Чи був для вас корисним Національний план відкритої науки?» 78% кажуть, що план для них дуже корисний, а 17% – корисний. Що підсумовує дуже високий бал у 95% закладів, які відповіли (рис. 2).

Рис. 2: Чи знайшли ви Національний план відкритої науки корисним?

...Це опитування розкриває оптимістичну картину реалізації політики відкритої науки у Франції. Політика установ повністю відповідає національній політиці відкритої науки, яка сама по собі є частиною міжнародного руху, який підтримується дослідницькою спільнотою та державами» (*Strong support for open science from higher education and research institutions in France // Committee for Open Science (<https://www.ouvrirlascience.fr/strong-support-for-open-science-from-higher-education-and-research-institutions-in-france/>)*. 20.12.2024).

***

«...Видавництво MDPI оголосило про підписання "золотої" угоди про відкритий доступ з понад 100 німецькими університетами та дослідницькими установами, яка надає "суттєві" знижки організаціям-учасникам.

Угода має на меті зробити "золотий" відкритий доступ "доступним та адміністративно ефективним" для дослідників у Німеччині, за словами MDPI, видавця журналів з відкритим доступом...

У золотій моделі відкритого доступу комерційні видавництва можуть вимагати від авторів високу плату за обробку статей (APC).

Це призвело до зростання тиску з боку незадоволених установ, дослідників та академічних груп, які вимагають більш радикального підходу.

Організації, що беруть участь у німецькій угоді MDPI, отримують "суттєві" знижки на APC та гнучкі варіанти оплати, включаючи централізоване виставлення рахунків та індивідуальні моделі оплати, згідно з MDPI...

Угода почне діяти 1 січня та діятиме до кінця 2026 року...» (*Frances Jones. German universities agree gold open access deal with publisher // Research Professional News (<https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-universities-2024-12-german-universities-agree-gold-open-access-deal-with-publisher/>)*. 20.12.2024).

***

Канада

«ResearchGate, професійна мережа для дослідників, та Canadian Science Publishing (CSP), найбільше канадське некомерційне видавництво рецензованих наукових журналів, оголосили про подальше розширення свого партнерства Journal Home, включно з оновленням Угоди про відкритий доступ (OAAU). Це слідує за нещодавнім розширенням партнерства Journal Home, яке охопило весь портфель журналів CSP.

Journal Home's OAAU - це нова функція, яка дозволяє CSP ідентифікувати та ефективно спілкуватися з дослідниками, які мають право на публікацію через їхні угоди про відкритий доступ з бібліотеками та консорціумами. Усі 22 журнали CSP тепер отримують переваги від:

- Унікальне розуміння кількості дослідників у відповідних установах, які мають відношення до журналів CSP, на основі їхньої історії публікацій та сфер досліджень.
- Безпрецедентна можливість зв'язатися з відповідними дослідниками з установ-партнерів і повідомити їх про право на отримання фінансової підтримки в журналах CSP.
- Постійна видимість повідомлень для читання та публікації під час взаємодії дослідників із ResearchGate, чи то читання статті, відвідування профілю журналу, пошук у своїй стрічці чи оновлення власного профілю.
- Незрівнянна можливість вимірювати обсяг і ефективність повідомлень про їхні домовленості на кожному етапі видавничого шляху — від читацької аудиторії до авторства — за допомогою складних звітів і аналітики.

CSP вже побачила переваги від активації OAAU – охоплення 24% усіх відповідних дослідників у 100% відповідних установ лише через чотири тижні після активації оновлення. Метою CSP є ще більше підвищення обізнаності та, зрештою, авторства установ, з якими CSP має угоди...» (*ResearchGate and Canadian Science Publishing expand OA partnership // RI Media Ltd (<https://www.researchinformation.info/news/researchgate-and-canadian-science-publishing-expand-oa-partnership/>). 11.12.2024*).

***

Китайська Народна Республіка

«...Станом на кінець 2023 року китайські університети мали 794 000 дійсних патентів на винаходи, що становить 19,8 відсотка від загальної кількості в країні. Однак у 2022 році коефіцієнт конвертації патентів для китайських університетів становив лише 3,9 відсотка, що значно нижче, ніж рівень індустріалізації дійсних патентів на винаходи, і значно відстає від інших провідних країн...

Щоб розкрити повний потенціал університетських патентів у стимулюванні економічного зростання, уряд Китаю вжив заходів для підвищення якості патентів і посилення політичних стимулів для комерціалізації патентів. Ще в 2013 році Національне управління інтелектуальної власності Китаю випустило рекомендації щодо покращення якості патентних заявок в університетах. У 2024 році кілька державних органів запустили робочий план для активації існуючих патентів в університетах і науково-дослідних установах, спрямованих на вирішення проблем у комерціалізації патентів. Відтоді органи місцевого самоврядування, департаменти управління інтелектуальною власністю та університети запровадили різні політики для сприяння ефективній та результативній комерціалізації патентів.

Завдяки цим зусиллям комерціалізація університетських патентів у Китаї демонструє позитивні тенденції та досягає помітних результатів. Наприклад,

деякі університети та регіони розробили успішні моделі комерціалізації патентів...

Крім того, незважаючи на відносно низький коефіцієнт конверсії, університетські патенти все більше сприяють продуктивності та економічному розвитку. У 2023 році середній дохід від індустріалізації патентів на винаходи, створені спільно університетом і підприємством, сягнув понад 10,33 мільйона юанів (1,4 мільйона доларів США) за патент, що на 24,5 відсотка вище, ніж середній дохід від корпоративних патентів.

Проте просування комерціалізації університетського патенту є довгостроковим, системним завданням. Спираючись на успішний досвід з-за кордону та базуючись на внутрішніх реформах, підхід Китаю все ще має значний простір для вдосконалення...

Багато університетських патентів у Китаї спочатку не призначені для комерціалізації, часто не мають перспектив практичного застосування чи ринкової актуальності. Щоб вирішити цю проблему, Китай запропонував кілька стратегій у рамках своїх зусиль щодо високовартісного патентування. Це, зокрема, сприяння інноваціям в університетських дослідницьких моделях і підкреслення «високоцінних патентів» як показника для оцінки результатів досліджень. Деякі університети, такі як Нанкінський науково-технічний університет, запровадили системи управління якістю перед застосуванням, використовуючи такі платформи, як IP-Genie, для комплексної оцінки потенціалу кожної технології. Така практика управління джерелами може підвищити якість патентів і ефективність використання, забезпечуючи міцну технічну основу для комерціалізації.

Більше того, розширення ринкових каналів для комерціалізації патентів є важливим. Ефективна комерціалізація патентів залежить від міцної співпраці між університетами та суб'єктами ринку. Зміцнення партнерства між галуззю та академічним середовищем може допомогти дослідникам краще зрозуміти потреби ринку та відповідно узгодити свої інновації. Багато регіонів Китаю вже сприяють створенню інноваційних консорціумів — нового типу альянсів промисловості та академічних кіл, спрямованих на вирішення вузьких технічних проблем. Ці консорціуми сприяють інтеграції досліджень, патентної заявки та комерціалізації. Слід заохочувати університети брати участь у цих консорціумах або очолити їх, використовуючи їх для досягнення потреб ринку. Крім того, зовнішні платформи технічних послуг, такі як WIPO Green, яка адаптувала понад 1000 технологій до вимог ринку, можуть ще більше сприяти комерціалізації патентів.

Не менш важливо оптимізувати управління комерціалізацією патентів в університетах. Створення та вдосконалення офісів трансферу технологій і баз даних патентних ресурсів разом із впровадженням відкритих моделей патентного ліцензування можуть значно посилити зусилля з комерціалізації. Провідні світові університети, такі як Стенфорд, успішно використовують офіси трансферу технологій, щоб узгодити результати досліджень із потребами

ринку. Професійні офіси з передачі технологій повинні не лише виконувати адміністративні завдання, а й керувати патентними портфелями з технічної точки зору, інтегруючись із національними платформами послуг інтелектуальної власності, щоб активувати високоякісні патентні інвентаризації. Університети можуть прийняти відкриті моделі патентного ліцензування та використовувати державні платформи для кращого зв'язку попиту та пропозиції, таким чином сприяючи подальшій комерціалізації патентів...» (*Xu Shengquan, Fan Lujing. Only profitable university patents boost progress // China Daily Information Co (CDIC) (https://www.chinadaily.com.cn/a/202412/13/WS675b7295a310f1265a1d2a00.html) . 13.12.2024).*

***

Республіка Індія

«Минулого року Індія була третім за величиною виробником дослідницьких статей у світі, але тисячі індійських студентів і дослідників не можуть читати багато з них, оскільки їхні установи не можуть дозволити собі підписку на журнали, у яких багато з них публікується. Але це скоро зміниться: минулого тижня уряд Індії оголосив про гігантську угоду з кількома видавцями, яка надасть приблизно 18 мільйонам студентів, викладачів і дослідників вільний доступ до майже 13 000 журналів, включно з деякими журналами найвищого рівня, через єдиний портал.

Згідно зі схемою Одна нація, одна підписка (One Nation One Subscription), яка почне діяти 1 січня 2025 року, Індія заплатить загалом близько 715 мільйонів доларів США протягом 3 років 30 глобальним видавцям, включаючи деякі з найбільших, таких як Elsevier, Springer Nature і Wiley... Середньорічна сума перевищує суму, яку державні установи платили за окремі підписки — загалом близько 200 мільйонів доларів протягом 2018 року... Але оскільки він охоплює більше журналів і читачів, «Індія отримала хорошу угоду»...

Результат 2-річних переговорів між Індією та видавцями, угода, яка є найбільшою у світі такого роду, перевершуючи інші в Німеччині та Великобританії; вони були узгоджені лише з одним видавцем за раз і охоплюють набагато менше установ.

Очікується, що Індія охоплюватиме близько 6300 державних установ, які випускають майже половину дослідницьких робіт країни. Нині лише близько 2300 із цих закладів мають передплату на 8000 журналів. Відповідно до нової домовленості, «університети, які не так добре фінансуються і не можуть дозволити собі багато журналів, отримують вигоду»...

Якась частина із 715 мільйонів доларів США покриє гонорари, які деякі журнали стягують за публікацію статей у відкритому доступі, що зробить їх безкоштовними для читання будь-ким у всьому світі після публікації... Деталі цього компонента ще не розроблені, але сума буде розрахована на основі

поточних витрат країни на ці збори, відомі як збори за обробку статей (APC), які сплачують автори або їхні установи...

Деякі вчені критикували угоду за продовження витрачання державних грошей на підписку на журнали в той час, коли багато країн переходять на інші бізнес-моделі, які забезпечують відкритий доступ до статей, включаючи деякі, які не стягують гонорари з авторів... Вже приблизно 50% усіх нових статей у світі є відкритими. Це зростаюча поширеність робить ціну для угоди з Індією занадто високою...» (*Vaishnavi Chandrashekar. India takes out giant nationwide subscription to 13,000 journals // American Association for the Advancement of Science (https://www.science.org/content/article/india-takes-out-giant-nationwide-subscription-13-000-journals). 02.12.2024).*

***

Республіка Індонезія

«Чотири роки тому Індонезія була одним із провідних виробників документів відкритого доступу (Irawan et al., 2020; Van Noorden, 2019). Як наслідок, індонезійські науковці мають багато індонезійських журналів із відкритим доступом, до яких вони можуть подаватись. Однак тепер вони стикаються з проблемою: щоб отримати ширше визнання, як того вимагають глобальні рейтинги університетів, індонезійські науковці часто покладаються на іноземні платформи, які публікують англійською мовою та мають високі витрати, що обтяжує їхні бюджети. Науковці також стикаються з суворими правилами з боку Міністерства освіти та культури Індонезії, яке дотримується глобальної системи рейтингу, яка наголошує на публікації в журналах із високим ступенем впливу. Ці правила спотворюють ініціативу відкритого доступу, віддаючи пріоритет дорогим, резонансним журналам, заохочуючи короткі шляхи та потенційну неправомірну поведінку серед науковців, а також обмежуючи доступність досліджень. Ці стратегічні рішення можуть вплинути на довгострокову позицію Індонезії як лідера відкритого доступу...» (*Dasapta Erwin Irawan. The Thwarted Progress of Open Access in Indonesia // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2024/the-thwarted-progress-of-open-access-in-indonesia). 12.2024).*

***

Сполучені Штати Америки

«...Lever Press - єдине північноамериканське видання з відкритим доступом, яким колективно керує група академічних бібліотек. Це також єдиний член Асоціації університетських видавництв, створений і контрольований бібліотекарями. Діяльність Lever приваблює великі установи, які вважають, що гуманітарні науки відповідають їхнім навчальним програмам та інтересам викладачів і студентів, а також невеликі коледжі гуманітарних

наук, де заснування незалежної бібліотечної преси було б неможливим. Разом ці установи прагнуть спільно формувати ландшафт відкритого доступу...

Зараз Lever налічує 48 членів (включно з одним міжнародним членом), які надають фінансування через трирічні внески. Зростання членства та постійна підтримка наших членів-засновників забезпечує фінансову стабільність і дозволяє нам планувати на кілька років уперед - тривалий період, необхідний для підтримки академічного видавничого циклу. Ми опублікували 32 книги, і ми купуємо 20-30 нових книг на рік. Статистика використання видань Lever вражає: загальна кількість завантажень становить десятки тисяч, а деякі окремі видання перевищують 20 000 завантажень завдяки читачам з десятків країн та установ усіх розмірів...» (*Bryn Geffert, Anne Houston. How Librarians are Advancing Open Book Publishing at the Lever Press // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2024/library-leadership-liberal-arts-ethos-lever-press). 12.2024).*

***

«США та Китай підписали оновлену угоду про наукову співпрацю в п'ятницю, заявив Держдепартамент, цього разу з «надійними огорожами національної безпеки», незважаючи на заперечення республіканців, які стверджують, що рішення слід залишити на розсуд нової адміністрації Трампа.

Протягом 45 років знакова американсько-китайська науково-технічна угода (STA) забезпечувала співпрацю в низці наукових галузей, створюючи основу для обміну агентствами та надаючи США доступ до китайських даних, корисних у таких сферах, як моніторинг землетрусів, погоди та грип.

Але угода, яка оновлювалася приблизно кожні п'ять років з моменту підписання в 1979 році, втратила чинність цього року через зростаюче занепокоєння, що Китай занадто часто не дотримувався положень про інтелектуальну власність або взаємності в обміні даними.

Навіть американські аналітики, які підтримали поновлення угоди, заявляли, що її необхідно докорінно переробити, щоб захистити інновації США, оскільки Китай зараз сам по собі є науковою державою.

Підписана всього за кілька тижнів до інавгурації новообраного президента Дональда Трампа 20 січня, адміністрація Байдена заявила, що нова угода є значно вужчою, ніж попередні ітерації, і не поширюється на критичні або нові технології, які є основою суперництва між країнами...» (*Biden Inks Science Deal with China; Republicans Cry Foul // newsmax.com (https://www.newsmax.com/finance/streettalk/biden-china-science/2024/12/13/id/1191533/). 13.12.2024).*

***

«Технологія блокчейн, окрім свого найвідомішого застосування в криптовалютах, перетворилася на інструмент із трансформаційним

потенціалом у багатьох секторах. Для дослідницьких установ, таких як університети та спеціалізовані науково-дослідні центри, використання цієї технології для інновацій є захоплюючим кордоном. Невід’ємним аспектом використання цієї інновації є розробка надійного портфоліо патентів...

Створення потужного патентного портфолію вимагає стратегічного підходу, що включає дослідження, юридичні міркування та постійне вдосконалення.

Визначення основних напрямків досліджень

- Оцініть інституційні сильні сторони: Почніть з оцінки наявних сильних сторін та досвіду інституції. Які відділи чи команди готові використовувати блокчейн найбільш ефективно?
- Аналіз ринку: вивчайте ринок, щоб визначити прогалини та можливості в блокчейн-додатках. Де заклад може зробити найбільш значний вплив?
- Залучення зацікавлених сторін: взаємодія з викладачами, дослідниками та студентами, щоб отримати інформацію про потенційні галузі досліджень та інноваційні програми для блокчейну.

Створення спеціальної дослідницької групи блокчейну

- Міждисциплінарний підхід: Універсальність Blockchain означає, що його застосування охоплює кілька доменів. Переконайтеся, що дослідницька група є міждисциплінарною, до складу якої входять спеціалісти з інформатики, аналітики даних, експерти з певної галузі тощо.
- Безперервне навчання: блокчейн швидко розвивається. Інвестуйте в регулярні тренінги, щоб тримати команду в курсі останніх подій.
- Середовище співпраці: сприяйте створенню середовища співпраці, заохочуючи обмін ідеями та думками в установі.

Проведення ретельних пошуків попереднього рівня техніки

- Важливість попереднього рівня техніки: перш ніж подавати заявку на патент, важливо переконатися, що інновація раніше не була запатентована чи публічно розголошена.
- Залучайте експертів: подумайте про найм або консультацію з патентними повіреними чи спеціалізованими агентствами, які мають досвід роботи з блокчейном, щоб допомогти у пошуку рівня техніки.
- Глобальні міркування: блокчейн — це глобальне явище. Переконайтеся, що пошук охоплює міжнародні патенти та публікації...

У сфері технологій, що постійно розвивається, блокчейн виділяється як маяк трансформаційного потенціалу. Для дослідницьких установ це створює як виклики, так і можливості. Завдання створення та підтримки надійного патентного портфолію є складним і вимагає поєднання технічної майстерності, юридичної кмітливості та стратегічного передбачення...» (*Bao Tran. How to Build a Blockchain Patent Portfolio for Research Institutions // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/building-blockchain-patent-portfolio-research-institution>).13.12.2024*).

***

«Професори університетів Вісконсіна (UW) висловлюють занепокоєння щодо запропонованих змін у системній політиці авторського права.

Наразі викладачі в усіх кампусах UW зберігають право власності на матеріали, які вони створюють для навчання, такі як конспекти лекцій, слайди та література. Нова політика надасть UW широкі права на ці матеріали навіть після того, як викладач покине систему.

Згідно з новою політикою, право власності на наукові роботи буде належати UW. Це право буде передано викладачам, як це прийнято у вищій освіті, повідомив директор зі зв'язків зі ЗМІ університетів Вісконсіна Марк Пітч в електронному листі The Badger Herald.

«Ця політика необхідна для того, щоб автори UW володіли авторськими правами на наукові праці», — додав Пітч.

Виконавчий директор Центру викладання та дослідження письма в університеті Медісон Майкл Бернард-Доналс сказав, що терміни пропозиції викликають здивування.

Бернард-Доналс сказав, що нинішня політика діє протягом майже двох десятиліть без проблем, і перегляд здається непотрібним...

Бернард-Доналс підкреслив, що запропонована зміна політики дасть університету контроль над матеріалами, створеними викладачами, і стверджував, що така зміна може змусити викладачів обережно ділитися своїми матеріалами і таким чином перешкодити викладачам ділитися своєю роботою з університетом.

«Навіщо викладачу присвячувати роки створенню матеріалів курсу, нотаток, слайдів і підручників, коли університет може просто заявити про авторські права на цей матеріал і монетизувати його?» — написав він в електронному листі The Badger Herald...

Хоча адміністрація UW заявила, що запропоновані зміни відповідають чинному законодавству США про авторське право, багато професорів залишаються скептичними...

Період громадського обговорення запропонованих змін у політиці був відкритий до 13 грудня, і викладачів закликали переглянути запропоновані зміни та надіслати свої відгуки» (*Zindzi Frederick. Proposed copyright policy change sparks concerns among Universities of Wisconsin faculty // The Badger Herald* (https://badgerherald.com/news/wisconsin/uw-system/2024/12/17/universities-of-wisconsins-proposed-copyright-changes-spark-faculty-concerns/?utm_source=flipboard&utm_content=other). 17.12.2024).

***

«Гарвардський університет зробив значний крок у дослідженні штучного інтелекту, поділившись безкоштовним набором даних штучного інтелекту, який містить майже мільйон книг, що є загальнодоступними. Ця ініціатива, очолювана університетською Ініціативою інституційних даних (IDI),

має на меті надати невеликим розробникам штучного інтелекту доступ до високоякісних навчальних даних, які зазвичай зарезервовані для великих технологічних компаній.

Набір даних включає книги, відскановані в рамках проекту Google Books, які більше не захищені авторським правом, що робить їх вільно доступними для розробників і дослідників. Microsoft і OpenAI профінансували ініціативу, щоб зробити розробку штучного інтелекту більш доступною та справедливою.

Новий набір даних Гарварду приблизно в п'ять разів більший, ніж широко відомий набір даних Books3, який раніше використовувався для навчання моделей штучного інтелекту, таких як Llama Мети. Колекція охоплює кілька жанрів, періодів і мов...

IDI також співпрацює з Публічною бібліотекою Бостона для сканування мільйонів газетних статей у загальнодоступному доступі. Ініціатива відкрита для формування додаткових партнерств з іншими організаціями для подальшого розширення своїх пропозицій.

Точний спосіб розповсюдження книжкової колекції все ще допрацьовується. Гарвард звернувся до Google з проханням допомогти зробити цей набір даних загальнодоступним...» (*Nisha Zahid. Harvard Releases Free AI Dataset With One Million Public-Domain Books // GreekReporter.com (https://greekreporter.com/2024/12/13/harvard-rfree-ai-dataset-public-domain-books/). 13.12.2024*).

***

«У робочому документі, опублікованому 6 листопада 2024 року аспірантом Массачусетського технологічного інституту Айданом Тонер-Роджерсом (Aidan Toner-Rogers), йдеться про те, що незабаром у патентній системі може помітно зрости кількість поданих заявок на патенти завдяки підвищенню продуктивності завдяки штучному інтелекту (ШІ). Однак вплив на видачу патентів не такий очевидний.

Тонер-Роджерс вивчав вплив ШІ на інновації в лабораторії матеріалознавства і визначив, що в тестовому кейсі в галузі матеріалознавства "ШІ автоматизує 57% завдань "генерації ідей", перерозподіляючи дослідників на нове завдання - оцінювання" ідей для матеріалів-кандидатів, які генерувала модель ШІ. Використовуючи ШІ для генерування ідей, "дослідники відкривають на 44% більше матеріалів, що призводить до збільшення кількості патентних заявок на 39% і зростання інновацій у подальшому виробництві на 17%"...

Дослідження проводилося в період з травня 2020 року по червень 2024 року у великій американській фірмі, яка спеціалізується на матеріалознавстві. Лабораторія зосереджена на «охороні здоров'я, оптиці та промисловому виробництві», у ній взяли участь 1018 науковців... (*Jason W. Cook, Amanda F. Wieker. MIT Study Aligns With USPTO's Inventorship Guidance for AI-Assisted Inventions in Material Science Industry // McGuireWoods*

(<https://www.mcguirewoods.com/client-resources/alerts/2024/12/mit-study-aligns-with-usptos-inventorship-guidance-for-ai-assisted-inventions/>). 04.12.2024).

***

«Оскільки генеративний штучний інтелект продовжує вдосконалюватися, дослідники з Університету Теннессі в Ноксвіллі розробили спосіб захисту музики від копіювання моделями ШІ.

...Цзянь Лю ...створив HarmonyCloak, інструмент, який не дозволяє ШІ вивчати дані з музики, разом із докторантом Саїдом Ірфаном Алі Меерзою та доцентом Лічао Суном з Університету Лехай у Пенсильванії. Група планує випустити інструмент наступного року безкоштовно, щоб допомогти музикантам захистити свою роботу...

HarmonyCloak інтегрує звуки низького тиску в пісню або композицію. Ці звуки важко розрізнити людському вуху, і вони ускладнюють навчання ШІ-моделі. Це не дозволяє АІ імітувати пісні та порушувати авторські права, обманюючи інструменти, створюючи незв'язне аранжування, а не реалістичну композицію...

HarmonyCloak функціонує подібно до інструментів проти штучного інтелекту Glaze і Nightshade Бена Жао та його дослідницької групи з Чиказького університету. Ці інструменти призначені для зображень та візуального мистецтва...» (*Keenan Thomas. You can't hear it, but University of Tennessee tool 'cloaks' songs to protect music from AI // Yahoo* (<https://www.yahoo.com/tech/cant-hear-university-tennessee-tool-100237355.html>). 10.12.2024).

***

«Через два роки після того, як адміністрація президента Джо Байдена сколихнула наукову публіку, закликавши до негайного забезпечення вільного доступу до статей наукових журналів, створених за результатами досліджень, що фінансуються з федерального бюджету, до кінця 2025 року, Національні інститути охорони здоров'я (NIH) та Міністерство енергетики (DOE) США оприлюднили свої остаточні плани щодо виконання цієї вимоги. Очікується, що всі інші американські установи, що фінансують наукові дослідження, наслідуватимуть їхній приклад до кінця цього місяця.

Політика NIH та DOE вимагає від грантоотримувачів розміщувати прийняті, рецензовані рукописи в публічному репозитарії кожної з агенцій одразу після їх публікації, серед іншого. Очікується, що агенції, які фінансують дослідження, також вимагатимуть негайного обміну даними проекту. (NIH вже почав вимагати цього у своїй політиці з 2023 року.) Ці вимоги, вперше висунуті Офісом науково-технічної політики Білого дому (OSTP) у 2022 році, знаменують собою великий крок вперед для глобального руху за відкриту науку: Дев'ять відсотків наукових робіт у світі мають авторів, що фінансуються США...

Одним із способів задовольнити нову вимогу, зберігаючи при цьому доходи видавців, є так званий золотий відкритий доступ (ОА), коли автори або їхні установи платять плату за обробку статті (АРС) за те, що стаття одразу стає доступною для читання. Плата в середньому становить близько 2000 доларів, і критики називають цю модель нежиттєздатною, особливо для дослідників, які не мають фінансування...

Іншим варіантом без АРС є негайний публічний доступ без ембарго (так званий "зелений" відкритий доступ), коли автори або їхні установи завантажують прийнятий рукопис без копіювання, форматування та іншої обробки в репозитарій. З 2013 року NIH та інші відомства США вимагають використання "зеленого" відкритого доступу, але дозволяють видавцям заборонити публічний випуск цих статей на термін до 12 місяців... Цього року 30 університетів та академічних організацій, а також понад 170 викладачів і бібліотекарів підписали петицію із закликом до науково-дослідних установ прийняти "зелений" підхід з нульовим ембарго...

Політика OSTP, NIH та DOE не підтримує жодної бізнес-моделі публічного доступу за нульовим ембарго і не забороняє авторам сплачувати авторський гонорар, що є дозволеним способом виконання вимоги про нульове ембарго...» (*Jeffrey Brainard. U.S. science funding agencies roll out policies on free access to journal articles // American Association for the Advancement of Science (<https://www.science.org/content/article/u-s-science-funding-agencies-roll-out-policies-free-access-journal-articles>). 20.12.2024*).

***

Законодавство з інтелектуальної власності

Європейський Союз

«...14 листопада 2024 року Управління з питань штучного інтелекту опублікувало «Перший проект Кодексу практики штучного інтелекту загального призначення» (проект CoP). Проект CoP визначає зобов'язання постачальників послуг загального призначення відповідно до Закону про штучний інтелект для постачальників моделей штучного інтелекту загального призначення (моделі GPAI) і для постачальників моделей GPAI із системним ризиком, а також вводить нові зобов'язання, не включені в Закон про ШІ. Застосовується механізм дотримання або пояснення: якщо постачальники вирішать не покладатися на CoP, вони повинні будуть продемонструвати відповідність за допомогою альтернативних адекватних засобів для оцінки Європейською комісією. Загалом, остаточний текст CoP, швидше за все, значною мірою вплине на те, як Європейська Комісія тлумачить і застосовує положення Закону про штучний інтелект у майбутньому...

Перший проект є результатом спільних зусиль сотень учасників із промисловості, академічних кіл та громадянського суспільства, обраних через їхній досвід роботи в галузі інформатики, управління штучним інтелектом і права, призначених Офісом штучного інтелекту та розділених на чотири тематичні робочі групи:

- 1) Правила прозорості та авторського права;
- 2) Ідентифікація ризику та оцінка системного ризику;
- 3) Зменшення технічного ризику для системного ризику;
- 4) Зменшення ризику управління для системного ризику.

Відповідно, зобов'язання проекту CoP стосуються (1) вимог щодо прозорості, (2) дотримання законодавства ЄС про авторське право, (3) таксономії ризиків, (4) ідентифікації та пом'якшення ризиків і (5) заходів з управління ризиками...

Відповідно до Закону про штучний інтелект, постачальники моделі GPAI повинні запровадити політику авторського права. Політика має охоплювати дотримання законодавства ЄС про авторське право протягом усього життєвого циклу моделі GPAI. Це включає в себе відмову власників прав від виключення інтелектуального аналізу тексту та даних (TDM) згідно зі статтею 4(3) Директиви ЄС про авторське право (EUCD), яка широко вважається актуальною для збору захищеного авторським правом вмісту для навчання моделі (наприклад, копіювання). Проект CoP визначає такі вимоги:

- Відповідність попереднім і вихідним вимогам: згідно з проектом CoP підписанти зобов'язуються гарантувати, що політика щодо авторських прав гарантує, що джерела даних третіх сторін, які використовуються для навчання моделі, відповідають законам про авторські права (відповідність попереднім потокам), а також пом'якшувати ризик того, що система чи програма, що знаходяться нижче, модель GPAI інтегрована, генерує результати, що порушують авторські права. Згідно з проектом CoP, відповідність на початковому етапі має включати проведення належної перевірки наборів даних третьої сторони та перевірку того, що будь-які застереження прав власників прав були дотримані стороннім постачальником. Відповідність авторським правам нижче за течією включає уникнення «переобладнання» моделі (це означає, що модель запам'ятовує навчальні дані настільки точно, що вона не може робити правильні прогнози щодо нових даних) і договірні гарантії, узгоджені з постачальником нижчої течії. Однак формулювання проекту CoP все ще є неоднозначним і потребує додаткових роз'яснень у наступному проекті.

- Відповідність обмеженням винятку TDM: Проект CoP також вимагає, щоб постачальники моделі GPAI, які займаються аналізом тексту та даних для навчання моделі, забезпечували законний доступ до джерел даних і докладали всіх зусиль відповідно до «широко використовуваних галузевих стандартів» для визначення та дотримання з відмовою TDM. Конкретні заходи включають: використання лише сканерів, які поважають протокол robots.txt, вжиття

розумних заходів для уникнення сканування піратських веб-сайтів (наприклад, веб-сайтів, позначених у Списку контролю за підробками та піратством) і співпрацю з відповідними зацікавленими сторонами для визначення сумісних стандартів для вираження авторських прав бронювання в машиночитаному форматі.

- **Прозорість:** Правила проекту СоР також вимагають прозорості щодо вжитих заходів щодо захисту авторських прав. Підписанти СоР повинні опублікувати на своєму веб-сайті свої заходи щодо дотримання авторських прав, включаючи інформацію про інструменти, які використовуються для сканування та ідентифікації застережень прав. Крім того, вони повинні створити єдину контактну точку для розгляду скарг щодо авторських прав від правовласників та їхніх представників (наприклад, організацій колективного управління). Цей обов'язок є абсолютно новим і не вимагається відповідно до Закону про АІ. Підписанти також повинні задокументувати свої джерела даних і авторизацію, щоб забезпечити законне використання даних для розробки моделі ШІ...

Остаточний текст буде представлено на заключному пленарному засіданні, яке, як очікується, відбудеться наприкінці квітня 2025 року, де постачальники моделі GPAI зможуть висловити, чи планують вони взяти на себе зобов'язання дотримуватися правил остаточної версії СоР . Офіс ШІ планує опублікувати остаточну версію Кодексу практики ШІ загального призначення 1 травня 2025 року» (*EU AI Act unpacked #19: General-Purpose AI Code of Practice – an overview // Freshfields Bruckhaus Deringer LLP (<https://technologyquotient.freshfields.com/post/102jqlt/eu-ai-act-unpacked-19-general-purpose-ai-code-of-practice-an-overview>). 09.12.2024*).

***

«Європейський Союз (ЄС) схвалив оновлення свого законодавства про охорону промислових зразків, щоб модернізувати рамки та підтримувати інновації в країнах-членах.

Ці реформи мають на меті звернути увагу на технологічний прогрес, спростити юридичні процеси та забезпечити ефективність правил у цифровому та економічному середовищі, яке швидко змінюється...

Більшість змін у Регламенті ЄС про промислові зразки набудуть чинності 1 травня 2025 року, а положення щодо цифрових та нових видів промислових зразків набудуть чинності 1 липня 2026 року.

Держави-члени повинні внести зміни до свого національного законодавства відповідно до Директиви ЄС про промислові зразки до 9 грудня 2027 року...

Очікується, що переглянута структура зробить систему промислових зразків більш зручною для користувачів та економічно ефективною. Дизайнери та підприємства, особливо малі, отримають легший доступ до правової охорони, що дасть їм змогу впроваджувати інновації з більшою впевненістю. Ці

зміни також заохочують творчість, що в кінцевому підсумку призведе до розширення асортименту інноваційних продуктів для споживачів.

Затверджені зміни спрямовані на поєднання та перспективність охорони промислових зразків по всьому ЄС, що сприятиме створенню більш динамічного та конкурентного середовища як для авторів, так і для бізнесу. Ця ініціатива відображає прагнення ЄС підтримувати інновації та забезпечувати відповідність його системи інтелектуальної власності новим тенденціям і викликам...» (*Ehsun Forghany. What You Need to Know: 2025 Updates to EU Design Protection // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/what-you-need-know-2025-updates-eu-design-protection). 05.12.2024).*

***

«...10 жовтня 2024 року Рада Європейського Союзу (ЄС) ухвалила Пакет реформ законодавства ЄС у сфері промислових зразків, який складається з двох законодавчих актів, а саме: Європейської директиви про промислові зразки (EUIDD) (нова редакція Директиви про правову охорону промислових зразків) та Європейського регламенту про промислові зразки (EUIDR) (Регламент про внесення змін до Регламенту про промислові зразки Співтовариства). Разом ці два документи вносять суттєві зміни до чинної системи охорони промислових зразків в ЄС, яка діє вже понад двадцять років.

Новий закон про промислові зразки має на меті запровадити низку суттєвих змін до чинної системи, в тому числі наблизити її до системи охорони прав на торговельні марки Європейського Союзу. Таким чином, після впровадження нових законодавчих реформ, промислові зразки Співтовариства будуть називатися "промислові зразки Європейського Союзу" (EUD), а суди з питань промислових зразків Співтовариства будуть перейменовані на "суди з питань промислових зразків ЄС".

Крім того, зареєстровані власники промислових зразків ЄС зможуть використовувати новостворений реєстраційний знак "©" для позначення автентичності продукту, до якого відноситься промисловий зразок, подібно до того, як символи ® або © вже використовуються для позначення торговельних марок і авторських прав інтелектуальної власності.

Заявники з ЄС також зможуть подавати на реєстрацію декілька заявок на промислові зразки ЄС, що включають зразки, які належать до різних класів Локарнської системи, на відміну від обмеження подачі заявок на виробі одного класу і типу. Ця нова свобода обмежена 50 зразками в одній заявці на реєстрацію декількох промислових зразків.

З 1 травня 2025 року також набуде чинності змінений і спрощений режим сплати зборів. Відповідно до цих змін, вартість заявки на промисловий зразок ЄС залишиться на тому ж рівні - 350 євро; однак за кожний додатковий промисловий зразок у заявці на декілька промислових зразків застосовуватиметься єдиний знижений збір у розмірі 125 євро. Незважаючи на

очікувану знижку зборів для промислових зразків ЄС, вартість продовження терміну дії реєстрації значно зросте, особливо щодо 3-го і 4-го річних зборів. Для міжнародних реєстрацій промислових зразків, що вказують на ЄС, навпаки, очікується суттєве зниження зборів за продовження строку дії після запровадження нових витрат.

Ще однією важливою зміною в законодавстві про промислові зразки є те, що, хоча критерій наочності залишається обов'язковим для реєстрації, для того, щоб отримати охорону права на промисловий зразок, конструктивні особливості виробу не повинні бути видимими в будь-якому конкретному сценарії або часовому проміжку. Винятком із цієї вимоги є те, що будь-які складові частини складного виробу повинні залишатися видимими під час звичайного використання виробу...

Крім того, було розширено сферу захисту прав на промислові зразки, і тепер порушення прав на промислові зразки охоплює 3D-друк. Регламент також роз'яснює, що порушенням може вважатися завантаження, копіювання, спільне використання або розповсюдження іншим особам за допомогою будь-якого носія або програмного забезпечення, яке записує промисловий зразок, з метою виготовлення продукту, захищеного цим зразком. Власники промислових зразків з ЄС також матимуть право забороняти третім особам транспортувати продукцію з країн, що не є членами ЄС, до ЄС, навіть якщо вона не призначена для розміщення на ринку ЄС.

Нове законодавство також покликане допомогти країнам ЄС у захисті культурної спадщини: нова директива дозволяє державам-членам впроваджувати в національне законодавство положення про те, що в реєстрації промислового зразка може бути відмовлено, якщо він містить будь-яке відтворення елементів культурної спадщини, що становлять національний інтерес, наприклад, традиційного костюма регіону.

Нові положення EUDR набудуть чинності з 1 травня 2025 року, однак будь-які положення, які вимагають імплементації вторинного законодавства, не будуть застосовуватися до 1 липня 2026 року. Такі положення, які мають набути чинності в 2026 році, включають надбавку нові види конструкцій. EUDD, з іншого боку, набуде чинності 8 грудня 2024 року, а країни-члени ЄС матимуть три роки, до 9 грудня 2027 року, щоб перенести положення до національного законодавства...» (*Danielle Carvey. Global advancements to IP framework and systems // IP-Coster (https://www.ip-coster.com/News/global_advancements_to_ip_framework_and_systems/469). 12.12.2024*).

***

«...італійський уряд представив (і все ще працює над) власний законопроект із 26 статей про штучний інтелект, спрямований на регулювання прозорого та відповідального використання штучного

інтелекту та встановлення принципів досліджень, експериментів, розробка, впровадження та застосування систем і моделей ШІ.

Для досягнення цієї мети нещодавно до законопроекту про ШІ було внесено нові поправки. Серед іншого, ці зміни пропонують створити спеціальний орган з питань ШІ та нейротехнологій, а також посилити потенційний вплив законопроекту про ШІ на якість робочих місць, підготовку кадрів у сфері ШІ та охорону здоров'я. Деякі поправки, схоже, зосереджені на уточненні сфери інвестицій у ШІ, звужуючи її виключно до підтримки ШІ (і, таким чином, виключаючи компанії, що працюють у сферах кібербезпеки, квантових обчислень, телекомунікацій) і створення фондів для технологічного трансферу додатків ШІ.

...ці поправки демонструють готовність Італії продовжувати просувати свої законодавчі зусилля в контексті ШІ. У цьому відношенні одна з помітних поправок спрямована на посилення вимог до постачальників послуг ШІ, що використовуються для створення відео-, аудіо- та текстового контенту, з метою захисту авторських прав. Ця пропозиція передбачає ідентифікацію та відстеження джерел, що використовуються системами ШІ в процесі навчання, а також маркування контенту, створеного ШІ. Однак Закон про ШІ запроваджує вимоги щодо прозорості лише в контексті маніпулювання контентом, водночас вимагаючи прийняття політики, спрямованої на захист авторських прав, при розробці моделі GPAI (Глобальне партнерство зі штучного інтелекту)...» *(Giulia Mariuz, Alberto Bellan, Ambra Pacitti, Giacomo Bertelli, Cecilia Canova, Anna Albanese. AI Legislation: Italy Sprints, Brussels adjusts the track and sends a message to Member States on national AI initiatives // Hogan Lovells (<https://www.hoganlovells.com/en/publications/ai-legislation-italy-sprints-brussels-adjusts-the-track-and-sends-a-message-to-member-states>). 16.12.2024).*

***

«Міністри шести європейських країн (Бельгії, Данії, Фінляндії, Франції, Нідерландів та Швеції) написали спільного листа до Європейської Комісії щодо необхідності законодавчої пропозиції про правила та межі міжнародного застосування законодавства ЄС про авторське право і суміжні права.

У листі посиляються на два рішення Європейського суду щодо міжнародного застосування європейського права - RAAR (C-265/19) у 2020 році та Kwantum (C-227/23) у жовтні цього року, і висловлюється занепокоєння тим, що відсутність взаємності між ЄС та третіми країнами, внаслідок чого держави-члени ЄС тепер зобов'язані надавати захист правовласникам поза межами ЄС.

Міністри закликають Комісію "забезпечити умови чесної конкуренції між правовласниками, а також користувачами в ЄС - по відношенню до третіх країн - і в той же час заохочувати треті країни запроваджувати такі ж права, тим самим зміцнюючи конкурентоспроможність ЄС і його держав-членів, гарантуючи рівні умови гри" *(Joint letter regarding the need for a legislative*

proposal on rules and boundaries of international application of EU law on copyright and neighbouring rights // Regeringskansliet (<https://www.regeringen.se/contentassets/6792f27e1859488f9f2511ce7383315b/joint-letter-regarding-the-need-for-a-legislative-proposal-on-rules-and-boundaries-of-international-application-of-eu-law-on-copyright-and-neighbouring-rights.pdf>). 13.12.2024).

***

«...Законодавство про торговельні марки в Нідерландах регулюється, зокрема, Конвенцією Бенілюксу про інтелектуальну власність (BVIE). Таким чином, законодавство про торговельні марки в Нідерландах не регулюється на національному рівні.

Якщо ваш знак зареєстровано як торговельну марку для певних товарів чи послуг, інша особа не може просто використовувати вашу торговельну марку для такого ж типу товарів чи послуг. Зрештою, це може спричинити плутанину для споживачів. Тому захист торговельної марки важливий не лише для вас, але й для ваших клієнтів. Якщо вони бачать ваш знак, то можуть розраховувати на певну якість.

За умови, що ваш знак відповідає умовам, ви можете зареєструвати свою торгову марку в Відомстві інтелектуальної власності Бенілюксу (ВІПО). Тоді ваша торгова марка буде захищена в Нідерландах, Бельгії та Люксембурзі. Ви також можете зареєструвати свою торгову марку в Відомстві інтелектуальної власності Європейського Союзу (ЕУІПО).

У цьому випадку ваша торгова марка буде захищена в усіх країнах ЄС, хоча умовою збереження торгової марки є її використання. Якщо ви не використовуєте торгову марку, ви ризикуєте, що термін дії вашої торгової марки закінчиться...» (*Kaydee Buijs. Merkenrecht: wat u moet weten als ondernemer // Kneppehouthout (<https://kneppehouthout.nl/kennisbank/intellectueel-eigendom/merkenrecht-wat-u-moet-weten-als-ondernemer/>). 11.12.2024).*

***

Республіка Індонезія

«28 жовтня 2024 року Індонезія офіційно внесла зміни до чинного Закону про патенти...»

Новий закон розширює визначення «винаходу», щоб чітко включати системи, методи та використання. Крім того, закон вводить формальні визначення традиційних знань і генетичних ресурсів.

Помітні зміни включають:

- Комп'ютерні програми тепер виключені, за винятком винаходів, реалізованих комп'ютером.
- До списку виключених винаходів додано теорії та методи науки та математики.

- Попередні обмеження на нове використання існуючих продуктів видалено.

Періоди відстрочки для деяких дій, пов'язаних з патентами, були скориговані:

- Пільговий період для розкриття інформації було подовжено до 12 місяців (з 6 місяців раніше), що надає винахідникам більшу гнучкість у поданні патентних заявок після первинного розкриття інформації.
- Нещодавно введено пункт про пільговий період для звичайної заявки на патент, що претендує на права пріоритету, який становить 4 місяці після 12-місячного кінцевого терміну подання відповідно до Паризької конвенції.
- Пільговий період для ануїтетних платежів становить 6 місяців (з 12 місяців раніше) зі штрафом за прострочення в розмірі 100% річної плати.

Власники патентів тепер можуть надавати дозволи на захист патентів. Існує нова вимога до власників патентів подавати щорічні звіти про впровадження патентів в Індонезії.

Значні зміни щодо примусового ліцензування включають:

- Встановлення ліцензій за принципом доцільності.
- Обмеження обсягу ліцензії та можливості передачі.
- Пріоритезація потреб внутрішнього ринку.
- Нові положення про технічне вдосконалення та економічне значення.

Новий закон містить конкретні положення щодо впровадження урядом патентів, пов'язаних з імпортом та експортом фармацевтичних продуктів для лікування захворювань людини...» (*Melinda Ambrizal and Bella Nadhillah Rachmania. Indonesia Amends Patent Law // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/indonesia-amends-patent-law/>). 04.12.2024*).

***

Республіка Мальдіви

«Законопроект про авторське право, який передбачає штрафи до 300 000 Мальдівських рупій за порушення, отримав зелене світло...»

Законопроект був ухвалений одноголосно 82 депутатами, які брали участь у голосуванні в понеділок.

Законопроект передбачає штрафи від 50 000 Мальдівських рупій до 300 000 Мальдівських рупій залежно від тяжкості правопорушення як покарання за порушення прав, захищених Законом про авторське право.

Відповідно до законопроекту забороняється будь-яким способом продавати, здавати в оренду або оприлюднювати оригінал або копію твору без дозволу власника авторського права.

У понеділок Народний Меджліс обговорив звіт про завершення розгляду законопроекту.

Законопроект був ухвалений одноголосно 57 депутатами, які брали участь у голосуванні.

Відповідно до законопроекту, охорона за законом про авторське право не ґрунтується на представленні, змісті, якості чи меті твору.

Крім того, до статті закону додано нову позицію, яка визначає оригінальні літературні твори, оригінальні музичні твори та оригінальні художні твори, до яких належать аудіовізуальні твори. Крім того, до законопроекту входять аудіозаписи та трансляції через супутник, Інтернет та кабель.

Законопроект про внесення змін до закону про авторське право парламент прийняв 9 липня» (*Zunana Zalif. Copyright bill passed; violators face fines of up to MVR 300,000 // Raajje Television Pvt Ltd (<https://raajje.mv/160604>). 02.12.2024*).

***

Сполучені Штати Америки

«Нещодавно Конгрес США обговорював HR1631, також відомий як Закон про кодекси. Законопроект дозволить організаціям із розробки стандартів (SDO) — творцям будівельних норм, протипожежних норм, електричних норм тощо — захищати авторські права на ці норми навіть після того, як вони включені в закон. Це дало б SDO монопольний контроль над доступом до кодів і їх розповсюдженням.

Прихильники запропонованого законодавства стверджують, що відсутність захисту авторських прав робить розробку та підтримку таких кодексів економічно недоцільною для SDO і може перешкоджати подальшому впровадженню важливих стандартів охорони здоров'я та безпеки. Однак такі твердження не враховують ймовірну неконституційність запропонованого законодавства та сумнівну передумову про те, що приватна власність на право є необхідною для виконання SDO своєї роботи. Ці аргументи також не визнають негативних наслідків законодавства, таких як ускладнення доступу, розуміння та дотримання закону для фізичних та юридичних осіб, будівельників та девелоперів, що, таким чином, знижує рівень громадського здоров'я та безпеки, а не підвищує його.

Легко зрозуміти, чому SDO підтримують Закон про кодекси. Законопроект надасть їм виключні юридичні повноваження на написання, публікацію та розповсюдження стандартів, включених до закону. На додаток до очевидної монопольної ренти, будь-яка спроба третіх сторін перевидати, узагальнити, індексувати або іншим чином спростити доступ до цих стандартів може стати предметом судового оскарження з накладенням штрафів або інших санкцій на відповідачів. Наприклад, якщо розробник програмного забезпечення збере будівельні норми з федеральних, державних і місцевих джерел, а потім запропонує інструмент для перевірки відповідності, заснований на цих даних, SDO можуть подати на нього в суд і переконати суд закрити сервіс, завдавши шкоди як постачальнику послуг, так і його цільовій аудиторії...

Прихильники Закону про кодекси стверджують, що він фактично зробить стандарти більш доступними, зобов'язавши їх бути відкритими для громадськості. Так, кодекси повинні бути у вільному доступі в Інтернеті; однак, як пояснювалося вище, обов'язком уряду є якнайшвидше і якнайповніше ознайомлення громадян із законом. Отже, призначення SDO єдиними розповсюджувачами закону (або навіть частини закону) є нехтуванням цим обов'язком, а не його виконанням.

Крім того, ця система дозріла для зловживань. Вона дозволить компаніям завантажувати свої стандарти у спосіб, до якого важко отримати доступ, прочитати чи зрозуміти. Наприклад, SDO зможуть публікувати закон у форматі, доступному лише для читання, який не можна роздрукувати або зберігати у вигляді PDF-файлів, які складно шукати. Закон про кодекси також надасть SDO право вимагати створення облікового запису - електронної пошти, пароля тощо - для того, щоб прочитати коди. Принцип, однак, зрозумілий: коли йдеться про мандати, прийняті на рівні закону, будь-які бар'єри для доступу, навіть незначні, є неприйнятними. Дотримання численних законодавчих вимог вже створює значні проблеми з дотриманням законодавства, які лише посиляться, якщо будуть введені додаткові обмеження на доступ до копій, резюме, аналізу або індексів закону. Уряд має чіткий обов'язок зробити закон загальнодоступним і відомим, а Закон про кодекси робить прямо протилежне...

Закон про кодекси суперечить здоровому глузду, припускаючи, що приватна компанія може володіти авторським правом на стандарти, які були включені в закон. Дотримання цього стандарту обмежить доступ до закону, тоді як ми повинні його розширювати, і не полегшити, а навпаки, ускладнить розуміння та дотримання закону громадськістю. Такий стандарт суперечить основній демократичній цінності, яка полягає в тому, що кожен громадянин має право знати закони, якими він зобов'язаний керуватися...» (*Canyon Brimhall. The Pro Codes Act attempts to copyright the law. But is it constitutional? // R Street Institute* (<https://www.rstreet.org/commentary/the-pro-codes-act-attempts-to-copyright-the-law-but-is-it-constitutional/>). 04.12.2024).

***

«Бюро патентів і товарних знаків США (USPTO) випустило остаточне правило, яке суттєво коригує патентні збори. Нова структура зборів набуде чинності 19 січня 2025 року.

На додаток до загального коригування гонорару в розмірі 7,5%, існує ряд нових гонорарів і цільових коригувань гонорарів, які мають на меті заохотити компактне судове переслідування та зменшити навантаження на екзаменаторів. Значні зміни в оплаті включають нові збори за продовження заявок, підвищення плати за запити на продовження експертизи (RCE) і підвищення плати за надлишкові претензії. Нові збори також вимагаються за заяви про розкриття інформації, що включає понад п'ятдесят посилань. Також суттєво збільшено плату за нові дизайнерські програми...» (*Suzanne Caulfield, Terri*

Flynn, Jonathan Stone. Patent Fee Changes at the USPTO: What You Need to Know // Quarles & Brady LLP (https://www.quarles.com/newsroom/publications/patent-fee-changes-at-the-uspto-what-you-need-to-know). 05.12.2024).

***

«Палата представників ухвалила законопроект Дейла Стронга "Стратегічне законодавство у сфері внутрішньої розвідки та правозастосування для захисту (SHIELD) від ССР (Комуністична партія Китаю)" 409 голосами проти 4.

"Китай є однією з найбільших загроз для нашої країни, і вони використовували кожен можливість за останні 4 роки, щоб скористатися відкритими кордонами Байдена", - сказав депутат Дейл Стронг (R-AL). "Цей законопроект забезпечить Міністерство внутрішньої безпеки спеціальною командою, яка працюватиме над боротьбою з цією загрозою. Після довгих чотирьох років настав час зробити Америку безпечнішою. Я з нетерпінням чекаю на прийняття цього законопроекту, щоб краще захистити американський народ".

...дані Митної та прикордонної служби США свідчать про те, що з моменту приходу до влади адміністрації Байдена-Харріса кількість затримань іноземних громадян Китаю по всій країні перевищила 64 000.

...Міністерство внутрішньої безпеки (DHS) раніше визнало, що деякі громадяни Китаю "використовують наші законні імміграційні та туристичні системи для збору розвідувальних даних, крадіжки інтелектуальної власності та переслідування дисидентів".

...цей закон створить спеціальну робочу групу Міністерства внутрішньої безпеки для протидії таким загрозам і, зокрема, вимагатиме від групи вивчати, оцінювати і звітувати про спектр нетрадиційних тактик, що застосовуються урядом Китаю, а також про зусилля Міністерства внутрішньої безпеки щодо протидії цій діяльності.

...крадіжка Китайською Народною Республікою інтелектуальної власності США обчислюється мільярдами, що становить приблизно 4000-6000 доларів на американську сім'ю з чотирьох осіб після сплати податків.

Вищі урядові установи розглядають контррозвідувальну та економічну шпигунську діяльність уряду Китаю як "серйозну загрозу економічному добробуту та демократичним цінностям Сполучених Штатів Америки". (*Tony Cortes. House of Rep. pass legislation to counter China // Yahoo (https://www.yahoo.com/news/house-rep-pass-legislation-counter-023933363.html). 11.12.2024).*

***

«...у 2024 році було створено кілька норм, пов'язаних із авторським правом, не пов'язаних із штучним інтелектом.

Це включало дві нормотворчі ініціативи, пов'язані з Радою з авторських претензій (ССВ), в тому числі одну, за допомогою якої Бюро авторських прав опублікувало остаточне правило, що встановлює правила, які регулюють активні провадження та процедури після прийняття рішення в (ССВ) (2021-8), та іншу, пов'язану з процесом та платою за отримання завіреного остаточного рішення від ССВ (2024-5).

В іншому нормативно-правовому акті Бюро авторських прав створило нову опцію групової реєстрації для веб-сайтів новин, які часто оновлюються (2023-8), що дозволить видавцям новин зареєструвати групу оновлень на веб-сайті новин як колективну роботу з депозитом, що складається з ідентифікаційного матеріалу, представляючи достатні частини включених робіт, а не повний вміст веб-сайту.

Що стосується музики, Бюро авторських прав опублікувало остаточне правило (2022-5), згідно з яким винятки щодо похідних творів щодо прав на припинення дії відповідно до Закону про авторське право не *застосовуються* до загальної механічної ліцензії, встановленої згідно із Законом про модернізацію музики, і наказало Mechanical Licensing Collective відповідно розподіляти роялті.

Нарешті, і, мабуть, найбільш очікуваним було Дев'яте трирічне провадження за Розділом 1201, згідно з яким бібліотекар Конгресу, за рекомендацією Реєстру авторських прав, прийняв у повному обсязі понад два десятки тимчасових (трирічних) винятків, що скасовують загальну заборону на обхід технологічних заходів, які використовуються для запобігання несанкціонованому доступу до творів, захищених авторським правом. Зокрема, було поновлено дію всіх раніше прийнятих винятків, окрім винятку, що дозволяв обхід відеоігор у формі комп'ютерних програм з метою надання можливості особам з обмеженими фізичними можливостями використовувати альтернативні програмні або апаратні методи введення, оскільки не було подано жодного клопотання про поновлення дії цього винятку. Він також включає три нові категорії винятків, а саме: (1) розширення винятку для аудіовізуальних і літературних творів з метою пошуку текстів і даних для наукових досліджень і викладання; (2) новий виняток для комп'ютерних програм, які контролюють комерційне обладнання для приготування їжі в роздрібній торгівлі з метою діагностики, технічного обслуговування і ремонту; і (3) новий виняток для комп'ютерних програм з метою доступу, зберігання та обміну експлуатаційними даними, включаючи діагностичні та телематичні дані моторизованих наземних транспортних засобів, морських суден, а також комерційних і сільськогосподарських транспортних засобів і суден (наприклад, для моніторингу використання транспортних засобів, на протипагу вже існуючому звільненню на ремонт)...» (*Meaghan Kent. Top Copyright-Related Legislative Developments of 2024 and Prospects for the Future // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2024/12/16/top-copyright-related-legislative-developments-2024-prospects-future/id=184111/>). 16.12.2024*).

«Нове законодавство, підписане президентом США Джо Байденем на початку грудня, забороняє американським судам визнавати торгові марки, які були "незаконно конфісковані" кубинським урядом з 1959 року без згоди первинних власників.

У 1959 році революційні сили Фіделя Кастро повалили кубинського диктатора Фульхенсіо Батісту і встановили соціалістичну державу. Під час революції американські компанії та громадяни були експропрійовані, що спонукало Сполучені Штати відповісти тривалим ембарго проти Куби.

Закон "Про заборону крадених торгових марок в Америці" (No Stolen Trademarks Honored in America Act of 2023) вносить новий поворот у тривалу судову тяганину між виробником алкогольних напоїв Bacardi та кубинським урядом щодо торгової марки Havana Club.

Раніше американські суди підтримували право власності Куби на бренд Havana Club. Однак, згідно з новим законодавством, кубинське державне підприємство Cubaexport та його французький партнер, алкогольний гігант Pernod Ricard, більше не зможуть відстоювати права на торговельну марку Havana Club у США...» (*Andreas Knobloch. New US law ends decadeslong Havana Club trademark battle // Deutsche Welle (<https://www.dw.com/en/us-law-ends-havana-club-trademark-battle-between-cuba-and-bacardi/a-71097201>). 19.12.2024*).

***

Федеративна Республіка Бразилія

«У вівторок (10) Сенат Бразилії на пленарному засіданні проголосував і схвалив законопроект 2,338/2023, широко відомий як "Закон про штучний інтелект". Цей крок отримав широке схвалення з боку творчої спільноти країни. В основі цього свята лежить великий розділ законопроекту про захист авторських прав, який виділяється серед численних положень, що регулюють використання та комерційні межі штучного інтелекту по всій країні...

Основні положення:

- Розробники програмного забезпечення штучного інтелекту повинні розкривати, які матеріали, захищені авторським правом, використовувалися для навчання їхніх систем;
- Регуляторний орган для штучного інтелекту буде створено в Бразилії з експериментальною платформою, де розробники зможуть домовитися про платежі з творцями, чії роботи використовуються для навчання їхніх моделей;
- Творці отримують право забороняти використовувати свої роботи для навчання ШІ. Крім того, вони можуть дозволити використання через прямі контракти з компаніями штучного інтелекту або через організації колективного управління, такі як UBC та інші;

- Винагорода для творців враховуватиме розмір компанії штучного інтелекту, частоту використання захищених матеріалів у створеному машиною контенті та потенційну конкуренцію, яку ці результати, створені ШІ, можуть становити для творців-людей...

Незважаючи на новаторський характер, законопроект залишає без відповіді деякі питання, наприклад, як виміряти фінансову шкоду, завдану творцям через конкуренцію з генеративним штучним інтелектом, або як майбутній регуляторний орган виступатиме посередником у переговорах між великими технологіями та творцями-людьми. Тим не менш, схвалений Сенатом законопроект йде далі, ніж власне європейське законодавство щодо штучного інтелекту, ухвалене на початку цього року, але яке ще належить запровадити державам-членам.

Компанії, які не дотримуються майбутніх правил Бразилії, можуть зіткнутися зі значними штрафами – до 50 мільйонів реалів або 2% їх доходу, залежно від тяжкості порушення.

У Бразилії немає чіткого графіка ухвалення законопроекту в нижній палаті, ймовірно, з наступного року. У разі схвалення його буде надіслано президенту Луїсу Інасіу Лула да Сілва для введення в дію. Більшість положень набудуть чинності через 730 днів (два роки) після публікації, але правила щодо генеративних систем штучного інтелекту та систем загального призначення, заборонених програм і захисту авторських прав набудуть чинності через 180 днів після публікації закону...» (*Creators Celebrate Brazil's Senate Approval of AI Bill but Prepare for Tougher Battle in the Lower House // CISAC* (<https://www.cisac.org/Newsroom/society-news/creators-celebrate-brazils-senate-approval-ai-bill-prepare-tougher-battle>). 12.12.2024).

***

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Слідчі Нацполіції повідомили про підозру директорці музичного лейбла Moon Records.

...директорка обманула вдову Андрія Кузьменка - Світлану Бабійчук.

Річ у тім, що після смерті співака, спадкоємиця надала ліцензію на відтворення пісень музиканта лейбу.

За угодою, 70% доходу від використання творчості співака мала отримувати дружина, а 30% - лейбл за менеджмент його активів.

"Розрахунок винагороди, який відправляли фірмі дружини загиблого впродовж трьох років з моменту укладення договору, не відповідав реальним даним на ринку цифрової дистрибуції музики - директор лейблу звукозапису

умисно занижувала кількість прослуховування музичних треків на стримінгових платформах та суму винагороди правовласниці", - повідомили в поліції.

Оперативники з'ясували, що для збільшення прибутків лейбл уклав угоду з чеською компанією, що займається дистрибуцією музики. Вони запевняли, що є дочірньою компанією та не отримують відсотків, а насправді забирали до 85% прибутку й занижували реальну кількість прослуховувань на стримінгах» (*Музичний лейбл ошукав вдову Скрябіна на 1,5 млн: подробиці // Gazeta.ua* (https://gazeta.ua/articles/celebrities/_muzichnij-lejbl-oshukav-vdovu-skryabina-na-15-mln-podrobici/1202966). 20.12.2024).

***

Австралійський Союз

«У нещодавньому рішенні Федерального суду суддя Майкл Вілахан відхилив позови проти Cantarella Bros Pty Ltd (Cantarella Bros) міжнародного кавового гіганта Koninklijke Douwe Egberts BV (KDE) про те, що його скляна кавова упаковка Vittoria була надто схожа на знамениту кавову банку Моссона.

Заявник у справі *Koninklijke Douwe Egberts BV проти Cantarella Bros Pty Ltd* [2024] FCA 1277, KDE — це американсько-голландський кавовий гігант, який є зареєстрованим власником знака форми, що складається з форми циліндричного контейнера з пробкою «Класу 30»: Кава, розчинна кава. Цей знак форми використовується для продажу розчинної кави під торговою маркою «Моссона».

KDE стверджувала, що відповідач, компанія Cantarella Bros, випускаючи свій 400-грамовий продукт розчинної кави під торговою маркою «Vittoria» в циліндричній банці з пробковою кришкою, порушила її права інтелектуальної власності, використовуючи банку для кавових зерен, яка була оманливо схожий на знак форми для скляної банки, зареєстрований KDE.

KDE також стверджувала, що Cantarella Bros займалася видачею та введенням в оману або оманливою поведінкою всупереч Закону про конкуренцію та захист прав споживачів 2010 року (Cth) (ACL), використовуючи банку, дуже схожу на її власну банку Моссона.

Cantarella Bros заперечувала, що порушувала торговельну марку KDE, і через перехресний позов вимагала видалення торгової марки KDE з Реєстру торгових марок. Перехресна претензія підняла питання про те, чи був знак фігури KDE достатньо відмітним, щоб мати право на реєстрацію знака форми. Крім того, Cantarella Bros стверджувала, що знак форми було зареєстровано «в результаті шахрайства, неправдивої пропозиції або спотворення».

Зрештою, суд визначив, що банка Vittoria від Cantarella Bros не була оманливою схожістю на знак форми KDE і не порушувала права інтелектуальної власності KDE...

Перехресний позов Cantarella також було відхилено, оскільки суд встановив, що не було підстав для видалення торгової марки KDE, оскільки реєстрацію не було зроблено недобросовісно, а також її не було внесено до Реєстру торгових марок в результаті шахрайства, помилкової пропозиції або спотворення KDE...» (*Jessica Bell. Trouble brewing? Australian coffee brand grounds global giant in landmark trade mark case // ILN IP Insider (https://www.ilnipinsider.com/2024/12/trouble-brewing-australian-coffee-brand-grounds-global-giant-in-landmark-trade-mark-case/). 03.12.2024).*

***

«Сіднейський бренд дитячого харчування Little Bellies став першою компанією в Австралії, яка виграла справу про порушення авторських прав проти гіганта супермаркетів Aldi, який, як виявилось, скопіював дизайн і упаковку бренду для своїх органічних і овочевих листкових закусок.

Заснована в 2007 році братами Клайвом і Стівеном Шерами, компанія Little Belies була створена після того, як в одного із дітей засновників діагностували серйозну харчову чутливість, що неймовірно ускладнило пошук безпечних варіантів перекусу.

Бренд продає Little Belies в Австралії та Новій Зеландії, а також обслуговує ринки США, Канади, Південно-Східної Азії, Близького Сходу, Європи та Південної Африки.

Холдинговою компанією, яка володіє інтелектуальною власністю на асортименти закусок Baby Bellies, Little Bellies і Mighty Bellies, є Hampden Holdings IP, яка стверджувала, що Aldi вкрав її Organic Blueberry Puffs, Organic Apple & Cinnamon Puffs і Organic Carrot Puffs із серпня 2021 року.

Під час судового розгляду компанія Aldi заявила, що процес розробки її упаковки для приватних торгових марок полягав у виборі провідного бренду як еталону для порівняння. У випадку з портфоліо дитячих перекусів було визнано, що Little Bellies був еталоном, якого він прагнув досягти.

...суддя Мошинський постановив, що компанія Aldi навмисно розробила упаковку для своїх продуктів Mami baby puffs, яка дуже нагадувала упаковку продуктів Little Bellies puffs.

«Aldi прагнув використати для власних комерційних переваг проекти, розроблені торговим конкурентом. Хоча Aldi, можливо, мав на меті, якщо це можливо, уникнути порушення та юридичної відповідальності, він ризикнув, що використання проектів Bellies перевищить те, що дозволено законом», — сказав Мошинський.

«Я вважаю поведінку Алді кричущою».

Виносячи рішення, суддя Мошинський постановив, що Little Bellies також буде присуджено додаткові штрафні збитки» (*Amila Dedovic. "Landmark court case": Sydney baby food brand Little Bellies wins copyright case against Aldi // Business News Australia (https://www.businessnewsaustralia.com/articles/-*

landmark-court-case---sydney-baby-food-brand-little-bellies-wins-copyright-claim-against-aldi.html). 20.12.2024).

***

Європейський Союз

«Центр патентної медіації та арбітражу (РМАС) у Любляні є єдиною частиною судової системи UPC (Єдиний патентний суд), яка ще не розпочала свою роботу. На початку літа країни-члени UPC, представлені в Адміністративному комітеті, активізували підготовку. Новим директором центру у вересні комітет призначив словенця Алеша Залара.

Зараз адміністративний комітет призначив 11 членів експертного комітету. Ці експерти мають підтримати Залара у створенні списку арбітрів і посередників, а також запропонувати відповідні зміни до регламенту центру.

Усі експерти походять з різних країн UPC...» (*Mathieu Klos. Preparations for Mediation and Arbitration Centre reach next stage // Juve Patent* (<https://www.juve-patent.com/people-and-business/preparations-for-mediation-and-arbitration-centre-reach-next-stage-pmac/>). 02.12.2024).

***

«Верховний суд Франції (Cour de cassation) нещодавно постановив, що принцип вичерпання прав, який дозволяє споживачам перепродавати фізичні копії відеоігор без згоди видавця, не поширюється на цифрові копії відеоігор, які поширюються на загальний режим авторського права.

Valve Corporation - розробник популярної платформи для відеоігор Steam. Завантажуючи програмне забезпечення та створюючи обліковий запис під час купівлі своєї першої гри, користувачі погоджуються з "Угодою про підписку Steam", яка містить пункт про інтелектуальну власність, що забороняє перепродаж відеоігор. Постанова касаційного суду стосується дійсності такого застереження...

Французька асоціація споживачів UFC Que Choisir оскаржила в Паризькому суді першої інстанції положення про інтелектуальну власність, включене в "Угоду про підписку Steam", яке забороняє перепродаж відеоігор. Паризький суд першої інстанції визнав це положення неписаним і недійсним. Апеляційний суд Парижа частково скасував це рішення, визнавши пункт про заборону перепродажу відеоігор дійсним на тій підставі, що відеоігри захищені не авторським правом на програмне забезпечення, а загальним авторським правом, яке не допускає вичерпання прав на цифрові копії. UFC Que Choisir подала апеляцію до касаційного суду.

У своєму рішенні від 23 жовтня 2024 року Касаційний суд постановив, що принцип вичерпання прав, який впливає із законодавства ЄС і дозволяє споживачам перепродавати фізичні копії відеоігор без згоди видавця, не

застосовується до цифрових копій відеоігор, на які поширюється загальний режим авторського права...

Касаційний суд дійшов висновку, що пункт про заборону перепродажу відеоігор в "Угоді про підписку Steam" є дійсним і підлягає виконанню, і відхилив касаційну скаргу UFC Que Choisir.

Три ключові висновки

1. Касаційний суд підтвердив різницю між авторським правом на програмне забезпечення та загальним авторським правом і погодився з позицією CJEU щодо незастосовності принципу вичерпання прав на цифрові копії відеоігор.

2. Компанії відеоігор, які пропонують цифрові копії відеоігор на платформах, можуть перешкоджати користувачам перепродавати їх без їхньої згоди, і повинні переконатися, що їх угода про підписку складена правильно.

3. Після Brexit авторські права та інші права інтелектуальної власності на товари, вперше законно розміщені на ринку Сполученого Королівства, не будуть розглядатися як вичерпані в Європейському Союзі, тоді як Сполучене Королівство продовжує розглядати права на товари, вперше законно розміщені на ринок Європейської економічної зони як вичерпані для Сполученого Королівства. Це важливий фактор, який слід враховувати власникам прав (та імпортерам) залежно від того, де вони працюють» (*French Supreme Court Rules on Resale of Digital Video Games // Jones Day* (<https://www.jonesday.com/en/insights/2024/12/french-supreme-court-rules-on-resale-of-digital-video-games>). 04.12.2024).

***

«...Голландський суд продовжив термін утримання під вартою Гермала Аксьонова, колишнього співробітника компанії з виробництва напівпровідникового обладнання, підозрюваного в крадіжці і продажу інтелектуальної власності в Росію, що є порушенням європейських санкцій.

Прокуратура стверджує, що Аксьонов викрав проекти мікросхем і продав їх російським державним компаніям, можливо, для заводу з виробництва мікросхем, за що йому загрожує значний термін ув'язнення.

Незважаючи на заперечення звинувачень, Аксьонову загрожує тривале ув'язнення, оскільки накопичуються докази незаконного заробітку в розмірі майже 44 000 євро, отриманого від продажу чутливих технологій» (*Ex-Employee's Secret Trade: Russian Scandal at ASML Uncovered // Devdiscourse* (<https://www.devdiscourse.com/article/law-order/3188164-ex-employees-secret-trade-russian-scandal-at-asml-uncovered>). 09.12.2024).

***

«...Станом на кінець листопада 2024 року було подано понад 585 справ, які стосуються понад 200 патентів. Серед них 219 справ про порушення (близько 60% із зустрічними позовами про анулювання), 50 справ

про анулювання (з двома зустрічними позовами про порушення) і три запити на отримання декларацій про відсутність порушень. Крім того, було подано 57 клопотань про вжиття тимчасових заходів, збереження доказів або проведення перевірки, 46 з яких - це клопотання про тимчасову заборону.

Хоча кількість справ про порушення є значною, важливо пам'ятати, що лише в Німеччині до створення Єдиного патентного суду (UPC) розглядалося кілька сотень таких справ щороку, хоча зараз цей показник знизився. Це свідчить про те, що багато справ, які могли б бути подані в Німеччині, зараз передаються до UPC, причому 85% справ про порушення прав починаються в німецькому місцевому відділенні UPC.

Кількість прямих справ про відкликання в UPC є відносно низькою порівняно з 3000-4000 заперечень, які щорічно подаються до Європейського патентного відомства. Це може бути пов'язано з великою кількістю європейських патентів, які були виключені з системи UPC, загальною кількістю понад 630 000.

Справи, подані до UPC, охоплюють широкий спектр технологій, причому сектор інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) лідирує за кількістю, за ним йдуть медичні технології та споживчі товари. Хоча випадків у фармацевтичному та біотехнологічному секторах менше, ті, що існують, є частиною значних міжнародних суперечок, наприклад, щодо інгібіторів PCSK-9 та позовів щодо біосимілярів.

Англійська (яка прийнята в усіх підрозділах UPC) є найпоширенішою мовою, що використовується в справах UPC, на неї припадає 52% дій, за нею йде німецька (41%)...» (*Juliet Hibbert, Chris de Mauny. The UPC in 2024: Statistics, Trends and Substantive Law // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2024/12/17/upc-2024-statistics-trends-substantive-law/id=183996/>). 18.12.2024*).

***

«11 грудня Загальний суд Європейського Союзу (GCEU) виніс рішення у справі T-1163/23 щодо торгової марки ЄС «Glashütte ORIGINAL», що належить німецькій компанії Glashütter Uhrenbetrieb.

У 2022 році німецька компанія подала заявку до Офісу інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) на реєстрацію торгової марки ЄС № 018727034 щодо товарів і послуг класів 9, 35 і 41 Ніццької класифікації, таких як віртуальні годинники, які будуть використовуватися на онлайн-платформах і сторінках віртуальної реальності, а також їхні аксесуари та пов'язані розважальні послуги. Однак і експерт, і апеляційна рада відхилили заявку на тій підставі, що знаку бракує розрізняльності відповідно до статті 7(1)(b) EUTMR. Крім того, Апеляційна рада підкреслила, що для значної частини відповідної німецької громадськості «Glashütte ORIGINAL» створить репутацію міста Glashütte (Німеччина) у сфері годинникарства. Таким чином, знак буде сприйматися як логічне продовження цієї репутації.

Німецька компанія звернулася до Загального суду, який мав вирішити, чи справді знак був позбавлений будь-яких розрізняльних ознак. По-перше, Суд зазначив, що для того, щоб бути зареєстрованою, торгова марка повинна мати розрізняльний характер, що означає, що вона повинна ідентифікувати комерційне походження товарів або послуг. У цій справі Суд вирішив, що знак «Glashütte ORIGINAL» не відповідає цій вимозі, оскільки відповідна громадськість сприйматиме його як посилання на якість і автентичність товару, а не як вказівку на його комерційне походження. Це сталося завдяки відомим традиціям високоякісного годинникарства в місті Glashütte.

Хоча заявник стверджував, що репутація Glashütte не поширюється на віртуальні товари, Суд зазначив, що віртуальні товари та послуги були безпосередньо пов'язані з виготовленням годинників та аксесуарами до них. Таким чином, відповідна громадськість все одно пов'язуватиме знак із репутацією міста як годинникарського виробництва, незалежно від того, чи були продукти фізичними чи віртуальними. У результаті Суд залишив у силі рішення EUIPO про відмову в реєстрації знака «Glashütte ORIGINAL»...» (*EU trade mark disputes: trade marks for virtual goods Glashütte ORIGINAL – Washtower // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/eu-trade-mark-disputes-trade-marks-virtual-goods-glashutte-original-washtower-2024-12-13_en). 13.12.2024).*

***

«...11 грудня Загальний суд Європейського Союзу (GCEU) виніс рішення у справі T-157/24 щодо словесного знаку ЄС № 018416564, CHIPSY KINGS, що належить пану Андрашу Ленарду, бізнесмену, який проживає в Румунії.

Пан Ленард звернувся до EUIPO з проханням зареєструвати словесний знак ЄС для товарів і послуг у класах 29, 30 і 35 Ніццької класифікації, таких як картопля фрі, картопляні оладки, чіпси з непросіяного борошна, чіпси на основі пластівців і роздрібні харчові послуги. Однак німецька компанія Meica Ammerländische Fleischwarenfabrik Fritz Meinen GmbH виступила проти реєстрації на основі свого попереднього міжнародного словесного знака № 1285017, Curry King, який охоплює товари класів 29 і 30, такі як м'ясні продукти, вегетаріанські продукти, продукти з картоплі та готові страви, що складаються в основному із злаків і/або рису та/або соусів і/або спецій.

Як Відділ заперечень, так і Апеляційна рада відхилили заперечення на тій підставі, що не було ймовірності плутанини відповідно до статті 8(1)(b) EUTMR. Німецька компанія оскаржила це рішення в Загальному суді Європейського Союзу, який мав визначити, чи існує ймовірність змішування між спірними марками.

Суд залишив без змін рішення апеляційної колегії. Що стосується товарів класу 29, то «картопляні чіпси» та інші закуски, на які поширюється заявлена марка, вважалися ідентичними «готовим стравам, що складаються переважно з

картоплі» попередньої марки. У класі 30 «закуси з картопляного борошна» вважалися помірно схожими на «готові страви» попередньої марки, враховуючи загальні інгредієнти, можливих виробників і канали розповсюдження, навіть якщо їх призначення було іншим (закуси проти основних страв). Крім того, було встановлено, що роздрібні послуги класу 35 мають певну схожість з товарами класів 29 і 30.

Незважаючи на те, що продукти справді були схожі, Суд постановив, що не було ризику плутанини між двома знаками. Що стосується концептуального порівняння, апеляційна рада вирішила, що слова «curry» та «king» у попередній марці мали низький ступінь відмінності, оскільки «king» було хвалебним і описовим для «curry». Навпаки, термін «chipsy» можна сприймати по-різному: як описовий термін для «chipsy» із низьким ступенем відмінності або як вигадане слово з вищим ступенем відмінності, що перевершує слово «king». Під час візуального порівняння, хоча обидва знаки мають спільний елемент «king», наявність «s» у «kings» і заміна «curry» на «chipsy» сприяють чіткій візуальній відмінності. Більше того, на фонетичному рівні, хоча обидва знаки мають спільну вимову "king", відмінності у вимові "chipsy" та "curry" створюють значний контраст, який заважає спільному елементу "king" бути визначальним у загальному фонетичному порівнянні. Тому Генеральний суд відхилив апеляцію німецької компанії» (*EU trade mark disputes: Acer's PREDATOR - EU trade mark dispute: CHIPSY KINGS v Curry Kings // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/eu-trade-mark-disputes-acers-predator-eu-trade-mark-dispute-chipsy-kings-v-curry-kings-2024-12-20_en). 20.12.2024*).

***

«Міланський суд виніс знаменне рішення в боротьбі з цифровим піратством, ставши на бік Ліги Серії А в її позові проти постачальника мережі доставки контенту Cloudflare.

Суд зобов'язав Cloudflare запобігати доступу користувачів до веб-сайтів, які незаконно транслюють футбольні матчі Серії А, блокуючи їхні доменні імена та мережевий трафік. Cloudflare також має ділитися інформацією про своїх клієнтів і користувачів, які використовують його служби для розповсюдження піратського вмісту.

Суд також зобов'язав Cloudflare припинити надання послуг CDN, DNS і проксі-сервісів для веб-сайтів, причетних до нелегальної трансляції матчів Серії А.

За невиконання рішення суду Cloudflare буде оштрафовано на 10 000 євро в день.

Суд визначив, що Cloudflare, не беручи безпосередньої участі у створенні контенту, відігравав вирішальну роль у створенні умов для піратства. Його послуги дозволяли піратським сайтам приховувати своє місцезнаходження та

уникати виявлення, обходити обмеження, накладені інтернет-провайдерами, і безперешкодно продовжувати поширювати нелегальний контент...

Очікується, що рішення суду матиме значний вплив на майбутні юридичні баталії проти цифрового піратства...» (*Branislav Pekic. Italian Court orders Cloudflare to assist in combatting piracy // Advanced Television Ltd. (<https://advanced-television.com/2024/12/23/italian-court-orders-cloudflare-to-assist-in-combatting-piracy/>). 23.12.2024*).

***

Канада

«П'ять провідних канадських інформаційних організацій подали позов проти OpenAI, звинувативши компанію в порушенні авторських прав і вимагаючи потенційних збитків у мільярди.

Canadian Press, Torstar, The Globe and Mail, Postmedia та CBC/Radio-Canada стверджують, що OpenAI незаконно «вилучив» значний вміст з їхніх веб-сайтів.

Позов, поданий у п'ятницю (30 листопада) до вищого суду Онтаріо, вимагає відшкодування штрафних збитків, частину прибутку, отриманого OpenAI за допомогою їхніх статей, і заборону компанії з Сан-Франциско на подальше використання їх вмісту. Позивачі вимагають відшкодування збитків у розмірі 20 000 канадських доларів (14 650 доларів США) за статтю, яку ймовірно використовував OpenAI, що може призвести до рішення суду, яке оцінюється в мільярди доларів...

У спільній заяві додається: «Новинні медіакомпанії вітають технологічні інновації. Проте всі учасники повинні дотримуватися закону, і будь-яке використання інтелектуальної власності повинно відбуватися на справедливих умовах».

OpenAI спростувала ці заяви, додавши в заяві, що її моделі навчаються на загальнодоступних даних. У ньому сказано, що вони «ґрунтуються на принципах добросовісного використання та відповідних міжнародних принципах авторського права, які є справедливими для творців і підтримують інновації»...» (*Suswati Basu. Canada's top news outlets sue OpenAI over alleged copyright, seeking billions // ReadWrite (<https://readwrite.com/canada-news-sue-openai-alleged-copyright/>). 02.12.2024*).

***

«3 грудня 2024 року Федеральний апеляційний суд (Суд) виніс рішення у справі Galderma Canada Inc. проти Канади, 2024 FCA 208...

Справа пов'язана зі спробою Ради з перегляду цін на патентовані лікарські засоби (PMPRB) вимагати від компанії Galderma Canada Inc. інформацію про ціни на її лікарський засіб Differin (що містить активну речовину адапален). Цікаво, що PMPRB вимагав інформацію про ціни за

шестирічний період після закінчення терміну дії патенту на препарат Differin. (PMPRB має право запитувати таку інформацію протягом трьох років після закінчення терміну дії патенту за певних обставин, в основному, коли колишній патентовласник все ще користується певною перевагою в ринковій ціні від того факту, що продукт був раніше запатентований).

Обґрунтування PMPRB стосувалося патенту на використання більшої дози тієї самої активної речовини у препараті з пролонгованим вивільненням (Differin XP), термін дії якого спливає пізніше, але який все ще є чинним. Патент на Differin XP, на думку PMPRB, мав відношення до ціноутворення на Differin, оскільки ці два препарати могли бути взаємозамінними.

Суд був нещадним у своєму відкиданні позиції PMPRB. Він дійшов до того, що заявив, що це справа, в якій не має значення, чи є стандарт перегляду правильним або розумним, оскільки рішення суду нижчої інстанції було і неправильним, і необґрунтованим. Суд заявив, що "Приймаючи цю постанову, Рада порушила конституційні, статутні та юридичні обмеження". Суд встановив, що юрисдикція PMPRB обмежується запатентованими лікарськими засобами...» (*Gordon Jepson. Federal Court Of Appeal Rules Patented Medicine Prices Review Board Can't Regulate Unpatented Medicines // Deeth Williams Wall LLP* (<https://www.dww.com/articles/federal-court-of-appeal-rules-patented-medicine-prices-review-board-can%E2%80%99t-regulate>). 11.12.2024).

***

Китайська Народна Республіка

«Китайський постачальник товарів для активного відпочинку оштрафований на 300 000 юанів за використання логотипу провідного китайського виробника електромобілів NIO як дизайну вентиляційних отворів на своїх грилях для барбекю, згідно з рішенням, винесеним 22 листопада Нанкінським проміжним народним судом провінції Цзянсу.

Суд постановив, що грилі для барбекю, вироблені компанією Zhejiang BSWolf Outdoor Products Co., Ltd., мали вентиляційні отвори, схожі на логотип транспортного засобу NIO Inc, що є порушенням прав на торговельну марку. В результаті NIO було присуджено компенсацію в розмірі 300 000 юанів.

На початку цього року NIO подала позов проти BSWolf до Проміжного народного суду Нанкіна, стверджуючи, що BSWolf без дозволу використовувала зареєстровану торговельну марку NIO № 20259564 "拼图1.png" на грилях для барбекю, які вона виробляла та продавала. Таке несанкціоноване використання спричинило плутанину в суспільстві, значні економічні збитки та негативний вплив на NIO. NIO спочатку вимагала компенсації у розмірі понад 2 млн юанів.

NIO надала докази того, що багато споживачів сплутали грилі для барбекю з продукцією NIO, яка нібито порушує права інтелектуальної власності. NIO також стверджувала, що її зареєстрована торгова марка №

20259564 повинна бути визнана загальновідомою торговою маркою, що надає їй право на міжкласову охорону.

BSWolf стверджував, що спірний логотип є лише зображенням вентиляційного отвору на грилі для барбекю і не слугує для ідентифікації походження товару, а отже, не порушує права на торговельну марку NIO. Вони також стверджували, що їхні грилі для барбекю підпадають під іншу категорію, ніж товари, на які поширюється торговельна марка NIO, що не вводить споживачів в оману.

За результатами розгляду суд визначив, що відповідно до статті 14 Закону Китаю про товарні знаки та з огляду на високу та поширену репутацію NIO, зареєстрована торгова марка NIO була визнана загальновідомою торговою маркою. Крім того, спірний логотип не був загальноприйнятою формою вентиляційного отвору. Відповідач BSWolf не надав розумного пояснення використання спірного логотипу у вигляді вентиляційного отвору, що свідчить про намір асоціювати його з відповідною торговельною маркою. Використання логотипу, схожого на торговельну марку NIO, на спірному продукті може легко ввести в оману відповідну громадськість, змусивши її повірити, що існує певний зв'язок між продуктом та NIO, що спричинить плутанину. Крім того, використання відповідачем спірного логотипу розмивало встановлену функцію торговельної марки щодо ідентифікації походження товару, тим самим порушуючи виключні права зареєстрованої торговельної марки.

В результаті суд зобов'язав відповідача сплатити NIO 300 000 юанів економічних збитків та ще 15 840 юанів інших витрат...

Представник BSWolf заявив, що компанія ще не вирішила, чи подавати апеляцію. Він зазначив, що рішення першої інстанції ще не набуло чинності, тому коментувати його результат недоречно» (*Outdoor vendor fined 300,000 RMB for using NIO logo as barbecue grill vent // China IP* (<http://www.chinaiptoday.com/post.html?id=2183>). 08.12.2024).

***

«Американський міжнародний модний бренд Ralph Lauren переміг у суді в серії справ про порушення прав на торговельну марку, розглянутих Шанхайським судом з питань інтелектуальної власності (IP), що відзначає останній прогрес Китаю в захисті прав інтелектуальної власності, повідомили у вівторок у Ralph Lauren China.

Справи були порушені проти Shanghai Ruifa Apparel Co Ltd і Qingyuan Huahao Zhibai Leather Goods and Apparel Co Ltd, двох основних ліцензіатів Guangzhou Aichi Leather Goods Co Ltd.

Рішеннями суду торговельні марки Ralph Lauren, включаючи "POLO", "POLO BY RALPH LAUREN" та "POLO RALPH LAUREN", були визнані такими, що мають значний вплив у галузі та серед китайських споживачів. Виходячи з фактів, суд дійшов висновку, що несанкціоноване використання знаків відповідачами може ввести в оману громадськість щодо походження

товарів та оманливо припустити асоціацію між відповідачами та зареєстрованими торговельними марками Ralph Lauren, згідно з рішенням суду. Суд попросив відповідачів негайно припинити всі правопорушні дії, включаючи припинення використання торгових марок, ідентичних або схожих на торгові марки Ralph Lauren, припинення продажу товарів із такими торговими марками та видалення цих торгових марок із вивісок на вітринах магазинів, внутрішніх прикрас і упаковки продуктів.

Китайським компаніям наказали виплатити загалом 20 мільйонів юанів (приблизно 2,8 мільйона доларів) компенсації Ralph Lauren, що значно перевищує встановлений законом ліміт компенсації, що робить цю справу однією з найвищих компенсацій, присуджених у справах про порушення торгових марок Китаю...» (*Ralph Lauren wins lawsuit against trademark infringement in China // China Daily Information Co (CDIC) (https://www.chinadaily.com.cn/a/202412/18/WS67623f9ba310f1265a1d38c6.html). 18.12.2024).*

***

«6 листопада Пекінський суд з питань інтелектуальної власності ...опублікував «Білу книгу Пекінського суду з питань інтелектуальної власності за 10 років судової роботи (2014-2024)»...

Відповідно до білої книги, з листопада 2014 року по жовтень 2024 року Пекінський суд з питань інтелектуальної власності отримав загалом 201 984 справи, з яких 195 506 справ були розглянуті та завершені. Ці справи стосуються всіх сфер прав інтелектуальної власності, включаючи патенти, товарні знаки, авторські права, недобросовісну конкуренцію та антимонопольне законодавство. Крім того, 283 справи отримали різні нагороди або були включені до збірників судової практики, а 75 справ було обрано Верховним народним судом як типові справи щодо захисту інтелектуальної власності. Ці справи характеризуються великою кількістю, різноманітністю, експертністю та далекосяжністю впливу...» (*Yang Yun, Li Zhengzhang. 北京知的財産権法院が「2014-2024年審判業務白書」を発表 // SHANGHAI PATENT & TRADEMARK LAW OFFICE, LLC (https://www.sptl.com.cn/newsinfo/7845779.html?templateId=585306). 12.12.2024).*

***

Південно-Африканська Республіка

«Конституційний суд видав розпорядження, яке тимчасово змінює Закон про авторське право 98 від 1978 року, щоб включити виняток щодо авторського права для осіб із вадами зору до остаточного рішення суду.

Це сталося після того, як Blind SA, в особі організації громадянського суспільства Section 27, притягнув президента до вищого суду після того, як він

не підписав законопроект про внесення змін до авторського права до встановленого судом терміну 21 вересня 2024 року.

Blind SA спочатку успішно оскаржила певні положення Закону про авторське право, що призвело до того, що Конституційний суд визнав Закон неконституційним і недійсним у тій мірі, в якій він дискримінував осіб із вадами зору та перешкоджав їхньому доступу до матеріалів для читання.

Початкове розпорядження Конституційного Суду було винесено 21 вересня 2022 року, тобто 24-місячний термін сплив до 21 вересня 2024 року.

У лютому цього року парламент надіслав законопроект про внесення змін до Президента для підписання, але він залишився непідписаним до встановленого терміну, що призвело до правової невизначеності.

У розпорядженні від 13 грудня 2024 року Конституційний суд надав тимчасову поправку, щоб включити виняток, який забезпечує реалізацію прав осіб з вадами зору» (*Canny Maphanga. ConCourt temporarily amends Copyright Act for the visually impaired // SABC (https://www.sabcnews.com/sabcnews/concourt-temporarily-amends-copyright-act-for-the-visually-impaired/). 18.12.2024*).

***

Республіка Індія

«...Високий суд Бомбея наказав популярному ютуберу Гаураву Танеджі видалити два відео про політ у невагомості через те, що він не вказав джерело...

Танеджа веде канал Flying Beast на YouTube. Там він опублікував два відео про політ у невагомості. Однак у цих відео були використані кадри з маркетингової кампанії Castrol без зазначення авторства. Ці кадри були частиною рекламної кампанії від квітня 2024 року, в якій відеоблогери брали участь в експерименті...

Танеджа був одним з відеоблогерів, відібраних для участі в експерименті. Згідно з угодою, Castrol погодився заплатити за цей досвід за умови, що Танеджа просуватиме бренд, використовуючи відзнятий матеріал. Однак після заходу між сторонами виникла суперечка щодо грошей, оскільки Танеджа використовував відзнятий матеріал без зазначення авторства. Це спонукало Castrol подати позов про порушення авторських прав, що призвело до судової заборони...» (*Sanjana Dadmi. Copyright Infringement: Bombay High Court Orders YouTuber 'Flying Beast' To Remove Videos Featuring Castrol's Zero-Gravity Flight Experience // LiveLaw (https://www.livelaw.in/high-court/bombay-high-court/flying-beast-gaurav-taneja-youtube-castrol-india-marketing-campaign-278132). 12.12.2024*).

***

Республіка Корея

«...19 грудня, 29-те цивільне відділення Центрального районного суду Сеула провело слухання у справі за позовом, який IU подала до суду проти фізичної особи. Суд виніс рішення на її користь і зобов'язав відповідача А виплатити 30 мільйонів вон компенсації за неправдиве звинувачення співачки у плагіаті.

Справа розпочалася у травні 2023 року, коли фізична особа звинуватила солістку К-поп у порушенні авторських прав на шість її пісень, серед яких "Celebrity", "The Red Shoes", "Good Day", "Bbibbi" та інші. Співачка особисто брала участь у написанні лише одного з цих шести треків і продюсувала інші. Таким чином, претензії фактично стали наклепницькими. Поліція розпочала розслідування і в серпні 2023 року відхилила претензії відповідача А. Через місяць IU за допомогою своєї агенції та юридичної команди подала позов про відшкодування збитків проти обвинувачуваного.

...відповідач А, який наразі проживає у США, не з'явився на перше слухання, яке відбулося у липні 2024 року. Незважаючи на зусилля команди юристів солістки, особа залишалася без відповіді. Тоді суд задовольнив клопотання IU про продовження розгляду справи в порядку публічного повідомлення...

Однак ще до винесення вироку 18 грудня місцезнаходження відповідача А було невідоме, тому суд не мав іншого вибору, окрім як винести рішення на користь IU на підставі поданих позовних заяв та доказів...» (*Moupriya Banerjee. IU wins 30 million KRW lawsuit against accuser over false plagiarism claims; Know more // Pinkvilla Media Private Limited (https://www.pinkvilla.com/entertainment/iu-wins-30-million-krw-lawsuit-against-accuser-over-false-plagiarism-claims-know-more-1363436). 19.12.2024).*

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Апеляційний суд Великобританії постановив, що Oatly не має права використовувати маркетинговий слоган «Post Milk Generation» на маркуванні своїх харчових продуктів і напоїв, скасувавши рішення Високого суду, ухвалене минулого року, яке дозволяло бренду продовжувати використовувати фразу.

П'ятирічна судова справа триває з 2019 року, коли шведський гігант виробництва вівсяного молока зареєстрував слоган «Post Milk Generation» для використання в продуктах харчування та напоях, включно з вівсяними напоями, а також на футболках.

Асоціація торгівлі молочними продуктами Dairy UK оскаржила торговельну марку, стверджуючи, що використання слова «Milk» порушує

правила Європейського суду від 2013 року, які забороняють використовувати терміни, пов'язані з молочними продуктами, у маркетингу немолочних продуктів.

Міжнародне відомство інтелектуальної власності (ІРО) дозволило використовувати торгову марку лише на футболках, а не на продуктах харчування та напоях, але минулого року Oatly успішно оскаржила це рішення в апеляції. У грудні 2023 року Високий суд Великої Британії постановив, що торговельна марка може бути відновлена на всіх продуктах Oatly на підставі того, що слово «Milk» не використовується для опису самого продукту, а отже, навряд чи може ввести в оману споживачів.

Однак майже через рік апеляційний суд виніс рішення на користь Dairy UK, вирішивши, що товарний знак порушує правила ЄС і Великобританії...» (*Melissa Bradshaw. UK court prohibits Oatly's use of 'Post Milk Generation' slogan on food and beverage products // FoodBev Media Ltd (<https://www.foodbev.com/news/uk-court-prohibits-oatly-s-use-of-post-milk-generation-slogan-on-food-and-beverage-products>). 05.12.2024*).

***

Сполучені Штати Америки

«Апеляційний суд П'ятого округу США скасував змінену остаточну ухвалу районного суду та відновив попереднє остаточне рішення, встановивши, що районний суд вийшов за межі своїх вузьких повноважень під час попереднього розгляду справи, що прямо суперечить попередньому рішенню П'ятого округу... Rolex Watch USA, Incorporated проти BeckerTime, L.L.C., справа № 24-10415 (5-й округ, 20 листопада 2024 року)...

Компанія BeckerTime модифікувала та продала годинники під брендом Rolex, додавши діаманти, позапродажні рамки та ремінці, не дозволені Rolex. Rolex подав до суду на BeckerTime за порушення прав на торговельну марку, вимагаючи судової заборони та стягнення прибутку. Незважаючи на те, що окружний суд визнав, що BeckerTime порушив торговельну марку Rolex, він відмовився видати розпорядження про дегоржування через захист BeckerTime. У першій апеляції П'ятий округ підтримав висновок про порушення, зазначивши, що модифікації BeckerTime діамантів і позапродажних рамок вийшли за рамки простого ремонту та реставрації. Однак П'ятий округ частково змінив заборону районного суду та видав обмежений запобіжний захід, щоб уточнити певні формулювання заборони. Під час розгляду справи компанії Rolex та BeckerTime погодили переглянуте формулювання цієї частини судової заборони, яке було затверджено окружним судом. Однак районний суд пішов далі, внісши зміни до інших частин судової заборони. Після цього була подана апеляція.

Обидві сторони погодилися, що районний суд перевищив свої повноваження. Поправки дозволили BeckerTime рекламувати і продавати

годинники Rolex з індивідуальними циферблатами за певних умов, вимагаючи розкриття інформації і написів "CUSTOMIZED BY BECKERTIME". Компанія Rolex стверджувала - і П'ятий окружний суд погодився - що це формулювання суперечить забороні (в судовій забороні) всіх неоригінальних циферблатів, включаючи ті, що мають оригінальні торгові марки Rolex.

П'ятий окружний суд скасував змінену постанову окружного суду і відновив свою попередню постанову зі змінами, включивши в неї своє попереднє рішення і угоду сторін» (*Keval Amin. Time's Up: Fifth Circuit Reinstates Original Judgment in Trademark Dispute // McDermott Will & Emery* (<https://www.ipupdate.com/2024/12/times-up-fifth-circuit-reinstates-original-judgment-in-trademark-dispute/>). 05.12.2024).

***

«...Тривалий судовий процес проти Jadoo TV завершився. У рамках цього виробник телеприставок повинен буде сплатити 24,9 мільйона доларів, перенести доменні імена та передати списки клієнтів.

DISH Network подала позов у листопаді 2018 року. За даними DISH, Jadoo продавала незаконні приставки та програми, які надавали доступ до піратського контенту, що належить DISH. У червні 2023 року суд виніс рішення на користь DISH...

Відтоді обидві сторони домовилися. Це врегулювання включає відшкодування збитків і угоду про постійну судову заборону. Він також включає передачу всіх списків клієнтів Jadoo, хоча незрозуміло, чи планує DISH націлитися на окремих користувачів...» (*Andy Maxwell. Jadoo TV Piracy Lawsuit Ends in \$24.9m Judgment, Customers Exposed // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/jadoo-tv-piracy-lawsuit-ends-in-24-9m-judgment-customers-exposed-241203/>). 10.12.2024).

***

«...Інтернет-архів (Internet Archive) пропустив термін для оскарження своєї справи з видавцями у Верховному суді, поклавши кінець судовому розгляду...

Група книговидавців подала позов у червні 2020 року. Вони стверджували, що «Національна надзвичайна бібліотека» Інтернет-архіву порушує авторські права на їхні книги. Історично Інтернет-архів сканував книги для своєї онлайн-«бібліотеки», видаючи їх один до одного разом із копіями, які він зберігав. Однак у перші дні пандемії він скасував ці обмеження, що спровокувало судовий позов...

Окрім Національної бібліотеки з надзвичайних ситуацій, позов оскаржив практику контрольованого цифрового прокату як концепцію. Суд нижчої інстанції погодився, винісши спрощене рішення на користь видавців. Інтернет-архів подав апеляцію, але другий округ залишив у силі рішення суду нижчої інстанції, вирішивши заборонити контрольоване цифрове кредитування.

Інтернет-архів міг подати апеляцію до Верховного суду, але не зробив цього до 3 грудня. Таким чином, судовий розгляд у справі закрито...» (*Internet Archive Copyright Case Ends Without Supreme Court Review // PWxyz, LLC* (<https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/industry-news/publisher-news/article/96657-internet-archive-copyright-case-ends-without-supreme-court-review.html>). 09.12.2024).

***

«Міністерство юстиції США (DOJ) зараз розслідує, чи фінансують іноземні організації патентні позови США, щоб отримати доступ до конфіденційної інформації та комерційної таємниці американських компаній. Ця ретельна перевірка є результатом занепокоєння, викладеного в останньому звіті Управління звітності уряду США (GAO), який підкреслює зростаючий вплив фінансування судових процесів третіми сторонами на патентний ландшафт...

У звіті GAO висвітлюється тривожна можливість: іноземні уряди та організації можуть використовувати фінансування судових процесів як інструмент для отримання доступу до конфіденційної інформації від американських компаній. Потім ці конфіденційні дані можуть бути використані для підтримки їхніх власних галузей промисловості, потенційно підриваючи економічну конкурентоспроможність США та національну безпеку...

У звіті GAO згадується, що такі країни, як Китай, Саудівська Аравія та Франція, в минулому підтримували патентні судові справи США. Хоча не будь-яке іноземне фінансування є проблематичним, потенціал для зловживання є значним...

Переваги та критика фінансування судових процесів

Переваги

1. Розширення можливостей малих інноваторів:
Фінансування судових процесів дає змогу невеликим власникам патентів захищати свої права від великих корпорацій, які інакше могли б подолати їх фінансово.
2. Вирівнювання ігрового поля:
Завдяки сторонньому фінансуванню невеликі організації можуть отримати доступ до високоякісного юридичного представництва, забезпечуючи справедливість у судовому процесі.
3. Сприяння інноваціям:
Захищаючи інтелектуальну власність невеликих організацій, фінансування судових процесів заохочує інновації та підприємництво.

Критика

1. Ризики національній безпеці:
Іноземне фінансування може призвести до зловживання конфіденційною інформацією, створюючи загрозу промисловості США.

2. Зростання судових витрат:

Критики стверджують, що фінансування судових процесів змушує відповідачів накопичувати значні судові витрати, навіть у справах із слабкими претензіями.

3. Відсутність прозорості:

Без обов'язкових правил розкриття інформації важко виявити потенційний конфлікт інтересів або іноземний вплив...

Розслідування Міністерства юстиції США щодо іноземного фінансування патентних позовів підкреслює важливий перетин права, інновацій та національної безпеки. Хоча фінансування судових процесів третіми сторонами дає незаперечні переваги, його потенціал для зловживання підкреслює потребу в більшій перевірці та прозорості.

Поки законодавці, лідери галузі та юридичні експерти обговорюють шлях вперед, ясно одне: ставки високі не лише для патентної системи США, але й для економічного та технологічного майбутнього країни...» (*US Justice Department Examining Foreign Funding of Patent Lawsuits // IPLA* (<https://iipla.org/us-doj-investigates-foreign-patent-funding/news/>). 09.12.2024).

***

«Зараз у США спостерігається бум судових процесів щодо комерційної таємниці. До основних умов, що зумовлюють цей бум, належать зростаюча мобільність глобальної робочої сили, легкість, з якою можна збирати та переміщувати електронні дані, поява національних державних суб'єктів, які беруть участь у крадіжці інформації на глобальному ринку, а також обмеженість у часі та невизначеність патентних судових спорів. Цьому також сприяє федералізація законів про комерційну таємницю за допомогою Закону про захист комерційної таємниці (DTSA), екстериторіальне застосування таких законів до дій, вчинених за межами США, а також наявність надійних засобів правового захисту в США від незаконного привласнення комерційної таємниці. Для компаній, які шукають засоби правового захисту від неправомірного привласнення комерційної таємниці, Сполучені Штати пропонують безпрецедентні переваги: екстериторіальне застосування законів у поєднанні з широким спектром грошових засобів правового захисту в окружних судах США, а також потужне вилучення товарів на кордоні, що пропонується в рамках процедур, передбачених Розділом 337 Комісії США з міжнародної торгівлі (ITC). Для міжнародних компаній, які ведуть або планують вести бізнес у США, розуміння ризиків судових позовів зараз є критично важливим. Відповідно до DTSA, окружні суди США можуть присудити відшкодування збитків за незаконне привласнення комерційної таємниці за умови, що будь-яка дія, що сприяла незаконному привласненню, відбулася на території США. Збитки можуть включати втрачену вигоду, упущену вигоду, початкові збитки, а також зразкові збитки та гонорари адвокатів. Це означає, що навіть якщо незаконне привласнення відбулося за межами США, позивачі все одно можуть відшкодувати збитки за упущену вигоду, отриману в усьому світі, упущену

вигоду в глобальному масштабі, а також економію витрат відповідачів у глобальному масштабі...

Незалежно від окружних судів США, ІТС пропонує потужний засіб захисту комерційної таємниці. ІТС має повноваження виключати імпорт, який є результатом незаконного привласнення комерційної таємниці. Незалежно від того, де відбулося незаконне привласнення комерційної таємниці, ІТС може видавати накази про виключення, які забороняють товари-порушники потрапляти на ринок США...

Хоча ІТС має міжнародну юрисдикцію щодо відповідачів (відповідачів), які імпортують товари до США, скажники (позивачі) повинні довести, що в США існує внутрішня галузь, пов'язана з товарами, які позивач прагне захистити. Крім того, у справах, пов'язаних з комерційною таємницею, позивач повинен висунути конкретну теорію щодо існування загрози або наслідків знищення або суттєвої шкоди вітчизняній промисловості...» (*Steven P. Hollman, Hwan Kim. The Proliferation of Trade Secret Misappropriation and U.S. Enforcement Choices // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/proliferation-trade-secret-misappropriation-and-us-enforcement-choices). 10.12.2024).*

***

«Наразі існує понад тридцять позовів, поданих власниками авторських прав до федерального суду США проти ІІІ-компаній, які звинувачують їх у прямому порушенні авторських прав за використання захищених авторським правом творів без дозволу для розробки своїх моделей ІІІ. Багато справ також включають позови про несанкціоноване видалення або зміну інформації про управління авторськими правами (також відомі як позови за статтею 1202(b)) та позови про порушення авторських прав (наприклад, позови про те, що моделі ІІІ створюють похідні роботи, які порушують авторські права), але в багатьох випадках ці позови були відхилені. Незважаючи на те, що ці (та інші) позови були відхилені, важливо розуміти, що жоден з позовів про пряме порушення прав за несанкціоноване використання творів не був відхилений, і саме ці позови лежать в основі практично всіх цих справ.

Згідно із законодавством США про авторське право, копіювання цілих творів, захищених авторським правом, і зберігання їх протягом більш ніж тимчасового періоду - а саме цим займаються розробники ІІІ - безперечно, є порушенням авторських прав. Однак дії розробника ІІІ можуть бути виправдані, якщо або власник авторських прав дозволив розробнику ІІІ зробити навчальні копії, або якщо відповідний виняток в Законі про авторське право виправдовує такі дії. Єдиний можливий виняток у Законі про авторське право, який може бути застосований до поглинання ІІІ, - це виняток щодо добросовісного використання, який міститься у Розділі 107 Закону про авторське право. Таким чином, нікого не повинно дивувати, що практично у

всіх справах про авторське право на ШІ, які сьогодні розглядаються у федеральних судах, основним питанням є те, чи можна вважати добросовісним використання неліцензійного твору, захищеного авторським правом, для навчання моделі генеративного штучного інтелекту (GAI)...

На сьогоднішній день жоден суд ще не прийняв рішення щодо добросовісного використання в жодній з цих справ.

Звісно, з авторського права відомо, що визначення того, чи є використання добросовісним, залежить від конкретних фактів і вирішується в кожному конкретному випадку окремо. Особливо це стосується випадків порушення авторських прав ШІ. Це пов'язано з тим, що ШІ-моделі - незалежно від того, чи це LLM, генератор зображень, генератор музики чи інша модель - працюють по-різному, і твори, що охороняються авторським правом у кожній з цих справ - книги, візуальне мистецтво, музика та інші твори - відрізняються один від одного... Отже, навіть коли буде винесено перше рішення щодо добросовісного використання, нам, швидше за все, доведеться відкласти винесення рішення доти, доки ми не матимемо кілька справ, які були вирішені за різними фактичними сценаріями...» (*Keith Kupferschmid. Insights from Court Orders in AI Copyright Infringement Cases // Copyright Alliance (<https://copyrightalliance.org/ai-copyright-infringement-cases-insights/>). 12.12.2024*).

***

«...На кінець року по всій країні розглядається понад 15 значних позовів, в яких власники авторських прав висувують різні теорії порушення проти платформ ШІ, стверджуючи, що моделі ШІ або порушують їхні авторські права, навчаючись з використанням творів, захищених авторським правом, або порушують їхні авторські права, оскільки результати роботи самих моделей ШІ, або і те, і те разом. Бюро з авторських прав США, яке наприкінці 2023 року опублікувало повідомлення про проведення розслідування з проханням надати коментарі щодо збору та зберігання джерел наборів даних ШІ і того, як ці набори даних використовуються для навчання моделей ШІ, опублікувало 16-ту частину свого звіту про авторське право та ШІ, в якій розглядаються "цифрові копії" - тобто аудіо- та відеоконтент, створений за допомогою ШІ, який "реалістично, але неправдиво" зображує людину (також відомий як "глибокі підробки"). Очікується, що найближчим часом будуть опубліковані наступні частини звіту...

Оскільки календар повертається до 2025 року, ми продовжуємо бути свідками бурхливого періоду судових процесів і прийняття рішень, які визначатимуть зв'язок між платформами ШІ та відповідальністю за порушення авторських прав. Ймовірно, і надалі існуватиме невизначеність щодо ризику відповідальності за авторські права, що виникає внаслідок розробки та використання платформ ШІ. Залишається побачити, що Бюро авторських прав

рекомендуватиме Конгресу та як будуть вирішені випадки, обговорені вище, а також хто нестиме потенційний тягар відповідальності за порушення» (*David M. McIntosh, Georgina Jones Suzuki, Yam Schaal, Maureen (Mo) Greason. An End-of-Year Update to the Current State of AI Related Copyright Litigation // Ropes & Gray LLP. (https://www.ropesgray.com/en/insights/alerts/2024/12/an-end-of-year-update-to-the-current-state-of-ai-related-copyright-litigation). 17.12.2024).*

***

«16 січня Бюро авторських прав США опублікувало остаточне правило у Федеральному реєстрі, яке вносить поправки до положень агентства щодо позовів про дрібні порушення, поданих до Ради з розгляду претензій щодо авторських прав (ССВ). Відповідаючи на коментарі представників юридичної та авторсько-правової індустрії, остаточне правило Бюро захисту авторських прав стосується спорів щодо форми провадження ССВ, обраної позивачами, а також дискреційних повноважень посадових осіб ССВ щодо покарання за доказові порушення. Згідно з проектом, остаточне правило Бюро щодо провадження позовів меншої кількості набуде чинності 15 лютого...» (*Steve Brachmann. Copyright Office Issues Final Rule on Several Aspects of Smaller Claim CCB Proceeding // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2024/01/17/copyright-office-issues-final-rule-several-aspects-smaller-claim-ccb-proceeding/id=172117/). 17.12.2024).*

***

«Житель Китаю був засуджений у США до двох років ув'язнення за участь у розробці плану з викрадення комерційної таємниці провідної американської компанії з виробництва електромобілів... Клаус Пфлюгбейл, який назвав Китай своєю батьківщиною, маючи при цьому канадське та німецьке громадянство, разом зі своїм невловимим спільником Ілоном Шао потрапив у немилість після того, як вони спробували відтворити революційну технологію акумуляторів, що належала анонімній американській корпорації, відомій лише під назвою Victim Company-1.

...Пфлюгбейл без жодних застережень рекламував викрадене технологічне ноу-хау так, ніби це була інновація його власного підприємства Business-1, яке він і Шао заснували в Китайській Народній Республіці, що стало продовженням діяльності Шао як колишнього працівника канадського виробника, викраденого згаданою Victim Company-1 в 2019 році. Запатентована технологія, про яку йдеться, була особливим процесом безперервної збірки акумуляторів - ключовим козирем у процвітаючій грі з виробництва літій-іонних акумуляторів, що підкріплював конкурентний дух Victim Company-1.

Під час таємного розслідування на виставці в Неваді та подальшого електронного листування Пфлюгбейл намагався приховати походження своєї бізнес-пропозиції, яка містила цінну інформацію, що становить комерційну таємницю, щодо лінії з виробництва акумуляторів вартістю понад 15 мільйонів

доларів США, позначивши її брехливою обіцянкою конфіденційності; зухвало зраджуючи довіру та законні права свого колишнього роботодавця, він розповсюджував рекламні оголошення через Google, YouTube та LinkedIn...

Прокурор Сполучених Штатів Бреон Мір заявив: "Сьогоднішній вирок надсилає чіткий сигнал потенційним правопорушникам: моя прокуратура зробить все можливе, щоб захистити американські інновації та національну безпеку, де б ви не намагалися сховатися"...» (*Holden Draper. Man Sentenced in U.S. for Plot to Steal Electric Vehicle Trade Secrets for China // SFist LLC* (https://hoodline.com/2024/12/man-sentenced-in-u-s-for-plot-to-steal-electric-vehicle-trade-secrets-for-china/?utm_source=flipboard&utm_content=Hoodline%2Fmagazine%2FHoodline)). 17.12.2024).

***

«Комісія з міжнародної торгівлі США заявила у вівторок, що смартфони компанії Motorola (NYSE: MSI) Mobility від Lenovo порушують патенти, що належать компанії Ericsson (BS: ERICAs), що може призвести до заборони імпорту телефонів у США, якщо рішення буде підтримано.

Суддя ІТС (NS: ІТС) заявив у першому рішенні, що смартфони порушують патентні права Ericsson на бездротову технологію 5G, забезпечивши шведській компанії Ericsson попередню перемогу в її міжнародному патентному спорі з китайською Lenovo...

Повний склад комісії має винести остаточне рішення щодо звинувачень Ericsson у квітні...» (*Blake Brittain. US trade tribunal finds Lenovo smartphones infringe Ericsson patents // Fusion Media Limited* (https://www.investing.com/news/stock-market-news/us-trade-tribunal-finds-lenovo-smartphones-infringe-ericsson-patents-3778174?utm_source=flipboard&utm_content=Investingdotcom%2Fmagazine%2FStock+Markets)). 17.12.2024).

***

«Федеральний суддя в Нью-Йорку у вівторок відхилив запит Дональда Трампа на відкриття доказів у його позові про порушення авторських прав проти журналіста Боба Вудворда, оскільки новообраний президент продовжує виконувати свою обіцянку судитися з представниками преси.

Окружний суддя США Пол Гардеф (Paul G. Gardephe), призначений Джорджем Бушем-молодшим, майже одразу відхилив прохання Трампа про прискорення процесу, власноруч написавши відповідне розпорядження на листі, який адвокат Трампа направив до суду. "Суд працює над розглядом клопотання, яке ще не розглянуто, - написав Гардеф.

"Якщо позивач намагається розпочати розкриття доказів до того, як буде вирішено клопотання про припинення справи, це клопотання буде відхилено".

...минулого року Трамп подав до суду на Вудворда через публікацію "Плівки Трампа: Історичний запис", аудіокниги, що вийшла у жовтні 2022 року і базується на 19 інтерв'ю, які лягли в основу бестселера Вудворда "Лють", що вийшов у 2020 році.

У позові, поданому в січні, Трамп стверджував, що Вудворд обіцяв використовувати записи лише для книги і що, використовуючи записи інтерв'ю, Вудворд і видавець Simon & Schuster "систематично, грубо і незаконно узурпували авторські права президента Трампа, його контрактні права і права, якими він володіє як респондент, шляхом публікації аудіокниги [...], заснованої на аудіозаписах, - виключно заради власної фінансової вигоди і без будь-якої звітності або компенсації йому".

У скарзі Трамп вимагав 49,98 мільйона доларів "без урахування штрафних збитків".

Хоча протягом кількох місяців у цій справі не було значної активності, Трамп почав піднімати це питання невдовзі після своєї перемоги на президентських виборах у листопаді...» (*Jerry Lambe. 'Application is denied': Judge rejects Trump's push to expedite lawsuit against Bob Woodward over 'Rage' audiobook // LawNewz (https://lawandcrime.com/high-profile/application-is-denied-judge-rejects-trumps-push-to-expedite-lawsuit-against-bob-woodward-over-rage-audiobook/?utm_source=flipboard&utm_content=LawandCrime%2Fmagazine%2FLaw+%26+Crime). 18.12.2024).*

***

«Федеральний суд у Південній Кароліні нещодавно відмовив продавцям Amazon Reza Davachi, Rez Candles Inc., Parvin Davachi та PBD Collectibles LLC (разом Davachi) про відхилення позовів Thorne Research, Inc. про порушення торгової марки. Thorne Research, Inc. проти Davachi, 2024 WL 4607943 (DSC 29 жовтня 2024).

Thorne, медична та технологічна компанія, яка виробляє дієтичні добавки та домашні біомаркерні тести, подала позови про порушення торгових марок і позов проти Davachi у зв'язку з несанкціонованим продажем продуктів Thorne на Amazon. Продукція Thorne продається виключно компанією Thorne або її уповноваженими продавцями, які повинні дотримуватися різних методів контролю якості та обслуговування клієнтів/продажу Thorne (наприклад, шістдесятиденна гарантія Thorne на задоволення, тестові закупівлі, перевірки, термін придатності тощо). Авторизованим продавцям дозволяється продавати продукти лише на попередньо схвалених авторизованих веб-сайтах — онлайн-ринки, такі як Amazon, не є авторизованими веб-сайтами. Частково причина цього обмеження Thorne полягає в тому, щоб клієнти не плутали продукти Thorne із продуктами неавторизованих продавців на ринку Amazon, а також мінімізувати ризик негативних відгуків, пов'язаних із неавторизованими продавцями Amazon, або іншими проблемами. Thorne стверджував, що Davachi

продав принаймні 100 000 продуктів Thorne тільки через Amazon, збираючи пов'язані негативні відгуки клієнтів щодо проблем із виконанням і прямою доставкою. Компанія Thorne подала скаргу про порушення прав на торговельну марку та недобросовісну конкуренцію в порушення Закону Лангема, порушення загального права на торговельну марку, порушення Закону Південної Кароліни про недобросовісну торговельну практику та зловмисне втручання в контракт і очікувану тривалість бізнесу.

Спираючись на два винятки з «доктрини першого продажу», суд відхилив клопотання Davachi про відмову, оскільки він визнав, що скарга Thorne достатньою мірою стверджувала про ймовірне порушення прав на торговельну марку за першими чотирма причинами позову. Перша доктрина продажу, захист від порушення прав на торговельну марку, «дозволяє перепродаж товарів із торговою маркою, не піддаючи торговельного посередника відповідальності за порушення, якщо немає ймовірності того, що наступний покупець сплутає торговельного посередника з виробником» — за винятком випадків контролю якості або істотної різниці. застосовуються винятки. Власник торговельної марки має право на послаблення згідно з винятком щодо контролю якості, якщо він демонструє: (1) законні, суттєві процедури контролю якості, що не є претекстовими, (2) що він дотримується цих процедур і що (3) невідповідні продажі будуть зменшити цінність торгової марки. Зауважимо, що перевірка враховує не реальну якість товару, а контроль якості з боку власника торгової марки. Суд встановив, що звинувачення Thorne щодо заходів, вжитих для забезпечення якості своєї продукції, невжиття Davachi тих самих заходів контролю якості, несанкціонований продаж принаймні 100 000 продуктів на Amazon і відповідні негативні відгуки Amazon були достатніми, щоб стверджувати про порушення торгової марки. під винятком контролю якості. Виняток щодо суттєвої різниці застосовується, якщо власник торгової марки може продемонструвати суттєву різницю, яка має відношення до рішення клієнта щодо придбання продукту. У цьому випадку суттєвою різницею були гарантія Thorne Satisfaction Guarantee і стандарти контролю якості — переваги, які не надавалися для продуктів Davachi, які продаються на Amazon. Суд встановив, що ймовірний продаж Davachi продуктів Thorne без цих переваг міг правдоподібно заплутати клієнтів; таким чином, Thorne достатньо стверджував про порушення прав на торговельну марку відповідно до винятку істотної різниці. Нарешті, суд визнав, що Davachi не зміг уточнити, чому звинувачення Thorne були недостатніми для оскарження позову про деліктне втручання. Таким чином, суд відмовив у задоволенні клопотання про відмову у повному обсязі» (*Cassie Doult, Craig Knobbe. South Carolina Federal Court Denies a Motion to Dismiss a Dietary Supplement Company's Trademark Infringement Claims in Connection with Unauthorized Amazon Sales // Lathrop GPM LLP (<https://www.lathropgpm.com/insights/south-carolina-federal-court-denies-a-motion-to-dismiss-a-dietary-supplement-companys-trademark-infringement-claims-in-connection-with-unauthorized-amazon-sales/>). 12.12.2024*).

«Рада з розгляду претензій щодо авторських прав (ССВ), заснована в грудні 2020 року згідно з Законом про альтернативу захисту авторських прав у розгляді дрібних позовів (CASE) від 2020 року та працює з 16 червня 2022 року, є добровільним державним судом, який пропонує альтернативу федеральному суду для позовів щодо авторських прав зі збитками не більше 30 000 доларів США. Однією з менш відомих особливостей ССВ є те, що він може допомогти зменшити тиск перевантаженого федерального суду, слухаючи та вирішуючи невеликі позови щодо авторських прав, у тому числі вже подані у федеральний суд...

Метою ССВ є надання деяких переваг традиційного суду для дрібних позовів сторонам із невеликими позовами щодо авторських прав. Сторони у справі ССВ, які називаються позивачами та відповідачами, можуть зіткнутися з двома основними подібностями до федерального судового розгляду щодо авторських прав: вимоги належного процесу, подібні до федерального суду, та застосування федерального закону про авторське право. Але процедури ССВ оптимізовані, порівняно зменшуючи часові зобов'язання та витрати сторін. Важливо, що ССВ розроблено таким чином, щоб ним керували сторони, які вирішили представляти себе, хоча найняти адвоката також дозволено.

Зауважте, що у справах, не переданих судом, відповідачі мають шістдесят днів після вручення, щоб відмовитися від розгляду ССВ. Позивачі сплачують збір за подання частинами — початковий внесок під час подання справи та решту збору, коли справа переходить до активного провадження. Якщо відповідач відмовляється, позивач не зобов'язаний сплачувати решту збору, і справа закривається без шкоди. Це дозволяє позивачеві подати позов до федерального суду, якщо він цього захоче.

Помітною відмінністю між ССВ і федеральним судом є зручна система електронного подання ССВ, eССВ. Ця система пропонує чіткі кроки та інтерактивний інтерфейс. Для подання претензій і відповідей сторонам задають низку запитань, спрямованих на отримання всієї необхідної інформації для ССВ та інших сторін. Сторонам пропонується вводити інформацію безпосередньо в онлайн-форми eССВ. Сторони також можуть додавати докази або додаткові документи до своїх документів.

З моменту свого заснування ССВ добре навчився працювати з професійними сторонами та адвокатами, які можуть не мати такого ж рівня досвіду, як ті, хто спеціалізується на авторському праві. Офіцери використовують конференції, щоб пояснити процедури сторонам і провести їх через кожен етап процесу. Веб-сайт ССВ містить перелік юридичних клінік і організацій pro bono, які можуть бути готові допомогти сторонам з мінімальною оплатою або без неї.

Однією з найбільших переваг для учасників ССВ є те, що всі конференції та виступи перед ССВ проводяться через Zoom. Ні сторонам, ні їхнім адвокатам не потрібно витрачати час і гроші на дорогу до будівлі суду. Відстань між місцезнаходженням позивача та відповідача не є перешкодою. Однак зауважте,

що Закон CASE обмежує юрисдикцію ССВ неурядовими особами чи компаніями, які проживають у США.

Процес виявлення в ССВ значно спрощений у порівнянні з федеральним судом. Виявлення — це процес, за допомогою якого сторони обмінюються інформацією та документами, що стосуються питань у справі. Хоча суперечки щодо авторських прав зазвичай включають менше документів і свідків, ніж багато інших складних федеральних справ, ССВ ще більше спрощує цей процес для менших позовів щодо авторських прав. Основні відмінності включають

- немає відкладень,
- жодних повісток третіх осіб, і
- використання стандартизованих запитів (запитань щодо справи, на які сторона повинна відповісти) та запитів на документи.

Таким чином, якщо позивач або відповідач хоче отримати докази від третьої сторони, вони повинні отримати їх добровільно...» (*Nora Scheland. How the Copyright Claims Board Can Lighten the Federal Court Docket // Library of Congress (<https://blogs.loc.gov/copyright/2024/12/how-the-copyright-claims-board-can-lighten-the-federal-court-docket/>). 20.12.2024*).

***

«2 грудня Апеляційний суд другого округу США у справі Bridgeport Music Inc. проти TufAmerica Inc. ухвалив рішення, яким підтвердив рішення Південного округу Нью-Йорка, винесене в порядку спрощеного судочинства проти сторін, які претендували на авторські права на пісні, записані легендою фанку Джорджем Клінтоном за угодами з нині неіснуючими звукозаписними лейблами.

Другий окружний суд погодився з окружним судом, що позовні вимоги про порушення авторських прав були прострочені відповідно до трирічного строку позовної давності, встановленого Законом про авторське право, оскільки беззаперечні докази свідчили про те, що правонаступник позивачів знав про те, що компанія Bridgeport Music розповсюджувала спірні пісні Клінтона без сплати роялті в 1970-х роках» (*Bridgeport Music Inc. v. TufAmerica Inc. // The Second Circuit Court (https://ww3.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/57385359-d66b-4749-9024-7b2c694ec316/1/doc/23-7386_so.pdf#xml=https://ww3.ca2.uscourts.gov/decisions/isysquery/57385359-d66b-4749-9024-7b2c694ec316/1/hilite/). 02.12.2024*).

***

«20 грудня Федеральний апеляційний суд США прийняв прецедентне рішення у справі Teva Branded Pharmaceutical Products R&D, Inc. проти Amneal Pharmaceuticals of New York, LLC, в якому апеляційний суд підтвердив рішення округу Нью-Джерсі, що зобов'язує Teva видалити кілька патентів з Помаранчевої книги Управління з контролю за

продуктами і ліками США (FDA), пов'язаних із заявкою на новий лікарський засіб (NDA) на інгаляційний аерозоль ProAir® HFA.

Федеральний суд постановив, що патент може бути внесений до Помаранчевої книги, якщо в ньому заявляється діюча речовина лікарського засобу. У цьому випадку препарат ProAir® HFA компанії Teva має характеристики, заявлені в патентах, а саме: лічильник дози та каністру, але не заявляє діючу речовину. Федеральний суд постановив, що патент заявляє лікарський засіб у розумінні Хетча-Ваксмана і є придатним для внесення до Помаранчевої книги, якщо в ньому чітко вказано, що лікарський засіб є об'єктом винаходу» (*TEVA BRANDED PHARMACEUTICAL PRODUCTS R&D, INC. v. AMNEAL PHARMACEUTICALS OF NEW YORK, LLC // United States Court of Appeals for the Federal Circuit (https://cafc.uscourts.gov/opinions-orders/24-1936.OPINION.12-20-2024_2439730.pdf). 20.12.2024*).

***

Федеративна Республіка Бразилія

«Суддя в Бразилії наказав видалити пісню Адель "Million Years Ago" зі стрімінгових сервісів по всьому світу через заяву бразильського композитора Тоніньо Гераеса про плагіат.

Гераес стверджує, що пісня є плагіатом його пісні 1995 року "Mulheres", яку бразильський артист Мартіньо да Віла заспівав у своєму альбомі "Tá Delícia, Tá Gostoso".

Композитор подав до суду за недоотримані роялті та вимагає 160 000 доларів моральної компенсації...

Суддя Віктор Торрес наказав бразильським дочірнім компаніям Sony і Universal негайно і в усьому світі припинити "використання, відтворення, редагування, розповсюдження або комерціалізацію пісні Million Years Ago будь-якими способами, засобами, фізичною або цифровою підтримкою, потоковою передачею або платформою для спільного використання... Заборона судді Торрес загрожує Sony та Universal, лейблам співачки, штрафом у розмірі \$8 000 "за кожен акт невиконання".

Однак великі музичні компанії можуть подати апеляцію на рішення судді...» (*Marina Urman and Donata Leskauskaitė. "The Melody Is Identical": Judge Orders Global Ban On Adele's Song Over Plagiarism Claim // Bored Panda (https://www.boredpanda.com/adele-song-must-be-withdrawn-globally-over-plagiarism-claim-brazilian-judge-rules/?utm_source=flipboard&utm_content=boredpanda%2Fmagazine%2FBored+Panda). 17.12.2024*).

***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«...запущено новий набір інструментів, щоб допомогти організаціям культурної спадщини дозволити та заохочувати повторне використання творів, захищених авторським правом, у їхніх колекціях.

Посібник розроблено лабораторією Glam-E, спільною ініціативою Центру науки, культури та права Університету Ексетера та Центру інноваційного права та політики Енгельберга при Нью-Йоркському університеті.

Лабораторія співпрацює з організаціями галерей, бібліотек, архівів і музеїв (Glam), щоб допомогти їм усунути юридичні бар'єри та розробити програми відкритого доступу для своїх колекцій, що є суспільним надбанням.

Набір інструментів має на меті дати більш чітке уявлення про те, що означає відкритий доступ на практиці, з порадами щодо оцінки та зменшення ризику, отримання авторських прав, використання Wikimedia Commons та вибору альтернативних ліцензій або позначок. Він пропонує практичні пояснення ключових слів і відповідних понять, а також розглядає деякі технічні, юридичні та етичні наслідки.

Набір інструментів з'явився на тлі зростаючої тенденції до «Open Glam» у Великій Британії та за кордоном...

Прихильники Open Glam критикують існуючу «культуру авторського права» в музеях і стверджують, що надання необмеженого доступу до творів, що є суспільним надбанням, може допомогти подолати бар'єри та підтримати творчість, навчання та свободу самовираження.

«Галереї, бібліотеки, архіви та музеї відіграють фундаментальну роль у підтримці розвитку знань, творчості та культури», — йдеться в посібнику.

«Як охоронці нашої культурної спадщини, вони зберігають важливі записи та творіння людства. Надання відкритого доступу до матеріалів спадщини є одним із способів виконання культурними установами своєї громадської та освітньої місії.

Відкрито ділячись своїми колекціями та метаданими, культурні установи полегшують суспільству доступ до нашої спільної культурної спадщини, взаємодіють із нею та навчаються на ній»...

У новому посібнику зазначається: «По суті, відкритий доступ дозволяє вашій установі дотримуватися законів про авторське право, згідно з якими не виникають нові права на достовірне відтворення творів суспільного надбання – іншими словами, визнаючи, що установа, яка оцифровує об'єкт, не отримує нове авторське право на цей щойно створений файл. Цей головний принцип має ґрунтуватися на локальованій стратегії відкритого доступу, яка базується на потребах вашої організації»...» (*Geraldine Kendall Adams. Toolkit aims to help museums share out-of-copyright works // Museums Association*

(<https://www.museumsassociation.org/museums-journal/news/2024/12/toolkit-aims-to-help-museums-share-out-of-copyright-works/>). 10.12.2024).

***

«...Вам може знадобитися захист авторських прав, якщо ви створили твір, який має право на захист авторських прав, і ви хочете заборонити іншим відтворювати, розповсюджувати або демонструвати вашу роботу без вашого дозволу. Приклади творів, які підлягають захисту авторським правом, включають літературні твори, музичні твори, драматичні твори, художні твори та інші творчі роботи.

Ось деякі ситуації, коли вам може знадобитися захист авторських прав:

- Коли ви хочете опублікувати свою роботу: якщо ви плануєте опублікувати свою роботу, будь то книга, пісня чи програмне забезпечення, ви захочете захистити її авторським правом.
- Якщо ви хочете продати або ліцензувати свою роботу: якщо ви плануєте продати або ліцензувати свою роботу іншим особам, ви захочете захистити її авторським правом. Це дасть вам законне право контролювати, хто може використовувати вашу роботу та на яких умовах.
- Якщо ви хочете заборонити іншим використовувати вашу роботу без вашого дозволу: захист авторських прав дає вам виключне право відтворювати, розповсюджувати та демонструвати вашу роботу. Без захисту авторських прав будь-хто може використовувати вашу роботу без вашого дозволу.
- Якщо ви хочете відстоювати свої права: якщо хтось використовує ваш захищений авторським правом твір без вашого дозволу, ви маєте право подати проти нього судовий позов. Наявність зареєстрованого авторського права полегшить вам реалізацію своїх прав.

Важливо зазначити, що захист авторського права не захищає ідеї, а лише їхнє конкретне вираження.

Підсумовуючи, вам може знадобитися захист авторських прав, якщо ви створили твір, який має право на захист авторських прав, і ви хочете заборонити іншим відтворювати, розповсюджувати або демонструвати вашу роботу без вашого дозволу. Приклади включають випадки, коли ви плануєте опублікувати, продати або ліцензувати свою роботу, коли ви хочете запобігти іншим використовувати вашу роботу без дозволу та коли ви хочете захистити свої права...» (*Bao Tran. How do I obtain copyright protection?// PatentPC (<https://patentpc.com/blog/how-do-i-obtain-copyright-protection>). 10.12.2024).*

***

«Декларація Сальвадор-да-Баїя (SBC, 2024) була прийнята міністрами культури країн "Великої двадцятки" 8 листопада. Вона містить багато важливих політичних заяв на перетині культурних прав, авторського права та наукових досліджень. Було підкреслено роль науки не лише як засобу

розвитку знань, але й як засобу збереження та поваги до місцевих мов, мистецтва та культури.

Декларація фіксує згоду лідерів 20 найбільших економік світу щодо чотирьох ключових пріоритетів: (i) культурне розмаїття та соціальна інтеграція; (ii) культура, цифрове середовище та авторське право; (iii) креативна економіка та сталий розвиток; (iv) збереження, захист та популяризація культурної спадщини та пам'яті.

Перший ("Культурне розмаїття та соціальна інтеграція") і четвертий ("Збереження, охорона та популяризація культурної спадщини і пам'яті") пріоритети в основному зосереджені на культурній спадщині, культурному розмаїтті та соціальній інтеграції. Тут дослідження визначаються як такі, що відіграють важливу роль у "посиленні діяльності зі збереження і популяризації світового культурного розмаїття і пам'яті, закладених у культурній спадщині в усіх її формах".

У "Пріоритеті 2: Культура, цифрове середовище та авторське право" містяться важливі заяви щодо ролі авторського права та ШІ. Зокрема, в заяві висловлюється занепокоєння щодо винагороди правовласників у цифровому середовищі ("підкреслити важливість належної оплати правовласників у цифровому середовищі"), просування механізмів прозорості вхідних даних і результатів ШІ ("заохочувати розгляд відповідних гарантій, які можуть включати прозорість вхідних даних і результатів моделей ШІ"), а також захисту прав інтелектуальної власності при розробці та використанні систем ШІ ("заохочувати продовження міжнародного діалогу з метою спрямування і захисту етичного, безпечного, інклюзивного, заслуговуючого на довіру, прозорого ШІ, спрямованого на благо і на користь усіх, з урахуванням поваги до прав інтелектуальної власності").

Права інтелектуальної власності також згадуються в третьому пріоритеті ("Креативна економіка та сталий розвиток"), коли йдеться про важливість дотримання рамок прав інтелектуальної власності для творців і професіоналів у сфері культури: "Підкреслюючи важливість забезпечення гідних умов праці митців, авторів, творців і професіоналів у сфері культури, а також дотримання існуючих рамок прав інтелектуальної власності, здійснення свободи творчості, належної оплати і торгівлі, а також адекватного доступу до всеосяжних і стійких систем соціального захисту, у разі необхідності".

Культурна декларація міністрів G20 висловила стурбованість культурним розмаїттям і ризиком подальшої стандартизації дискурсів, підходів, перспектив і світоглядів, що стає ще більш тривожним у зв'язку з технологіями штучного інтелекту» (*Salvador da Bahia Declaration of the G20 Ministers of Culture // University of Toronto* (<https://www.g20.utoronto.ca/2024/241108-culture-declaration.html>). 12.2024).

***

Україна

«Авторське право відіграє ключову роль в ігровій індустрії, захищаючи інтелектуальну власність розробників та їхню працю...»

Авторське право захищає оригінальні твори, створені в процесі розробки гри. До їх числа входять:

- Код програмного забезпечення, алгоритми та механіки.
- Графіка, персонажі, дизайн рівнів.
- Музика, звукові ефекти, озвучка.
- Тексти, сценарії та діалоги.

Важливо пам'ятати, що ідеї як такі не охороняються авторським правом. Тільки конкретна реалізація ідей, таких як персонажі або механіки, може бути захищена законом.

Захист інтелектуальної власності включає кілька важливих кроків. По-перше, рекомендується зареєструвати авторські права на гру або окремі її елементи. Це спрощує процес доведення вашого авторства в разі суперечок.

По-друге, важливо укласти юридично грамотні контракти з командою розробників. В угодах слід чітко вказувати, кому належать права на створюваний контент. Без цих документів можуть виникнути конфлікти, особливо якщо проєкт виявиться успішним.

Крім того, варто враховувати використання сторонніх ресурсів, таких як текстури, музика або шрифти. Переконайтеся, що вони ліцензовані, щоб уникнути можливих претензій з боку правовласників.

Ігнорування правил авторського права може призвести до низки неприємностей:

- Судові позови від правовласників за використання їхніх матеріалів.
- Видалення гри з цифрових платформ через претензії.
- Втрата прав на гру за відсутності офіційного оформлення всередині команди.

Розробник також може зіткнутися з плагіатом - використанням його контенту в чужих проєктах. Щоб захистити свої права, важливо регулярно перевіряти, чи не копіюється гра або її елементи без вашого дозволу» *(Юлія Бойко. Що потрібно знати розробнику про авторське право в ігровій індустрії // LLC «UBT MEDIA» (<https://www.rbc.ua/rus/news/shcho-potribno-znati-rozrobniku-avtorske-1733999008.html>). 17.12.2024).*

***

«...дослідження, яке торік провів Український інститут книги. Воно показало, що близько 30% респондентів споживають електронні або аудіокнижки разом із паперовими. Водночас лише 2,5% із них за останній рік купили хоча б одну книгу в цифровому форматі. Це означає, що чимало видавців недоотримують кошти, які мали б піти на оплату роялті авторам і створення нового контенту...»

Одна з проблем — низький рівень культури споживання контенту. Люди, які «піратять», дійсно можуть не розуміти, що в цьому поганого. Інше питання: якщо людина усвідомлює, що порушує законодавство щодо авторського права, і навіть на цьому заробляє, то чи покарають її за це?

Кілька років тому засновники видавництва аудіокнижок «Абук» зустрічалися з кіберполіцією, аби поговорити про проблему з піратством. В органі їм щиро відповіли, що коли стоїть вибір між справою щодо розкрадання мільйонів і вкраденою книжкою, у пріоритеті буде не піратство.

...на законодавчому рівні все не так і погано. У 2022-му в Україні ухвалили новий закон про авторські та суміжні права, а до того, у 2017-му, — зміни до Кримінального кодексу. Тоді, наприклад, в Україні вперше встановили відповідальність за незаконний запис фільмів. Питання лиш у тому, наскільки ці норми працюють...

Законодавство у сфері авторського права й загалом інтелектуальної власності — це ще й один із пунктів, за яким нас «екзаменуватимуть» під час вступу до Євросоюзу. Ми повинні максимально гармонізувати наші закони з європейськими у цій сфері, і дещо для цього ми вже зробили: створили український ІР-офіс (Національний офіс інтелектуальної власності).

«ІР-офіс не наділений безпосередньо функцією захисту як такою. Але він дає можливість державної реєстрації авторського права, за результатами якого видається свідоцтво про реєстрацію, — спеціальний документ, який підтверджує наявність прав. Тобто це додатковий доказ правовласності. І в разі, якщо порушується авторське право, свідоцтво допоможе автору довести, що він є автором», — пояснює Любов Майданик, заступниця директора ІР-офісу.

Також до ІР-офісу можна звернутися, якщо ваш продукт незаконно розмістили на якомусь сайті. Там оцінять, чи все відповідає законодавству, і зможуть сказати, що щодо продукту потенційно вчинили правопорушення. Ця інформація вирушить до Міністерства економіки, а звідти – до WIPO ALERT, так званого міжнародного «чорного списку» сайтів. На такому сайті буде заборонено розміщувати рекламу. Крім того, він матиме погану репутацію...

Разом з Українським інститутом книги ІР-офіс проводить інформаційну кампанію щодо незаконно виданих книг. У її межах українцям пояснюють, що хоча купівля контрафактної книжки, яка на 100—200 гривень дешевша, виглядає фінансово привабливою, стратегічно це сумнівне рішення. Адже потенційно це обкрадання самих себе: видавець не продасть книгу й не зможе сплатити податки в бюджет. А ці податки могли би згодом стати зброєю, якою ми будемо боронитися від окупантів» (*Марія Очеретяна. Піратів у ЄС не беруть. Як ми захищаємо авторське право // Інтернет-видання «MEDIASAPIENS»* (<https://ms.detector.media/trendi/post/37028/2024-12-23-pirativ-u-ies-ne-berut-yak-my-zakhyshchaimo-avtorske-pravo/>). 23.12.2024).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Відкриті культурні дані включають широкий спектр цифрових матеріалів, від окремих оцифрованих або зароджених цифрових елементів – зображень, тексту, аудіовізуальних записів, 3D-об'єктів тощо – до наборів метаданих каталогу, зображень або тексту, моделей машинного навчання та даних, отриманих з колекції.

Відкриті дані повинні мати чітку ліцензію на повторне використання, доступні для комерційного та некомерційного використання та в ідеалі надаватися у непатентованих форматах і стандартах (наприклад, CSV, XML, JSON, RDF, IIIF).

Британська бібліотека ділиться відкритими даними з кількох вагомих причин.

Розширення доступу та залучення: опублікувавши понад мільйон зображень на таких платформах, як Flickr Commons, бібліотека досягла неймовірних 1,5 мільярдів переглядів. Відкриті дані дозволяють людям у всьому світі дивуватися та насолоджуватися колекціями, до яких вони ніколи не мають фізичного доступу у Великобританії.

Поглиблення доступу та залучення: краудсорсинг і онлайн-волонтерство надають можливість ентузіастам проводити час з окремими предметами, допомагаючи збагачувати інформацію про колекції. Наприклад, волонтери допомогли розшифрувати складні матеріали, як-от вікторіанські афіші, додавши цінну контекстну інформацію.

Підтримка досліджень і стипендій: на додаток до «традиційних» досліджень, відкриті колекції підтримують розробку відтворюваних обчислювальних методів, включаючи аналіз тексту та даних, комп'ютерне бачення та аналіз зображень. Установи також дізнаються більше про свої колекції через формальну та неформальну співпрацю.

Творче повторне використання: відкриті дані заохочують художників використовувати колекції, що призводить до видатних творчих проєктів...

Відкриті дані не позбавлені напруженості. Установи повинні збалансувати потенційні доходи, обмеження авторського права, опіку та етичні міркування з перевагами публікації конкретних колекцій.

Управління очікуваннями також може бути проблемою. Кількість доступних цифрових або оцифрованих предметів може бути невеликою порівняно із загальним розміром колекцій. Якість цифрових записів – особливо елементів, оцифрованих з мікрофіш і/або десятиліть тому – може бути не ідеальною. Автоматична транскрипція тексту та помилки виявлення макета можуть обмежити можливість повторного використання деяких колекцій.

Деякі колекції можуть бути недоступними для повторного використання, тому що вони все ще захищені авторським правом (або є сирітськими роботами,

де творець невідомий), були оцифровані комерційним партнером або культурно чутливі.

Збільшення кількості компаній зі штучним інтелектом, які збирають сайти колекцій для навчання моделей машинного навчання, також дало деяким установам привід переглянути свою політику відкритих даних. Історичні колекції, швидше за все, будуть позбавлені авторського права та опубліковані для повторного використання, але вони також містять структурні упередження та нерівності, які можуть бути вбудовані в моделі машинного навчання та генеративні результати ШІ...» (*Mia Ridge. Open cultural data - an open GLAM perspective at the British Library // British Library (<https://blogs.bl.uk/digital-scholarship/2024/12/open-cultural-data-an-open-glam-perspective-at-the-british-library.html>). 17.12.2024*).

***

Сполучені Штати Америки

«...Політики та партії часто використовують музику на своїх передвиборчих мітингах, щоб створити емоційну атмосферу для підтримки своїх кампаній...»

У Сполучених Штатах агітаційні заходи часто нагадують поп-концерти, коли кандидатів у президенти часто підтримують знаменитості з Голлівуду, спорту та світу бізнесу. Агітаційні пісні є основною частиною політики США, починаючи з самого початку, з кампанії Джорджа Вашингтона 1788-89 років і "Follow Washington". Інші помітні приклади включають Френка Сінатру, який переписав «High Hopes» для кандидатури Джона Ф. Кеннеді в 1960 році, і Камалу Харріс, яка використала «Freedom» Бейонсе для своєї кандидатури на пост президента.

Тим не менш, багато американських музикантів не допускають використання їхніх пісень на передвиборчих мітингах без їхньої згоди. Це призвело до скарг і листів про припинення дії, особливо під час трьох кампаній президента Дональда Трампа. У Сполучених Штатах організації колективного захисту прав, як-от ASCAP або BMI, надають загальні ліцензії на музику, але виконавці можуть виключати свої твори з політичного використання, як це зробили Rolling Stones у 2020 році. Проте закон про авторське право пропонує лише обмежені засоби захисту від відповідного ліцензованого публічного виконання авторських пісень. Отже, суперечки рідко вирішуються в суді. Натомість музиканти часто оприлюднюють свої протести, щоб дистанціюватися від кандидатів чи політичних програм.

...авторське право США зосереджується на економічних принципах. Загальне право авторського права в основному базується на комерційному обґрунтуванні, ставлячи особисті інтереси автора позаду грошових міркувань.

Це призводить до думки, що такі твори, як музика, яка використовується в політичних кампаніях, є переважно економічними активами. Отже, права на

прийняття рішень і використання твору часто надаються не автору (тобто музиканту), а власникам економічних прав. Автор зберігає обмежене право вето або можливість покладатися на інші законодавчі рамки, такі як закон про товарні знаки (Закон Лангема), щоб запобігти потенційному зловживанню авторськими правами правовласниками. Проте захист моральних інтересів є лише допоміжним. Тому перспективи артиста в США дещо урізані. Якщо місця проведення кампанії отримали необхідну ліцензію від організації з прав на виконання (PRO), музикантам буде важко відстоювати свої претензії відповідно до чинної правової бази...» (*Trixia Liesenfeld. Copyrighted songs in political campaigns // Dennemeyer – The IP Group (https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/copyrighted-songs-in-political-campaigns/). 05.12.2024).*

***

«...Зйомка фільму в кінотеатрах є незаконною згідно з федеральними законами про авторське право. Кінотеатри також забороняють практику.

Кодекс США 2319В стверджує, що "будь-яка особа, яка без дозволу власника авторських прав свідомо використовує або намагається використовувати аудіовізуальний записуючий пристрій для передачі або створення копії кінофільму або іншого аудіовізуального твору, захищеного розділом 17, або будь-якої його частини, з виконання такого твору в кінотеатрі", може бути засуджена до трьох років ув'язнення, штрафу або і того, і іншого. Якщо це повторне правопорушення, термін ув'язнення може збільшитися до шести років.

Відповідно до закону пристрої аудіовізуального запису визначаються як «цифрова або аналогова фото- чи відеокамера або будь-яка інша технологія чи пристрій, здатний уможливити запис або передачу захищеного авторським правом фільму чи іншого аудіовізуального твору». Згідно з цим визначенням, мобільні телефони або будь-які камери для фотозйомки будуть включені.

Крім того, злочин не обмежується розповсюдженням або спільним використанням нелегальної роботи. Сам акт фотографування сам по собі є незаконним...

Федеральний закон надає працівникам театру повноваження затримувати будь-кого, підозрюваного в порушенні закону. Багато кінотеатрів окреслили у своїх правилах, що зйомка або фотографування під час фільму суворо заборонені...» (*Katrina Morgan. Yes, it's illegal to take pictures of a movie at the theaters // KHOU-TV (https://www.khou.com/article/news/verify/courts/taking-pictures-of-movie-at-theaters-is-illegal/536-c4f1b83d-14ad-485d-a970-4aa649282944). 06.12.2024).*

***

«...Рада з авторських роялті (CRB) опублікувала остаточне правило у Федеральному реєстрі, оголосивши про коригування ставок роялті, що сплачуються неінтерактивними веб-компаніями за передачі, які підпадають під

дію ліцензій, передбачених розділами 112 і 114 для звукозаписів і створення ефемерних записів з метою полегшення передачі цих записів, з урахуванням вартості життя...» (*Federal Register / Vol. 89, No. 235 / Friday, December 6, 2024 / Rules and Regulations // U.S. Government Publishing Office* (<https://www.govinfo.gov/content/pkg/FR-2024-12-06/pdf/2024-27834.pdf>), 06.12.2024).

***

«...1 січня нова порція творів, захищених авторським правом, переходить у суспільне надбання. У 2025 році закінчується термін дії прав на персонажів, книги, п'єси, фільми, малюнки, картини та фотографії з 1929 року, а також звукозаписи з 1924 року, а це означає, що громадськість (тобто ми з вами) може легально копіювати, ділитися ними та створювати на їх основі без дозволу чи сплати винагороди... Ось деякі з основних моментів.

Помітні персонажі, які стають суспільним надбанням у 2025 році

- Попай: Е.С. Segar. : вперше з'явився в "Gobs of Work" у коміксі «*Thimble Theatre*»
  - Тінтін: молодий репортер-розслідувач дебютував у «Пригодах Тінтіна» бельгійського карикатуриста Hergé в журналі *Le Petit Vingtième*
- Відомі книги та п'єси стають суспільним надбанням у 2025 році
- Вільяма Фолкнера «*Шум і лють*»
  - Ернест Хемінгуей «*Прощавай, зброє*».
  - Вірджинії Вулф «*Окрема кімната*»
  - Дешила Геммета «*Мальтійський сокіл*» (за серіалом журналу «Чорна маска»)
  - Джона Стейнбека «*Золота чаша*» (його перший роман)
  - Перший англійський переклад Артура Уеслі Віна «*На західному фронті все тихо*» Еріха Марії Ремарка
  - Агати Крісті «*Тасмниця семи циферблатів*»
  - Роберт Грейвз «*Попрощайся з усім цим*»
- Відомі фільми, які стають суспільним надбанням у 2025 році
- Ще 12 мультфільмів про Міккі Мауса, включно з першою розмовною появою Міккі в *The Karnival Kid* (Міккі та Мінні Маус вперше стали загальнодоступними цього року)
  - *Танець скелетів*, режисер Волт Дісней та анімація Уба Айверкса (перший короткометражний фільм «*Дурна симфонія*»)
  - *Шантаж*, режисер Альфред Хічкок (перший звуковий фільм Хічкока)
  - *Кокосові горіхи*, режисери Роберт Флорі та Джозеф Сентлі (перший повнометражний фільм Братів Маркс)
  - *Бродвейська мелодія*, режисер Гаррі Бомонт (лауреат премії «Оскар» за найкращий фільм)
  - *Алілуя*, режисер Кінг Відор (перший фільм великої студії з виключно темношкірим акторським складом)...

- Відомі музичні композиції стають суспільним надбанням у 2025 році
- *Singin' in the Rain*, слова Артура Фріда, музика Насіо Герба Брауна
  - *Ain't Misbehavin'*, слова Енді Пола Разафа, музика Томаса В. («Fats») Уоллера та Гаррі Брукса (з мюзиклу «Гарячий шоколад»)
  - *Tiptoe Through the Tulips*, слова Альфреда Дабіна, музика Джозефа Берка (Примітка: запис 1968 року Tiny Tim досі захищений авторським правом)
  - *Happy Days Are Here Again*, слова Джека Йеллена, музика Мілтона Егера (пісня для президентської кампанії Франкліна Д. Рузвельта 1932 року)...»
- (Elizabeth Yuko. These 1929 Copyrighted Works Enter the Public Domain in 2025 // Ziff Davis, LLC. (https://lifelifehacker.com/entertainment/these-1929-copyrighted-works-enter-the-public-domain-in-2025?utm_source=flipboard&utm_content=LifeHacker/magazine/Entertainment+News+%26+Reviews). 16.12.2024).*

***

«Колишній офіцер дорожньої поліції Каліфорнії, а нині батько-домогосподар Грегг Масгроув... знайшов у сховищі глибоко в долині Сан-Фернандо... невидані записи Майкла Джексона...»

На касетах – 12 невиданих треків, музика, над якою Джексон працював до альбому *Dangerous*, приблизно з 1989 по 1991 рік...

На жаль для затятих фанатів Джексона, Масгроув, швидше за все, буде одним з небагатьох, хто коли-небудь почує ці записи. Він і адвокат, якого він найняв, звернулися до маєтку Джексона зі своїми висновками на початку цього року. Маєток, який провів власне дослідження плівок, відмовився придбати їх з невідомої причини, але надав йому офіційного листа, в якому зазначалося, що маєток не претендує на право власності на ці конкретні касети. У листі, однак, чітко зазначено, що він і будь-хто інший, хто може придбати ці касети в майбутньому, не володіє авторськими правами на записи або композиції, а володіє майно. По суті, ці касети ніколи не можуть бути випущені публічно...»

(Nicole Fell. Unreleased Michael Jackson Tapes Discovered in Abandoned Storage Unit (Exclusive) // The Hollywood Reporter, LLC. (<https://www.hollywoodreporter.com/news/music-news/michael-jackson-unreleased-tapes-found-storage-unit-1236085303/>). 12.12.2024).

***

«...Електричне освітлення, безсумнівно, має коріння в інтелектуальній власності, починаючи з 1880-х років, коли Томас Едісон запатентував технологію лампочки. Однак саме Едвард Джонсон, друг і партнер Edison's Illumination Company, з'єднав разом найпершу нитку електричних ялинкових гірлянд. До 1917 року яскраві різнокольорові гірлянди продавалися громадськості Альбертом Садаккою та його торговою асоціацією - Національною асоціацією виробників святкового вбрання (NOMA). Президент Гровер Клівленд ще більше популяризував використання різдвяних світлових

прикрас, коли попросив, щоб сімейна ялинка в Білому домі вперше була освітлена сотнями різнокольорових електричних лампочок...

Творча спадщина різдвяних гірлянд захищена авторським правом, якщо дотримані певні стандарти авторського права...

Відповідно до Розділу 17, Секції 102(a) Закону про авторське право 1976 року, захист авторського права поширюється на "оригінальні авторські твори", які "зафіксовані" в будь-якому матеріальному носії інформації...

Різдвяні світлові шоу в першу чергу підпадають під захист авторського права як живописні, графічні та скульптурні твори. Згідно зі статтею 101 Закону про авторське право, живописні, графічні та скульптурні твори включають двовимірні та тривимірні твори образотворчого, графічного та прикладного мистецтва - що точно описує двовимірні та тривимірні світлові гірлянди у вигляді сніговиків, цукеркової тростини та лускунчиків.

Різдвяні світлові шоу також можуть кваліфікуватися як "компіляції" відповідно до визначення, наведеного в розділі 101. Компіляція визначається як твір, створений шляхом збору та складання вже існуючих матеріалів або даних, які відібрані, скоординовані або упорядковані таким чином, що отриманий в результаті твір в цілому є оригінальним авторським твором. Наприклад, різдвяні світлові шоу можуть являти собою компіляцію живописних, графічних і скульптурних творів, що складаються з декількох тривимірних творів мистецтва, скомпонованих і скоординованих з барвистими і святковими вогнями.

Розвиток світлодіодного освітлення перетворив різдвяні світлові шоу зі статичних візуальних творів мистецтва на динамічні роботи. Візьмемо, наприклад, творця, який прикрасив свій будинок у дусі рок-н-рольного Різдва з родзинкою - кілька об'ємних світлових скульптур, таких як електрогітара і клавіатура, хореографічно рухаються під музику, зображуючи різнокольорові вогники в різний час і в різних напрямках. Загалом, це п'ять хвилин майстерної координації світла, звуків і навіть спецефектів, таких як дим і коротка "дуель" на світлових мечях. Як закон про авторське право захистить всі відмінні рішення, зроблені в цих творчих проявах різдвяного світлового шоу?

Можна було б зареєструвати роботу як "хореографію" через акцент на творчих рішеннях щодо часу та руху світла. Однак у Циркулярі 52 про реєстрацію авторських прав на хореографію і пантоміму, виданому Бюро з авторських прав США, "рутини, що не виконуються людьми", перераховані як категорія рухів, які не можуть бути зареєстровані як хореографічні твори. Зокрема, ні "рухи, створені для виконання роботами, машинами або іншими неживими об'єктами", ні "інсталяції або скульптури, що включають рухомі частини" не є об'єктами авторського права. Хореографічні твори та пантоміми повинні бути призначені для виконання людьми, тому ретельно продуманий вибір способу вираження кожного світла відповідно до супроводжуючої музики не може бути зареєстрований як хореографічний твір.

Але стаття 101 Закону про авторське право навмисно включає термін "включаючи" до переліку категорій творів, що охороняються авторським правом, для подібних ситуацій, що дає змогу вважати предмет статті 102(a) ілюстративним, а не обмежувальним. Таким чином, цілком можливо, що складне різдвяне світлове шоу, подібне до наведеного вище, може отримати охорону в категорії, не згаданій вище, або взагалі в новій категорії. Особливо в контексті штучного інтелекту, який випробовує межі "людського авторства", особливо езотерична природа світлових шоу може викликати більше запитань, ніж відповідей, щодо того, чи можна їх охороняти як хореографічний твір.

Іншим важливим моментом у розумінні обсягу авторського права на різдвяні світлові шоу є аналіз їх у контексті вимоги оригінальності. Твори є оригінальними, коли вони мають мінімальний ступінь творчості. Верховний Суд також пояснив, що ця низька планка оригінальності вимагає лише "іскру" або "дещицю" творчості. Важливе обмеження оригінальності міститься в розділі 102(b) Закону про авторське право 1976 року: "У жодному разі захист авторського права на оригінальний твір не поширюється на будь-яку ідею, процедуру, процес, систему, метод роботи, концепцію, принцип або відкриття, незалежно від того, в якій формі вони описані, пояснені, проілюстровані або втілені в такому творі"...

Незалежно від подарунків під ялинкою, з оригінальними захисними елементами, різдвяні ліхтарики можуть бути захищені законом про авторське право...» (*Jackeline Zelaya. Does Copyright Law Protect Christmas Light Displays? // Copyright Alliance (<https://copyrightalliance.org/does-copyright-law-protect-christmas-light-displays/>). 17.12.2024*).

***

Федеративна Республіка Нігерія

«...Один сингл містить два різних авторських права: авторське право на музичну композицію, що включає текст і мелодію, і авторське право на звукозапис, який зазвичай називають майстер-записом. Кожен вид авторського права є окремим і має специфічні юридичні права та засоби захисту. Як музичні твори, так і звукозаписи мають право на захист авторських прав відповідно до Закону про авторське право від 2022 року (Закон).

Відповідно до Закону, музичний твір у широкому сенсі визначається як композиція нот, тексту, акордів і мелодій, незалежно від її музичної якості. Музичні твори створюються авторами пісень і композиторами, які створюють основні елементи пісні.

Однак звукозапис визначається як фіксація послідовності звуків, які можуть бути сприйняті на слух і відтворені. Ця категорія стосується оригінальних пісень або звуків, записаних у таких форматах, як CD, VCD або цифрові файли.

Закон також визначає критерії захисту авторського права для будь-якого музичного твору чи звукозапису, а саме:

Оригінальність: Робота повинна демонструвати достатньо творчих зусиль, щоб надати їй оригінальний характер.

Фіксація: твір має бути зафіксований на матеріальному носії, що дозволяє його сприймати, відтворювати або передавати у фізичній або цифровій формі.

Право власності на музичні твори та звукозаписи надає власнику авторських прав низку виключних прав, наданих законом, зокрема права на:

- Відтворення твору.
- Публікація та поширення твору у комерційних цілях.
- Виконувати роботу публічно.
- Створювати похідні роботи, такі як адаптації чи аудіовізуальні версії.

Вищезазначені права дають власнику авторських прав право контролювати, як їхня робота використовується, розповсюджується та монетизується, дозволяючи власнику авторських прав дозволяти чи обмежувати копіювання своєї роботи в будь-якій формі, включаючи фізичні формати, такі як компакт-диски, вінілові та цифрові формати...

Якщо запис містить два або більше музичних творів, кожен з яких захищений авторським правом і належить різним власникам авторських прав, роялті, отримані від запису, розподілятимуться між власниками за взаємною згодою. Однак, за відсутності такої угоди, розподіл роялті регулюватиметься правилами, встановленими відповідними організаціями колективного управління або нормативними актами, прийнятими відповідно до Закону.

Щодо звукозаписів, зокрема, коли винагорода виникає в результаті такої діяльності, як публічне мовлення або комерційне використання, Закон визнає права як виконавця (наприклад, вокалістів, інструменталістів), так і власника авторських прав (наприклад, продюсерів, лейблів). Якщо сторонам не вдається домовитися про те, як розділити винагороду, Нігерійська комісія з авторських прав втручається, щоб визначити справедливий розподіл.

Ця структура має вирішальне значення для підтримки справедливості та запобігання суперечкам у ситуаціях, коли інтереси кількох сторін збігаються в одному записі. Забезпечуючи законний резервний механізм, він гарантує, що всі учасники отримають визнання та відповідну компенсацію за їхні творчі та фінансові інвестиції.

Спільний характер музичних творів підкреслює важливість розуміння законів про авторське право та встановлення чітких угод між співавторами. Відсутність офіційних домовленостей часто призводить до суперечок, ускладнює стосунки та затримує компенсації...» (*Copyright ownership in musical works: Legal perspective on compensation for contributors in the absence of a written agreement // Businessday NG (<https://businessday.ng/news/legal-business/article/copyright-ownership-in-musical-works-legal-perspective-on-compensation-for-contributors-in-the-absence-of-a-written-agreement/>). 19.12.2024*).

Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів

«Європейське патентне відомство (ЕРО) організувало свій щорічний Форум патентних знань (РКФ), який об'єднав понад 2200 патентних спеціалістів, новаторів та експертів з патентної інформації з усього світу. Віртуальна подія служить життєво важливою платформою для спільноти патентних знань, сприяючи динамічному обміну ідеями та досвідом у сфері патентної інформації та ключової ролі патентних даних у стимулюванні інновацій і вирішенні глобальних викликів...

Ключовим моментом РКФ став офіційний публічний запуск платформи технологічного аналізу (ТІР), інструменту наступного покоління ЕРО для обробки, аналізу та візуалізації патентних даних. Розроблений для отримання цінної патентної інформації та знань, ТІР являє собою значний стрибок у тому, як користувачі можуть взаємодіяти з патентними даними та використовувати їх, дозволяючи їм поєднувати їх з іншими наборами даних...

Після цього відбулася ефективна година вивчення патентної інформації, яка надала учасникам повний огляд останніх розробок у сфері патентно-інформаційних інструментів і послуг ЕРО, включаючи вдосконалення Espacenet і цінну інформацію про унітарний патент у Європейському патентному реєстрі. Форум завершився довгоочікуваною церемонією нагородження переможців CodeFest 2024 і оголосив трьох переможців цього року. Конкурс поставив перед програмістами та розробниками завдання розробити інноваційні генеративні рішення штучного інтелекту, щоб змінити спосіб доступу до патентних даних і їх використання для отримання нових ідей...» (*Patent Knowledge Forum 2024: Patent intelligence in action – EPO // AG-IP-NEWS (<https://www.agip-news.com/news.aspx?id=75764&lang=en>). 08.12.2024*).

***

«...під час панельної дискусії «Постать автора в архітектурі. Чи на часі перехід від колективізму до індивідуалізму?», що була організована на 2-денному **Design & Architecture Summit**, обговорювалися питання міжнародної та української практик захисту авторського права...

На міжнародному рівні авторське архітектурне право гарантоване законом і ставленням суспільства до архітекторів. Нині, коли українські архітектори працюють над відбудовою зруйнованих війною об'єктів разом з іноземними колегами, питання їхніх прав і дотримання цих прав постало особливо гостро.

«У листопаді 2001 року МСА (Міжнародна спілка архітекторів) ухвалили рекомендації з питання авторського права, а у вересні 2017 додалися ВІМ і постало питання перебудови балансу інтересів власників та архітекторів під час реконструкції будівель. Також важливо згадати Бернську конвенцію 1886 року

— вона гарантує принцип національного режиму, принцип незалежності охорони, принцип автоматичної охорони і презумпцію авторства. Останнє в Україні, на жаль, не діє. Крім цього, МСА рекомендує: закони та правозастосовні акти не повинні бути надто складними чи дорогими та передбачати необґрунтовані часові обмеження й затримки», — розповіла Ольга Подушкіна, засновниця FPA-architect.

За словами пані Ольги, досконале національне «авторське» законодавство — це не лише захист, але й умови для співпраці з міжнародними колегами та інвесторами...

Один із найефективніших виходів із ситуації, на думку експертів панельної дискусії «Постать автора в архітектурі. Чи на часі перехід від колективізму до індивідуалізму?», можна сформулювати такою тезою: «єднатися і не здаватися». Як би банально це не звучало, часом, вважає Ольга Подушкіна, зрушити скелю юридичної недосконалості можуть лише методичні зусилля Національної спілки архітекторів України.

«За потреби звертайтеся до Комісії з авторського права та професійної етики НСАУ. Нині я є її головою. Комісія виконує безліч функцій, зокрема — захисту авторських прав та управління ними, а також нагляду за виконанням законодавства і третейського арбітражу під час вирішення спірних питань і конфліктів. До нас можуть звернутися навіть архітектори, котрі не є членами спілки. Це можна зробити за допомогою офіційного звернення листом, телефоном чи навіть написавши нам на Facebook-сторінку», — порадила пані Ольга.

Живим доказом того, що системна робота в правовому полі у справі захисту прав авторів — це дієва стратегія, є спікерка, яка взяла слово після Ольги Подушкіної, — архітекторка та народна депутатка України ІХ скликання Ганна Бондар. Нині пані Ганна очолює робочу групу з розроблення Містобудівного кодексу України, який має на меті, зокрема, якісне регулювання українського «авторського» законодавства...

«Нині в нас є як мінімум три закони, що регулюють питання розподілу майнових прав, і кожен говорить різне. В законі “Про авторське право і суміжні права” написано, що майнові права на твір, створений за замовленням, повністю переходять до замовника з моменту його створення в разі, якщо інше не передбачено договором. У Цивільному кодексі написано, що це відбувається в разі, коли інше не передбачено договором або законом. У законі “Про архітектурну діяльність” написано, що майнові права належать творцеві об’єкта й замовникам спільно.

Ідемо далі. У нас кілька різних законів регулюють галузь архітектури, будівництва, нерухомості та містобудівної діяльності. І все це створює хаос щодо визначення, що таке твір архітектури. Тому ми пропонуємо узгодити визначення основних термінів і положень із законом України “Про авторське право” і визначити чіткий перелік майнових прав автора твору архітектури, зокрема виключне право на участь у реалізації проєкту твору та внесення змін у

процесі будівництва й під час реконструкції об'єкта», — підсумувала пані Ганна.

Також експертка вважає гарним рішенням те, про що говорила її колега Ольга Подушкіна: розвиток українського законодавства за прикладом міжнародного, яке враховує більше нюансів і деталей.

...експерти також обговорили тему захисту авторського права дизайнерів. У галузі предметного дизайну теж є багато випадків порушень авторських прав, наприклад, предмети копіюють, не виплачують роялті та інше.

«Законодавство виходить із того, що якщо ви не передбачили свої майнові права, то вони самі по собі перейдуть до замовника в разі, якщо інше не встановлене договором. Також пильуйте те, які саме права ви передаєте. Ви можете передати всі, тобто фактично продати свою роботу, або передати лише якусь частку, тобто право на використання. Якщо ви видаєте певну ліцензію, дивіться, який це тип ліцензії — виключна, невиключна. Від цього залежить те, чи зможете ви ще комусь надавати права на використання вашого дизайну», — сказав Антон Полікарпов, засновник і керівний партнер ЮФ «Полікарпов».

Щодо того, як захиститися від конкурентів, Антон Полікарпов радить: слід зафіксувати свої права на твір відразу ж після його виготовлення...

Якщо ж ви не плануєте реєструвати свої права, об'єкт усе одно варто «задокументувати».

«Документуйте, пересилайте, залишайте мейли, ескізи та проекти. Сфотографуйте й виставіть пост на своїй сторінці в соцмережі. Беріть участь у виставках і публічних обговореннях. Публікуйтесь у захищених українських медіа, наприклад, PRAGMATIKA.MEDIA та PRIMA interior, які завжди стають на захист авторів. Пізніше все це стане доказом того, що ви цей предмет уже демонстрували. У нас був кейс, коли художниця 10 років тому виставила свою картину на Facebook і завдяки цьому довела, що саме вона є її авторкою. І, само собою, реєструйте своє авторське право. Проте навіть якщо у вас немає зареєстрованого авторського права, ви все одно можете піти до суду», — порадив експерт» (*Вікторія Черемис. Чому авторські права архітекторів в Україні порушуються та чому саме зараз маємо шанс вдосконалити авторське право? Нотатки з тез Design & Architecture Summit: vol. 6 // Pragmatika — Ukraine (<https://pragmatika.media/chomu-avtorski-prava-arkhitektoriv-v-ukraini-porushuiutsia-ta-chomu-same-zaraz-maiemo-shans-vdoskonalyty-avtorske-pravo-notatky-z-tez-design-architecture-summit-vol-6/>). 09.12.2024).*

***

«2 і 3 грудня 2024 року EUIPO провела третю зустріч Спеціалізованої мережі адміністративних органів з питань піратства в прямому ефірі («Мережа»).

...заступник виконавчого директора EUIPO Андреа Ді Карло представив Стратегічний план до 2030 року та, зокрема, пріоритети авторського права на

наступні п'ять років, включаючи створення Центру знань EUIPO з питань авторського права...

Директор із медіа-політики Європейської комісії Джузеппе ...наголосив на важливості національних органів влади у боротьбі з піратством у прямому ефірі, зокрема шляхом співпраці та з огляду на їхній потенціал правозастосування. Зокрема, він запросив Мережу «*брати активну участь у наступному зборі даних, який розпочнеться в січні 2025 року*».

Представники національних органів влади обмінялися інформацією та досвідом щодо боротьби з піратством у прямому ефірі. Обговорення були зосереджені на останніх національних подіях, передовій практиці схем добровільної співпраці та викликах, таких як заходи блокування та роль технічних посередницьких служб. Європейська комісія представила оновлену інформацію про імплементацію Закону про цифрові послуги та його вплив на піратство, а Міжнародний олімпійський комітет представив проблеми та уроки, винесені під час літніх Олімпійських ігор 2024 року...» (*Fighting live event piracy – Third meeting of the dedicated network of administrative authorities // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/fighting-live-event-piracy-third-meeting-of-the-dedicated-network-of-administrative-authorities). 04.12.2024*).

***

«...25 та 26 листопада 2024 року в Люблянці проходила Міжнародна конференція з географічних зазначень і колективних торговельних марок...»

Дуже важливими висновками та повідомленнями конференції є наступні:

- зазначення географічного походження через гарантії походження та якості продукту впливають на підвищення довіри споживачів;
- вказівки на географічне походження надихають на місцевий і регіональний розвиток і підвищують видимість місцевих громад;
- для збереження та просування продуктів із географічним походженням, а отже, і культурної спадщини, партнерство державних установ і приватних суб'єктів є важливим;

• просування та видимість цих продуктів через виставки та спеціально розроблені культурні тури сприяють розвитку туризму та збереженню культурної спадщини» (*International conference on geographical indications and collective trademarks – tradition, quality and identity for sustainable competitiveness // Intellectual Property Office (https://www.zis.gov.rs/en/vesti/2024-international-conference-on-geographical-indications-and-collective-trademarks/). 03.12.2024*).

***

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році

«28-29 січня 2025 року пройде конференція з питань географічних зазначень (GI) "Збережемо нашу спадщину, розвиваючи наше майбутнє". Гібридний захід, який відбудеться як онлайн, так і в офісі Відомства інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) в Аліканте, обіцяє поділитися цінною інформацією про останні події в галузі охорони географічних зазначень.

Під час конференції з доповідями виступлять видатні експерти, серед яких Жоао Неграу, Виконавчий директор EUIPO, та Маріон Вальсманн, член Європейського Парламенту та віце-голова Комітету з правових питань, а також обговорюватимуться виклики та можливості, пов'язані з географічними зазначеннями для ремісничої, промислової та сільськогосподарської продукції...

Сесії, організовані спільно EUIPO та Європейською Комісією, будуть присвячені важливості географічних зазначень для підвищення репутації та цінності продуктів, а також їх позитивному впливу на місцевий бізнес...» (*GI Conference: 'Safeguarding our Heritage, Cultivating our Future' - 28-29 January 2025 // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/gi-conference-safeguarding-our-heritage-cultivating-our-future-28-29-january-2025). 19.12.2024).*

***